

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Περιοδικό *Πάνθεον* της συλλογής της βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων. Μελέτη της κατάστασης διατήρησης και προτάσεις συντήρησης.

Πέτρος Τριανταφυλλόπουλος

A.M.: 52017079

Επιβλέπουσα: Βασιλική Κόκλα (σε αντικατάσταση Ευθαλίας Νταλούκα)

ΑΘΗΝΑ 2023

UNIVERSITY OF WEST ATTICA

SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE

DEPARTMENT OF CONSERVATION OF ANTIQUITIES AND WORKS OF ART

DIPLOMA THESIS

**Pantheon Magazine of the collection of the library of the
Hellenic Parliament. A study on the preservation status and
conservation suggestions.**

Petros Triantafyllopoulos

RN: 52017079

Supervisor: Vasiliki Kokla (replacing Efthalia Ntalouka)

ATHENS 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Περιοδικό *Πάνθεον* της συλλογής της βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων. Μελέτη της κατάστασης διατήρησης και προτάσεις συντήρησης.

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

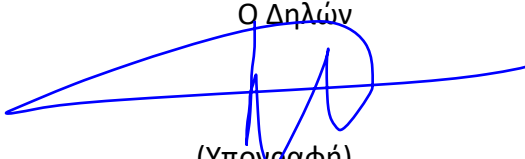
Α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Βασιλική Κόκλα	Επίκουρη Καθηγήτρια	
2	Κωνσταντίνος Χούλης	Καθηγητής	
3	Άννα Καρατζάνη	Επίκουρη Καθηγήτρια	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Πέτρος Τριανταφυλλόπουλος του Γερασίμου με αριθμό μητρώου 52017079 φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

(Υπογραφή)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	10
Κεφάλαιο 1^ο. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ	
1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ 19 ^{ος} - 21 ^ο ΑΙΩΝΑ	12
Κεφάλαιο 2^ο. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	
2.1. ΥΛΙΚΑ και ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΗΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ	18
Κεφάλαιο 3^ο ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	
3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	108
3.2. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΤΗΣ Β.τ.Ε.	108
3.3. ΧΩΡΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ <<Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ >>	111
3.4. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ <<ΠΑΝΘΕΟΝ>>.....	112
Κεφάλαιο 4^ο. ΦΘΟΡΕΣ	
4.1. ΦΘΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΙΑ ΦΘΟΡΩΝ	154
Κεφάλαιο 5^ο. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	
5.1 .ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ και ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	257
5.2 .ΣΥΝΤΗΡΗΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ	263
ΣΥΖΗΤΗΣΗ	264
Βιβλιογραφία	265
Διαδικτυακοί Σύνδεσμοι	266

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Το τμήμα βιβλίων της Βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων , την οικογένεια μου καθώς και όλους όσους βοήθησαν στην διεκπεραίωση αυτής της πτυχιακής εργασίας, όπως η ΜΑΙΡΗ ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΥ, η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΚΛΑ, η ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΕΙΝΤΑΝΗ, ο ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΤΙΝΟΣ, η ΕΛΕΝΗ ΜΟΥΖΟΥΡΑΚΗ, η ΕΥΘΑΛΙΑ ΝΤΑΛΟΥΚΑ, ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΝΤΖΙΟΣ, ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ, ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΜΠΑΣ, ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΟΥΛΗΣ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το *Πάνθεον* ήταν περιοδικό ποικίλης ύλης, που απευθυνόταν σε γυναίκες, με θέματα που αφορούσαν την υγεία, τη μόδα, τα θεάματα, ενώ φιλοξενούσε διάφορα ρεπορτάζ. Εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1926 έως το 1927. Η κυκλοφορία του διακόπηκε και επανεκδόθηκε το 1933 έως το 1936. Ακολούθησε μια δεύτερη διακοπή της κυκλοφορίας του και επανεκδόθηκε από το 1961 έως το 1992. Αρχικά η κυκλοφορία του ήταν εβδομαδιαία, κατόπιν δεκαπενθήμερη, για να καταλήξει μηνιαία. Η Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων έχει στην κατοχή της όλα τα τεύχη του περιοδικού. Πολλά από τα περιοδικά έχουν βιβλιοδετεί σε τόμους, ενώ υπάρχει και μια σειρά από τεύχη που είναι άδετα. Τα τεύχη του περιοδικού, λόγω των διαφορετικών εποχών και υλικών εκτύπωσης και βιβλιοδεσίας παρουσιάζουν ποικίλες φθορές που οφείλονται στην ποιότητα των υλικών κατασκευής των τευχών και της βιβλιοδεσίας, στη χρήση καθώς και στη φύλαξή τους.

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας θα πραγματοποιηθεί καταγραφή των ιστορικών στοιχείων, των υλικών και της τεχνολογίας κατασκευής των περιοδικών καθώς και της κατάστασης διατήρησής τους. Μετά την αξιολόγηση των στοιχείων καταγραφής θα γίνουν προτάσεις για τη συντήρηση των τευχών του περιοδικού. Επίσης, θα εκτιμηθεί η κατάσταση διατήρησης των βιβλιοδετημένων τόμων και θα προταθεί η αποκατάσταση ή η αντικατάσταση των φθαρμένων βιβλιοδεσιών. Επιπλέον, θα γίνουν προτάσεις για τη βιβλιοδέτηση των άδετων τευχών. Τέλος, θα προταθούν οι ιδανικές συνθήκες φύλαξης ή έκθεσης για την μελλοντική τους διατήρηση.

SUMMARY

Pantheon was a various content magazine, aimed at the female audience of that time and presented articles about health, fashion and news. It was first published in 1926. The publication stopped a year later but the magazine was republished from 1933 to 1936. It was discontinued a second time until there was a third publication cycle from 1961 to 1992. It published weekly and then every fifteen days before eventually becoming a monthly magazine. The Library of the Hellenic Parliament owns a complete collection. The materials that had been used in its construction vary due to different periods of manufacture (printing materials and binding), thus presenting different damages due to use and storage conditions. This article provides a historical description of conservation materials, technologies and routines followed by our recommendations for specific conservation treatments for this collection. Assessed prevailing environmental conditions and current document damage, including ideas for unissued bond issues. Finally acceptable conditions for storing or presenting the Pantheon collection in the future are suggested.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το περιοδικό *Πάνθεον* τυπώνεται και κυκλοφορεί περιστασιακά ή σε μόνιμη βάση ανά τακτά χρονικά διαστήματα συστηματικά. Αποτελεί μια έντυπη έκδοση η οποία έχει ως βασικό στόχο την πληροφόρηση ή την ψυχαγωγία ή και τα δυο μαζί. Τα περιοδικά τα χωρίζουμε σε κατηγορίες ανάλογα το πόσο συχνά κυκλοφορούν και ανάλογα με το είδος της θεματολογίας που εμπεριέχουν. Διακρίνονται σε: εβδομαδιαία, μηνιαία, τριμηνιαία, εξαμηνιαία και ετήσια. Ανάλογα με την θεματολογία μπορεί να είναι κάποιο περιοδικό επιστημονικό, τεχνολογικό, καλλιτεχνικό, ιστορικό, μόδας, λογοτεχνικό, ποίησης, αθλητικό, υγείας, οικονομικό, ή ποικίλης ύλης. Κυκλοφορούν επίσης και τα ηλεκτρονικά περιοδικά στο διαδίκτυο. Ένα περιοδικό μπορεί να εκδοθεί σε ψηφιακή ή έντυπη μορφή ταυτόχρονα.¹ Σήμερα με την εξέλιξη των τεχνολογικών μέσων, στις βιβλιοθήκες πραγματοποιείται η μετατροπή των τεκμηρίων σε ψηφιακά αντίγραφα. Στο πλαίσιο αυτό ψηφιοποιούνται τα παλιότερα τεκμήρια όπως είναι τα περιοδικά ευρείας χρήσης κατά το παρελθόν. Μέσω του ψηφιακού αντιγράφου, το κοινό έχει ευρεία και άμεση πρόσβαση σε αυτά .

Τα ψηφιακά αντίγραφα μπορούν και μεταδίδουν την άυλη πληροφορία, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η υλική τους κατάσταση πρέπει να αφεθεί στην καταστροφική επίδραση του χρόνου και του περιβάλλοντος. Τα ψηφιακά αντίγραφα των τεκμηρίων μπορούν να συμβάλουν στην μακροχρόνια διατήρηση αυτών, όμως αν αυτά δεν διατηρηθούν κατάλληλα, τότε θα καταστραφούν. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να πραγματοποιηθεί η καταγραφή των ιστορικών στοιχείων, των υλικών και της τεχνολογίας κατασκευής των περιοδικών, καθώς και της κατάστασης διατήρησής τους. Στόχος είναι μετά την αξιολόγηση των στοιχείων καταγραφής να γίνουν προτάσεις για τη συντήρηση των τευχών του περιοδικού. Επίσης, θα εκτιμηθεί η κατάσταση της διατήρησης των βιβλιοδετημένων τόμων και θα προταθεί η αποκατάσταση ή η αντικατάσταση των φθαρμένων βιβλιοδεσιών. Επιπλέον, θα γίνουν προτάσεις για τη βιβλιοδέτηση των λυτών τευχών. Θα προταθούν οι ιδανικές συνθήκες φύλαξης ή έκθεσης για την μελλοντική τους διατήρηση. Με τον παραπάνω προτεινόμενο τρόπο, τα τεκμήρια θα διασωθούν, θα προστατευθούν και θα διατηρηθούν μακροχρόνια για τις επόμενες γενιές.

Συνομείξεις λέξεων

Αρ. Τηλ. : Αριθμός τηλεφώνου

Βλ. : Βλέπε

Β.τ.Ε : Βουλή των Ελλήνων , κτίριο Καπνεργοστασίων .

Δρχ. : Δραχμές

Εικ. Εισγ. : Εικόνες εισαγωγής .

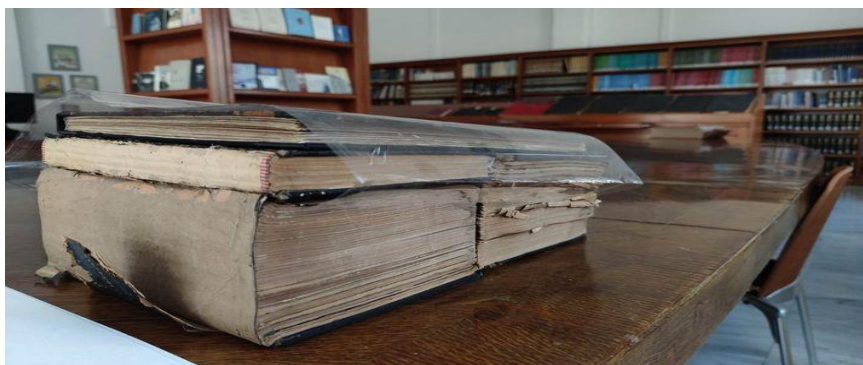
¹Το **περιοδικό** (magazine), όπως μαρτυρά και ο χαρακτηρισμός του, είναι μια περιοδική έκδοση εντύπου, το οποίο έχει ως κύριο στόχο την πληροφόρηση ή την ψυχαγωγία. Τα περιοδικά μπορούν να διαχωριστούν σε κατηγορίες ανάλογα με την κυκλοφορία τους (εβδομαδιαία, μηνιαία κλπ.) αλλά και τη θεματολογία τους : Περιοδικά Ποικίλης Ύλης, Οικονομικά Περιοδικά , Περιοδικά Ιστορίας , Περιοδικά Μόδας , Περιοδικά υγείας , Επιστημονικά περιοδικά , Περιοδικά Τεχνολογίας , Αθλητικά Περιοδικά , Λογοτεχνικά Περιοδικά , Μουσικά Περιοδικά , Περιοδικά διακόσμησης , Παιδικά Περιοδικά , Καλλιτεχνικά περιοδικά κ.ά. Επίσης, εκτός από τα παραδοσιακά έντυπα περιοδικά υπάρχουν και τα ηλεκτρονικά περιοδικά , που "εκδίδονται" στο διαδίκτυο. Αρκετά περιοδικά εκδίδονται παράλληλα σε ψηφιακή και έντυπη μορφή.

Κ.Β. : Κεντρική Βιβλιοθήκη ,κτίριο Συντάγματος .
Ημ. : Ημερομηνία
Προσβ. : Πρόσβασης
Υφασμ. : Υφασμάτινο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα που θα διεξάγουμε για τους τόμους του περιοδικού *Πάνθεον* βάση της φωτογραφικής τεκμηρίωσης που πραγματοποιήσαμε καθόλη την διάρκεια της εργασίας μας, στην βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων, διεξήχθη κατόπιν μακροσκοπικής εξέτασης του αντικειμένου, μέτρησης και καταγραφής των διαστάσεων του και καταγραφής των υλικών κατασκευής. Έγινε μελέτη – κατανόηση και καταγραφή της παθολογίας και των παραγόντων που συνέβαλαν στην κατάσταση αυτή του κάθε τόμου ξεχωριστά. Το σύνολο των τόμων ήταν 26 (για τα έτη 1980 έως και 1987 υπήρξαν 8 τόμοι οι οποίοι δεν καταγράφηκαν). Όλα πραγματοποιήθηκαν με σεβασμό στο αντικείμενο καθώς και στο ιστορικό και πολιτισμικό του πλαίσιο.

Πραγματοποιήθηκε επιτόπια πρωτογενής έρευνα στις 22 Μαρτίου 2023 στην Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων, που στεγάζεται στο Καπνεργοστάσιο και ολοκληρώθηκε στις 22 Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Η έρευνα έλαβε χώρα στο αναγνωστήριο της βιβλιοθήκης, όπου βρίσκεται στον Α όροφο (βλ. φωτογραφία Εικ.εισαγ.1).

Εικόνα Εικ. εισαγ.1 . Αίθουσα αναγνωστηρίου της Β.τ.Ε. κτίριο Καπνεργοστάσιο.

Εικόνα Εικ. Εισαγ.1 . Φύλαξη τόμων σε ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκες

Οι τόμοι του περιοδικού είναι σε ξεχωριστό χώρο, ο οποίος βρίσκεται σε ημιώροφο του Α ορόφου και είναι τοποθετημένοι σε ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκη με μεταλλικά ράφια, όπου τα δανειζόμασταν με την συνοδεία εργαζομένου της Βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων (βλ. φωτογραφία Εικ. εισαγ.2). Κάθε τόμος καταγράφονταν σε ειδική καρτέλα, στο δελτίο παραγγελίας, με τα προσωπικά μας στοιχεία καθώς και του κάθε τόμου ξεχωριστά και την ημερομηνία παραλαβής και την υπογραφή μας (βλ. φωτογραφία Εικ. εισαγ.3).

Α.Α.	Τίτλος	Έτος	Μήνας

Εικόνα Εικ. εισαγ.3 . Δελτίο Παραγγελίας

Να καταγράψει ότι μετά από ερώτηση που υπέβαλα σε υπάλληλους της Β.τ.Ε. σχετικά με το αν υπάρχουν άλλα περιοδικά τα οποία έχουν συντηρηθεί στην βιβλιοθήκη τους, η απάντησή τους ήταν ότι δεν υπάρχει κάποιο άλλο περιοδικό που να έχει συντηρηθεί έκτος από τον 1^ο τόμο του *Πάνθεον*.

Στα κεφάλαια που θα ακολουθήσουν θα περιγράψουμε ποιες εργασίες περιλαμβάνει το κάθε κεφαλαίο ξεχωριστά. Στο κεφαλαίο 1^ο αναφέρουμε ιστορικά στοιχεία για τον γυναικείο περιοδικό τύπο, το ξεκίνημα του και την εξέλιξη του που είχε τους τελευταίους τρεις αιώνες, από τον 19^ο έως τον 21^ο αιώνα στο σήμερα, στον ελλαδικό χώρο. Αυτό συνέβη χάρη στα κινήματα που δημιουργήθηκαν εκείνη την εποχή για τα δικαιώματα της γυναίκας. Στο κεφαλαίο 2^ο θα καταγράψουμε τα υλικά και την τεχνολογία κατασκευής και τις

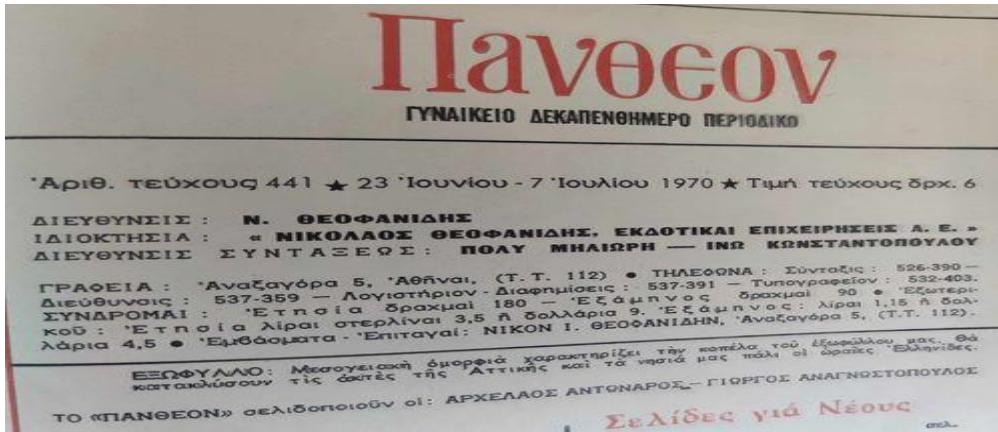
διαστάσεις του κάθε τόμου. Στο κεφαλαίο 3^ο αναφέρουμε τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήσαμε, όσον αφορά τα γενικά στοιχεία για το κτίριο στέγασης της Β.τ.Ε., τον χώρο όπου φιλοξενούνται οι τόμοι του περιοδικού *Πάνθεον* στην Βιβλιοθήκη της Πόλης, στην Μπενάκειο βιβλιοθήκη η οποία φιλοξενείται προσωρινά στο κτίριο που βρίσκεται επί της οδού Λένορμαν 218, την ιστορία του περιοδικού *Πάνθεον*, όπως και τα στοιχεία του καταλόγου. Στο κεφαλαίο 4^ο μέσω της φωτογραφικής τεκμηρίωσης και της μακροσκοπικής εξέτασης των τόμων, πραγματοποιήσαμε την καταγραφή των φθορών και των υλικών κατασκευής και διακόσμησης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να κατανοήσουμε την παθολογία και τους παράγοντες που είχαν συμβάλει στην κατάσταση αυτή για τους τόμους του περιοδικού. Στο κεφαλαίο 5^ο αναφέρονται οι προτάσεις συντήρησης και διατήρησης καθώς τα υλικά και οι μέθοδοι αυτής τις διεργασίας, όπως μηχανικός καθαρισμός, τρόποι αποθήκευσης και ψηφιοποίησης του υλικού, για να υπάρχει προσβασιμότητα στους ερευνητές- μελετητές σε ηλεκτρονική χρήση. Όλα τα παραπάνω πραγματοποιούνται με σεβασμό προς το περιοδικό *Πάνθεον*, το ιστορικό του πλαίσιο και τον χώρο φιλοξενίας του.

Κεφάλαιο 1^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 19^{ος} - 21^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

1.1 Ο γυναικείος περιοδικός τύπος κατά τους τρεις τελευταίους αιώνες στον ελλαδικό χώρο

Το συγκεκριμένο περιοδικό απευθυνόταν κυρίως στο γυναικείο πληθυσμό βάση της θεματολογίας του. Καταπιανόταν με την υγεία, τη μόδα, τα θεάματα, την αστρολογία, τα μυθιστορήματα, τη λογοτεχνία και την ποίηση. Επίσης φιλοξενούσε διάφορα ρεπορτάζ από τον διεθνή τύπο, όπως την ζωή διαφόρων καλλιτεχνών και πολιτικών. Εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1926 έως το 1927. Η κυκλοφορία του διακόπηκε και επανεκδόθηκε το 1933 έως το 1936. Ακολούθησε μια δεύτερη διακοπή της κυκλοφορίας του και επανέκδοση από το 1961 έως το 1992. Η συχνότητα έκδοσής του αρχικά ήταν εβδομαδιαία, σε δύσκολες περιόδους έγινε διμηνιαία για να καταλήξει ξανά εβδομαδιαία, ώσπου να γίνει από 1970 και μετά δεκαπενθήμερο μέχρι το τέλος της κυκλοφορίας του την δεκαετία του 90' (βλ. φωτογραφία 1.1.1).

Εικόνα 1.1.1. Στοιχεία περιοδικού Πάνθεον όταν έγινε δεκαπενθήμερης κυκλοφορίας

Εικόνα 1.1.2 . Απαθανάτιση εν ώρας ψηφοφορίας για πρώτη φορά η γυναικά αποκτά δικαίωμα ψήφου .

Εικόνα 1.1.3 . Ένθετο από εφημερίδα της εποχής του 1930 για το δικαίωμα της ψήφους των γυναικών .

Την δεκαετία του '30 υπήρχε πολύ μεγάλο ποσοστό ανθρώπων, κυρίως γυναικών το οποίο δεν γνώριζε γραφή ή ανάγνωση. Οι γυναίκες αυτές που ήταν άνω των 30 ετών και αγράμματες ξεπερνούσαν το 70%. Αυτήν την περίοδο το φεμινιστικό κίνημα κατάφερε ύστερα από σκληρούς αγώνες να αποκτήσει το δικαίωμα της ψήφου έστω υπό όρους. Οι όροι αυτοί αναφέρονταν στο δικαίωμα ψήφου μόνο στις γυναίκες άνω των 30 ετών και μόνο στις δημοτικές εκλογές, που πραγματοποιήθηκαν το 1934 ψήφισαν για πρώτη φορά γυναίκες και ο αριθμός τους δεν ξεπέρασε τις 240 πανελλαδικά. Στην ανδροκρατούμενη κοινωνία εκκινεί της εποχής, η γυναίκα έπρεπε να ψηφήσει με την συνοδεία του ανδρός της ή της οικογένειάς της. Το 1929 με την ίδρυση της **Φεμινιστικής Ένωσης Μακεδονίας και Θράκης**, ιδρύουν την **Φεμινιστική, ένα δεκαπενθήμερο περιοδικό της Ένωσης**. Την ίδια περίοδο στην βόρεια Ελλάδα ιδρύεται η **Εφημερίδα των Γυναικών**. Ο γυναικείος πληθυσμός με την πάροδο του χρόνου θα αρχίσει να αποκτά δικαιώματα και στον εργασιακό τομέα, αφού ήδη είχε αρχίσει να εργάζεται, είτε ως εργάτρια γης, είτε ως υπηρέτρια, είτε ως εργάτρια σε βιοτεχνίες, εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας, καπνού, καπελούδες, μεταξουργεία, μοδίστρες ακόμα και μαιές. Αναμφισβήτητα η δεκαετία του '30 ήταν μια δύσκολη εποχή για την Ελλάδα, αλλά για την Ελληνίδα ήταν ακόμη

δυσκολότερη, αφού έπρεπε να αγωνιστεί διπλά για να αποδείξει ότι, αξίζει να αντιμετωπίζεται ως ισάξιος πολίτης με τον άντρα, τόσο στην αγορά εργασίας, όσο και στην κοινωνία.² Στις δεκαετίες που ακολούθησαν όλο και περισσότερες γυναίκες αποκτούν δικαίωμα στην μόρφωση και αρχίζουν και κυκλοφορούν περισσότερα γυναικεία περιοδικά, όπως το **Ρομάντζο** από 17 Νοεμβρίου 1934 έως το 1990, ο **Ταχυδρόμος** από το 1954 έως 1993, (βλ. φωτογραφία 1.1.4 και 1.1.5).

Εικόνα 1.1.4 . Εξώφυλλο τεύχους περιοδικού ROMANTZO .

² Η δεκαετία του '30 βρίσκει την Ελληνίδα, έπειτα από σκληρούς αγώνες να αποκτά δικαίωμα ψήφου έστω και υπό όρους.

Ποιοί ήταν αυτοί;

1. Ψήφο μόνο στις δημοτικές εκλογές
2. Μόνο για να εκλέγει και όχι για να εκλέγεται
3. Δικαίωμα ψήφου μόνο στις εγγράμματες και σε όσες ήταν πάνω από 30 χρόνων.

Αυτό που αξίζει να σημειώσουμε είναι ότι την εποχή εκείνη (1930) το 70% των γυναικών που ήταν πάνω από τα 30, ήταν αγράμματες. Έτσι το 1934 στις δημοτικές εκλογές, ψηφίζουν για πρώτη φορά οι γυναίκες στην Ελλάδα και ο αριθμός τους δεν ξεπερνά τις 240! Όμως το φεμινιστικό κίνημα φουντώνει. Σταθμό για τις γυναίκες της Θεσσαλονίκης θα αποτελέσουν οι χρονιές 1929 - 1930 όταν ιδρύεται η Φεμινιστική Ένωση Μακεδονίας - Θράκης και μεταξύ των άλλων, ιδρύουν και τη "Φεμινιστική", ένα δεκαπενθήμερο περιοδικό της Ένωσης. Την ίδια περίοδο μάλιστα εκδίδεται στη βόρεια Ελλάδα και η "Εφημερίδα των Γυναικών". Οι οικονομικές ανάγκες της εποχής είναι μεγάλες και οι γυναίκες εντάσσονται στην αγορά εργασίας, ενώ οι εργοδότες τις θεωρούν φτηνή και προσωρινή εργατική δύναμη και φυσικά αμείβονται με πολύ λιγότερα από τους άντρες συναδέλφους τους (ως εργάτριες γης). Τα επαγγέλματα με τα οποία ασχολούνται δεν απαιτούν στο μεγαλύτερο μέρος τους, ούτε τις στοιχειώδεις γραμματικές γνώσεις, αφού οι γυναίκες δουλεύουν ως υπηρέτριες, εργάτριες γης, πλύστρες, μοδίστρες, υφάντρες, καπελούδες, μαίες και νοσοκόμες ή ως ειδικευμένες εργάτριες στα κλωστοϋφαντουργία, τα μεταξουργεία και τα εργοστάσια καπνού. Σε ορισμένα μάλιστα επαγγέλματα όπως αυτό της υπηρέτριας δεν ήταν λίγες οι φορές, που δεν υπήρχε καν αμοιβή, αλλά προσφερόταν στέγη, φαγητό και ντύσιμο - μαζί με ένα μικρό χαρτζιλίκι - στα κορίτσια που δούλευαν ως εσωτερικές σε σπίτια μεγάλων αστών. Ήταν οι λεγόμενες "ψυχοκόρες" οι οποίες φρόντιζαν την οικογένεια και όταν ερχόταν η ώρα να παντρευτούν, έπαιρναν μια μικρή προκούλα ως "δώρο" για τα δεδουλευμένα τους. Συνήθως ήταν φτωχά και ορφανά κορίτσια που από τα 12 ως τα 20 (πολλές φορές και παραπάνω) χρόνια τους, έβρισκαν "καταφύγιο" σε πλούσιες οικογένειες, δουλεύοντας με τις συνθήκες που αναφέραμε. Αναμφισβήτητα η δεκαετία του '30 ήταν μια δύσκολη εποχή για την Ελλάδα, αλλά για την Ελληνίδα ήταν ακόμη δυσκολότερη, αφού έπρεπε να αγωνιστεί διπλά για να αποδείξει ότι, αξίζει να αντιμετωπίζεται ως ισάξιος με τον άντρα πολίτης, τόσο στην αγορά εργασίας, όσο και στην κοινωνία. (πηγή πληροφοριών: "Η γειτονιά μας η παλιά" εκδόσεις [Σαββάλα](#) κείμενο: το e-periodiko mas).

Εικόνα 1.1.5 . Εξώφυλλο τεύχους από το περιοδικό ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Στην Ελλάδα ο γυναικείος περιοδικός τύπος ξεκίνησε τα πρώτα του βήματα τον 19^ο αιώνα. Η έκδοση του πρώτου γυναικείου περιοδικού *Θαλεία* ήταν η απαρχή του γυναικείου λόγου στην Ελλάδα το έτος 1867. Το περιοδικό αυτό εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 1867 μέχρι τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου. Την έκδοση του ακολούθησαν το 1870 το γυναικείο περιοδικό *Ευρυδίκη* και το 1897 με το περιοδικό *Οικογένεια*.

Το περιοδικό όμως που αποτέλεσε το ορόσημο της ανάπτυξης και της εξέλιξης του γυναικείου περιοδικού στην Ελλάδα ήταν η «Εφημερίς των κυριών».³ Η έκδοση της *Εφημερίδας των Κυριών* σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας περιόδου του γυναικείου λόγου. Το πρώτο τεύχος εκδόθηκε το 1887 και το τελευταίο το 1917. Το περιοδικό ήταν το μόνο που κατάφερε να επιβιώσει 20 χρόνια ως εβδομαδιαίο και 10 χρόνια ως δεκαπενθήμερο. Η μακροβιότητα του περιοδικού σε σύγκριση με τις βραχύβιες εκδόσεις των υπολοίπων γυναικείων περιοδικών εξασφάλισε μια πνοή και ελπίδα για τη συλλογική έκφραση του γυναικείου λόγου.⁴ Άνετα θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι τα πρώτα γυναικεία περιοδικά ήταν ένα μέσο της διαμόρφωσης της γυναικείας συνείδησης και ένα μέσο της προώθησης των γυναικείων διεκδικήσεων, που σηματοδοτούν το τέλος της

³ Η Εφημερίδα των κυριών αποτέλεσε το πρώτο γυναικείο περιοδικό, του οποίου η συντακτική επιτροπή περιλάμβανε μόνο γυναίκες. Ενώ σημαντικό τμήμα του περιοδικού αποτελούσε η στήλη αλληλογραφίας με τις αναγνώστριες, οι οποίες έφταναν τις 5000, αριθμός όχι και τόσο ευκαταφρόνητος, για εκείνη τη χρονική περίοδο, βλ. www.auth.edu/virtualschool/1.2/youngs/Vassileiadou.htm. (τελευταία προσπέλαση 10/9/23)

⁴ www.auth.edu/virtualschool/1.2/youngs/Vassileiadou.htm. (τελευταία προσπέλαση 10/9/23)

σιωπής των γυναικών. Σηματοδότησαν την απαρχή του έντυπου γυναικείου λόγου στην Ελλάδα, της σημαντικότερης πιθανόν κατηγορίας του περιοδικού τύπου στη χώρα μας.

Τέλος σήμερα στον 21^ο αιώνα, ένα τεράστιο μέρος του συνόλου του περιοδικού τύπου, παγκοσμίως, ακόμα και σε χώρες, όπου η θέση της γυναίκας υστερεί ακόμα, σε σχέση με αυτή του άνδρα, όπως είναι οι περισσότερες μουσουλμανικές και αραβικές χώρες συγκεκριμένα υπάρχουν περιοδικά, όπως η έκδοση της Τούρκικης ή Ινδικής Vogue ή Αραβικής Vogue, η οποία απευθύνεται κυρίως στον γυναικείο πληθυσμό καθώς μάλιστα αποτελεί μια από τις δημοφιλέστερες εκδόσεις. Τόσο στο εξωτερικό, όσο και στην Ελλάδα. Περιοδικά όπως η Vogue, DIVA, In STYLE, Mirror, WOMAN, LIPSTIK, Mari Claire, Cosmopolitan, Madame Figaro, Mirror, Elle, Εγώ, Είναι, Γυναίκα, Οικία και Διακόσμηση κ.α. (βλ. φωτογραφία 1.1.6).

Εικόνα 1.1.6. Γυναικείος διεθνείς και εγχώριος περιοδικός τύπος

Από τα τέλη του 20^{ου} αιώνα και στις αρχές του 21^{ου} αιώνα, παγκοσμίως αλλά και στην χώρας μας, ο γυναικείος περιοδικός τύπος έχει γνωρίσει τεράστια άνθιση καθώς αποτελείται από μια τεραστία ποικιλία εντύπων και εκδόσεων, έχοντας ποικίλο περιεχόμενο συμβουλευτικό, ενημερωτικό και ψυχαγωγικό. Το Διαδίκτυο, ως ένα επαναστατικό επικοινωνιακό μέσο, αποτελεί μια νέα παγκόσμια αγορά πιθανόν την σημαντικότερη αγορά του παρόντος και μέλλοντος, η οποία απαρτίζεται από ένα κοινό παγκοσμίων διαστάσεων. Ως αποτέλεσμα αυτό έχει τα γυναικεία περιοδικά πέρα από τις παραδοσιακή μορφή έντυπης έκδοσης να έχουν αναπτύξει παράλληλα και ηλεκτρονική έκδοση των περιοδικών στο Διαδίκτυο.

Κεφάλαιο 2^ο

2.1. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ.

Στο κεφάλαιο αυτό κάναμε καταγραφή των υλικών κατασκευής και της τεχνολογίας – δηλαδή γίνεται περιγραφή του είδους της βιβλιοδεσίας που χρησιμοποιήθηκε στον κάθε τόμο και τις διαστάσεις του κάθε τόμου. Θα ξεκινήσουμε με τον επονομαζόμενο Τεύχος Β ο οποίος φιλοξενείται στο κτίριο της Βουλής των Ελλήνων στο κέντρο της Αθήνας και έπειτα θα συνεχίσουμε με τους τόμους που φιλοξενούνται στο κτίριο του Καπνεργοστασίου στην οδό Λένορμαν.

ΤΕΥΧΟΣ Β΄

Το τεύχος Β που βρίσκεται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Κ.Β.), στο Σύνταγμα, μέχρι στιγμής έχει συντηρηθεί με ιαπωνικό χαρτί για συμπλήρωση και στερέωση των φύλλων του τεύχους από συντηρητή και είναι υπό συντήρηση και δεν είναι δυνατή η επεξεργασία του υλικού (βλ. φωτογραφία 2.1.1 και 2.1.2)

Εικόνα 2.1.1 Στερέωση με ιαπωνικό χαρτί. Τεύχος Β .

Εικόνα 2.1.2 Τεύχος υπό συντήρηση. Συμπλήρωση με ιαπωνικό χαρτί ,Τεύχος Β.

ΤΟΜΟΣ 1^{ος}

Ο πρώτος τόμος έχει συντηρηθεί από προηγούμενο συντηρητή την κυρία Καλαφάτη Αυγή με ιαπωνικό χαρτί, επίσης κατά συντήρηση που είχε πραγματοποιηθεί στα εξώφυλλα και είχε προστεθεί δέρμα στις γωνιές του εξώφυλλου και στην ράχη. Το μπροστινό εσώφυλλο του τόμου έχει ως διακοσμητικό υλικό κατασκευής μια ασπρόμαυρη μαρμαρόκολλα όπου παραμένει το αυθεντικό, ενώ το πίσω εσώφυλλο έχει αντικατασταθεί με μεταγενέστερο στα πρότυπα του πρώτου (βλ. φωτογραφία 2.1.6).

Οι μαρμαρόκολλες (marbled papers)⁵, αποτελούν χρωματιστά χαρτιά με πολύπλοκη διακόσμηση που χρησιμοποιήθηκαν ως εσώφυλλα, καλύμματα ή τμήματα καλυμμάτων (βλ. φωτογραφία 2.1.6 και 2.1.8). Η κατασκευή τους στηρίζεται σε μια τεχνική επίπλευσης του χαρτιού μέσα σε μια λεκάνη με αραιή κόλλα, στην επιφάνεια της οποίας έχουν προστεθεί αδιάλυτα χρώματα. Τα σχήματα δημιουργούνται με διάφορες τεχνικές διατάραξης των χρωμάτων με απλά ή σύνθετα εργαλεία (http://en.wikipedia.org/wiki/Paper_marbling).

---

⁵ Μπορείτε να δείτε πολλά σχετικά βίντεο από το youtube [[marbling video 1](#), [marbling video 2](#)], ψάξτε με λέξη κλειδί το marbling

Εικόνα 2.1.3. Πρόσοψη εξώφυλλου τόμου 1ου Περιοδικό ΠΑΝΘΕΟΝ.

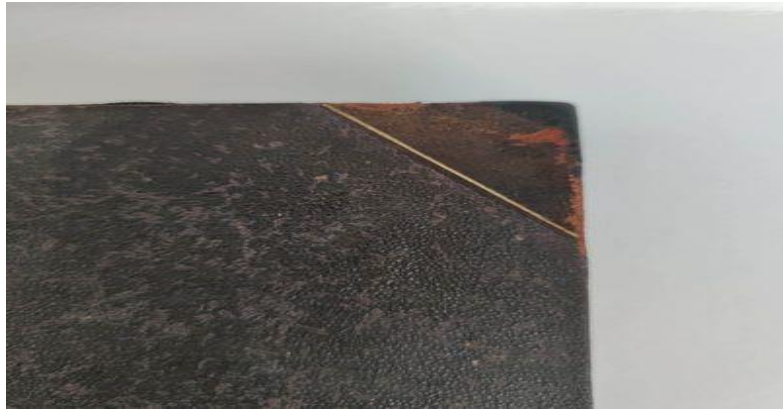
Διαστάσεις σώματος : 290 x 390 , ύψος : 150mm

Διαστάσεις καλύμματος πάχος: 5mm.

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.4 Ράχη και εξώφυλλο 1ου τόμου.

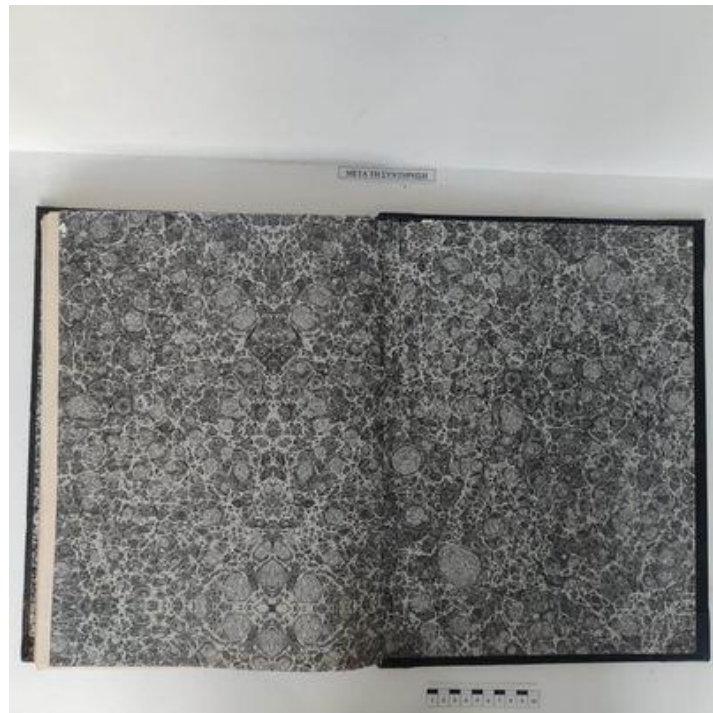
Εικόνα 2.1.5. Λεπτομέρεια της συμπλήρωσης με μαύρο δέρμα και χρυσοστοπία στην γωνία του εξωφύλλου.

Εικόνα 2.1.6. Εσώφυλλο μαρμαρόκολλας διακοσμητικό χαρτί ασπρόμαυρου χρώματος 1ου τόμου .

Εικόνα 2.1.7. Εμφανή μάρτυρες από συντήρηση ,στερωμένο με ιαπωνικό χαρτί .

Εικόνα 2.1.8. Πίσω εσώφυλλο ασπρόμαυρου χρώματος ,το οποίο είναι μεταγενέστερο .

Εικόνα 2.1.9. Πίσω όψη εξωφύλλου του 1ου τόμου και λεπτομέρειες από το δέρμα στις γωνιές και στην ράχη

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές και ύφασμα μαύρο.

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος ασπρόμαυρο στην μπροστινή πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό. Διακοσμητικό χαρτί χρώματος ασπρόμαυρο στην πίσω πλευρά το οποίο είναι μεταγενέστερο.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην Α και Β πινακίδα .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 2^{ος}

Εικόνα 2.1.10. Εξώφυλλο 2ου τόμου.

Διαστάσεις σώματος : 200 x 280 , ύψος : 120 mm

Διαστάσεις καλύμματος : 5mm

Αρίθμηση κατά σελίδες

Σε σχέση με τον 1^ο τόμο είναι πολύ μικρότερες οι διαστάσεις του 2^{ου} τόμου, αυτό πιθανόν συνέβη για λόγους οικονομίας, μικρότερη διάσταση χαρτιού όποτε τους ερχόταν πολύ πιο οικονομικά.

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.11. Ράχη 2ου τόμου.

Εικόνα 2.1.12 . Εσώφυλλο δυτικού τύπου μπλε χαρτί.

Εικόνα 2.1.13 . Πίσω εσώφυλλο δυτικού τύπου χαρτί μπλε χρώματος 2ου τόμου.

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο.

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί δυτικού τύπου μπλε χρώματος μπροστινή και πίσω πλευρά, όπου είναι το αυθεντικό.

Κεφαλάρια : Δεν υπάρχουν.

Διακόσμηση καλυμμάτων : Δεν υπάρχει.

ΤΟΜΟΣ 3^{ος}

Σε σχέση με τον 1^ο τόμο είναι πολύ μικρότερες οι διαστάσεις του 3^{ου} τόμου, αυτό πιθανόν συνέβη για λόγους οικονομίας, μικρότερη διάσταση χαρτιού όποτε τους ερχόταν πολύ πιο οικονομικά. Έχει τις ίδιες διαστάσεις με τον 2^ο τόμο.

Εικόνα 2.1.14 . Εξώφυλλο 3ου τόμου.

Διαστάσεις σώματος : 200 x 270 x 100 mm

Διαστάσεις καλύμματος : 5mm

Αρίθμηση κατά σελίδες

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.15 . Εσώφυλλο μπροστινό ,δυτικού τύπου , γαλάζιου χρώματος .

Εικόνα 2.1.16. Η ράχη του 3ου τόμου λείπει έκτος από ένα μικρό κομμάτι της .

Εικόνα 2.1.17 . Πίσω εσώφυλλο λευκού χρώματος , δυτικού τύπου.

Είδος βιβλιοδεσίας

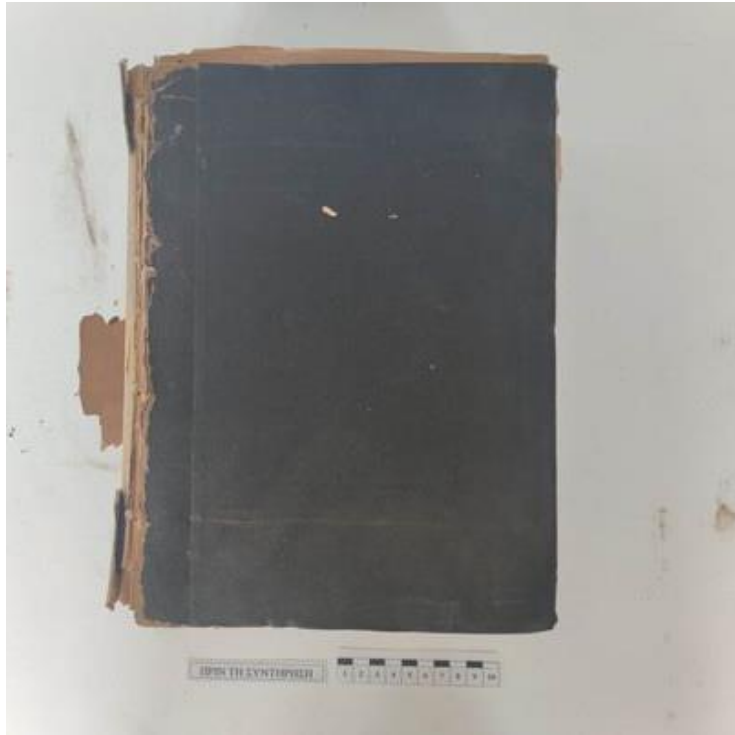
Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο.

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιο στην μπροστινή πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό . Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην πίσω πλευρά.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα, υφασμάτινα.

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει.

ΤΟΜΟΣ 4^{ος}

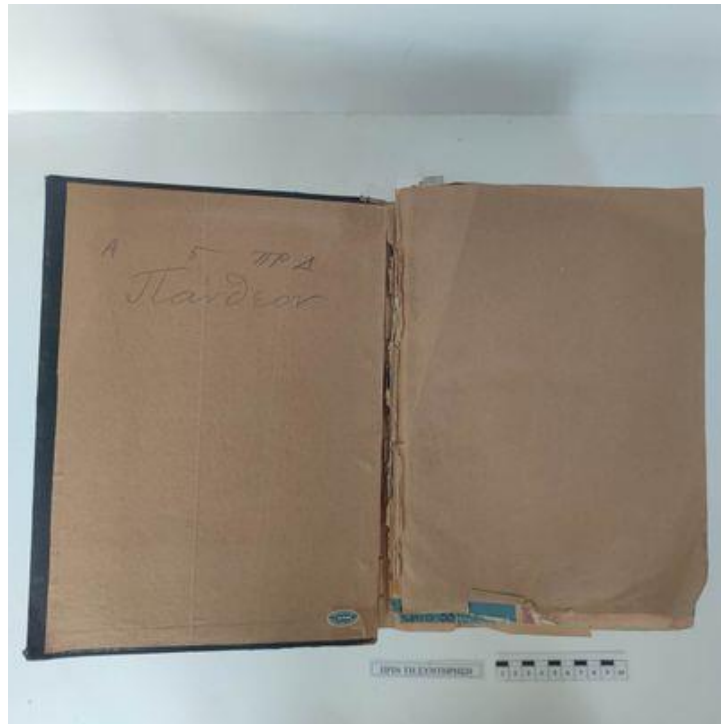

Εικόνα 2.1.18. Εξώφυλλο 4ου τόμου.

Διαστάσεις σώματος : 19,50 x 26,30 , ύψος : 93mm

Διαστάσεις καλύμματος : 5mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.19 . Εσώφυλλο μπροστινό, δυτικού τύπου, άσπρου χρώματος

Εικόνα 2.1.20. Ράχη 4ου τόμου.

Εικόνα 2.1.21. Πίσω εσώφυλλο δυτικού τύπου , δυτικού χρώματος .

Εικόνα 2.1.22 . Πίσω όψη εξωφύλλου .

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο .

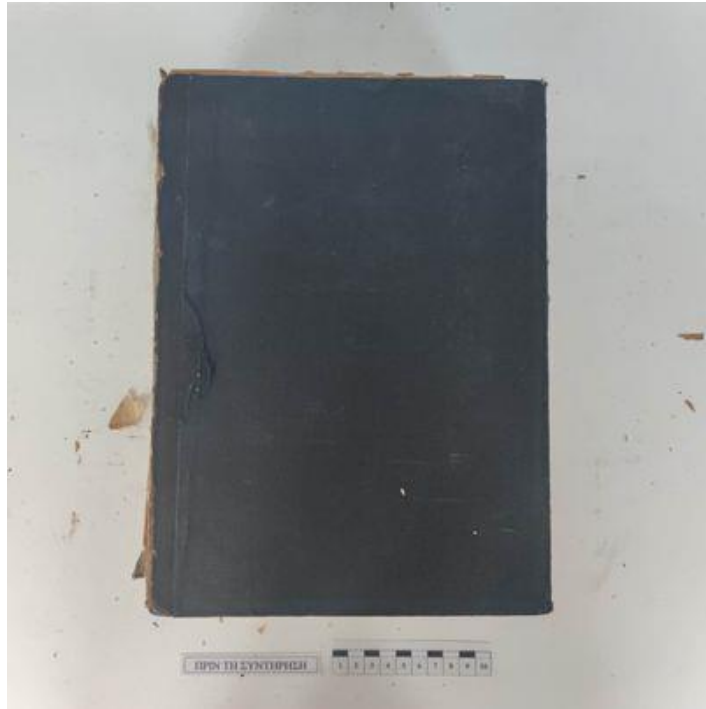
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή πλευρά, όπου είναι το αυθεντικό. Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην πίσω πλευρά το οποίο είναι επίσης το αυθεντικό.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα , υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει, η ράχη του βιβλίου έχει χρυσοτυπία την χρονολογία των τευχών του τόμου.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 5^{ος}

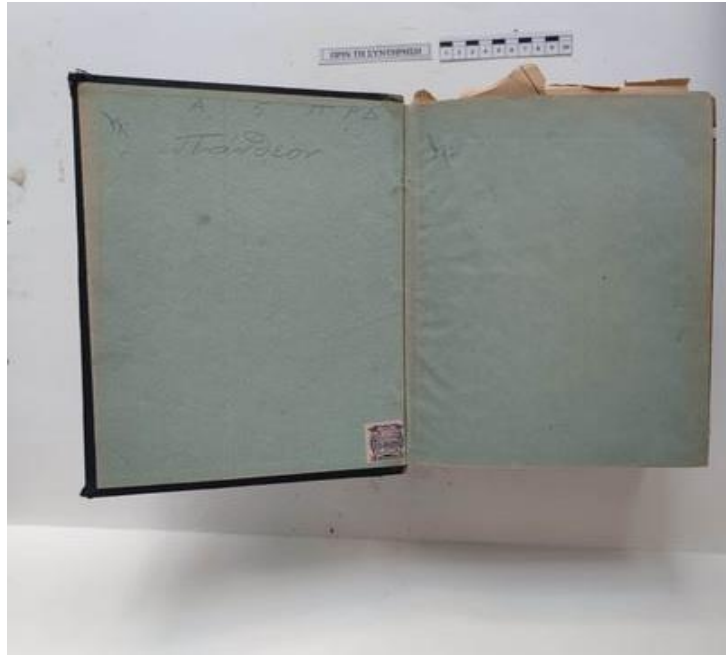
Εικόνα 2.2.23. Εξώφυλλο 5ου τόμου.

Διαστάσεις σώματος : 205 x 284 mm, ύψος : 23mm

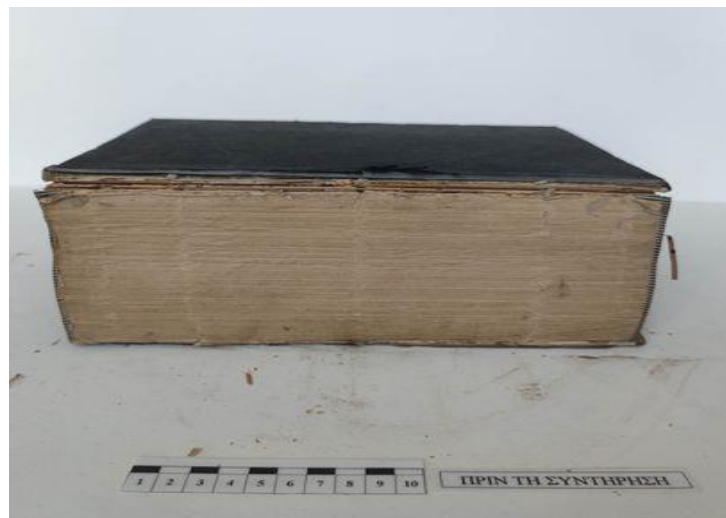
Διαστάσεις καλύμματος : 5mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

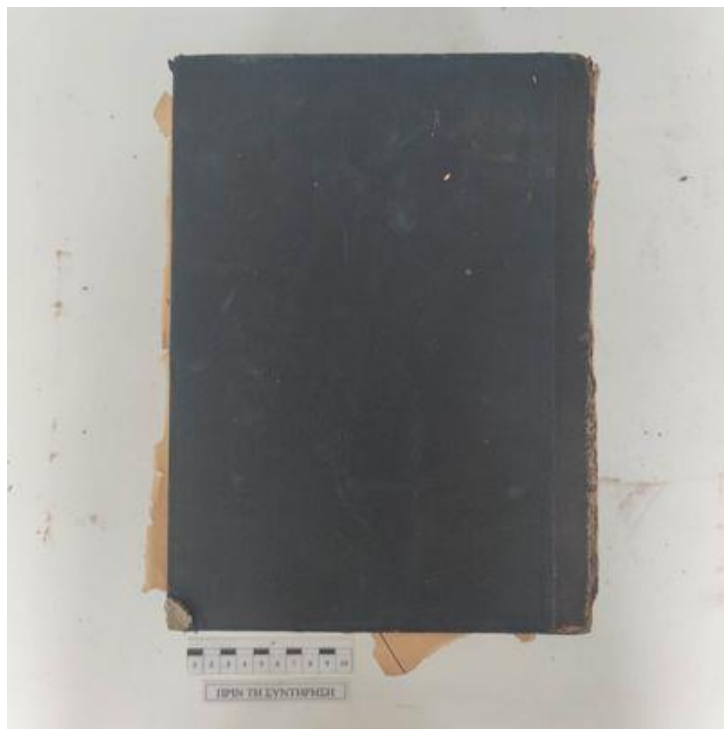
Εικόνα 2.2.24. Μπροστινό εσώφυλλο , γαλάζιου χρώματος , δυτικού τύπου .

Εικόνα 2.2.25 . Ράχη 5ου τόμου.

Εικόνα 2.1.26 . Πίσω εσώφυλλο , χαρτί δυτικού τύπου , λευκού χρώματος .

Εικόνα 2.1.27 . Πίσω όψη εξωφύλλου .

Εικόνα 2.1.28 . Βιομηχανικό κεφαλάρι τόμου 5ου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή πλευρά και στην πίσω πλευρά , όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα, υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 6^{ος}

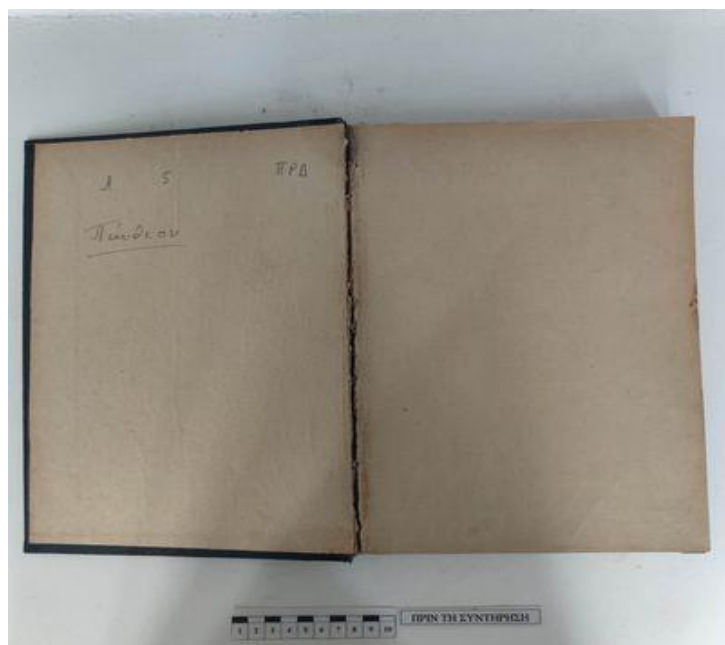

Εικόνα 2.1.29 . Πρόσοψη 6ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 285 , ύψος : 120mm

Διαστάσεις καλύμματος : 5mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.30 . Μπροστινό εσώφυλλο 6ου τόμου

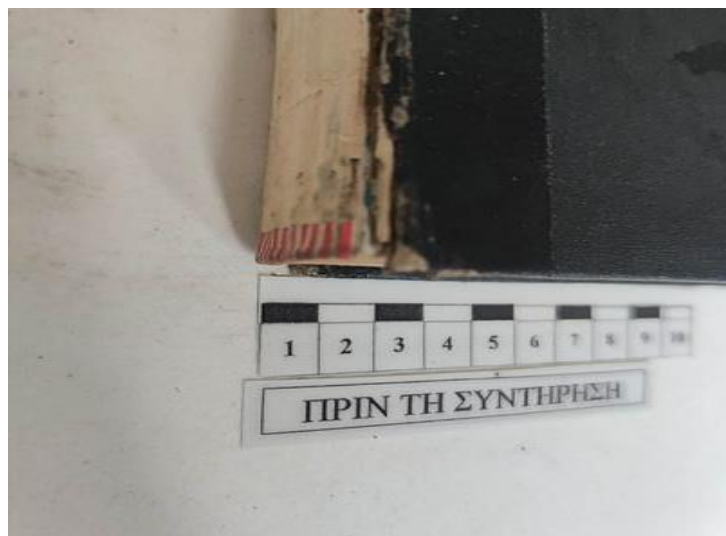
Εικόνα 2.1.31 . Πίσω εσώφυλλο 6ου τόμου

Εικόνα 2.1.32 . Πίσω όψη εξώφυλλου

Εικόνα 2.1.33 . Ράχη βου τόμου

Εικόνα 2.1.34 . Βιομηχανικού τύπου κεφαλάρια 6^{ου} τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα , υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει , η ράχη του βιβλίου είναι κατεστραμμένη .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 7^{ος}

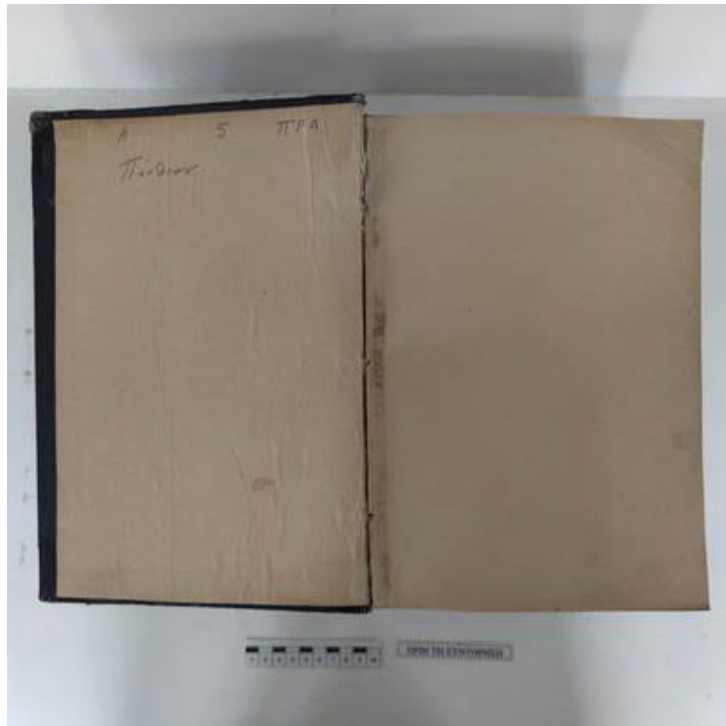

Εικόνα 2.1.35 . Εξώφυλλο 7ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 285 , ύψος : 145mm

Διαστάσεις καλύμματος : 5mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.36 . Μπροστινό εσώφυλλο 7ου τόμου

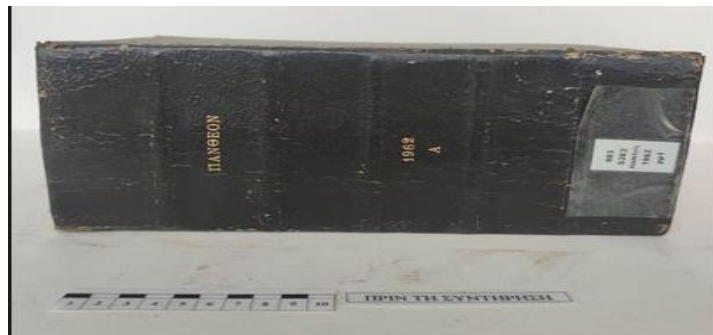

Εικόνα 2.1.37 . Πίσω εσώφυλλο 7ου τόμου

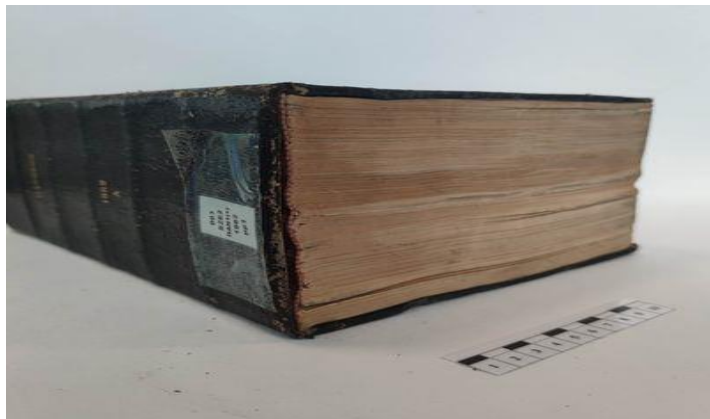

Εικόνα 2.1.38 . Πίσω όψη εξωφύλλου 7ου τόμου

Εικόνα 2.1.39 . Ράχη με ψευδονέυρα του 7ου τόμου

Εικόνα 2.1.40 . Βιομηχανικού τύπου κεφαλάρι

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει , παρά μονό αναγραφή με χρυσοτυπία στην ράχη του βιβλίου ΠΑΝΘΕΟΝ 1962 Α . Υπάρχουν ψευδονέυρα στην ράχη ως διακοσμητικά στοιχεία .

Τα εξογκώματα στη ράχη (raised bands ή thongs). Όπως θα δούμε και παρακάτω και σε άλλους τόμους ,στο ράψιμο του βιβλίου γίνεται σε νεύρα κάθετα στη ράχη. Πριν από τα μέσα του 18ου αιώνα Τα νεύρα αυτά, δημιουργούσαν μεταξύ τους , παράλληλες προεξοχές στη ράχη του βιβλίου. Επειδή τα εξογκώματα έχουν συνδεθεί με την ποιοτική βιβλιοδεσία, στις σύγχρονες βιβλιοδεσίες είναι σύνηθες φαινόμενο να προστίθενται ψεύτικα ως διακοσμητικό στοιχείο.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 8^{ος}

Εικόνα 2.1.41 . Εξώφυλλο 8ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 280 , ύψος : 65mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

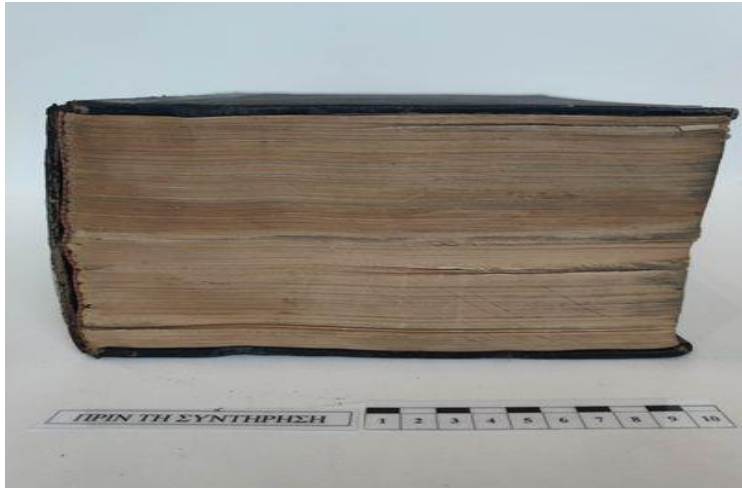
Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.42 . Εσώφυλλο 8ου τόμου

Εικόνα 2.1.43 . Ράχη 8ου τόμου με ψευδονέυρα

Εικόνα 2.1.44. Βιομηχανικό κεφαλάρι του 8ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό . Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην πίσω πλευρά το οποίο είναι επίσης το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει , παρά μονό αναγραφή με χρυσοτυπία στην ράχη του βιβλίου ΠΑΝΘΕΟΝ 1962 Β . Έχουμε την παρουσία διακοσμητικών ψευδόνευρων στην ράχη και λεπτομέρεια δέρματος σε γωνιές και ράχη στην Α και Β πινακίδα .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 9^{ος}

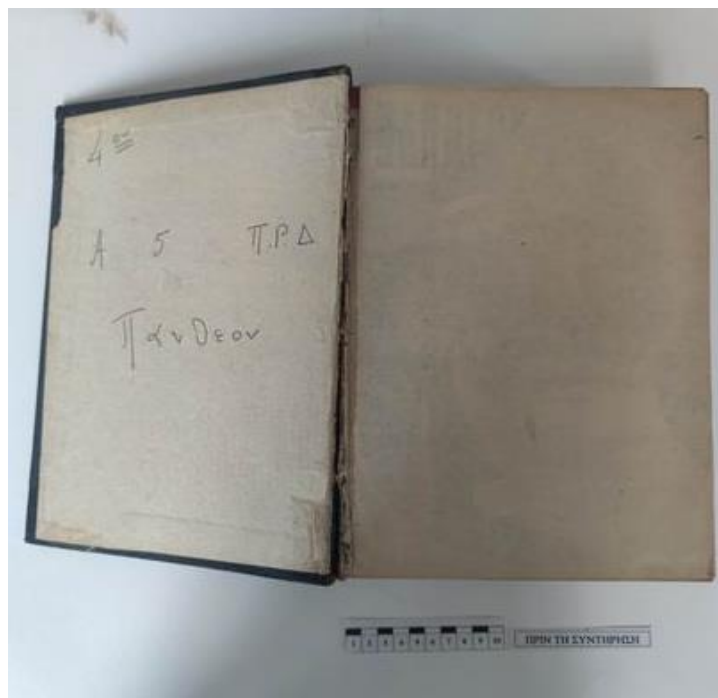

Εικόνα 2.1.45 . Εξώφυλλο 9ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 280 , ύψος : 65mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

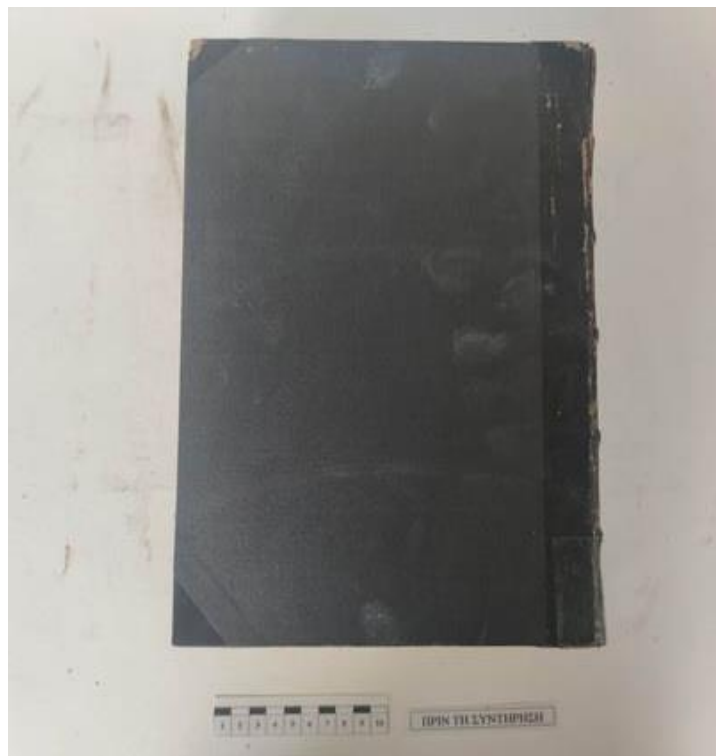
Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.46 . Μπροστινό εσώφυλλο 9ου τόμου

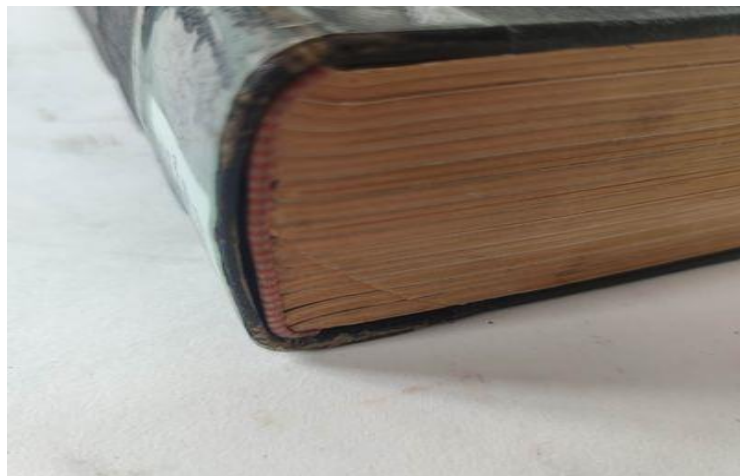
Εικόνα 2.1.47 . Πίσω εσώφυλλο 9ου τόμου

Εικόνα 2.1.48 . Πίσω εξώφυλλο 9ου τόμου

Εικόνα 2.1.49 . Ράχη 9ου τόμου

Εικόνα 2.1.50 . Κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου 9ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

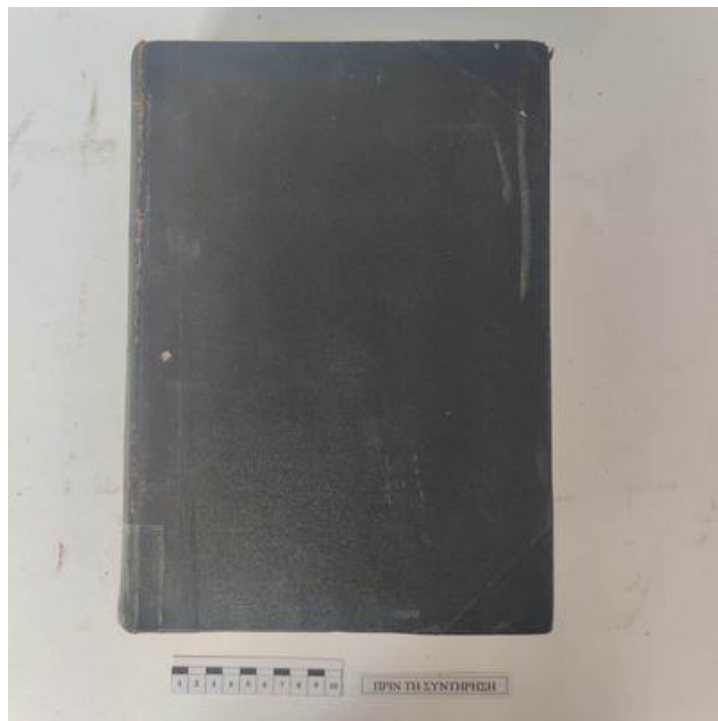
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα, υφασμάτινα.

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην ράχη ΠΑΝΘΕΟΝ 1964^A , ψευδονέυρα στην ράχη και λεπτομέρεια δέρματος σε γωνιές και ράχη στην Α και Β πινακίδα. Υπάρχουν βιομηχανικά κεφαλάρια.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 10^{ος}

Εικόνα 2.1.51 . Εξώφυλλο 10ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 205 x 280 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.52. Μπροστινό εσώφυλλο 10ου τόμου

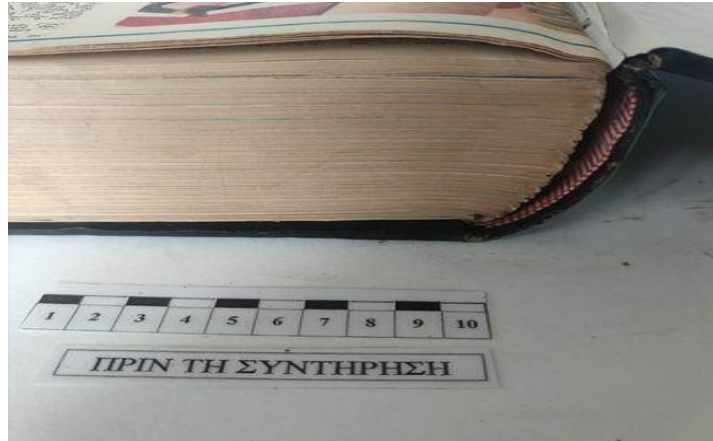
Εικόνα 2.1.53 . Πίσω εσώφυλλο 10ου τόμου

Εικόνα 2.1.54 . Πίσω όψη εξωφύλλου

Εικόνα 2.1.55 . Ράχη 10ου τόμου

Εικόνα 2.1.56 . Υφασμάτινο κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου 10ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά τα οποία είναι τα αυθεντικά .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην ράχη ΠΑΝΘΕΟΝ 1964^B ,ψευδονέυρα στην ράχη και λεπτομέρεια δέρματος σε γωνιές και ράχη στην Α και Β πινακίδα . Υπάρχουν βιομηχανικά κεφαλάρια

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 11^{ος}

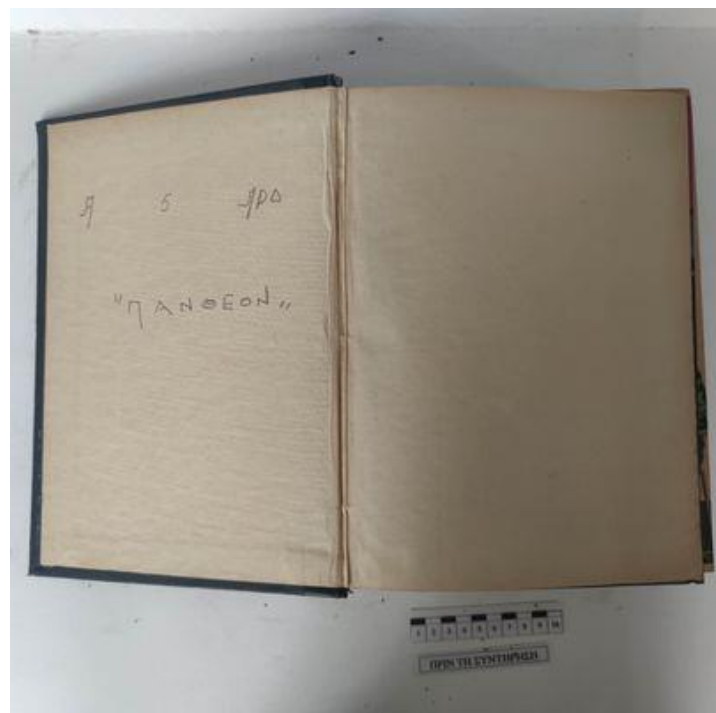

Εικόνα 2.1.57 . Εξώφυλλο 11ου τόμου

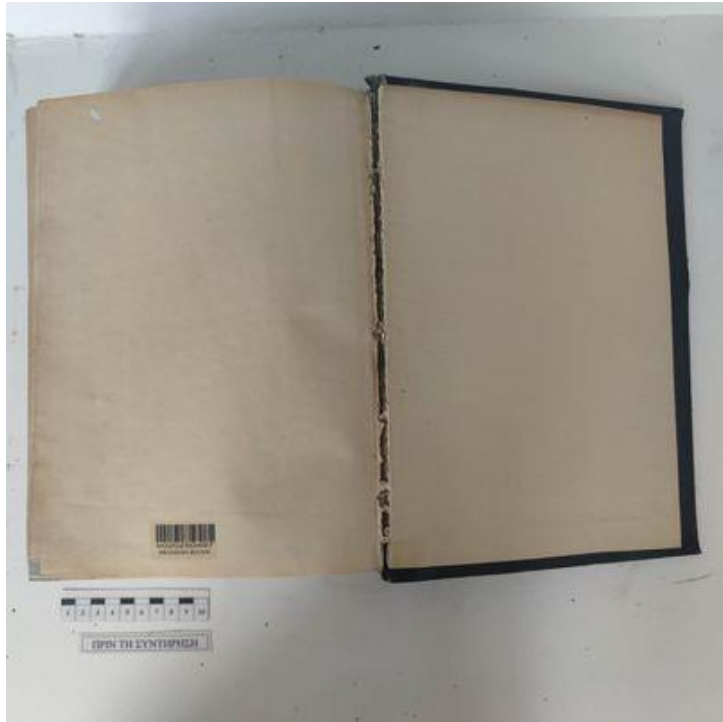
Διαστάσεις σώματος : 205 x 280 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

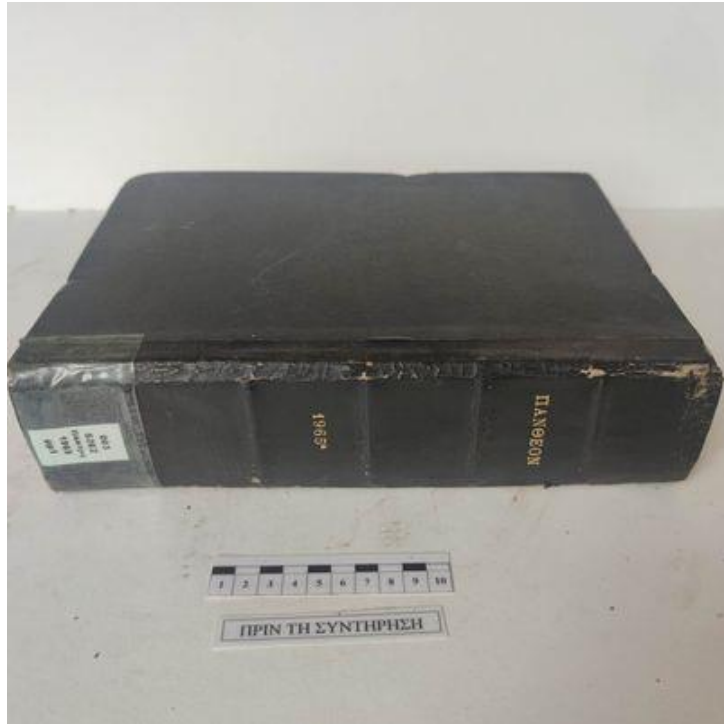
Εικόνα 2.1.58 . Μπροστινό εσώφυλλο 11ου τόμου

Εικόνα 2.1.59 . Πίσω εσώφυλλο 11ου τόμου .

Εικόνα 2.1.60 . Πίσω εξώφυλλο 11ου τόμου

Εικόνα 2.1.61 . Ράχη με ψευδονέυρα 11ου τόμου

Εικόνα 2.1.62 . Βιομηχανικό κεφαλάρι 11ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει , μονό στην ράχη υπάρχουν χρυσοστυπία ,όπου αναγράφεται ΠΑΝΘΕΩΝ και χρονολογία του τόμου 1965^A .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 12^{ος}

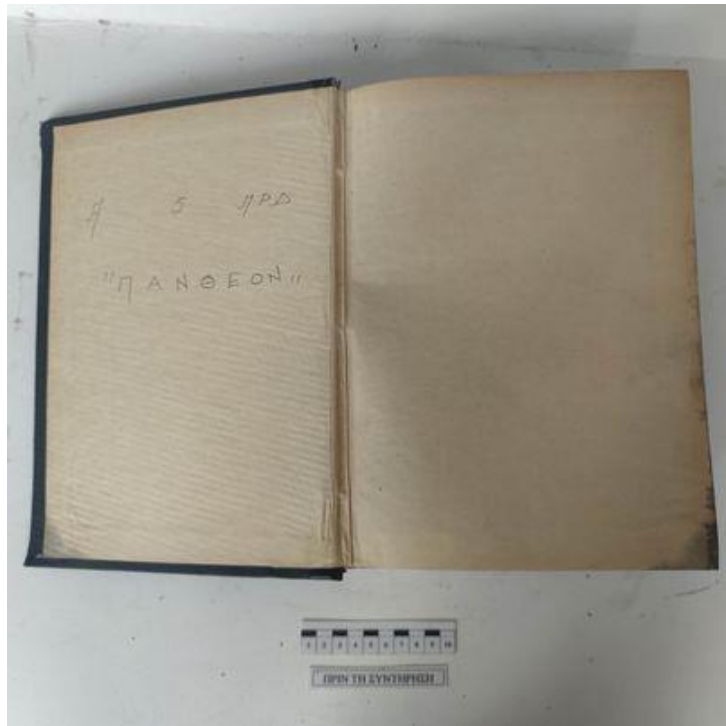

Εικόνα 2.1.63 . Μπροστινό εξώφυλλο 12ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 20,50 x 28,0 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.64 . Μπροστινό εσώφυλλο 12ου τόμου

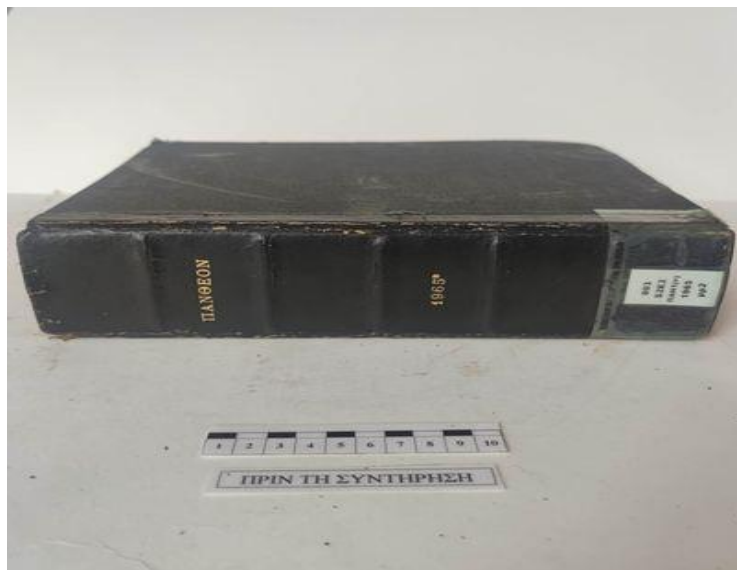

Εικόνα 2.1.65 . Πίσω εσώφυλλο 12ου τόμου

Εικόνα 2.1.66 .Εξώφυλλο 12ου τόμου

Εικόνα 2.1.67 . Ράχη με ψευδονεύρα 12ου τόμου

Εικόνα 2.1.68 . Βιομηχανικού τύπου υφασμάτινο κεφαλάρι 12ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο.

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή πλευρά, όπου είναι το αυθεντικό. Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην πίσω πλευρά το οποίο είναι αυθεντικό επίσης.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα.

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει έκτος από τα ψευδονέυρα και από μια αναγραφόμενη χρυσοτυπία στην ράχη με την χρονολογία του τόμου ΠΑΝΘΕΟΝ 1965^Α.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 13^{ος}

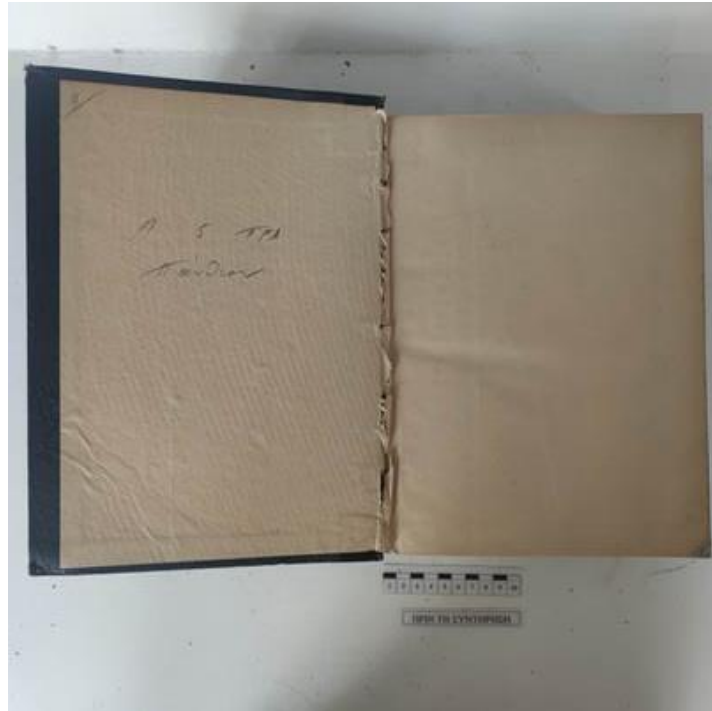

Εικόνα 2.1.69 . Εξώφυλλο 13ου τόμου

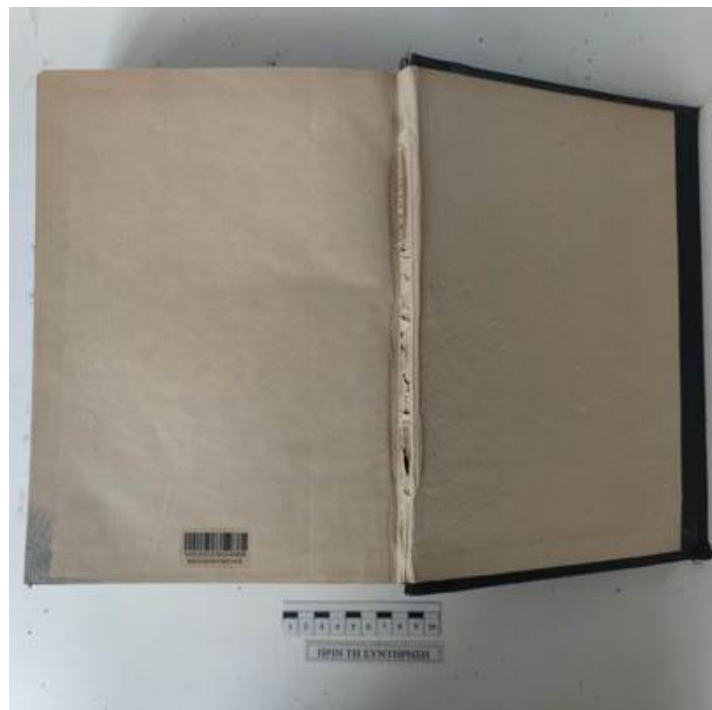
Διαστάσεις σώματος : 205 x 280 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

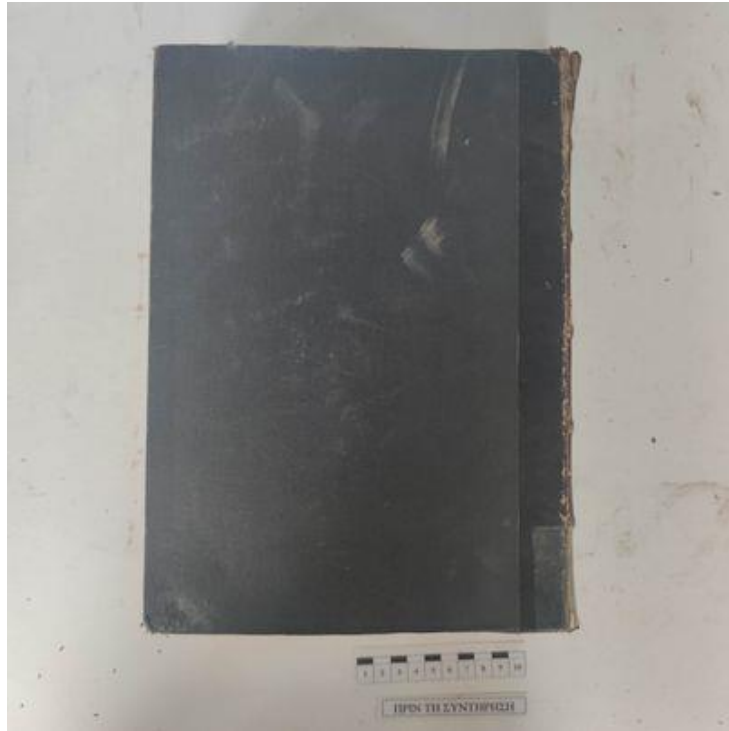
Περιγραφή βιβλιοδεσίας

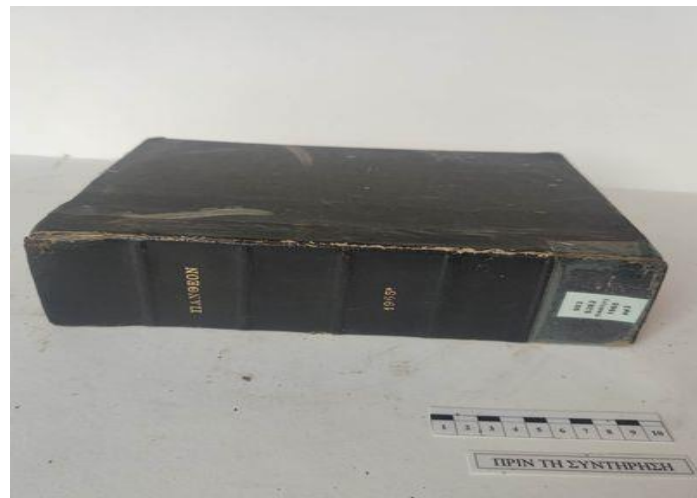
Εικόνα 2.1.70 . Μπροστινό εσωτερικό εσώφυλλο 13ου τόμου

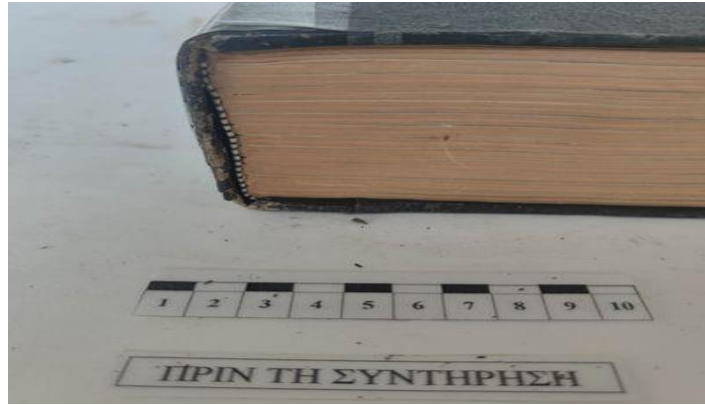
Εικόνα 2.1.71 . Πίσω εσώφυλλο 13ου τόμου

Εικόνα 2.1.72. Πίσω όψη εξωφύλλου 13ου τόμου

Εικόνα 2.1.73 . Ράχη με ψευδονέυρα και χρονολογία του τόμου

Εικόνα 2.1.74 . Βιομηχανικού τύπου κεφαλάρι του 13ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

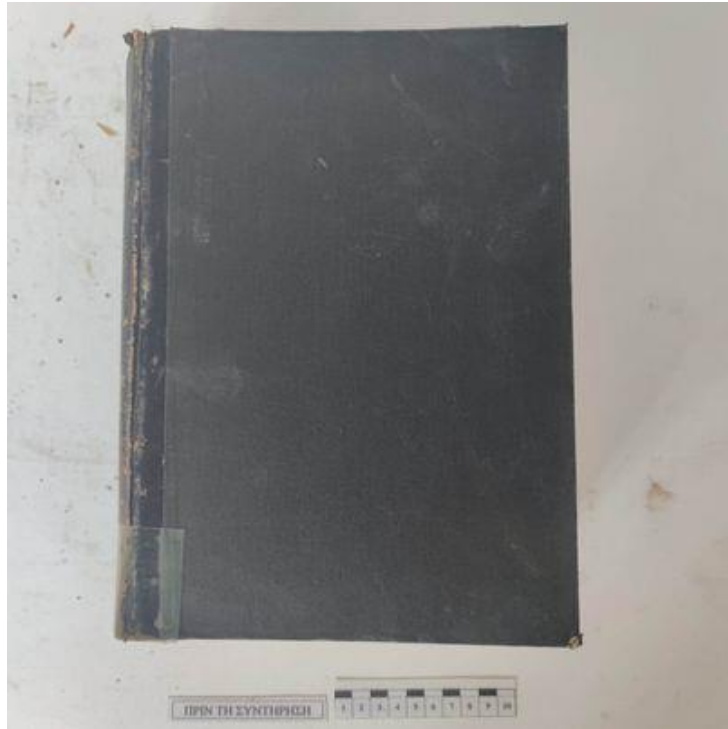
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή πλευρά και στην πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει έκτος από τα ψευδονέυρα και από μια αναγραφόμενη χρυσοτυπία στην ράχη με την χρονολογία του τόμου ΠΑΝΘΕΟΝ 1965^Α.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 14^{ος}

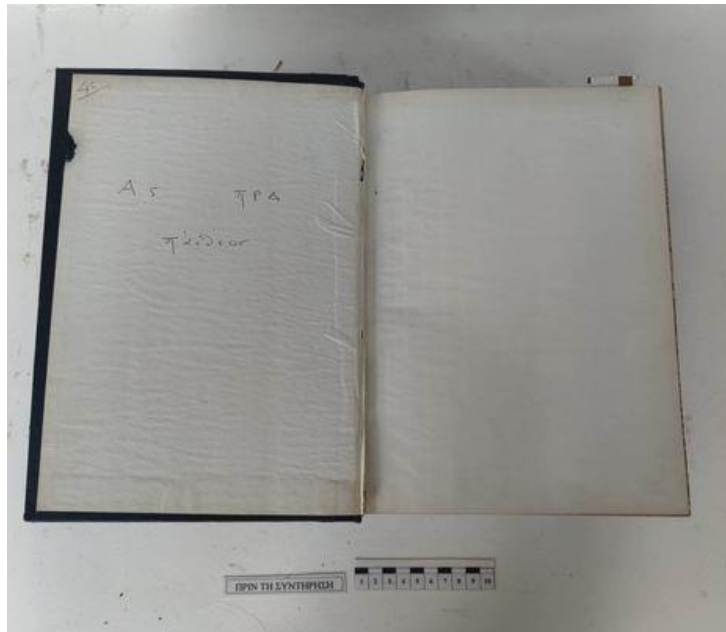

Εικόνα 2.2.75 . Εξώφυλλο 14ου τόμου.

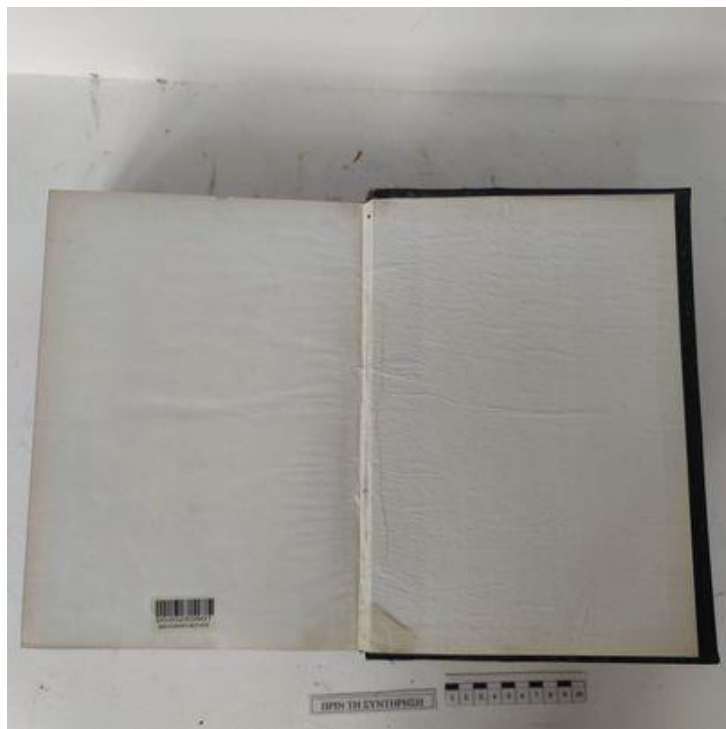
Διαστάσεις σώματος : 20 x 278 , ύψος : 75mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

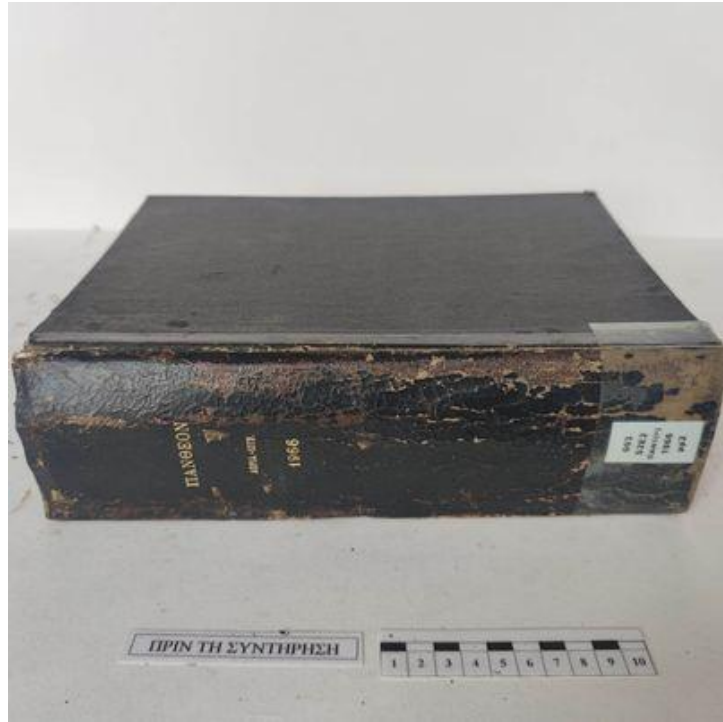

Εικόνα 2.1.76 . Εσώφυλλο μπροστινό λευκού χρώματος 14ου τόμου.

Εικόνα 2.1.77 . Πίσω εσώφυλλο 14ου τόμου.

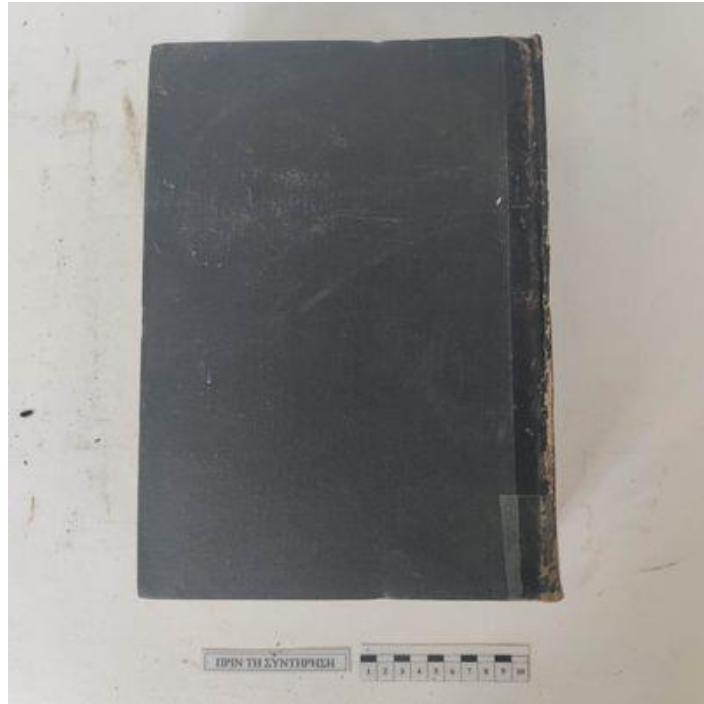

Εικόνα 2.1.78 . Ράχη 14ου τόμου.

Εικόνα 2.1.79 . Βιομηχανικό κεφαλάρι 14ου τόμου .

Εικόνα 2.1.80 . Πίσω όψη εξωφύλλου 14ου τόμου .

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

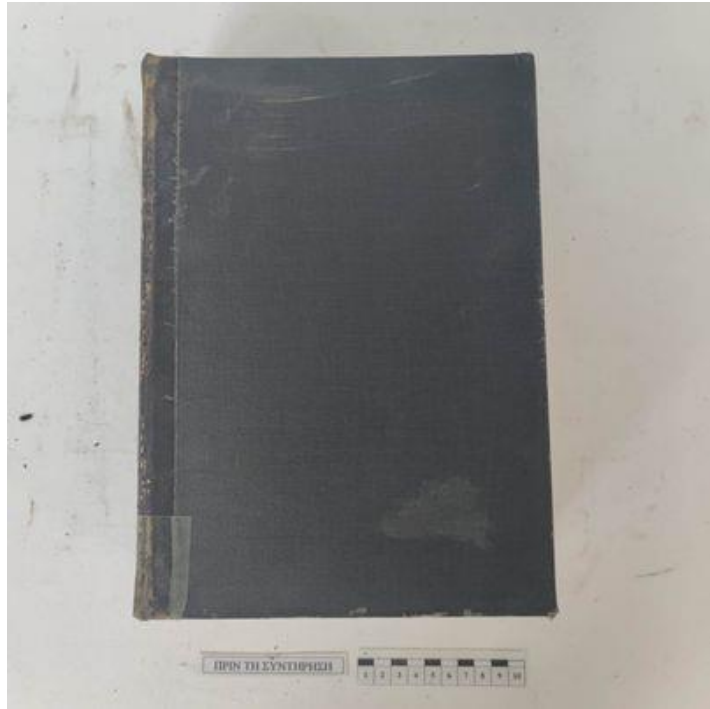
Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων: Χρυσοτυπία στην ράχη

ΠΑΝΘΕΟΝ ΑΠΡΙΛ.-ΙΟΥΝ. 1966.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 15^{ος}

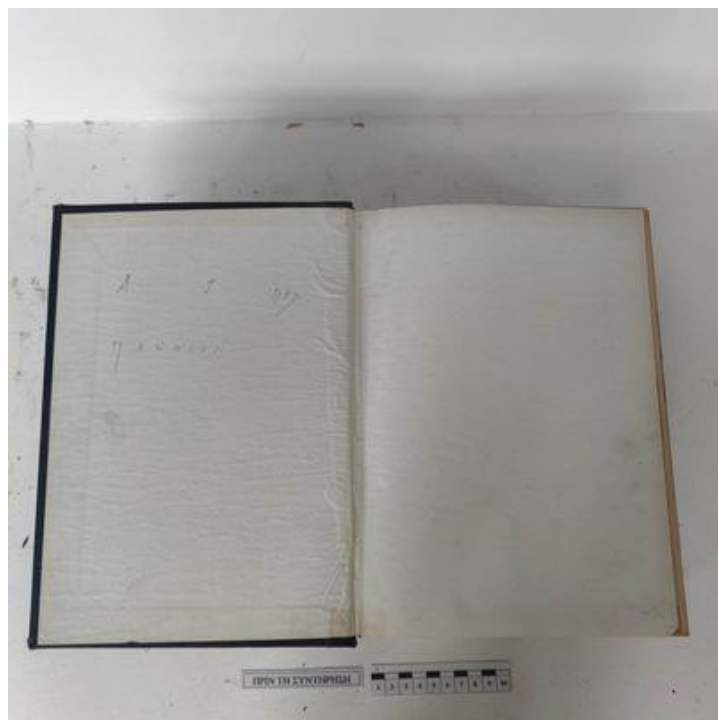

Εικόνα 2.1.81 . Εξώφυλλο 15ου τόμου .

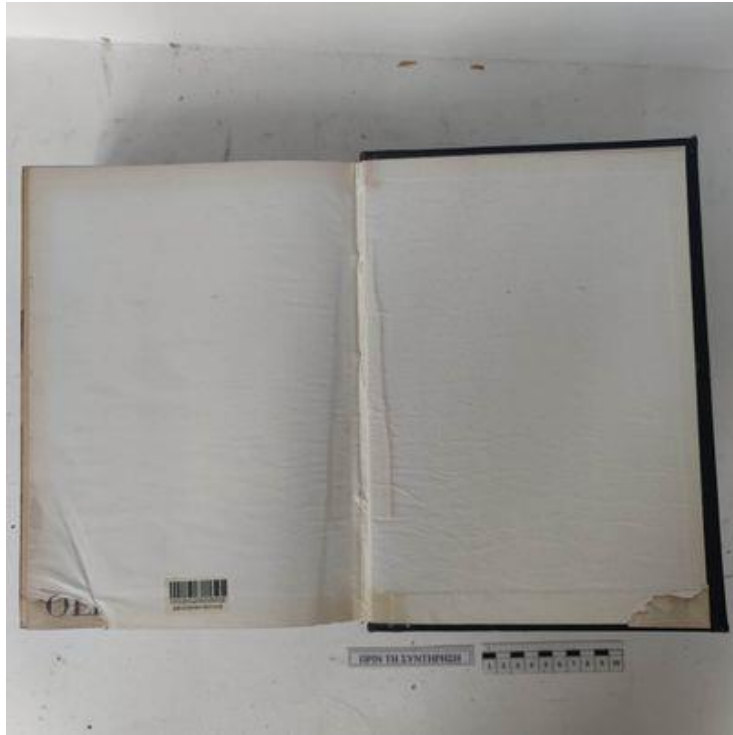
Διαστάσεις σώματος : 200 x 280 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.82 . Μπροστινό εσώφυλλο 15ου τόμου .

Εικόνα 2.1.83 . Πίσω εσώφυλλο 15ου τόμου .

Εικόνα 2.1.84 . Ράχη 15ου τόμου .

Εικόνα 2.1.85 . Κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου, τόμος 15^{ος}.

Εικόνα 2.1.86. Πίσω όψη εξώφυλλου 15ου τόμου.

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος λευκό στην μπροστινή πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό . Διακοσμητικό χαρτί χρώματος λευκό στην πίσω πλευρά το οποίο είναι και αυτό το αυθεντικό του τόμου .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην ράχη ,χωρίς κάποια διακόσμηση η Α και Β πινακίδα. Υπάρχει ράχη μια χρυσοτυπία , όπου αναγράφεται η ημερομηνία : ΠΑΝΘΕΟΝ 1966 2 .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 16^{ος}

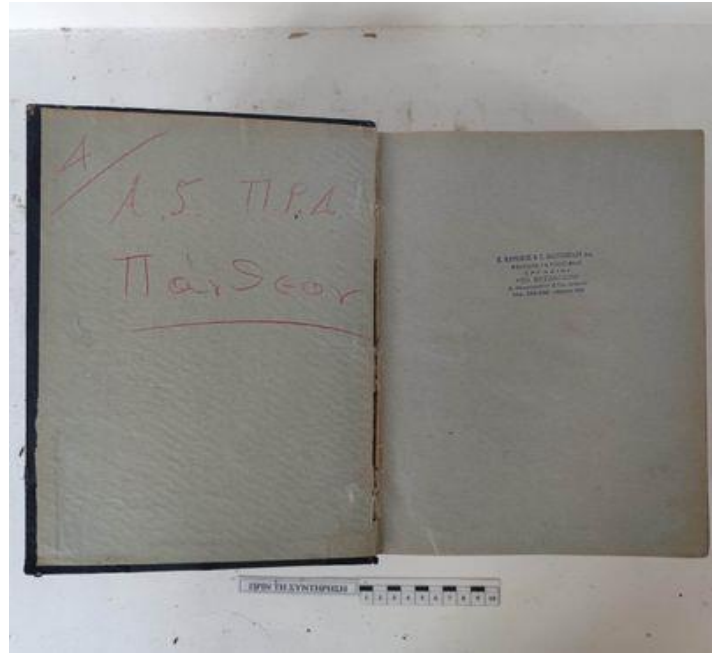

Εικόνα 2.1.87 . Εξώφυλλο 16ου τόμου

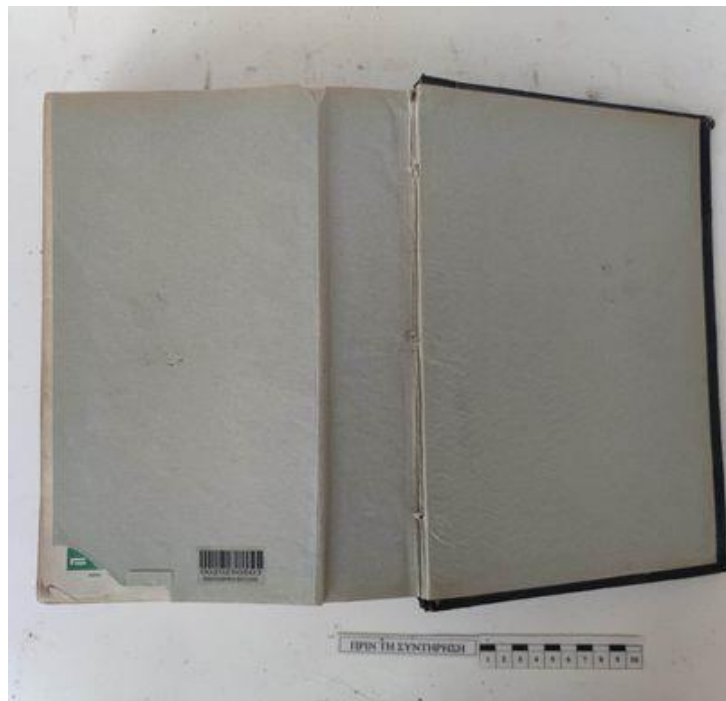
Διαστάσεις σώματος : 200 x 285 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.88 . Μπροστινό εσώφυλλο 16ου τόμου .

Εικόνα 2.1.89 . Πίσω εσώφυλλο 16ου τόμου .

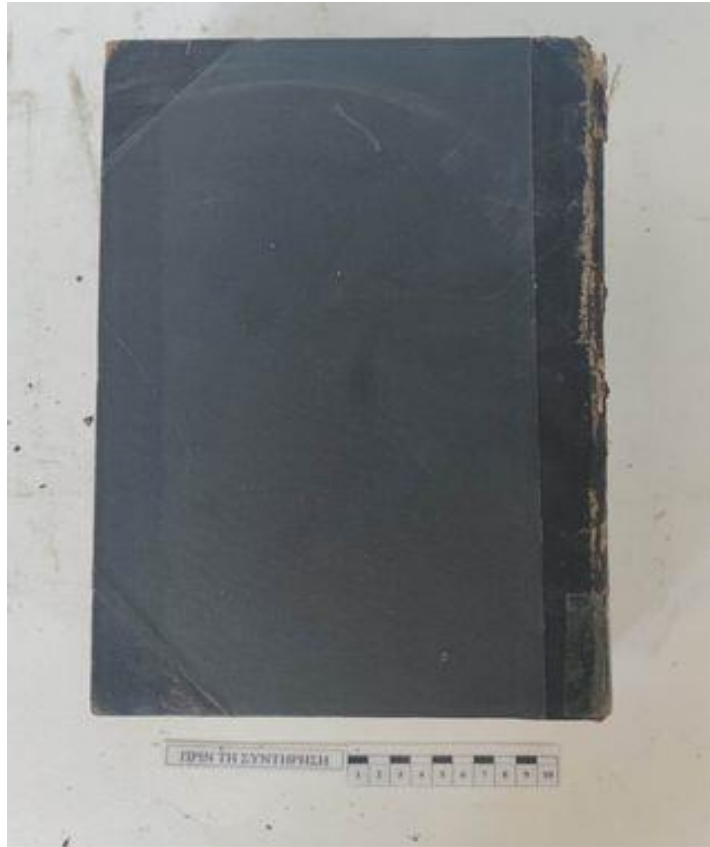

Εικόνα 2.1.90. Ράχη 16ου τόμου.

Εικόνα 2.1.91 . Κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου 16ου τόμου .

Εικόνα 2.1.92 . Πίσω όψη εξωφύλλου 16ου τόμου .

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί γαλάζιου χρώματος στην μπροστινή και πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει στην Α και Β πινακίδα, παρά μόνο αναγραφή χρονολογίας του τόμου με χρυσουτυπία : 1966 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 17^{ος}

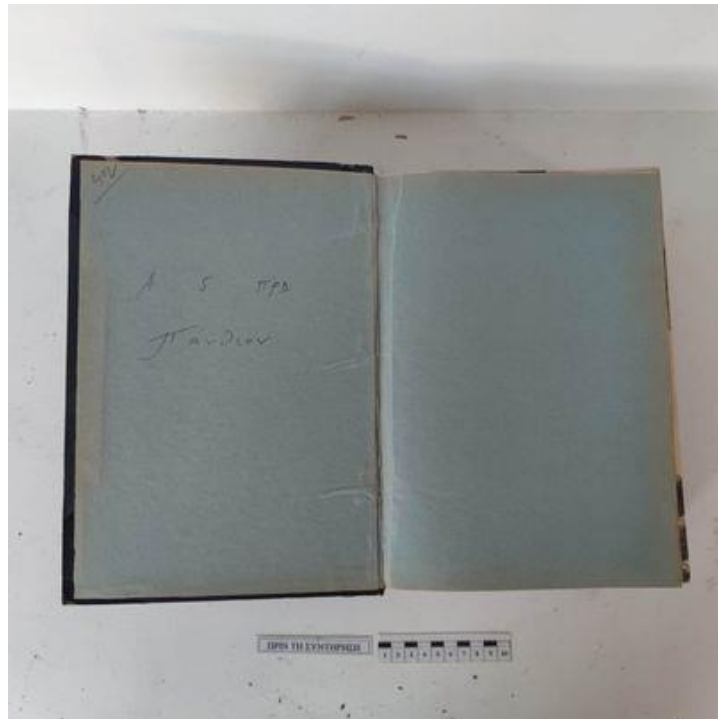

Εικόνα 2.1.93 . Εξώφυλλο 17ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 285 , ύψος : 70mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

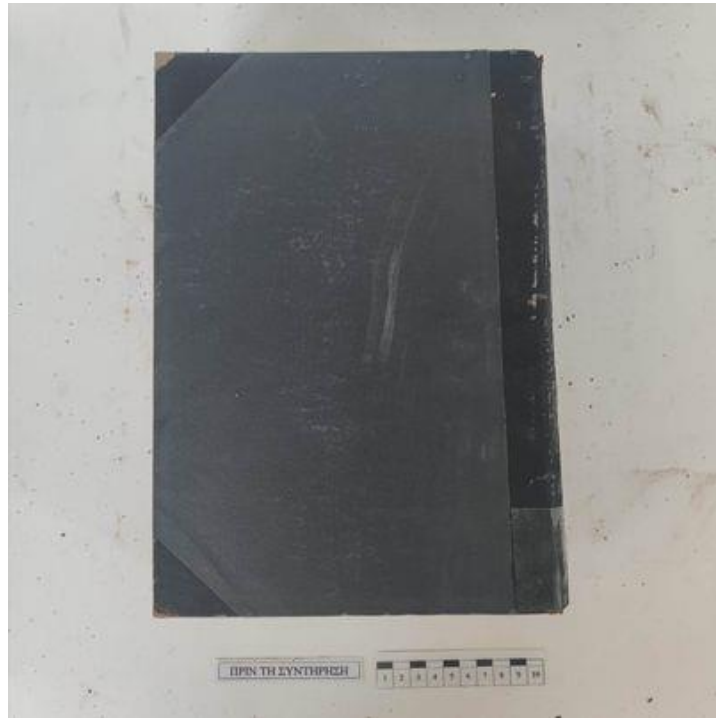
Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.94 . Μπροστινό εσώφυλλο 17ου τόμου

Εικόνα 2.1.95 . Πίσω εσώφυλλο 17ου τόμου

Εικόνα 2.1.96 . Πίσω όψη εξωφύλλου 17ου τόμου .

Εικόνα 2.1.97 . Ράχη 17ου τόμου

Εικόνα 2.1.98 . Κεφαλάρη 17ου τόμου .

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές και ύφασμα μαύρο.

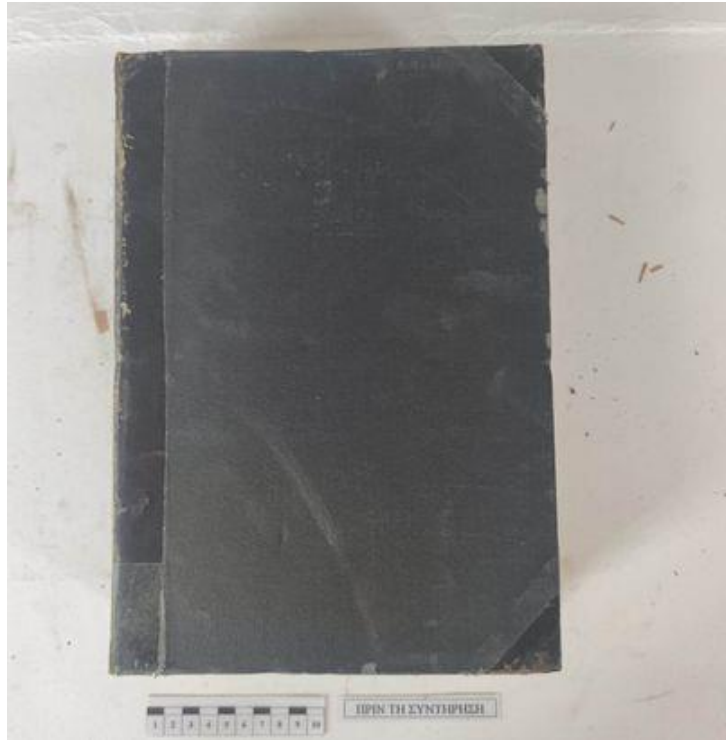
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιο στην μπροστινή πλευρά, όπου είναι το αυθεντικό. Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιο στην πίσω πλευρά το οποίο είναι και αυτό το αυθεντικό.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει στην Α και Β πινακίδα , έκτος από την ράχη όπου αναγράφεται με χρυσοτυπία η ημερομηνία του τόμου : ΠΑΝΘΕΟΝ 1967^Β.

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 18^{ος}

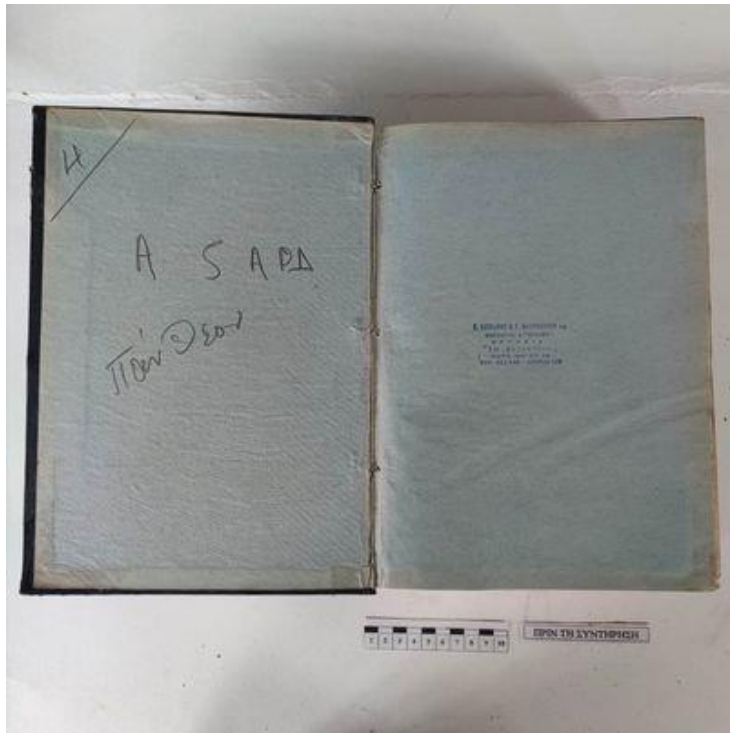

Εικόνα 2.1.99 . Εξώφυλλο 18ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 286 , ύψος : 73mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

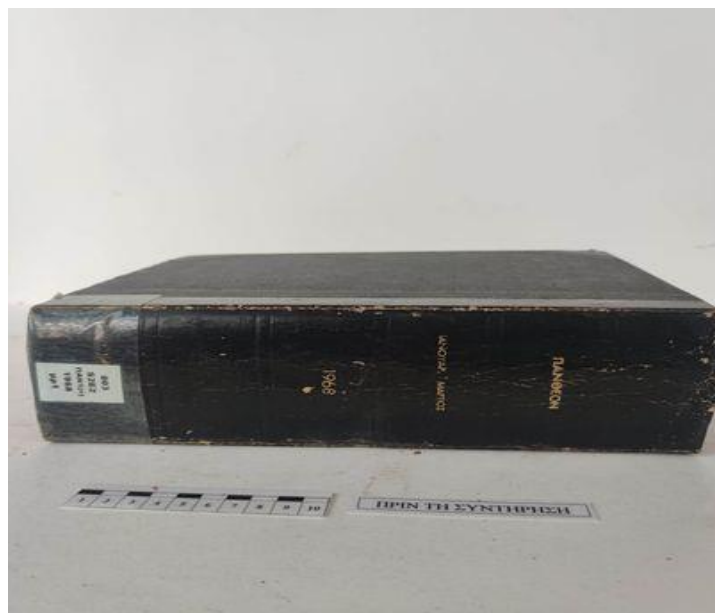
Εικόνα 2.1.100 . Μπροστινό εσώφυλλο 18ου τόμου

Εικόνα 2.1.101 . Πίσω εσώφυλλο 18ου τόμου

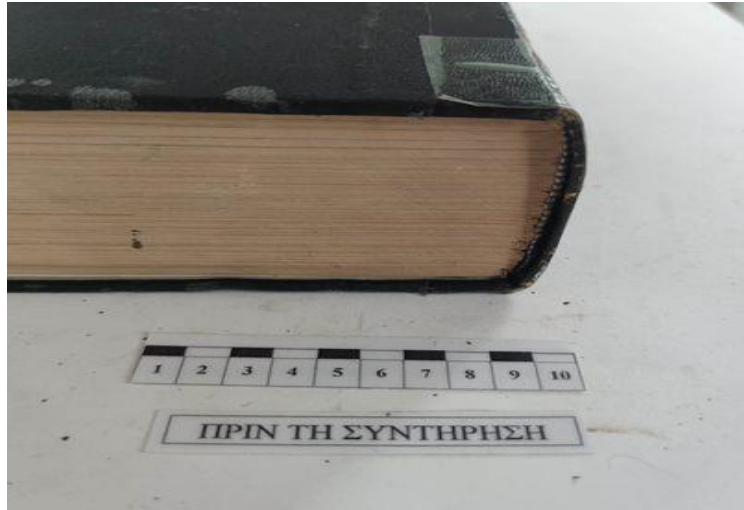

Εικόνα 2.1.102 . Πίσω όψη εξωφύλλου 18ου τόμου

Εικόνα 2.1.103 . Ράχη 18ου τόμου .

Εικόνα 2.1.104 . Κεφαλάρια βιομηχανικού τύπου , 18ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές και ύφασμα μαύρο.

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιο στην μπροστινή πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .Επίσης υπάρχει διακοσμητικό χαρτί γαλάζιου χρώματος στην πίσω πλευρά το οποίο είναι το αυθεντικό του.

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα, υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει, παρά μόνο στην ράχη έχουμε χρυσοτυπία , όπου αναγράφεται ΠΑΝΘΕΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ ΜΑΡΤΙΟΣ 1968

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 19^{ος}

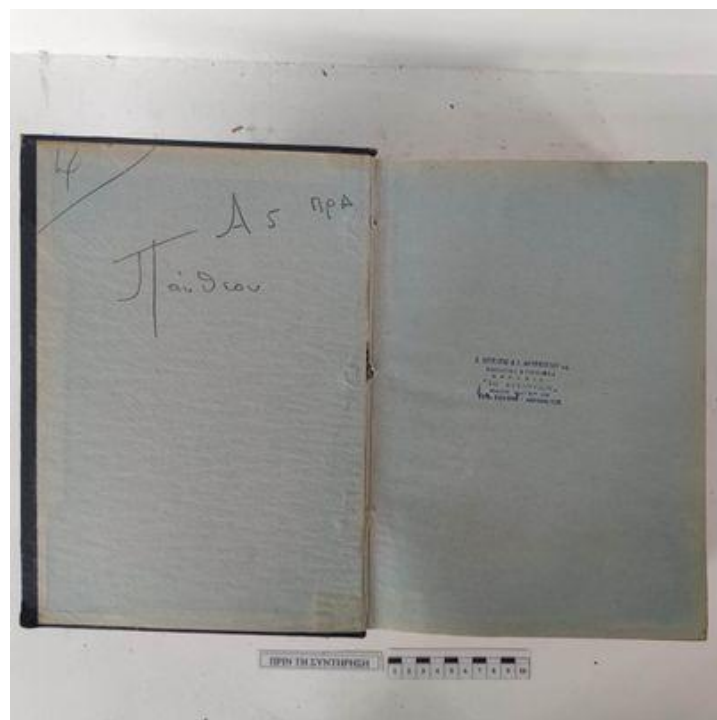

Εικόνα 2.1.105 . Μπροστινό εξώφυλλο 18ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 286 , ύψος : 75mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Εικόνα 2.1.106 . Εσώφυλλο μπροστινό 19ου τόμου

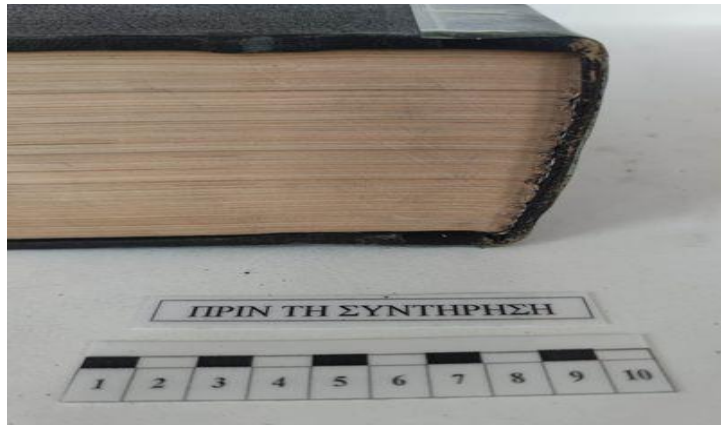
Εικόνα 2.1.107 . Πίσω εσώφυλλο 18ου τόμου

Εικόνα 2. 1.108 . Πίσω όψη εξώφυλλου

Εικόνα 2.1.109 . Ράχη εξωφύλλου 19ου τόμου

Εικόνα 2.1.110 . Υφασμάτινο κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου 19ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιου στην μπροστινή πλευρά , όπου είναι το αυθεντικό. Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιου στην πίσω πλευρά το οποίο είναι επίσης το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα, υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει , παρά μόνο στην ράχη έχουμε χρυσοτυπία , όπου αναγράφεται ΠΑΝΘΕΩΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1968 .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 20^{ος}

Εικόνα 2.21.111 . Εξώφυλλο 20ου τομου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 286 , ύψος : 75mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

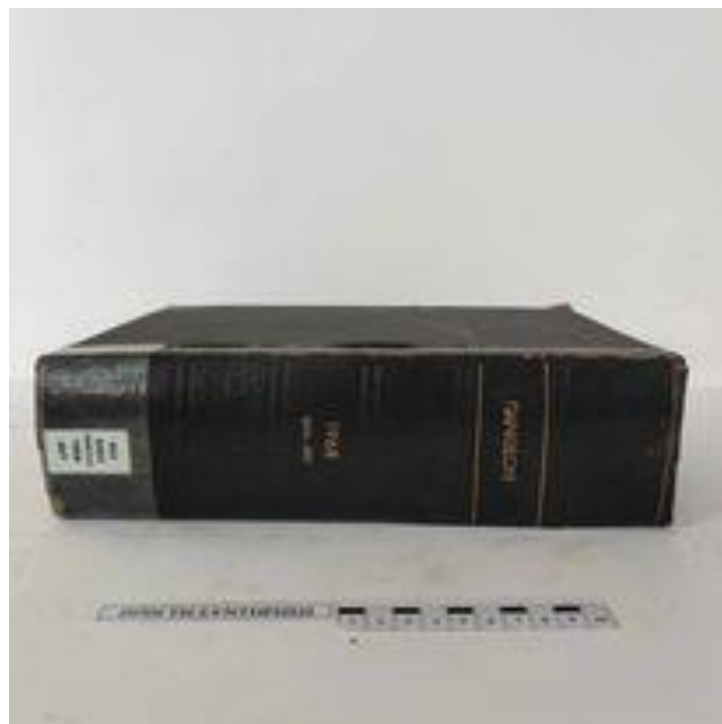
Εικόνα 2.1.112 . Μπροστινό εσώφυλλο 20ου τόμου

Εικόνα 2.1.113 . Πίσω εσώφυλλο 20ου τόμου

Εικόνα 2.1.114 . Πίσω εξώφυλλο 20ου τόμου

Εικόνα 2.1.115 . Ράχη 20ου τόμου

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

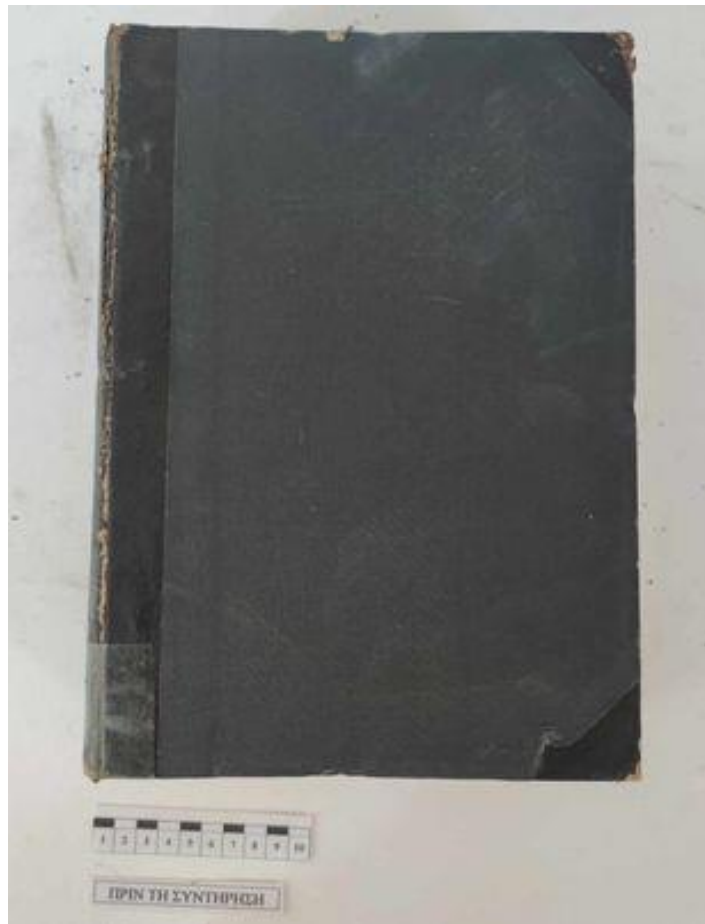
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιο στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά το οποίο είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει , παρά μόνο στην ράχη έχουμε ψευδονέυρα και χρυσοτυπία , όπου αναγράφεται ΠΑΝΘΕΟΝ ΙΟΥΛ.- ΣΕΠΤ. 1968 .

Αρίθμηση κατά σελίδες

ΤΟΜΟΣ 21^{ος}

Εικόνα 2.1.116. Εξώφυλλο 21ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 203x 257 , ύψος : 70,3mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

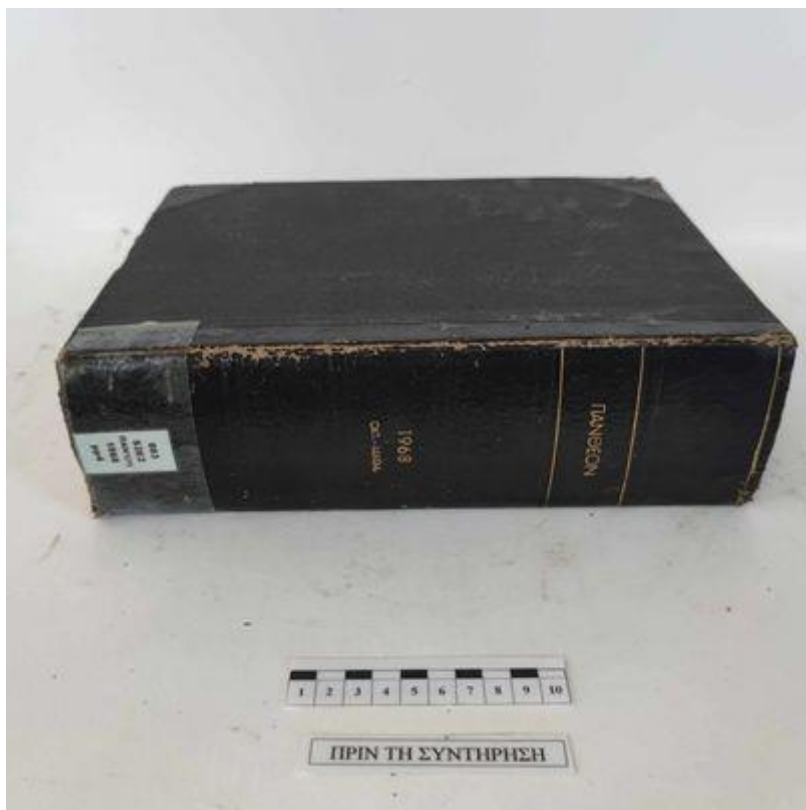
Εικόνα 2.1.117 . Μπροστινό εσώφυλλο 21ου τόμου

Εικόνα 2.1.118 . Πίσω εσώφυλλο 21ου τόμου

Εικόνα 2.1.119 . Πίσω όψη εξωφύλλου 21ου τόμου

Εικόνα 2.1.120. Ράχη 21ου τόμου

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιου στην μπροστινή πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό . Διακοσμητικό χαρτί χρώματος γαλάζιου στην πίσω πλευρά το οποίο είναι επίσης το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει , παρά μόνο στην ράχη έχουμε χρυσοτυπία , όπου αναγράφεται ΠΑΝΘΕΟΝ ΟΚΤΩΒΡΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1968 .

Αρίθμηση κατά σελίδες

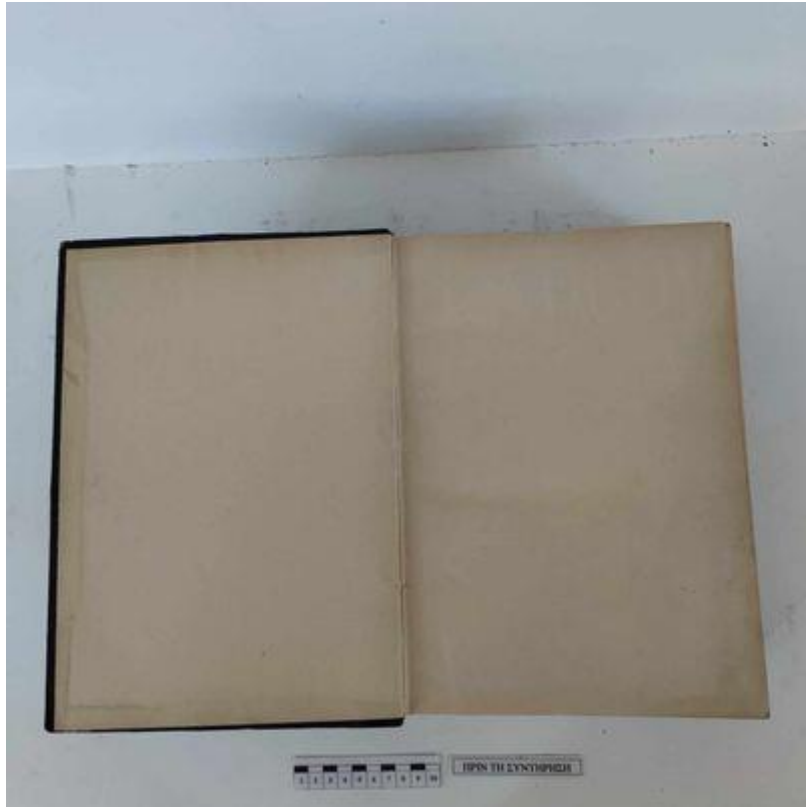
ΤΟΜΟΣ 22^{ος}

Εικόνα 2.1.121 . Εξώφυλλο 22ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 203 x257 , ύψος : 70.4mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

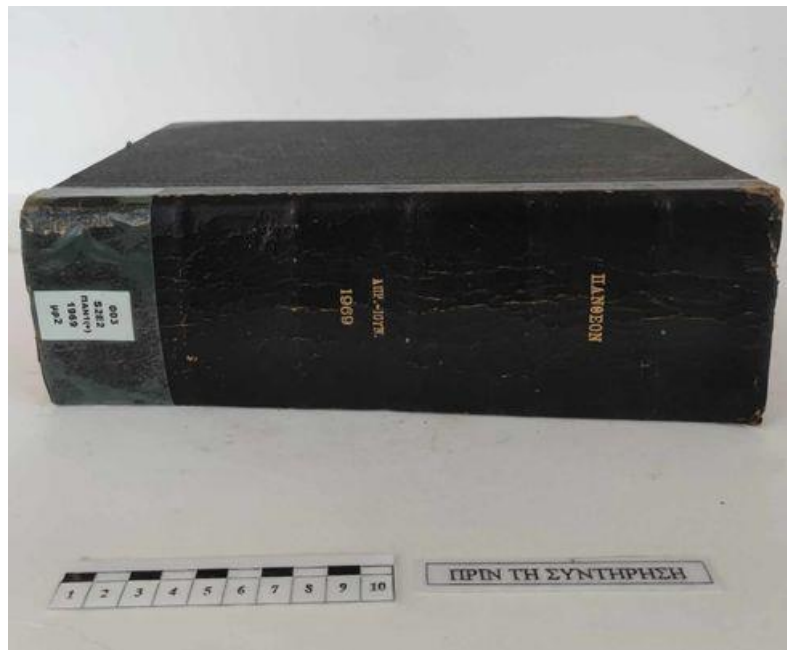
Εικόνα 2.1.122 . Εσώφυλλο μπροστινό 22 τόμου

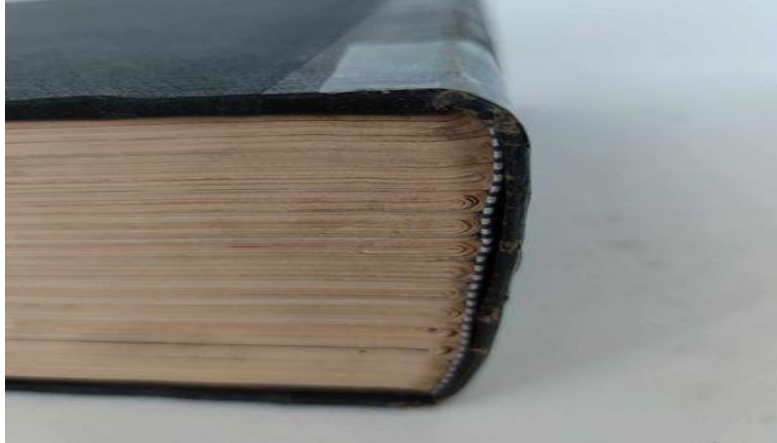
Εικόνα 2.1.123 . Πίσω εσώφυλλο 22ου τόμου με σφραγίδες και αυτοκόλλητο Barcode

Εικόνα 2.1.124 . Πίσω όψη εξώφυλλου 22ου τόμου

Εικόνα 2.1.125 . Ράχη με ψευδονέυρα 22ου τόμου

Εικόνα 2.1.126 . Κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου 22ου τόμου

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

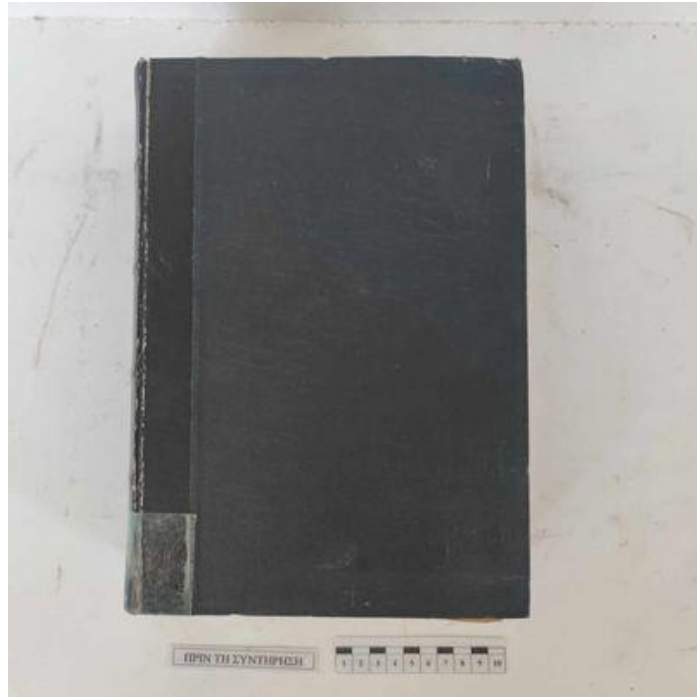
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος μπεζ στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων στην Α και Β πινακίδα δεν υπάρχει, μόνο στην ράχη έχουμε ψευδονέυρα και χρυσοτυπία, όπου αναγράφεται ΠΑΝΘΕΟΝ ΑΠΡ-ΙΟΥΝ. 1969 .

Αρίθμηση κατά σελίδες

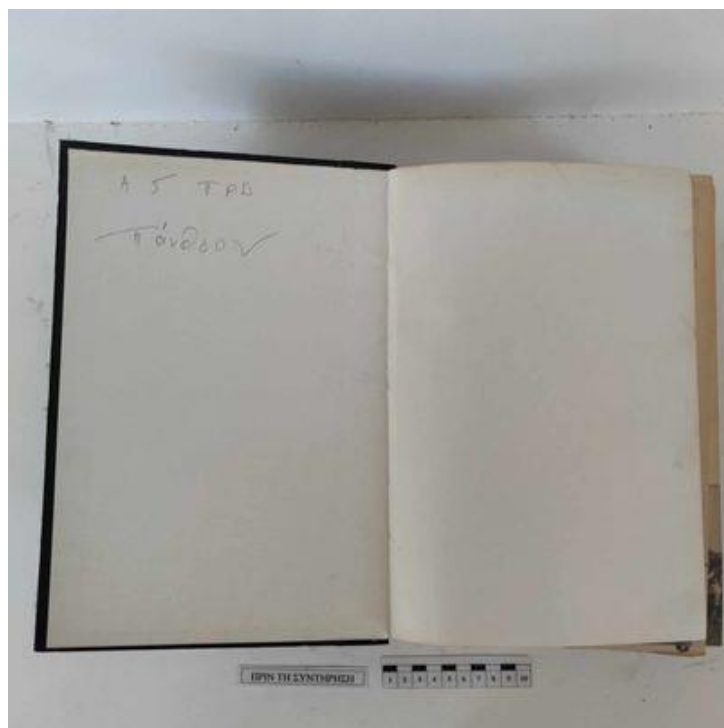
ΤΟΜΟΣ 23^{ος}

Εικόνα 2.1.127 . Εξώφυλλο 23ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 257 , ύψος : 70.3mm

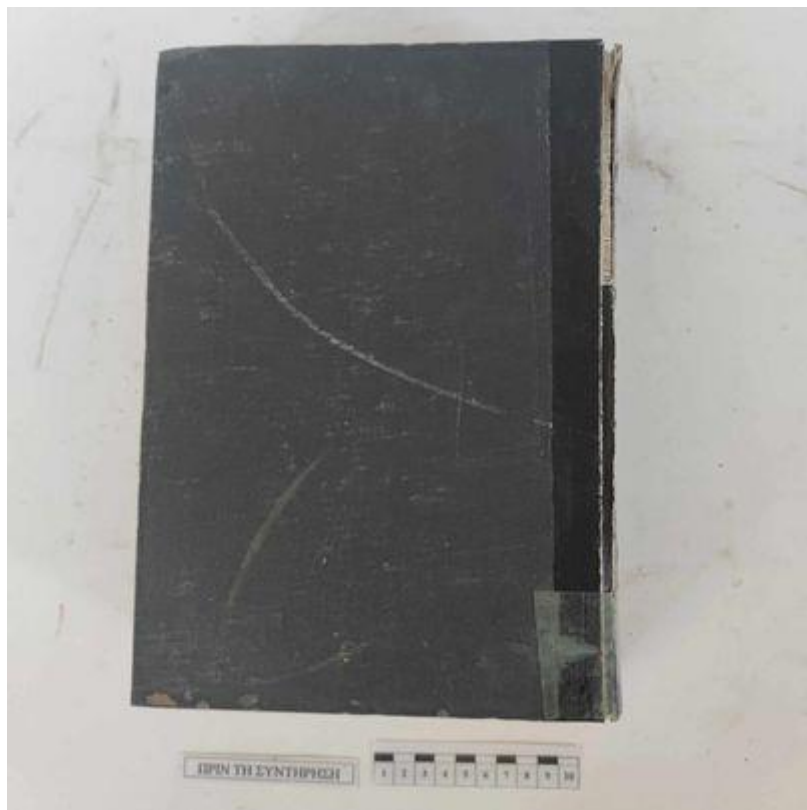
Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

Εικόνα 2.1.128 . Μπροστινό εσώφυλλο 23ου τόμου

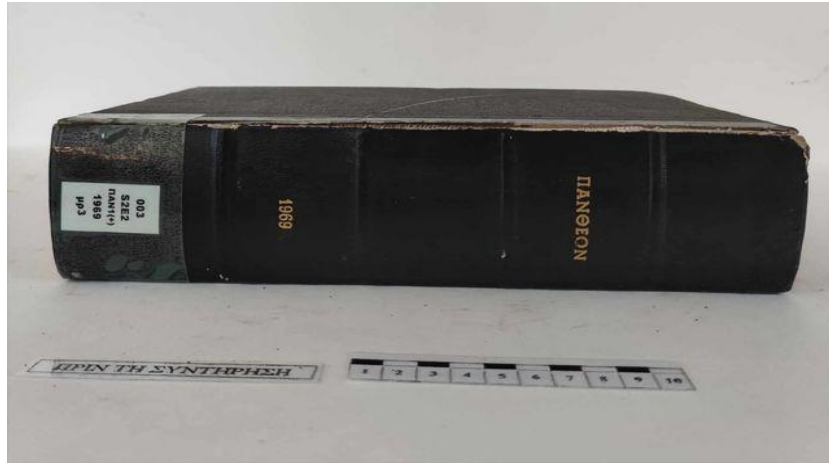

Εικόνα 2.1.129 . Πίσω εσώφυλλο 23ου τόμου

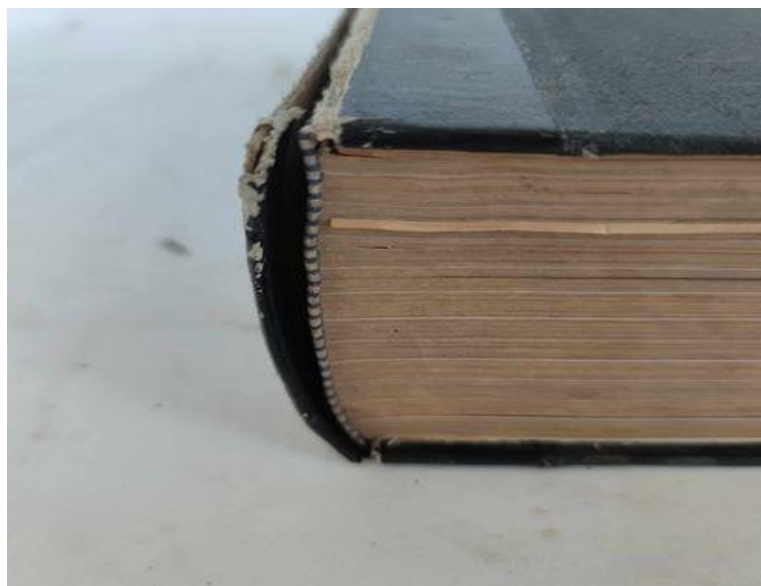

Εικόνα 2.1.130. Πίσω εξώφυλλο 23ου τόμου

Εικόνα 2.1.131 . Ράχη με ψευδονέυρα 23ου τόμου

Εικόνα 2.1.132 . Βιομηχανικού τύπου κεφαλάρι 23ου τόμου

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

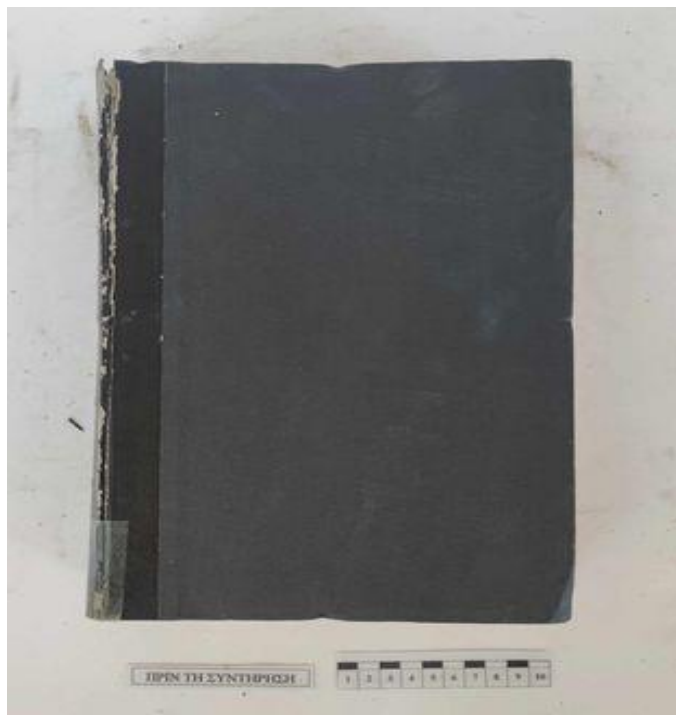
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην Α και Β πινακίδα δεν έχουμε , παρά μόνο στην ράχη χρυσοτυπία που αναγράφεται το έτος 1969 και το ΠΑΝΘΕΟΝ .

Αρίθμηση κατά σελίδες

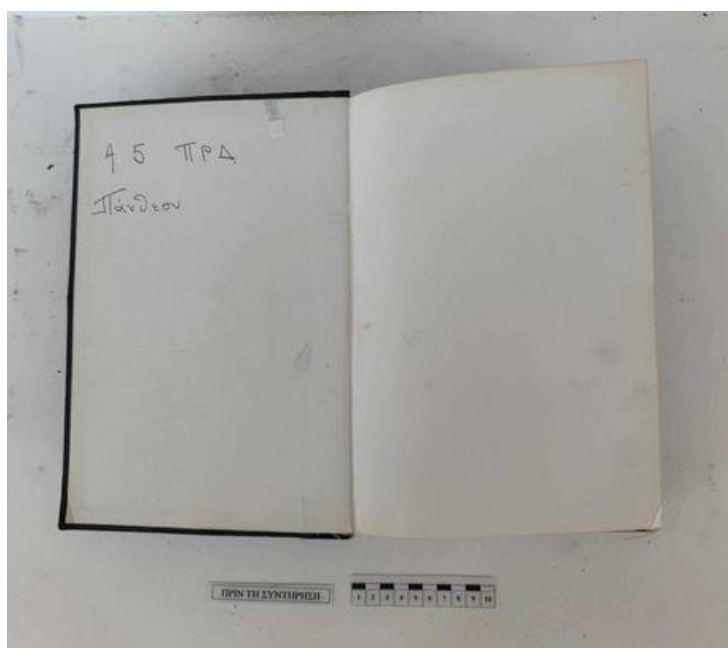
ΤΟΜΟΣ 24^{ος}

Εικόνα 2.1.133 . Εξώφυλλο μπροστινό 24ου τόμου

Διαστάσεις σώματος : 200 x 257 , ύψος : 70.3 mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

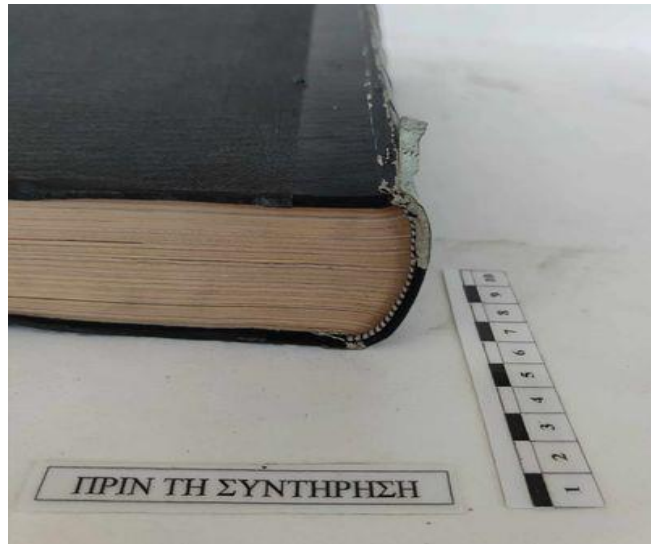
Εικόνα 2.1.134 . Μπροστινό εσωφύλλο 24ου τόμου

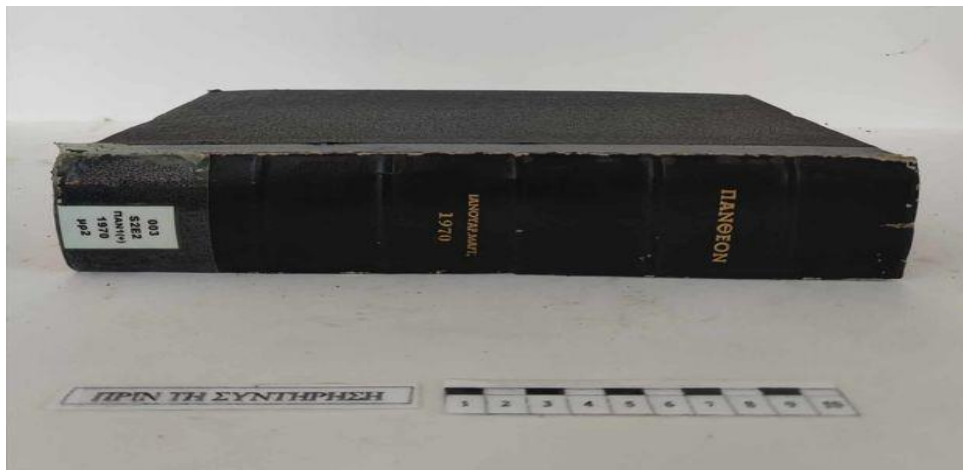
Εικόνα 2.1.135 . Πίσω εσώφυλλο 24ου τόμου

Εικόνα 2.1.136 . Πίσω όψη εξώφυλλου 24ου τόμου

Εικόνα 2.1.137 . Κεφαλάρι βιομηχανικού τύπου 24ου τόμου

Εικόνα 2.1.138 . Ράχη με ψευδονέυρα 24ου τόμου

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και ύφασμα μαύρο .

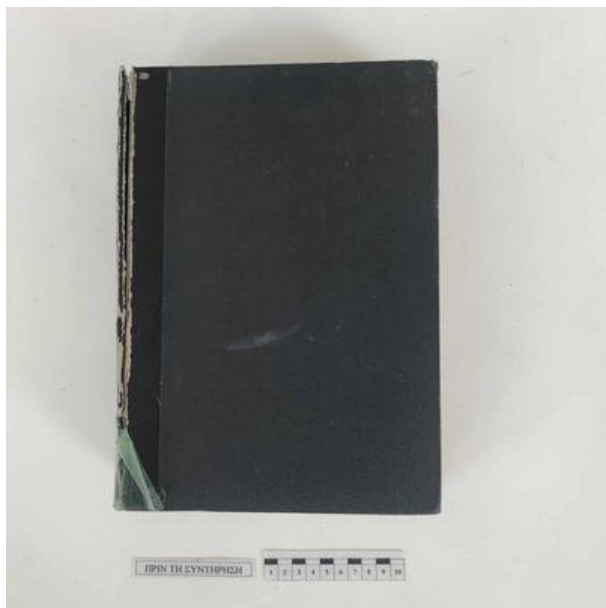
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος λευκού στην μπροστινή στην πίσω πλευρά , όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα , υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην ράχη και ψευδονέυρα , όπου αναγράφεται το ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ- ΜΑΡΤ. 1970 και το ΠΑΝΘΕΟΝ , η Α και Β πινακίδα δεν έχουν διακόσμηση .

Αρίθμηση κατά σελίδες

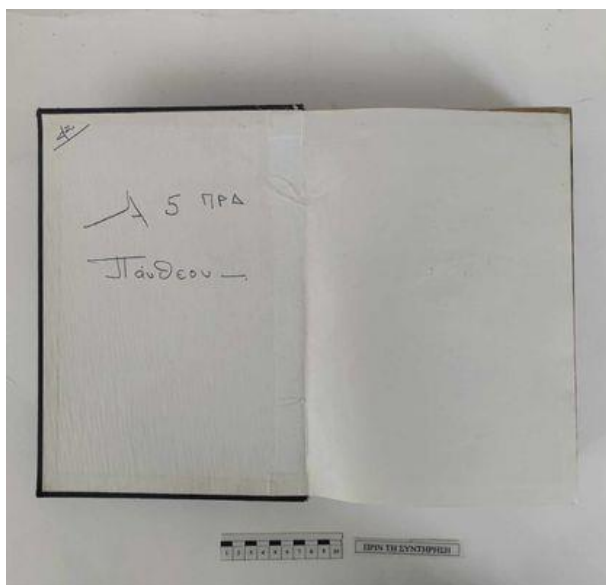
ΤΟΜΟΣ 25^{ος}

Εικόνα 2.1.139 . Εξώφυλλο 25ου τόμου.

Διαστάσεις σώματος : 196 x 28 , ύψος : 50,3mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

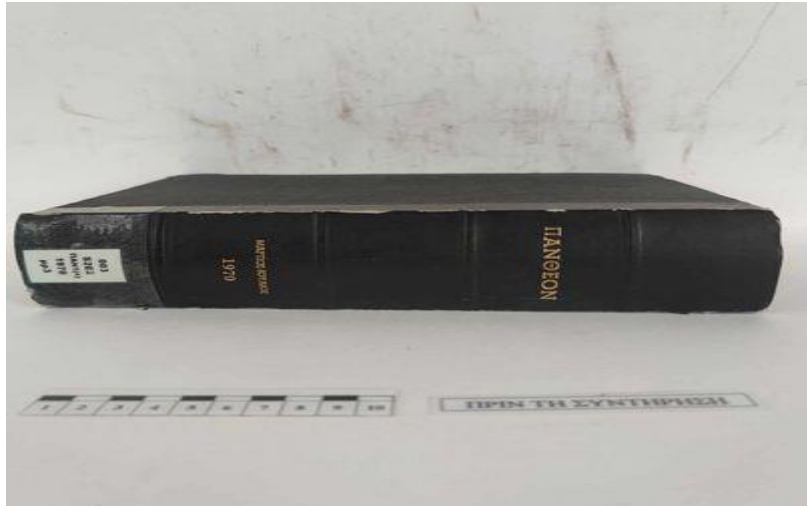
Εικόνα 2.1.140. Μπροστινό εσωφύλλο 25ου τόμου

Εικόνα 2.1.141. Πίσω εσώφυλλο 25ου τόμου

Εικόνα 2.1.142. Πίσω όψη εξώφυλλο 25ου τόμου

Εικόνα 2.1.143. Ράχη με ψευδονέυρα και χρυσοτυπία 25ου τόμου

Εικόνα 2.1.144. Βιομηχανικό κεφαλάρι

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : με δέρμα μαύρο στην ράχη και στις γωνιές' και ύφασμα μαύρο .

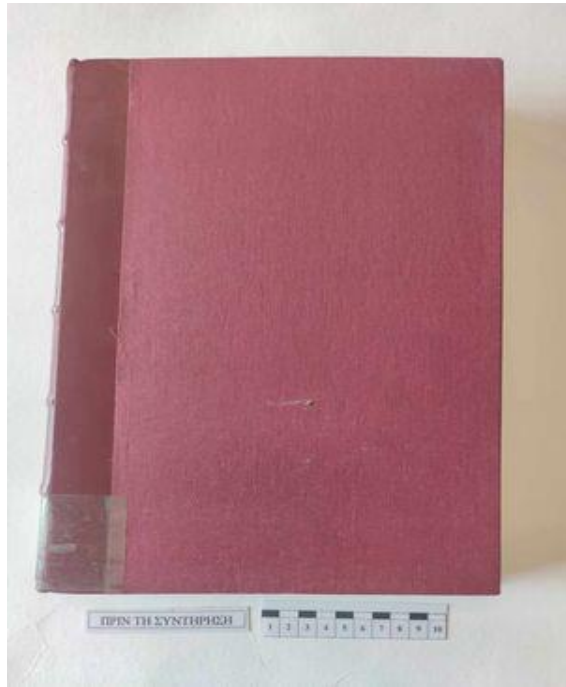
Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφαλάρια : Βιομηχανοποιημένα, υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην ράχη και ψευδονέυρα , όπου αναγράφεται το
ΠΑΝΘΕΟΝ ΜΑΡΤΙΟΣ – ΙΟΥΛΙΟΣ 1970

Αρίθμηση κατά σελίδες

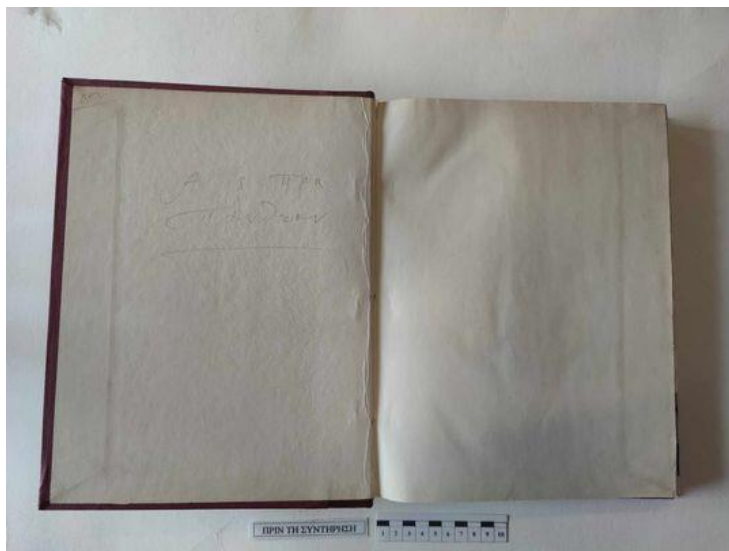
ΤΟΜΟΣ 26^{ος}

Εικόνα 2.1.145 .Εξώφυλλο τελευταίου τόμου, έτους 1988

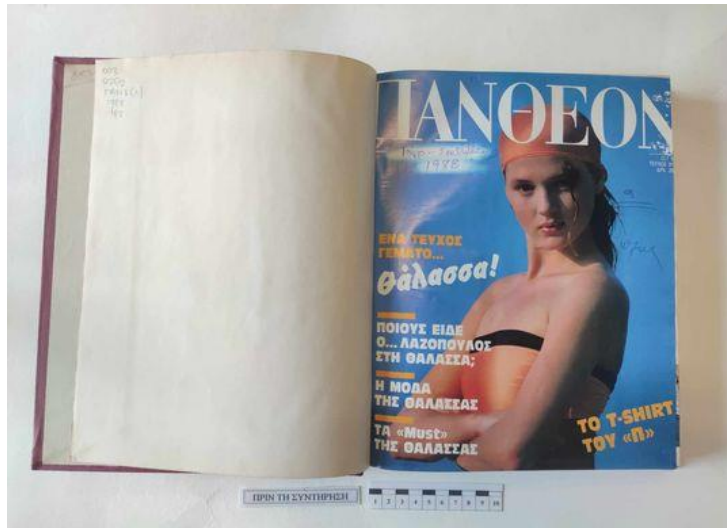
Διαστάσεις σώματος : 220 x 290 , ύψος : 25 mm

Διαστάσεις καλύμματος : 50mm

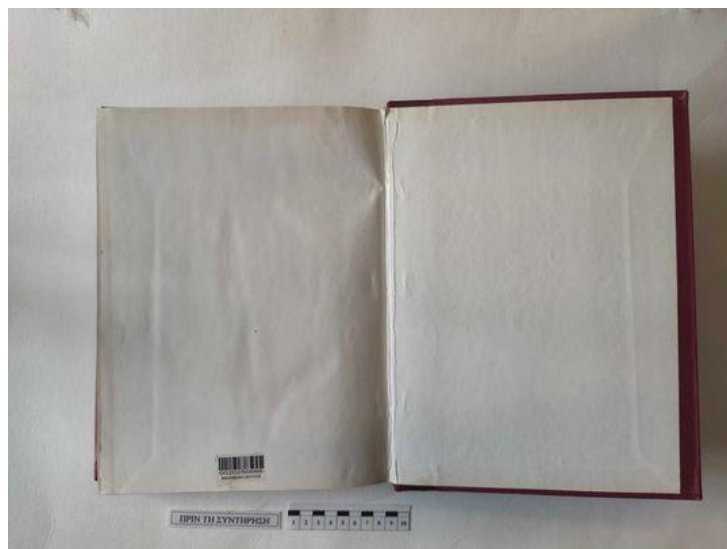

Εικόνα 2.1.146 . Μπροστινο εσωφυλλο 26ου τομου

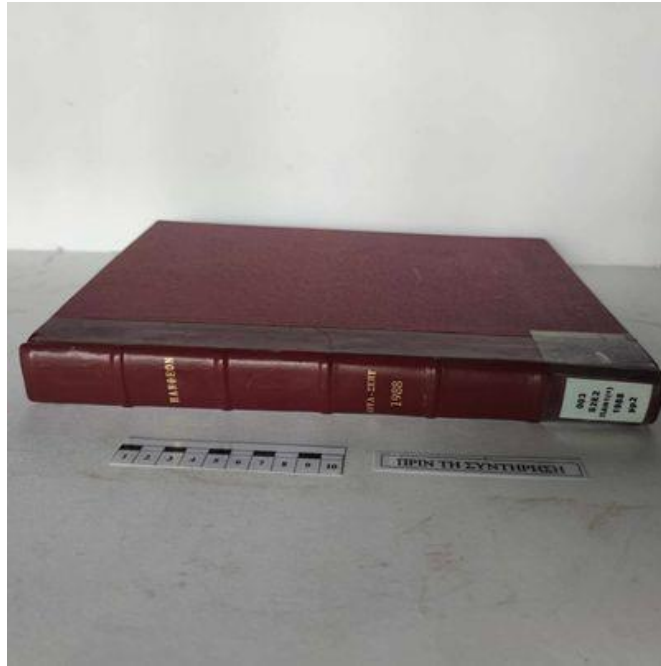

Εικόνα 2.1.147 . Μπροστινό εσώφυλλο 26^{ου} τόμου και εξώφυλλο του τεύχους 911 .

Εικόνα 2.1.148. Πίσω εσώφυλλο τόμου με αναγραφές από μολυβί και αυτοκόλλητο Barcode.

Εικόνα 2.1.149 . Ράχη με ψευδονέυρα του 26^{ου} τόμου

Εικόνα 2.1.150 . Βιομηχανικού τύπου κεφάλι

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : Με ύφασμα και με δέρμα στην ράχη χρώματος μπορντοκκόκινο .

Εσώφυλλα : Διακοσμητικό χαρτί χρώματος άσπρο στην μπροστινή στην πίσω πλευρά ,όπου είναι το αυθεντικό .

Κεφάλια : Βιομηχανοποιημένα ,υφασμάτινα .

Διακόσμηση καλυμμάτων χρυσοτυπία στην ράχη και ψευδονέυρα , όπου αναγράφεται το ΠΑΝΘΕΟΝ 1988

Αρίθμηση κατά σελίδες

**ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΤΕΥΧΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΜΕΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕ
ΦΑΚΕΛΟΥΣ**

ΦΑΚΕΛΟΣ 1^{ος}

Εικόνα 2.1.151 . Άδετα τεύχη αποθηκευμένα σε φάκελο

Περιγραφή βιβλιοδεσίας

Είδος βιβλιοδεσίας

Βιβλιοδεσία : Πρεσαριστή βιομηχανοποιημένη ανά τεύχος ξεχωριστά .

Εσώφυλλα : Δεν υπάρχουν.

Κεφαλάρια : Δεν υπάρχουν.

Διακόσμηση καλυμμάτων δεν υπάρχει.

Αρίθμηση κατά σελίδες ανά τεύχος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Βάση της ερευνάς που πραγματοποιήσαμε και βάση της φωτογραφικής τεκμηρίωσης καθόλη την διάρκεια της εργασίας μας στην βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων αρχικά προκύπτει ότι το περιοδικό Πάνθεον είναι ένα ιστορικό περιοδικό, το οποίο εκδόθηκε σε διαφορετικές περιόδους. Το Πάνθεον ήταν περιοδικό ποικίλης ύλης, που απευθυνόταν σε γυναίκες, με θέματα που αφορούσαν την υγεία, τη μόδα, τα θεάματα, ενώ φιλοξενούσε διάφορα ρεπορτάζ. Εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1926 έως το 1927. Η κυκλοφορία του διεκόπη και επανεκδόθηκε το 1933 έως το 1936. Ακολούθησε μια δεύτερη διακοπή της κυκλοφορίας του και επανέκδοση από το 1961 έως το 1992. Η συχνότητα έκδοσής του αρχικά ήταν εβδομαδιαία, κατόπιν δεκαπενθήμερη, για να καταλήξει μηνιαία. Η Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων έχει στην κατοχή της όλα τα τεύχη του περιοδικού, εκτός από δυο τεύχη, τα οποία βρίσκονται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βουλής στο κέντρο της Αθήνας στο Σύνταγμα. Πολλά από τα περιοδικά έχουν βιβλιοδετηθεί σε τόμους, ενώ υπάρχει και μια σειρά από τεύχη που είναι λυτά. Τα τεύχη του περιοδικού, λόγω των διαφορετικών εποχών και υλικών εκτύπωσης και βιβλιοδεσίας παρουσιάζουν ποικίλες φθορές που οφείλονται στην ποιότητα των υλικών κατασκευής των τευχών και της βιβλιοδεσίας, στη χρήση καθώς και στη φύλαξή τους.

3.2. Γενικά για το κτήριο στέγασης της Β.τ.Ε.

Το περιοδικό Πάνθεον φιλοξενείται αυτή την στιγμή στην Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων⁶, στο κτίριο του πρώην εργοστάσιου ΚΑΠΝΕΡΓΑΣΤΑΣΙΟΝ επί της οδού Λένορμαν στον αριθμό 218 στα Σεπόλια (βλ. φωτογραφίες 3.2.1 και 3.2.2). Το Καπνεργοστάσιο κατασκευάστηκε το 1930 από το ελληνικό δημόσιο. Στο κτίριο σήμερα στεγάζονται τρεις εκθεσιακοί χώροι καθώς, το Τμήμα Διατήρησης και Συντήρησης Έντυπου

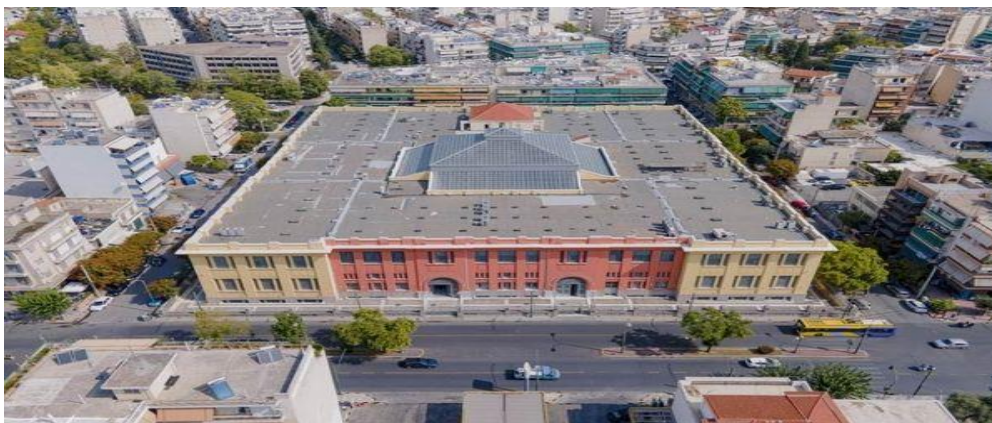
---

⁶ Η Βιβλιοθήκη είναι γενική βιβλιοθήκη, με κύριο σκοπό την υποστήριξη του κοινοβουλευτικού έργου. Στηρίζει ειδικά τους βουλευτές και τους επιστημονικούς συνεργάτες τους, καθώς και όλες τις υπηρεσίες της Βουλής των Ελλήνων, παρέχοντας:

- πληροφόρηση και υπηρεσίες έρευνας και τεκμηρίωσης για θέματα κοινοβουλευτικού ενδιαφέροντος, και σε συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς,
- έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό μέσω γενικών και εξειδικευμένων βάσεων δεδομένων και ηλεκτρονικών περιοδικών,
- υπηρεσίες δανεισμού και δια δανεισμού,
- πληροφόρηση σε θέματα που αφορούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω του Κέντρου Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (Europe Direct) που υποστηρίζει η Βιβλιοθήκη,
- εκπαίδευση και ενημέρωση για τις δυνατότητες πληροφόρησης μέσω της Βιβλιοθήκης.

Παράλληλα, είναι ανοικτή και στο κοινό, το οποίο μπορεί να επισκεφθεί τους χώρους της και να μελετήσει τις συλλογές της στα αναγνωστήριά της. Η Βιβλιοθήκη καθοδηγεί και διευκολύνει την πρόσβαση στις έντυπες συλλογές της και στο ηλεκτρονικό υλικό, που παρέχεται μέσω της ιστοσελίδας της Βουλής των Ελλήνων, αλλά δεν πραγματοποιεί εξειδικευμένη έρευνα.

Υλικού και Έργων Τέχνης, η Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων της Βουλής και το Τμήμα Βιβλιοθήκης Πόλης και Διαχείρισης Συστημάτων Βιβλιοθήκης, προσωρινά, το Τμήμα Μπενακειού Βιβλιοθήκης και Συλλογών Πολιτικών Προσωπικοτήτων της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης της Βουλής. Η ισόγεια βόρεια-βορειοδυτική πτέρυγα, το αίθριο και το κτίριο του πρώην τελωνείου, αποτελούν χώρο πολιτισμού που άνοιξε για το κοινό για πρώτη φορά το 2021 μετά από εκτεταμένες εργασίες ανακαίνισης που πραγματοποίησε ο Οργανισμός Πολιτισμού και Ανάπτυξης ΝΕΟΝ.⁷

Εικόνα 3.2.1. Γενική άποψη του κτιρίου του Καπνεργοστασίου, επί της οδού Λένορμαν.

Εικόνα 3.2.2. Επιβλητική είσοδος του κτιρίου στο Καπνεργοστάσιον. Πηγή: Γιώργος Σφακιανιάκης <https://gr.euronews.com/culture/2021/06/08/kolonos-ena-proin-kapnergostasio-metatrepetai-se-politistiko-toposimo>

⁷ Το Καπνεργοστάσιο της οδού Λένορμαν 218 στον Κολωνό αποτέλεσε το δεύτερο δημόσιο καπνεργοστάσιο στην Αθήνα και χτίστηκε το 1930 από το Ελληνικό Δημόσιο, την εποχή που ανθούσε η βιομηχανία κατασκευής σιγαρέτου, προκειμένου να στεγάσει τις επιχειρήσεις επεξεργασίας και συσκευασίας καπνού καθώς και τις αποθήκες των καπνεμπόρων, με βασικό σκοπό τον πλήρη έλεγχο της φορολογίας καπνού. Το 2000, με πράξη της Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου, το κτίριο παραχωρήθηκε εξ' ολοκλήρου στη Βουλή των Ελλήνων. Το 2005 ξεκινούν οι εργασίες αποκατάστασης των όψεων και του περιβάλλοντος χώρου. Το 2008 ολοκληρώθηκε η αποκατάσταση των εξωτερικών όψεων και το 2016 η αποκατάσταση της μεταλλικής στέγης του αίθριου. Στο κτίριο σήμερα στεγάζονται η Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων της Βουλής και το Τμήμα Βιβλιοθήκης Πόλης και Διαχείρισης Συστημάτων Βιβλιοθήκης, το Τμήμα Διατήρησης και Συντήρησης Έντυπου Υλικού και Έργων Τέχνης και, προσωρινά, το Τμήμα Μπενακειού Βιβλιοθήκης και Συλλογών Πολιτικών Προσωπικοτήτων της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης της Βουλής. Η ισόγεια βόρεια-βορειοδυτική πτέρυγα, το αίθριο και το κτίριο του πρώην τελωνείου, συνολικής επιφάνειας περίπου 6.500 τ.μ., αποτελούν χώρο πολιτισμού που άνοιξε για το κοινό για πρώτη φορά το 2021 μετά από εκτεταμένες εργασίες ανακαίνισης που πραγματοποίησε ο Οργανισμός Πολιτισμού και Ανάπτυξης ΝΕΟΝ.

Εικόνα 3.2.3. Το αναγνωστήριο της Βουλής των Ελλήνων στο Καπνεργοστάσιον.

Εικόνα 3.2.4 . Βιβλιοθήκη ανοιχτού τύπου στον Α όροφο του κτιρίου Καπνεργοστάσιον .

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
 ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΟΛΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Δελτίο Παραγγελίας

Ονοματεπώνυμο : .....
 Ιδιότητα : .....
 Τηλέφωνο : .....
 Ημερομηνία : .....
 Υπογραφή : .....

Α.Α	Τίτλος	Έτος	Μήνας

Εικόνα 3.2.5. Δελτίο Παραγγελίας για την καταγραφή δανεισμού στο αναγνωστήριο .

3.3. Χώρος Φιλοξενίας: «Η Βιβλιοθήκη της Πόλης»

Η πρώτη Βουλή η οποία συγκροτήθηκε μετά την ψήφιση του Συντάγματος του 1844 ίδρυσε την Βιβλιοθήκη της Βουλής. Ως κύριο σκοπό της είχε την υποστήριξη του κοινοβουλευτικού έργου. Κατά το έτος 1846 εξελέγη ως αρχαιοφύλακας και βιβλιοφύλακας ο Ζακυνθινός δικαστικός και λόγιος Γεώργιος Τερτσέτης, όπου την ανέδειξε σε σημαντικό πνευματικό κέντρο της εποχής (Ιστοσελίδα Βουλής των Ελλήνων, Β.τ.Ε).

Η ανάπτυξη και οργάνωσή της, όμως, οφείλεται στον Τιμολέοντα Φιλήμονα, βουλευτή Αττικής, νομικό και εκδότη της εφημερίδας *Αιών*, ο οποίος εξελέγη το 1875 Έφορος του Βουλευτηρίου. Όπως αναφέρεται, «προσκαλώντας δωρεές από το εσωτερικό και το εξωτερικό, ο Φιλήμων αύξησε στη διάρκεια της θητείας του (1875-1887) τους τόμους των εντύπων από 5.000 σε 100.000. Η ταξινόμηση των εντύπων της Βιβλιοθήκης ανατέθηκε στο Νικόλαο Πολίτη, ο οποίος προσαρμόσε στις ανάγκες της Βιβλιοθήκης το σύστημα ταξινόμησης της Δημόσιας Βιβλιοθήκης του Μονάχου».

Επί σειρά ετών η Βιβλιοθήκη φιλοξενήθηκε σε διάφορα κτήρια για να εγκατασταθεί οριστικά το 1936 στο δεύτερο όροφο του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων, του οποίου η μετατροπή σε Μέγαρο Βουλής και Γερουσίας είχε μόλις ολοκληρωθεί.

Συμπληρώνοντας, σύμφωνα με τη Β.τ.Ε., «σήμερα, λόγω του μεγάλου όγκου των συλλογών της και των νέων δραστηριοτήτων της, η Βιβλιοθήκη της Βουλής περιλαμβάνει: α) την Κεντρική Βιβλιοθήκη, που στεγάζεται στο κτήριο του Κοινοβουλίου, β) τη Μπενάκειο Βιβλιοθήκη (Ανθίμου Γαζή 2), που φιλοξενείται προσωρινά στο πρώην Δημόσιο Καπνεργοστάσιο και γ) το πρώην Δημόσιο Καπνεργοστάσιο (Λένορμαν 218)». (Ιστοσελίδα Βουλής των Ελλήνων, Β.τ.Ε).

3.4. Η Ιστορία του Περιοδικού Πάνθεον

Ο όρος Περιοδικό προέρχεται από την *αρχαία ελληνική*: περιοδικός = περί + οδικός < οδός , στη *γαλλική* périodique και στα λατινικά periodicus < *αρχαία ελληνική* περιοδικός. Σημαίνει, «το έντυπο που κυκλοφορεί με προκαθορισμένη συχνότητα, συνήθως μεγαλύτερη της ημέρας (εβδομαδιαία, κάθε δύο εβδομάδες, μηνιαία, ετήσια κλπ)».

Το «Πάνθεον» ήταν ένα περιοδικό ποικίλης ύλης, το οποίο απευθυνόταν κυρίως σε γυναίκες. Τα θέματα με τα οποία καταπιανόταν αφορούσαν την υγεία, τη μόδα, τα καλλιτεχνικά θεάματα, καθώς ζώδια και οικοκυρική, ενώ φιλοξενούσε διάφορα ρεπορτάζ όπως ειδήσεις διεθνή και εγχώριου τύπου , προτάσεις για ταξίδια .

Εκδόθηκε για πρώτη φορά τέλη Μάιου του 1926 και στις 6 Ιουνίου του 1926 (βλ. φωτογραφίες φύλλου Β : 3.4.6, 3.4.7, 3.4.8 και 3.4.9) από τα γραφεία του περιοδικού που βρίσκονταν επί της οδού Μητροπόλεως 1 , (Μέγαρον Παχύ, πλ. Συντάγματος) .

Αργότερα μεταφέρθηκαν τα γραφεία στην οδό Βορρέου 10. Όπου διεύθυνση είχε αναλάβει μια ομάδα δημοσιογράφων του περιοδικού όπως αναγράφεται :

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΟΜΑΔΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ (βλ. φωτογραφία 3.4.10) , από το 1926 έως το 1927. Στο διάστημα αυτό κυκλοφόρησαν τα τεύχη 1 ως και το 11 .

Δυστυχώς η κυκλοφορία του διεκόπη και επανεκδόθηκε ξανά το 1933 έως το 1936. (βλ. φωτογραφία 3.4.12 , 3.4.13 , 3.4.14 , 3.4.15 και 3.4.17) . Το 1933 κατά την επανέκδοση του περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ φύλλο 1 πιο συγκεκριμένα για το έτος 1933-1934 από 23 Νοεμβρίου 1933 έως 21 Νοεμβρίου 1934, για τα 1 ως 52. Συνεπώς είχε 52 τεύχη με 58 σελίδες μέσο όρο ανά τεύχος . Όμως στο τελευταίο τεύχος έχουμε 46 σελίδες. Επομένως σύνολο τόμου σελίδων 3034.

Επίσης κατά το φύλλο 52 με ημερομηνία 15-21 Νοεμβρίου 1934 γίνεται αλλαγή ΓΡΑΦΕΙΩΝ και ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ .

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ: ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 39.

**ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 22-607. ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ**

Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Σ.Ι.Α.

Τα γραφεία μεταφέρθηκαν από την οδό ΒΟΡΡΕΟΥ 10 στην οδό ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 43 το Μέγαρο Πικραμένου.

ΓΡΑΦΕΙΑ :ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 43 ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ .

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΤΕΛΙΟΣ Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ .

Ενώ μέσα στην ίδια χρονιά έγινε αλλαγή στοιχείων εκδότη κατά το φύλλο 52 με ημερομηνία 15-21 Νοεμβρίου 1934 γίνεται αλλαγή διεύθυνσης των γραφείων και του τηλεφωνικού αριθμού του τυπογραφείου . Αυτό προκύπτει από τα έξης στοιχεία παρακάτω :

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ: ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 39.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 22-607.

**ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ .
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ (βλ. φωτογραφία 3.4.12 και 3.4.13)

Όπου έγινε η έξης αλλαγή στα γραφεία και τον τηλεφωνικό αριθμό του τυπογραφείου :

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ 18.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 28-333

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Σ.Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ

Έχουμε αλλαγή μόνο στα στοιχεία διεύθυνσης των γραφείων και στα στοιχεία επικοινωνίας του τηλέφωνα με ΑΡ. ΤΗΛ. 28-333.

Τα στοιχεία αυτά παρέμειναν ίδια για τους τόμους 3^ο , 4^ο και τον τόμο 5ο τον Ιανουάριο του 1962. Στο τρίτο τόμο έχει γίνει αλλαγή διεύθυνσεως των γραφείων. Αναγράφετε στο τεύχος 68, (βλ. πίνακα 2, τόμος 3^{ος} 4^{ος} και 5^{ος}).

Ακολούθησε μια δεύτερη διακοπή της κυκλοφορίας του όπου τελευταίο εκδόθηκε το τεύχος της 12 Νοεμβρίου του 1936 και μετά υπήρξε επανέκδοση από το Δεκέμβριο του 1961 όπου συνεχίστηκε έως το έτος 1992 όπου και σταμάτησε να εκδίδεται οριστικά το περιοδικό.

Κατά την επανέκδοση του περιοδικού για του τεύχους 106 που κυκλοφόρησε τον Δεκέμβριο του 1961 τις εκδόσεις αρχικά για ένα έτος ανέλαβε τότε , ο εκδοτικός οίκος του οποίου τα γραφεία βρισκόνταν στην οδό Πολυκλείτου 18 , με ιδιοκτήτη την εταιρία **ΕΚΔΟΤΙΚΗ, Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ**, τότε διευθυντής ανέλαβε ο **ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ** και διευθυντής συντάξεως ο **ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ** .

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ 18.

**ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 28-333. ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ**

Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ .

Τόμος 5^{ος} με τέσσερα τεύχη με αριθμό τευχών 106, 107, 108 και 109, (βλ. πίνακας 2 , τόμος 5^{ος}) , ενώ την επομένη χρονιά υπήρξε αλλαγή στα στοιχεία εκδότη όπου έχουμε νέα επωνυμία των γραφείων και αλλαγή διεύθυνσεως :

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ-ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Ν.ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

**ΓΡΑΦΕΙΑ : ΣΤΑΔΙΟΥ 38 –ΑΘΗΝΑΙ- ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 26-3320-26333 – ΤΗΛ.
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ : 36-247**

Η τιμή ανά τεύχος ήταν αρχικά στις 2,50 δρχ. (βλ. φωτογραφία 3.4.11) και αργότερα αυξήθηκε η τιμή στις 4 δρχ. από τον τόμο 2ο έως και 5ο τόμο για τα τεύχη 1 ως τεύχος 109 (βλ. φωτογραφία 3.4.16) και έπειτα στις 5 δρχ. στο επόμενο τόμο , (βλ. φωτογραφία 3.4.19) τον τόμο 6^ο από τεύχος υπό αριθμόν 6^ο με ημερομηνία κυκλοφορίας στις **3-10 Ιανουαρίου 1962** . Εν έτη 1970 με τον τόμο 24^ο και συγκεκριμένα στο τεύχος του Ιανουαρίου (4 Ιανουαρίου 1970) με αριθμό τεύχους 424, άλλαξε η τιμή σε 6 δρχ. (βλ. φωτογραφία 3.4.37).

Η συχνότητα έκδοσής του αρχικά ήταν εβδομαδιαία, κατόπιν δεκαπενθήμερη, για να καταλήξει μηνιαία για αρκετά χρονιά μέχρι την τελευταία δεκαετία (τεύχος 911 χρονιά 1988) της έκδοσης του όπου , η κυκλοφορία του ήταν ανά δεκαπενθήμερο με τιμή πώλησης ανά τεύχος 250δρχ. (βλ. φωτογραφία 3.4.3). Ανά περιόδους έχει γίνει αλλαγή του λογοτύπου της επωνυμίας του περιοδικού, το οποίο είναι πολύ ενδιαφέρον στοιχείο ως προς την γραμματσοσειρά και την καλλιγραφία που χρησιμοποιήθηκε αρχικώς σε σχέση με το δεύτερο που είναι τελείως απλό , επισυνάπτω δυο λογότυπα, από τον πρώτο και τον τελευταίο τόμο (βλ .φωτογραφία 3.4.1. και 3.4.2).

Εικόνα 3.4.1. Λογότυπο περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ τόμου πρώτου .

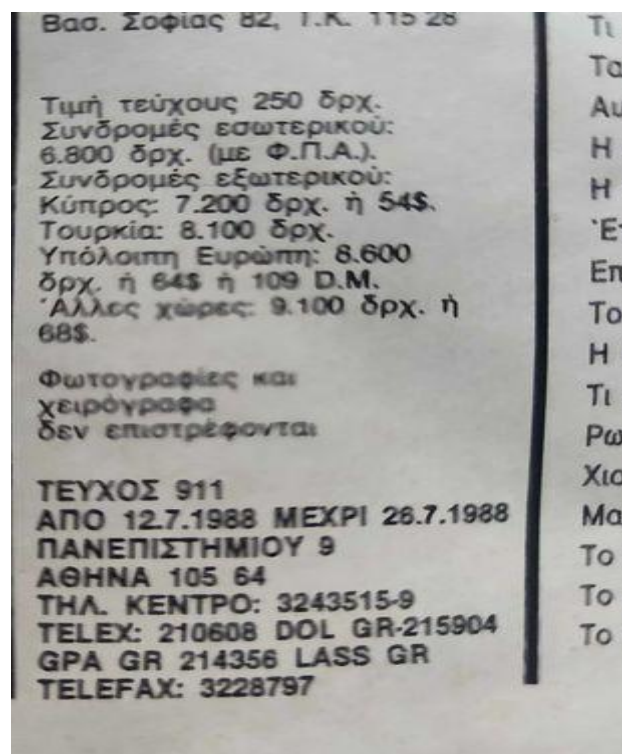
Εικόνα 3.4.2. Λογότυπο του περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ κατά το τελευταία δεκαετία κυκλοφορίας του.

Εικόνα 3.4.3 .Εξώφυλλο τεύχους 911, Ιουλ.- Σεπτ. 1988, 26^{ος} Τόμος

Εικόνα 3.4.4. Περιεχόμενα περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ τεύχος 911.

Εικόνα.3.4.5. Στοιχεία τεύχους 911 με αναγραφόμενη τιμή 250δρχ.

Εικόνα 3.4.6 .Δείγμα φωτογράφησης του περιοδικού από το β τεύχος κυκλοφορίας. Τιμή τεύχους 2,50 δρχ. Τεύχος 6^{ος} Ιούνιου 1926 , Κ.Β. κτίριο Συντάγματος .

Εικόνα 3.4.7. Δείγμα φωτογράφησης του περιοδικού από τον β τόμο της 6^{ης} Ιουνίου 1926 κτίριο Κ.Β. Συντάγματος .

Εικόνα 3.4.8 . Δείγμα φωτογράφισης εξωφύλλου του Β τεύχους της 6^{ης} Ιουνίου 1926 , κτίριο Κ.Β. Συντάγματος .

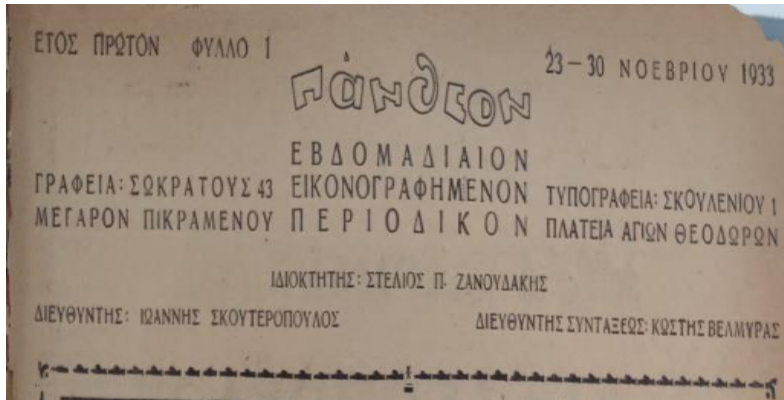
Εικόνα 3.4.9. Συντηρημένο τεύχος β , της 6^{ης} Ιουνίου 1926 . Κτίριο Κ.Β. Συντάγματος .

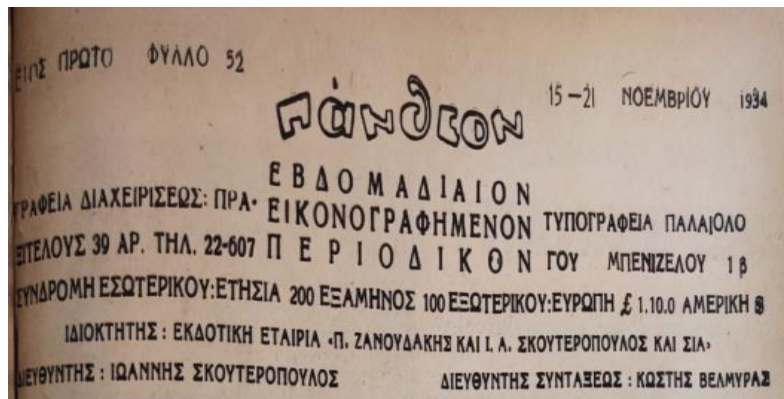
Εικόνα 3.4.10. Δείγμα φωτογράφισης με πληροφορίες έκδοσης του περιοδικού τόμος 1^{ος}. Κτίριο Καπνεργοστάσιο.

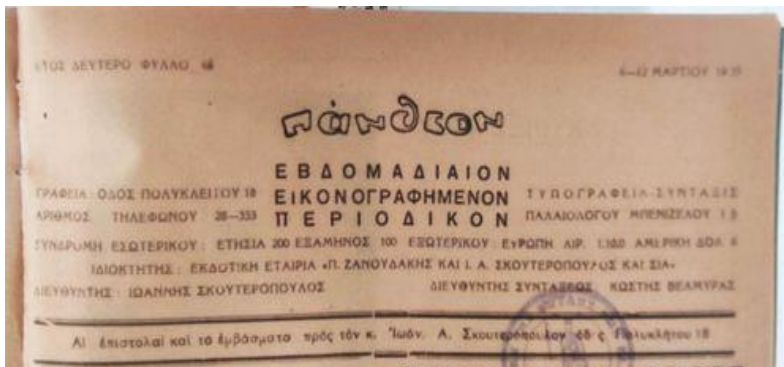
Εικόνα 3.4.11. Τιμή 1ου τεύχους 2,50 δρχ. Από Β.τ.Ε. Καπνεργοστάσιο.

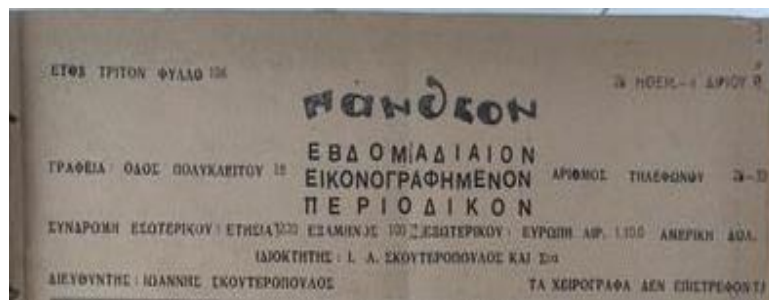
Εικόνα 3.4.12. Πληροφορίες έκδοσης διεύθυνσης περιοδικού τόμος 2^{ος}, από Β.τ.Ε.

Εικόνα 3.4.13. Αλλαγές στις πληροφορίες εκδότη και τυπογραφείου τόμος 2^{ος}.

Εικόνα 3.4.14. Στοιχεία εκδότη τόμος 3ος .

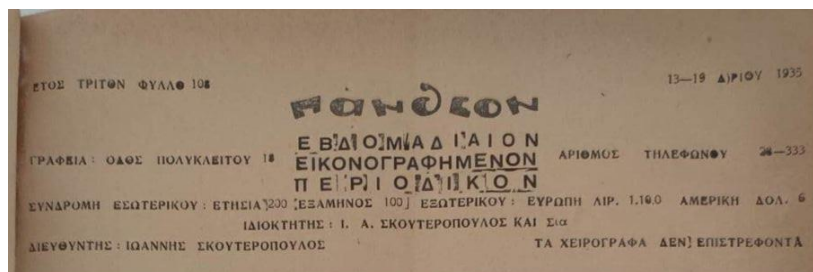

Εικόνα 3.4.15. Στοιχεία εκδότη 4ου τόμου.

Εικόνα 3.4.16. Τιμή 4.ΔΡΧ. για τα τεύχη του 2^{ου} έως και του 5^{ου} τόμου.

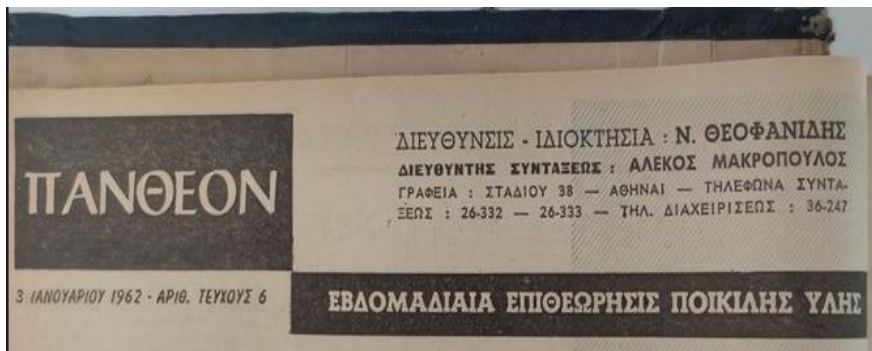
Εικόνα 3.4.17. Στοιχεία εκδότη 5ου τόμου .

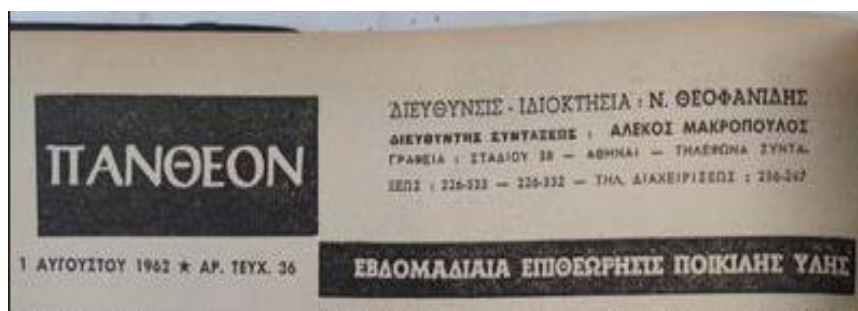
Εικόνα 3.4.18. Στοιχεία εκδότη 6ου τόμου.

Εικόνα 3.4.19. Αλλαγή στην τιμή τεύχους τόμος 6ος στις 5 ΔΡΧ .

Εικόνα 3.4.20. Στοιχεία εκδότη 7ου τόμου.

Εικόνα 3.4.21. Στοιχεία εκδότη 8ου τόμου.

Υπαρξί, όμως, μία κατάσταση που
 λι μείωση από τη φτώχεια. Τό να εί-
 σαι ο επώνυμς συγγενής σε πλούσια οί-
 κωνία! Διότι, να είσαι υπογραμμέ-
 νος κή ζής στο περιβάριο του πλουτιού.
 Και να αναλάσει απ' αυτή την καθυμε-
 νή θέση με την άνοι και με την πο-
 λυτέλεια και να αναλός και τους δι-
 παρακολούθεις ν' απολαύδουν τό καλά
 τους και τ' αγαθά τους, σάν τό σκόλο
 που κυττάει τό γλυκό έμει απ' τό κρι-
 σταλλό του Λαγασοπλαστείου...
 Σ' αυτή την κατάσταση, βουκά-
 μουν έγω. Είναι ή πιο δύσκολη θέση που
 υπαρά να βρεθί άνθρατος, 'Απ' αύτά
 που λέει εκουπλέξ, έγω είχα κούδου ο
 έμει, στή κούλα — ή Αρσενία δε
 σερβίρα, δε έπα στίι με κούλα —
 κί' άρβίρα, τήν άσα που τό κούλας
 τό κούλα έφρουε κούλας τό υπα-
 κούλα, γέλα με τό Αρσενία και τήν
 έμει! Τήν άσα τό ύμει άπ' τό στίου

• Η ΣΥΝΕΧΣΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 14

ΠΑΝΘΕΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ * ΑΡΙΘ. 110 * 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1964
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ — ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 — ΣΥΝΤΑΞΙΣ - ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391

Εικόνα 3.4.22. Στοιχεία εκδότη 9ου τόμου .

Η 'Ιταλίδα στήρ Λιάνα 'Ορ-
 φέν, ξεκίνησε από τό τσίρκο
 του πατέρα της και άφου κά-
 τέκτησε τήν πλεόραση, τώρα
 προκώρει και στήν κατάκτηση
 του 'Ιταλικού κινηματογράφου.

ΠΑΝΘΕΟΝ
 ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
 ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
 ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

*Αριθ. τεύχους 136
 1η 'Ιουλίου 1964

Διεύθυνσις - 'Ιδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
 Διευθυντής Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :
 Διεύθυνσις : **537.359**
 Σύνταξις : **522.259**
 Λογιστήριον : **537.391**

☆
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :
 'Ετησία ... δραχ. 260
 'Εξάμηνος... » 130

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :
 'Ετησία ... £ 6 \$ 16
 'Εξάμηνος £ 4 \$ 8

☆
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
 'Αναξαγόρα 5 (Τ. 112)

☆
 Διευθύνσις συμφώνως τή δρ-
 θρω 6 § 1 του Α.Ν. 1092)2938
 'Ιδιοκτησία - Διεύθυνσις
ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
 Πατησίων 141
 Προϊστάμενος Τυπογραφείου
 Χρ. Ν. Πρωτόπαπας
 Ποριότη 3

Η
 χαρτοπέ
 Ο μαί
 τата δ
 σε — με
 — Γί
 να, πιο
 'Η Τ
 μογέλα
 κά έμέν
 ρέικη
 μιά εέ
 — Φυ
 'Ο «
 ε'ιπε :
 — Κε
 — Σκού
 του τό
 μακρύνε
 τον μπι
 "Ανα
 γία, πα
 φορά μ
 ταν χω
 άρχιστε
 ρούσαν
 λειώσει
 παρελθ
 — Δέ
 παρακα
 Της
 τραπεζι
 πρόσωπ
 από τό
 ρες τή
 ταζα τη
 χαριτω
 δούσε
 ταν λι
 κάμψι.
 κόμα κ
 μισοφιά
 χε πιά
 Είχαν τ
 Πίνα
 ταζόμα
 ρσκολοι
 ούγγαρ
 τό όλί
 ταν ένα
 λιστής.
 Τά μα
 κροτάφι

θόλου
 στο, κι
 ταν να
 — Κε
 ε'ιπε η
 — Νε
 τά ούγ
 Γύρη
 τι ό π
 κι' αυτ
 νη πρό
 ρικά τό

Ε
 κει
 δη
 και πρ
 τις σει
 δαν όλ
 σε κι
 έλαμπα
 τζιλντε
 ούγγαρ
 ται να
 όμως,
 λια,
 τραπεζι
 ζι μας
 στην
 κώπεει
 ύστερα
 να άδ
 του π
 σικούς
 χίσουν

Εικόνα 3.4.23. Στοιχεία εκδότη 10ου τόμου .

Το εξώφυλλό μας

Ἡ κορυφαία «ένζενύ» τοῦ
θεάτρου μας, Ἑλλη Λαμπέτη.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Ἄριθ. τεύχους 163
6 Ἰανουαρίου 1965

Διεύθυνσις - Ἰδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντῆς Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : **537.359**

Σύνταξις : **526.390**

Λογιστήριον : **537.391**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησία ... δραχ. 260

Ἐξάμηνος.. » 136

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησία ... £ 6 \$ 16

Ἐξάμηνος £ 4 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ

ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ

Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112)

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ ἔρ-
θρῳ 6 § 1 τοῦ Α.Ν. 1092)2938

Ἰδιοκτησία - Διεύθυνσις

ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Πατησίων 141

Προϊστάμενος Τυπογραφείου

Χρ. Ν. Πρωτόπαπας

Ποριότη 3

Εικόνα 3.4.24. Στοιχεία εκδότη 11ου τόμου

Το εξώφυλλό μας

Ἡ Λώρυ Σίμπαλντ βρίσκεται σήμερα στήν πρώτη γραμμῆ τῶν σέξυ-στάρ. Τό ἀφογο σώμα της δικαιολογεῖ τὰ πρωτεία.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Ἄρ. τεύχους 187
23 Ἰουνίου 1965

Διεύθυνσις - Ἰδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντῆς Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : 537.359
Σύνταξις : 526.390
Λογιστήριον : 537.391

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησίᾳ ... δραχ. 260
Ἐξάμηνος ... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησίᾳ ... £ 6 \$ 16
Ἐξάμηνος £ 3 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
(Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112))

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ ἀρ-
θρῷ 6 § 1 τοῦ Α.Ν. 1092)2938

Ἰδιοκτησία - Διεύθυνσις
ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
Πατησίων 141

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Χρ. Ν. Πρωτόπαπας
Ποριώτη 3

Εικόνα 3.4.25. Στοιχεία εκδότη 12ου τόμου .

Τὸ ἐξώφυλλό μας

Ἡ Σοφία Λῶρεν μὲ τὰ τελευταία τῆς φιλμὸς ἀπέδειξε ὅτι δὲν διαθέτει μόνον ὀμορφιά, ἀλλὰ καὶ ἓνα πλούσιο καὶ πολυσύνθετο ταλέντο.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Ἄριθ. τεύχους 202
6 Ὀκτωβρίου 1965

Διεύθυνσις - Ἰδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντῆς Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : **537.359**
Σύνταξις : **526.390**
Λογιστήριον : **537.391**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησις ... δραχ. 260
Ἐξάμηνος ... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησις ... £ 6 \$ 16
Ἐξάμηνος £ 3 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
(Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112)

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ ἀρ.
896 § 1 τοῦ Α.Ν. 1092)2938

Ἰδιοκτησία - Διεύθυνσις
ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
Πατησίων 141

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Χρ. Ν. Πρωτόπαπας
Ποριότη 3

Εικόνα 3.4.26. Στοιχεία εκδότη 13ου τόμου .

Το εξώφυλλό μας

Δροσερή σαν λουλούδι και όμορφη σαν την Άνοιξη, η Γερμανίδα στάρλετ Χιλντα Μύλλερ είναι το κορίτσι που στολίζει τα εξώφυλλα των μεγάλων περιοδικών της Ευρώπης.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Άριθ. τεύχους 228
6 Απριλίου 1966

Διεύθυνσις - Ίδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντής Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : **537.359**

Σύνταξις : **528.390**

Λογιστήριον : **537.391**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Έτησία ... δραχ. 260

Έξάμηνος ... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Έτησία ... £ 6 \$ 16

Έξάμηνος £ 3 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
(Αναξαγόρα 5 (Τ. 112))

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ κρ-
θρῷ 6 5 1 τοῦ Α.Ν. 1092)2938

Ίδιοκτησία - Διεύθυνσις
ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
Πατησίων 141

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Χρ. Ν. Πρωτόπαπας
Ποσιότη 3

Εικόνα 3.4.27. Στοιχεία 14ου τόμου .

Τὸ ἐξώφυλλό μας

Ἡ Σουπδία ἐξακολουθεῖ νὰ τροφοδοτῇ τὸν κινηματογράφου μὲ τίς καλλονές της. Ἡ νεαρή αὐτὴ Σουπδία στάρλετ φιλοδοξεῖ νὰ δοῖται στὰ ἴχνη τῆς Οὐρουλα Ἀντρές...

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Ἄριθ. τεύχους 241
6 Ἰουλίου 1966

τιμὴ δρχ. 5

Διεύθυνσις - Ἰδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντῆς Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : 537.359

Σύνταξις : 526.390

Λογιστήριον : 537.391

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησίᾳ ... δραχ. 260

Ἐξάμηνος ... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησίᾳ ... £ 6 \$ 16

Ἐξάμηνος £ 3 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ

ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ

(Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112))

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ δρ-
θρῷ 6 § 1 τοῦ Α.Ν. 1092)2938

Ἰδιοκτησία - Διεύθυνσις

ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Πατησίων 141

Προϊστάμενος Τυπογραφείου

Χρ. Ν. Πρωτόπαπας

Ποσιότη 3

Εικόνα 3.4.28 . Στοιχεία 15ου τόμου.

Το εξώφυλλό μας

Ὀκτώβρης! Μιά ἀνάμνηση
καλοκαιριοῦ τὸ τρίχρομο φέ-
ρεμα, τὸ νέο κορίτσι. Ἐ-
να προμήνυμα τοῦ χειμῶνα
οἱ πλεκτές ἀσπρες κάλτσες.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Ἄριθ. τεύχους 254
5 Ὀκτωβρίου 1966

τιμὴ δρχ. 5

Διεύθυνσις - Ἰδιοκτησία :
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντὴς Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : 537.359

Σύνταξις : 526.390

Λογιστήριον : 537.391

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησία ... δραχ. 260
Ἐξάμηνος... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησία ... £ 6 \$ 16
Ἐξάμηνος £ 3 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
(Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112)

Διευθύνσις συμφώνως τῷ δρ-
θρῶ 6 5 1 τοῦ Α.Ν. 1092/1938

Ἰδιοκτησία - Διεύθυνσις
ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
Πατησίων 141

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Χρ. Ν. Πρωτόπαπας
Ποσειδά 3

Εικόνα 3.4.29. Στοιχεία 16ου τόμου.

Τό εξώφυλλό μας :

Τό ωραίο αυτό φωτομοντέλο είχε τήν εμπνεύσι νά φωτογραφηθῆ δαγκώνοντας ἕνα πορτοκάλι. Πόσα συμβολική γιατί ἡ ὀμορφιά τῆς εἶναι τό ἴδιο χυμώδης!...

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ
Ἄριθ. τεύχους 306
4 Ὀκτωβρίου 1967
τιμή δρχ. 5

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ :
« Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ,
ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α. Ε. »

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντής Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :
Διεύθυνσις : **537.359**
Σύνταξις : **528.390**
Λογιστήριον : **537.391**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησίᾳ ... δρχ. 260
Ἐξάμηνος ... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησίᾳ ... £ 6 \$ 16
Ἐξάμηνος £ 3 \$ 8

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
(Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112)

Εικόνα 3.4.30. Στοιχεία 17 τόμου .

Τὸ ἐξώφυλλό μας

Ἡ Μυλέν Ντεμονζώ, ἡ Γαλλίδα ῥθοποιός, ποὺ τὸ εἶδύλιό της μετὸν γυιὸ τοῦ Σιμενὸν τὴν ἔχει φέρει ζανά στὸ προσκόνιο τῆς ἐπικαιρότητας.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Ἄριθ. τεύχους 319

3 Ἰανουαρίου 1968

τιμὴ δρχ. 5

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ :

- Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ,
ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α. Ε. -

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθυντῆς Συντάξεως :
ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Διεύθυνσις : 537.359

Σύνταξις : 526.390

Λογιστήριον : 537.391

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησίᾳ ... δραχ. 260

Ἐξάμηνος ... » 130

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἔτησίᾳ ... £ 6 \$ 16

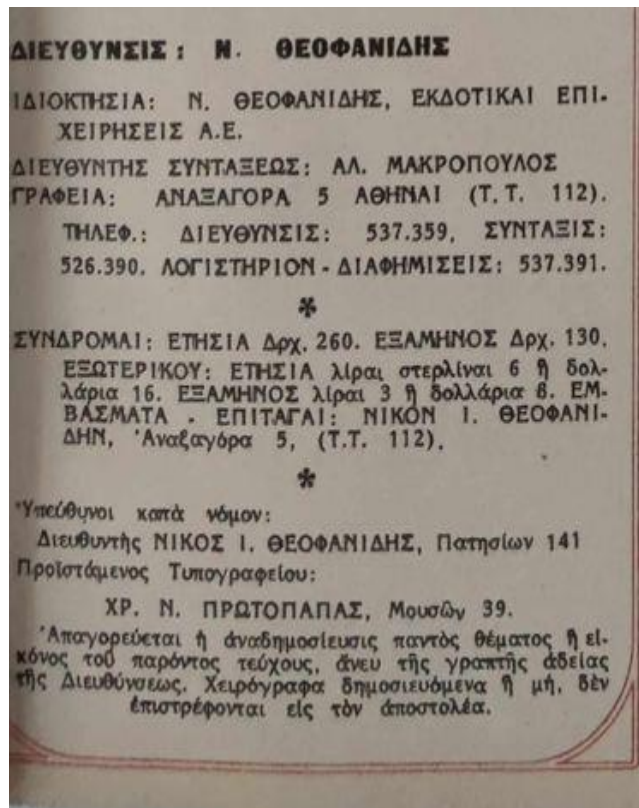
Ἐξάμηνος £ 3 \$ 8

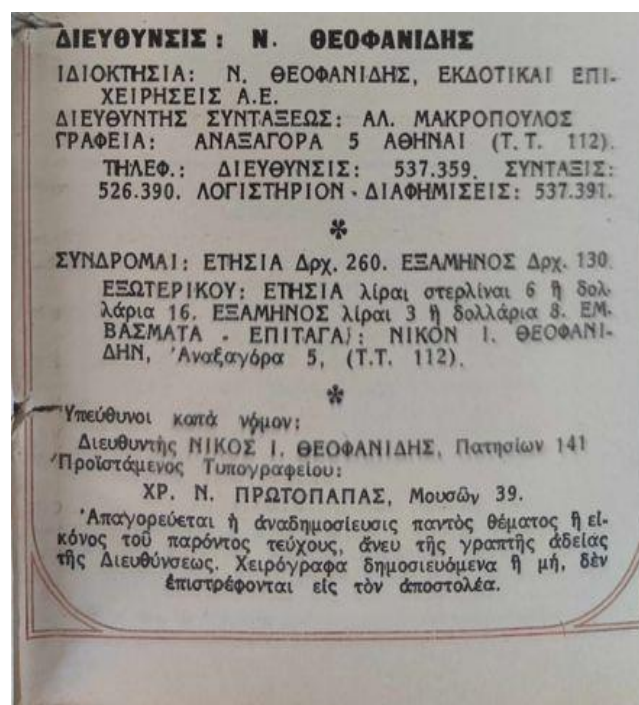
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ
ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ
(Ἀναξαγόρα 5 (Τ. 112)

Εικόνα 3.4.31 . Στοιχεία 18ου τόμου

Εικόνα 3.4.34 . Στοιχεία 21 τόμου

Εικόνα 3.4.35 . Στοιχεία 22ου τόμου

ΥΦΥΝΗΣΙΣ : Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
ΕΚΤΗΣΙΑ : Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙ-
 ΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.
ΥΦΥΝΗΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Τ. 112).
ΤΗΛΕΦ. : ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : 537.359. ΣΥΝΤΑΞΙΣ :
 526.390. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ : 537.391.

*

ΔΡΟΜΑΙ : ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 260. ΕΞΑΜΗΝΟΣ Δρχ. 130.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : ΕΤΗΣΙΑ λίραι στερλίνας 6 ή δολ-
 λάρια 16. ΕΞΑΜΗΝΟΣ λίραι 3 ή δολλάρια 8. ΕΜ-
 ΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ : ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙ-
 ΔΗΝ, 'Αναξαγόρα 5, (Τ.Τ. 112).

*

φθινοί κατά νόμον:
 εδυνήτης ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ, Πατησίων 141
 σταμένος Τυπογραφείου:
 ΧΡ. Ν. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ, Μουσών 39.
 κατηγορείται ή αναδημοσιεύει παντός θέματος ή ει-
 του παρόντος τεύχους, άνευ της γραπτής άδειας
 Διευθύνσεως. Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ή μή, δέν
 επιστρέφονται εις τόν αποστολέα.

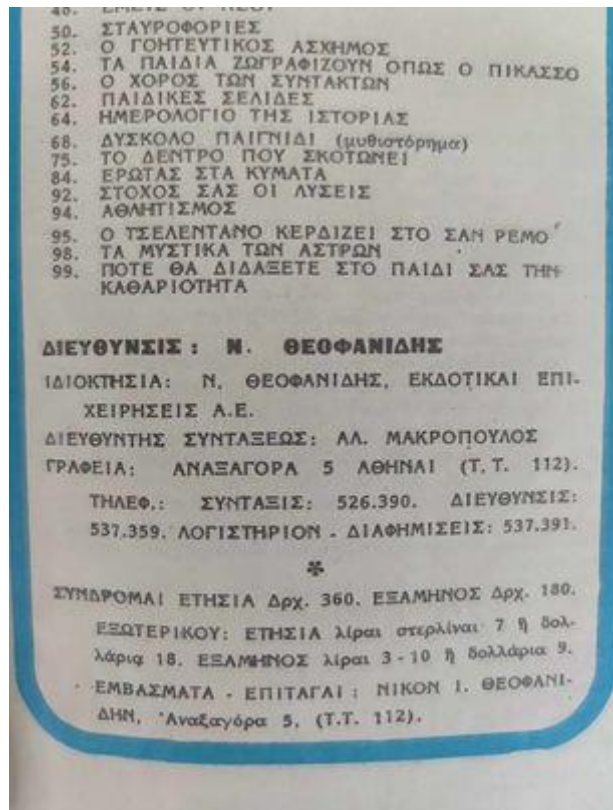
Εικόνα 3.4.36 . Στοιχεία 23ου τόμου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙ-
 ΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.
ΔΙΕΥΘΥΝΗΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Τ. 112).
ΤΗΛΕΦ. : ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : 537.359. ΣΥΝΤΑΞΙΣ :
 526.390. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ : 537.391.

*

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 360. **ΕΞΑΜΗΝΟΣ** Δρχ. 180.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : ΕΤΗΣΙΑ λίραι στερλίνας 7 ή δολ-
 λάρια 18. ΕΞΑΜΗΝΟΣ λίραι 3 - 10 ή δολλάρια 9.
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ : ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙ-
 ΔΗΝ, 'Αναξαγόρα 5, (Τ.Τ. 112).

Εικόνα 3.4.37 . Στοιχεία 24ου τόμου έτος 1970 .

Εικόνα 3.4.38 . Στοιχεία 25^{ου} τόμου Μαρτ.- Ιούλιος 1970 .

Εικόνα 3.4.39 . Στοιχεία 26^{ου} τόμου έτος 1988

Παρακάτω επισυνάπτουμε δυο πίνακες, όπου αναγράφω πληροφορίες για κάθε τόμο. Είναι δυο πίνακες, διότι, ο πρώτος πίνακας αφορά τον τόμο, ο οποίος βρίσκεται στο κτίριο της Βουλής στην Κ.Β. της Βουλής των Ελλήνων. Ενώ στον πίνακα 2 που ακολουθεί παρακάτω υπάρχουν καταγεγραμμένα επίσης τα στοιχεία κάθε τόμο, όπως : η ημερομηνία κυκλοφορίας, ο αριθμός τευχών που αποτελείται ο κάθε τόμος, το σύνολο των σελίδων του κάθε τόμου και για το κάθε τεύχος από πόσες σελίδες απαριθμείται. Την συντακτική - δημοσιογραφική ομάδα με τον εκδότη , καθώς και την τιμή του περιοδικού για το συγκεκριμένο τεύχος. Οι τόμοι που αναγράφονται στον πίνακα 2, φιλοξενούνται στην Β.τ.Ε. στο Καπνεργοστάσιο, επί της οδού Λένορμαν.

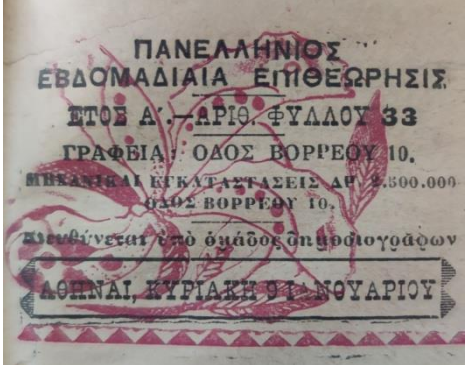
Να σημειωθεί ότι φιλοξενείται ένα από τα δυο πρώτα τεύχη του περιοδικού *Πάνθεον* στο κέντρο της Αθήνας , στο κτίριο της Βουλής στο Σύνταγμα στην Κεντρική Βιβλιοθήκη. Το τεύχος αυτό είναι της 6^{ης} Ιουνίου 1926 , ήταν το 2^ο τεύχος που εκδόθηκε, είναι προς συντήρηση αυτή την στιγμή και έχει ως στοιχεία τα παρακάτω στον πίνακα 1:

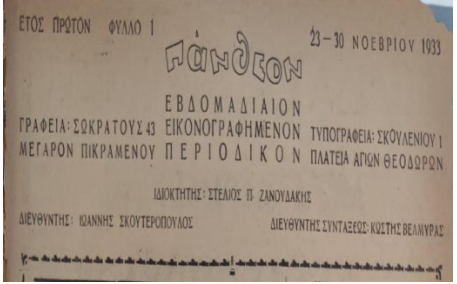
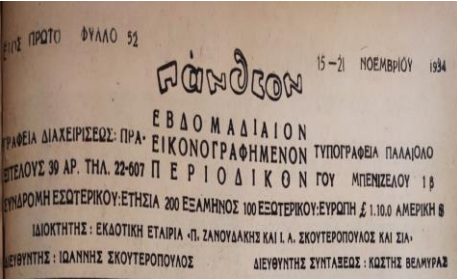
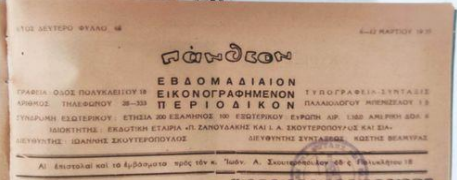
ΠΙΝΑΚΑΣ 1

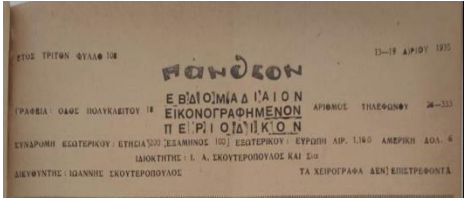

Περιοδικό ΠΑΝΘΕΟΝ Βιβλιοθήκη Βουλής των Ελλήνων – Κ.Β. Συντάγματος						
Τόμος	Ημερομηνία	Τεύχη	Σελίδες	Συγγραφική ομάδα	Εκδότης	Τιμή
Β	6 Ιουνίου 1926	1	11	ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 1 , ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΑΧΥ , ΠΛ. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ. ΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΡ ΟΔΟΣ ΒΟΡΡΕΟΥ 10 . ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΟΜΑΔΑΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ		2.5 δρχ.
						

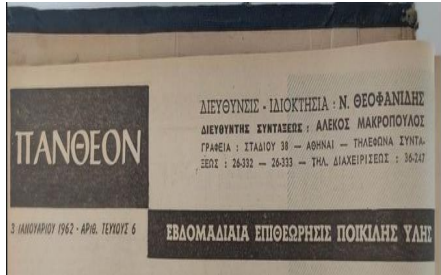

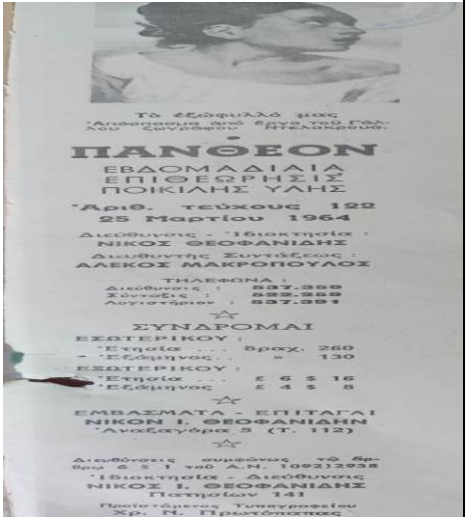
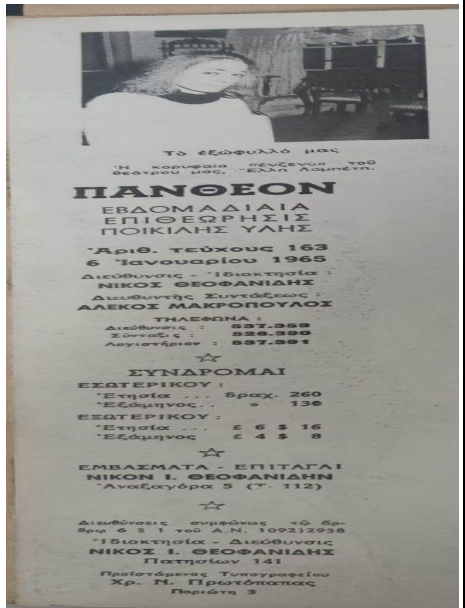
ΠΙΝΑΚΑΣ 2

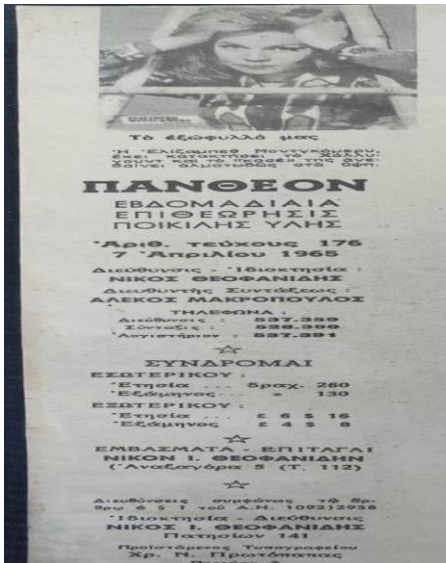
Περιοδικό ΠΑΝΘΕΟΝ Βιβλιοθήκη Βουλής των Ελλήνων - Καπνεργοστάσιο						
Τόμος	Ημερομηνία	Τεύχη	Σελίδες	Συγγραφική ομάδα	Εκδότης	Τιμή
1ος	1926-27 Από Χριστούγεννα 1926 έως και 13 Μαρτίου 1927 .	1 έως 11. Το σύνολο των τευχών τόμου είναι 11 .	Έχει 11 τεύχη . Από 20 σελίδες ανά τεύχος , έκτος του τελευταίου του 11 ^{ου} τεύχους όπου έχει σελ.16. Έχει γίνει συμπλήρωση 2 φύλλων με ιαπωνικό χαρτί. Σύνολο σελίδων 216.	ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΒΟΡΡΕΟΥ 10. ΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΡ ΟΔΟΣ ΒΟΡΡΕΟΥ 10 . ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΟΜΑΔΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ		2.5 δρχ.
						
2ος	1933-1934 Από 23 Νοεμβρίου 1923 έως 21 Νοεμβρίου 1934.	1 ως 52. Το σύνολο τευχών του τόμου είναι 52 .	Έχει 52 τεύχη . Από 58 σελίδες μέσο όρο ανά τεύχος . Επίσης το τελευταίο τεύχος έχει 46 σελίδες. Σύνολο σελίδων 3034.	Το 1933 κατά την επανέκδοση του περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ φύλλο 1 με ημερομηνία 23-30 Νοέμβριου τα γραφεία μεταφερθήκαν από την οδό ΒΟΡΡΕΟΥ 10 στην οδό ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 43 το Μέγαρο Πικραμένου. ΓΡΑΦΕΙΑ : ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 43 ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ . ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΤΕΛΙΟΣ Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ .		Άλλαξε η τιμή σε 4 δρχ.

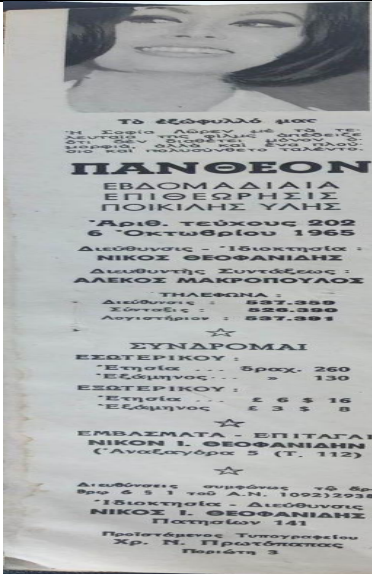
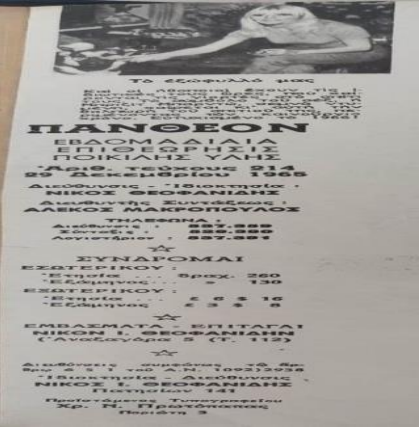
				 <p>ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟ ΦΥΛΛΟ 1 ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ 43 ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ 43 ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΤΕΛΙΟΣ Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ</p> <p>Ενώ κατά το φύλλο 52 με ημερομηνία 15-21 Νοεμβρίου 1934 γίνεται αλλαγή ΓΡΑΦΕΙΩΝ και ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ . ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ: ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 39. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 22-607. ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ <<Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ >> . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ .</p> 	
3ος	Από 22 Νοεμβρίου 1934 έως 20 Νοεμβρίου 1935	Από το τεύχος 53 έως και το 104 τεύχος . 52 τεύχη	Σελίδες ανά τεύχος 58. Συνολικά όλος ο τόμος έχει 2972 σελίδες .	Στο τρίτο τόμο έχει γίνει αλλαγή διευθύνσεως των γραφείων. Αναγράψετε στο τεύχος 68 . <p>ΓΡΑΦΕΙΑ : ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ 18. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 28-333. ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ <<Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ >> . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ</p>	4 δρχ.

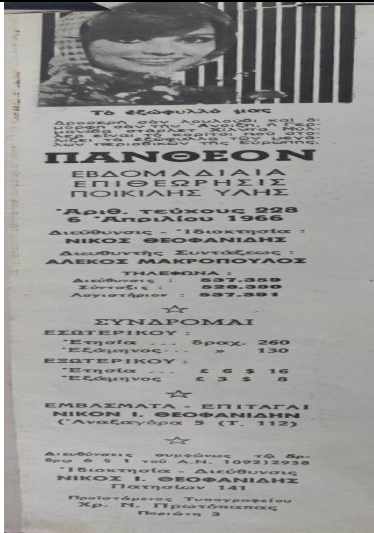
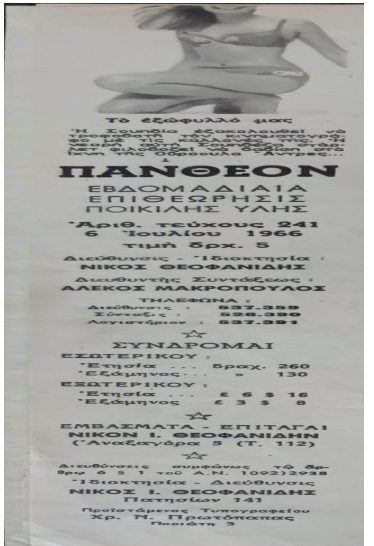
				ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ .	
4ος	Από 13 -19 Δεκεμβρίου 1935 έως 12 Νοεμβρίου 1936	Από το τεύχος 105 έως το 154 τεύχος . 25 τεύχη.	Σελίδες 2638	Ο 4 ^{ος} ΤΟΜΟΣ ΕΧΕΙ ΤΑ ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 3 ^ο Τόμο. ΓΡΑΦΕΙΑ : ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ 18. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΥ 1β. ΑΡ. ΤΗΛ. 28-333. ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ <<Π. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΑΙ Ι.Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ >> . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ .	4 δρχ.
5ος	Το τεύχος 106 δεν έχει ημερομηνία 5 Δεκεμβρίου 1961 έως και 26 Δεκεμβρίου 1961	106 107 108 109 αρά 4 τεύχη έχει ο τόμος	Το 106 τεύχος έχει 132 σελίδες ενώ το τεύχος 107 έχει 114 ,το 108 τεύχος έχει 108 σελίδες και 109 τεύχος έχει 116 σελίδες . Σύνολο σελίδων ολόκληρο υ του τόμου 470.	Ενώ αρχίζει στις 20 Δεκεμβρίου του 1961 ως πρώτο τεύχος ,ολοκληρώνεται ο τόμος με 4 ^ο τεύχος αριθμό 109 με ημερομηνία 5 Δεκεμβρίου 	4 δρχ.
6ος	Από 3-10 Ιανουαρίου	108 σελίδες ανά	Σύνολο σελίδων όλου του	Αλλαγή στοιχείων εκδότη νέα επωνυμία των γραφείων και αλλαγή διευθύνσεως :	Άλλαξε η τιμή σε 5

	1962 τεύχος 6 ^ο έως 30 Μαΐου 1962 τεύχος 27 .	τεύχος. 22 τεύχη .Σύνολο σελίδων όλου του τόμου 2376 .	τόμου 2376 .	ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ-ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Ν.ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΣΤΑΔΙΟΥ 38 –ΑΘΗΝΑΙ- ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 26-3320- 26333 – ΤΗΛ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ : 36-247	δρχ.
					
7ος	Από 6 Ιουνίου 1962 τεύχος 28 ^ο έως 57 ^ο 1 Ιανουαρίου του 1963 τεύχος 57 ^ο .	108 σελίδες ανά τεύχος . Όμως το τεύχος 57 έχει 116 σελίδες αντί 108 όποτε το σύνολο σελίδων όλου του τόμου 3148.	Σύνολο σελίδων του τόμου 3148.	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 6^ο ΤΟΜΟ . ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ-ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Ν.ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΣΤΑΔΙΟΥ 38 –ΑΘΗΝΑΙ- ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 26-3320- 26333 – ΤΗΛ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ : 36-247	5 δρχ.
					
8ος	Από 1 ^η Ιανουαρίου 1964 με το τεύχος 110. Ανά 108 σελίδες ανά τεύχος και με 116 στο 110 τεύχος . Έως 25 Μάρτιου 1964 και το τεύχος 122 .	13 τόμοι .	Σύνολο σελίδων 1412.	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 7^ο ΤΟΜΟ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391	5 δρχ.
					
9ος	Από 1 ^η Ιουλίου 1964 με	14 τεύχη.	Σύνολο σελίδων 1512 .	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 8^ο ΤΟΜΟ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ	5 δρχ.

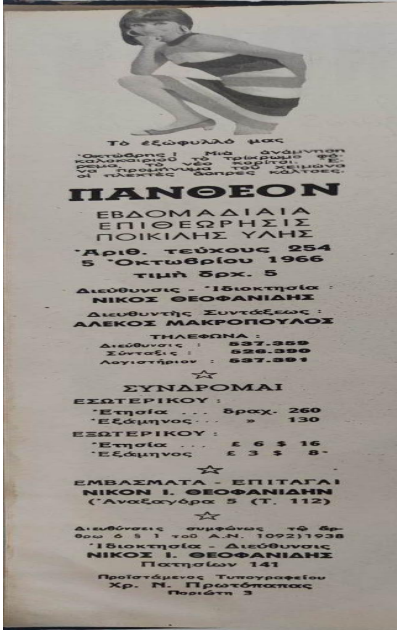

	το τεύχος 136 έως τις 30 Σεπτεμβ ρίου 1964 με το τεύχος 149 . 5 δρχ.			ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391	
10ος	Από 6 Ιανουά ριου 1965 με τεύχος 163 έως τις 31 Μάρτιο υ 1965 με το τεύχος 175.	13 τεύχη .	Σύνολο σελίδων 1508 .	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 9^ο ΤΟΜΟ.ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391	5 δρχ.
					
11ος	Από 7	12 τεύχη	Σύνολο	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 10^ο ΤΟΜΟ.	5 δρχ.

	Απρίλη 1965 με το 176 τεύχος έως τις 23 Ιουνίου 1965 με το 187 τεύχος .		σελίδων 1392	<p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	
12ος	Από 6 Οκτώβριου 1965 με το 202 τεύχος έως τις 28 Δεκεμβρίου 1965 με το 213 τεύχος .	Τεύχη 12. Σελίδες ανά τεύχος 116 .	Σύνολο σελίδων 1392	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 11° ΤΟΜΟ. ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p>	5 δρχ.

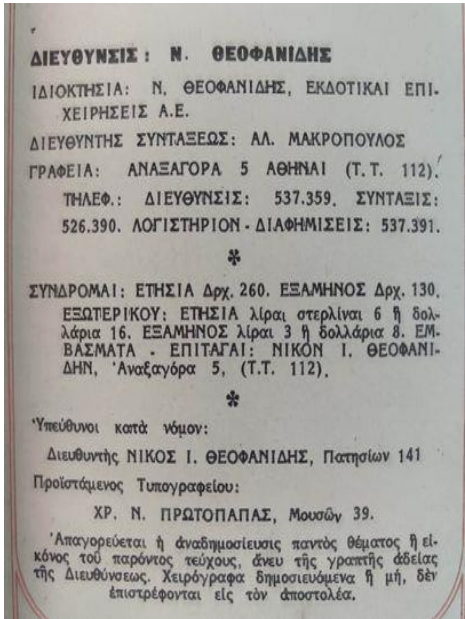
					
<p>13ος</p>	<p>Από τις 29 Δεκεμβρίου 1965 με το 214 τεύχος έως 23 Μαρτίου 1966 με το 226 τεύχος .</p>	<p>Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 116 .</p>	<p>Σύνολο σελίδων 1508</p>	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 12° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	<p>5 δρχ.</p>
<p>14ος</p>	<p>Από τις 6 Απριλίου 1966 , τεύχος 228 έως τις 29 Ιουνίου 1966 τεύχος 240.</p>	<p>Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 116 .</p>	<p>Σύνολο σελίδων 1508.</p>	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 13° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p>	<p>5 δρχ.</p>

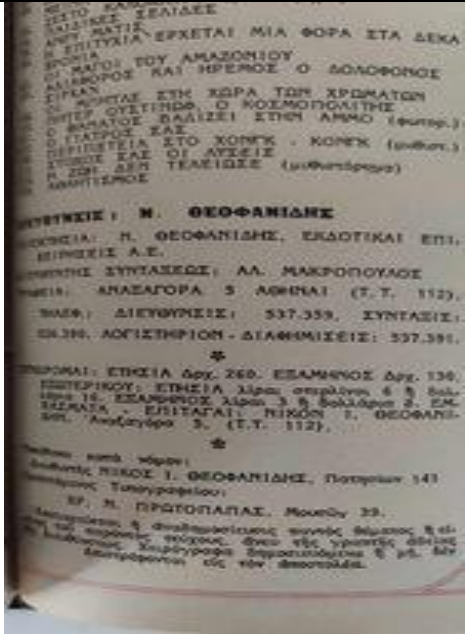
					
15ος	Από τις 6 Ιουλίου 1966 , τεύχος 241 έως τις 28 Σεπτεμβρίου 1966 τεύχος 253.	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 116 .	Σύνολο σελίδων 1508.	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 14° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	5 δρχ.
16ος	Από τις 5 Οκτωβρίου 1966 , τεύχος 254 έως τις 28 Δεκεμβρίου	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 116 .	Σύνολο σελίδων 1508.	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 15° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ</p>	5 δρχ.

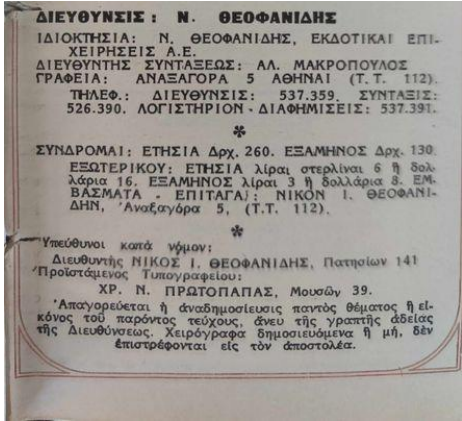
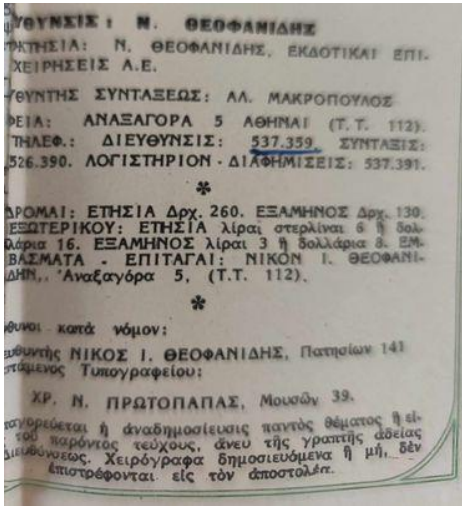

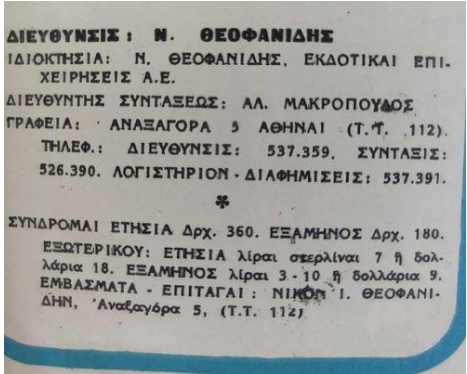

	1966 τεύχος 266.			<p>ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> <p>Το εξώφυλλό μας <small>«Οκτώβρης» : Μία γυναίκα κοιτάζει το θάλασσο «Νοέμβριος» : Μία γυναίκα κοιτάζει το θάλασσο «Δεκέμβριος» : Μία γυναίκα κοιτάζει το θάλασσο</small></p> <p>ΠΑΝΘΕΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ</p> <p>Αριθ. τεύχους 254 5 Οκτωβρίου 1966 Τιμή 5ρχ. 5</p> <p>Διευθυντής - Ίδιοκτησία : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ Διευθυντής Συντάξεως : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ</p> <p>ΤΗΛΕΦΩΝΑ : Διεύθυνσις : 537.359 Συντάξις : 537.391 Λογιστήριον : 537.391</p> <p>☆ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ετήσια . . . 5ρχ. 260 Εξάμηνος . . . 130 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ετήσια . . . ε 6 \$ 16 Εξάμηνος . . . ε 3 \$ 8</p> <p>☆ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ (Αναξαγόρα 5 (Τ. 112))</p> <p>☆ <small>Διευθυνσις συμφώνως τῷ βρ- θῶν 6 § 1 τοῦ Α.Ν. 1092/1938 Ίδιοκτησίας - Διεύθυνσις ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ Πιστοφύλακ 141 Πρωτόδικος Τυπογράφου Χρ. Ν. Πρωτόπαπας Παιδίον 3</small></p>	
17ος	Από τις 4 Οκτωβρίου 1967 , τεύχος 306 έως τις 27 Δεκεμβρίου 1967 τεύχος 318.	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 116 .	Σύνολο σελίδων 1508.	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 16° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> <p>Το εξώφυλλό μας : <small>Το φθινόπωρο «Οκτώβριος» : Μία γυναίκα κοιτάζει το θάλασσο «Νοέμβριος» : Μία γυναίκα κοιτάζει το θάλασσο «Δεκέμβριος» : Μία γυναίκα κοιτάζει το θάλασσο</small></p> <p>ΠΑΝΘΕΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ</p> <p>Αριθ. τεύχους 306 4 Οκτωβρίου 1967 Τιμή 5ρχ. 5</p> <p>ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : « Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ Α. Ε.- ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ Διευθυντής Συντάξεως : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ</p> <p>ΤΗΛΕΦΩΝΑ : Διεύθυνσις : 537.359 Συντάξις : 537.391 Λογιστήριον : 537.391</p> <p>☆ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ετήσια . . . 5ρχ. 260 Εξάμηνος . . . 130 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ετήσια . . . ε 6 \$ 16 Εξάμηνος . . . ε 3 \$ 8</p> <p>☆ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ ΝΙΚΟΝ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΝ (Αναξαγόρα 5 (Τ. 112))</p>	5 δρχ.

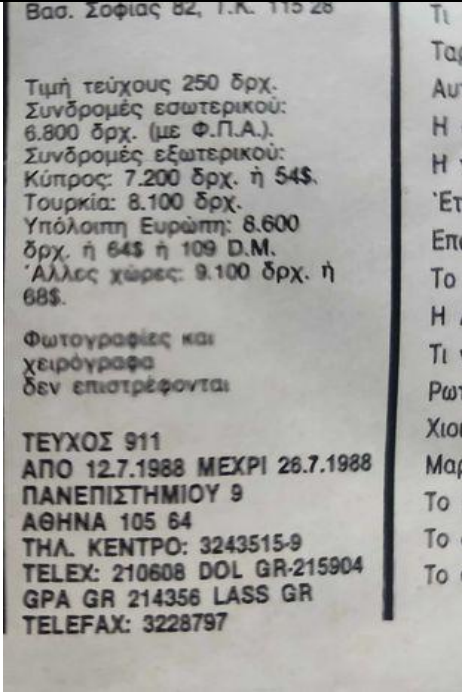
18ος	Από τις 3 Ιανουαρίου 1968 , τεύχος 319 έως τις 2 Απριλίου του 1968 τεύχος 331.	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 116 .	Σύνολο σελίδων τόμου 1508 .	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 17° ΤΟΜΟ. Και προστέθηκε τηλεφωνικός αριθμός Σύνταξης .</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ : 537.390 ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	5 δρχ.
19ος	Από τις 3 Απριλίου 1968 , τεύχος 332 έως τις 29 Ιουνίου 1968 τεύχος 344.	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 132 . Αυξήθηκαν οι σελίδες ανά τεύχος .	Σύνολο σελίδων τόμου 1716 .	<p>ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ 18° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ , ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ (Τ.Τ 112).</p> <p>ΤΗΛΕΦ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ : 537.390</p>	5 δρχ.

				<p>ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ – ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ : 537.391</p> 	
20ος	Από τις 30 Ιουλίου 1968 , τεύχος 345 έως τις 18 Σεπτεμβρίου 1968 τεύχος 356.	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος 132 .	Σύνολο σελίδων τόμου 1716 .	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 19° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p>	5 δρχ.

					
21ος	Από τις 2 Οκτωβρίου 1968 , τεύχος 358 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1968 τεύχος 370.	Τεύχη 13 Σελίδες ανά τεύχος : το πρώτο έχει 124 , τα έντεκα επόμενα 132 και τελευταίο 148 σελίδες .	Σύνολο σελίδων τόμου 1724 .	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 20° ΤΟΜΟ. ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391	5 δρχ.
22ος	Από τις 2 Απριλίου 1969 , τεύχος 384 έως τις 25	Τεύχη 13. Σελίδες ανά τεύχος :124.	Σύνολο σελίδων τόμου 1620 .	ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 21° ΤΟΜΟ. ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ .	5 δρχ.

	Ιουνίου 1969 τεύχος 396.	Εκτός από το τεύχος με αριθμό 384 που έχει 132 σελίδες .		<p>ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 141 ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΔΙΑΦΗΜΗΣΕΙΣ-ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.390-1</p> 	
23ος	Από τις 2 Απριλίου 1969 , τεύχος 397 έως τις 17 Σεπτεμβρίου 1969 τεύχος 408.	Τεύχη 13. Σελίδες ανά τεύχος :124.	Σύνολο σελίδων τόμου 1612 .	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 22° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ,ΑΘΗΝΑ . ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	5 δρχ.
24ος	Από τις 4 Ιανουαρίου 1970 , τεύχος 424 έως τις 7	Τεύχη 9. Σελίδες ανά τεύχος :116.	Σύνολο σελίδων τόμου 1044 .	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 23° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ</p>	Άλλαξε η τιμή σε 6 δρχ.

	Μαρτίου 1970 τεύχος 432.			<p>ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	
25ος	Από τις 11 Μαρτίου 1970 , τεύχος 433 έως τις 7 Ιουλίου 1970 τεύχος 441	Τεύχη 9. Σελίδες ανά τεύχος :116 το τεύχος 433 και τα επόμενα από 130 σελίδες .	Σύνολο σελίδων τόμου 1172 .	<p>ΙΔΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ 24° ΤΟΜΟ.</p> <p>ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΗΛ. 537.359 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p> 	6 δρχ.
26ος	Τόμος χρονιάς 1988 τελευταίος τόμος. Μετά ακολουθούν τα ελεύθερα τεύχη . Από 12 Ιουλίου	Τεύχη 6. Σελίδες ανά τεύχος 116 σελίδες .	Σύνολο σελίδων τόμου 696 .	<p>ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ 24° ΤΟΜΟ. ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΕ 250 ΔΡΧ.</p>	250 δρχ.

	<p>1988 Με το τεύχος 911 έως τις 26 Ιουλίου 1988 με το τεύχος 917 .</p>			 <p>Βασ. Σοφίας 82, Τ.Κ. 115 28</p> <p>Τιμή τεύχους 250 δρχ. Συνδρομές εσωτερικού: 6.800 δρχ. (με Φ.Π.Α.). Συνδρομές εξωτερικού: Κύπρος: 7.200 δρχ. ή 54\$. Τουρκία: 8.100 δρχ. Υπόλοιπη Ευρώπη: 8.600 δρχ. ή 64\$ ή 109 D.M. Άλλες χώρες: 9.100 δρχ. ή 68\$.</p> <p>Φωτογραφίες και χειρόγραφα δεν επιστρέφονται</p> <p>ΤΕΥΧΟΣ 911 ΑΠΟ 12.7.1988 ΜΕΧΡΙ 26.7.1988 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 9 ΑΘΗΝΑ 105 64 ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 3243515-9 TELEX: 210608 DOL GR-215904 GPA GR 214356 LASS GR TELEFAX: 3228797</p> <p>ΙΔΡΥΤΗΣ : ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΗΝΣΙΣ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : <<ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ , Εκδοτικές Επιχειρήσεις Α.Ε. >> (Μια εταιρία του δημοσιογραφικού οργανισμού Λαμπράκη) . ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : ΡΟΥΛΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Παν. Τσαλδάρη 27 , Κηφισιά . ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΙΝΩ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΘΕΟΦΑΝΙΔΟΥ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 82 , ΤΚ. 115 28 ΠΑΝΕΠΗΣΤΗΜΙΟΥ 9 ΑΘΗΝΑ ΤΚ. 10584 , ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ 3243515-8 TELEFAX : 3228797 ΣΥΝΤΑΞΙΣ – ΛΟΓ ΙΣΤΗΡΙΟΝ : 537.391</p>
--	--	--	--	---

Να σημειωθεί ότι 8 τόμοι είναι επιπλέον υλικό που δεν πρόλαβα να καταγράψω αναλυτικά, όμως από το έτος 1989 έως και το 1992 τα τεύχη που ακολούθησαν (βρίσκονται έως και το τελευταίο τεύχος που εκδόθηκε εν έτη 1992) είναι ελεύθερα, δηλαδή είναι απλά αποθηκευμένα μέσα σε 19 μεγάλους φάκελους (βλ. φωτογραφίες 3.4.40 και 3.4.41). Αυτό συμβαίνει διότι έχει σταματήσει να γίνεται η συρραφή τόμων, λόγω του ότι χάνεται η πληροφορία , δηλαδή κόβονται τα φύλλα του χαρτιού σε μικρότερη διάσταση, κατά την διαδικασία βιβλιοδεσίας, κάτι το οποίο δεν επιθυμούμε. Όποτε για τον λόγο αυτό προτιμούμε την αποθήκευση σε ανοιχτού τύπου φάκελους με πολλαπλές επιστρώσεις

αντιόξινο χαρτί και διότι όταν κάποιος θέλει να χρησιμοποιήσει ένα τεύχος δεν χρειάζεται να δανειστεί ολόκληρο το τόμο και να αγγίζει όλες στις σελίδες με τα χέρια του προκαλώντας τραυματισμό, βάζοντας σε κίνδυνο τα τεύχη που δεν τον ενδιαφέρουν (βλ. φωτογραφία 3.4.42).

Εικόνα 3.4.40 . Αποθήκευση των τευχών σε φάκελους

Εικόνα 3.4.41 . Τα Ελεύθερα τεύχη σε φάκελο

Εικόνα 3.4.42 . Τεύχη αποθηκευμένα σε ανοιχτές θήκες πολλαπλής στρώσεις αντιόξινο χαρτιά .

Κεφάλαιο 4°. ΦΘΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΙΑ ΦΘΟΡΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρουμε τις φθορές που έχει κάθε τόμος ξεχωριστά . Όμως οι φθορές που συναντάμε ποτέ δεν είναι ενεργούν ως μια, αλλά συνδέονται μεταξύ τους άρρηκτα η μια με την άλλη ,και δημιουργούν πολλαπλά προβλήματα στο αντικείμενο μας. Είναι συνδεδεμένες με το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται το αντικείμενο μας, , τις καιρικές συνθήκες στις οποίες μπορεί να είναι εκτεθειμένο , τους βιολογικούς παράγοντες, όπως μικροοργανισμοί, έντομα, τα υλικά από τα οποία έχει κατασκευαστεί το χαρτί, αλλά και όλο το αντικείμενο μας, τα οποία μπορεί να προσελκύσουν τα έντομα και τους μικροοργανισμούς. Όμως πολύ βασικός είναι και τον ανθρώπινο παράγοντα, δηλαδή το πώς θα συμπεριφερθεί ο άνθρωπος σε έναν τεχνούργημα. Οι πιο συνηθισμένες φθορές βιβλιοδεσίας περιλαμβάνουν όπως αναφέρει ο Johnson, (1988) :

- Ζημιά στους αρμούς (κατά το άνοιγμα του βιβλίου), σχίσιμο και μερική αποκόλληση των πινακίδων
- Ολοκληρωτική αποκόλληση πινακίδων
- Ζημιές στη ράχη και στο ράψιμο
- Κατεστραμμένα κεφαλάρια
- Φθορές από τριβή και εκδορές στα καλύμματα

Λεξιλόγιο

φθορά : η βαθμιαία καταστροφή, η σταδιακή απώλεια της αρχικής ποιότητας, ποσότητας ή ιδιότητας που επέρχεται με το πέρασμα του χρόνου.

Παρουσία υγρασίας : όταν έχουμε εμφανή παρουσία κάλυψης με γκρι σκούρου, μαύρου χρώματος, στο αντικείμενο μας. Η σχετική υγρασία (RH) αποτελεί το ποσοστό ατμών στον αέρα σε μια συγκεκριμένη θερμοκρασία. Ένας υψηλός δείκτης σχετικής υγρασίας ευνοεί την ανάπτυξη μυκήτων. Η παρατεταμένη έκθεση των οργανικών υλικών σε μια σχετική υγρασία μεγαλύτερη του 60% 65%, μπορεί να προκαλέσει την εμφάνιση μυκήτων. Ένας χαμηλός δείκτης (<40%) σχετικής υγρασίας μπορεί να κάνει τα αντικείμενα εύθρυπτα. Οι εναλλαγές των δεικτών της σχετικής υγρασίας προκαλούν εναλλαγές ,όπως διογκώσεις ή συρρικνώσεις στα υλικά, με αποτέλεσμα να τα είναι περισσότερο ευαίσθητα (εναλλαγές στις διαστάσεις ορισμένων υλικών, όπως είναι π.χ. οι ξύλινες πινακίδες, η περγαμηνή, κ.ά.). Οι ατμοσφαιρικοί ρύποι και ιδίως τα οξειδία του αζώτου, το όζον (O3), το διοξείδιο του θείου (SO2), τα παράγωγα του χλωρίου και η αμμωνία (NH4) είναι ιδιαιτέρως βλαβεροί, καθώς μπορούν να προκαλέσουν μηχανική φθορών αντικειμένων και αυξάνουν τον κίνδυνο εμφάνισης μικροοργανισμών.

Οξειδωση μελανιών : Ιδίως τα μέταλλογαλλικά μελάνια έχουν την τάση να οξειδώνονται και να καταστρέφουν σε βάθος το χάρτινο υπόστρωμα, με αποτέλεσμα την διάχυση του μελανιού και εν συνεχεία την απώλεια του χαρτιού.

Οξειδωση (χαρτιού) : α' η χημική αντίδραση κατά την οποία αποσπώνται ηλεκτρόνια από κάποιο στοιχείο και β' το σκούριασμα

Μηχανικές φθορές -Φθορά βιβλιοδεσίας : Όταν γίνεται κακή χρήση και απρόσεκτη μεταχείριση των βιβλίων, μπορεί να προκαλέσει σημαντικές φθορές. Για παράδειγμα όπως αναφέρουν οι ερευνητές και συντηρητές Smit & Porck, (1997) τα κεφαλάρια μπορούν να ξεκολλήσουν ή και να αποκοπούν, αν τα βιβλία τραβηχτούν από αυτά για να απομακρυνθούν από το ράφι. Τα εξώφυλλα όπως και η ράχη πολλές φορές δέχονται μεγάλες τάσεις στην προσπάθεια που καταβάλει ο αναγνώστης να ανοίξει το βιβλίο προκαλώντας του ,έτσι ζημιά στους αρμούς. Για παράδειγμα, τα διακοσμητικά στοιχεία, όπως , οι πόρπες και τα μεταλλικά διακοσμητικά μπορούν να αφήσουν βαθιά αποτυπώματα σε διπλανά βιβλία πάνω στα οποία ακουμπούν. Το κοκκώδες στρώμα ή και το φινίρισμα φθείρονται και σιγά-σιγά απομακρύνονται, αν το βιβλίο υφίσταται συνεχείς τριβές λόγω της συχνής του χρήσης, είτε κατά την τοποθέτηση και αφαίρεσή του από το ράφι είτε κατά την επαφή του με γραφεία κ.λπ. Η περγαμινή – η οποία συχνά έχει δεχτεί φινίρισμα με σάπωνες, γομαλάκα (shellac) και ασπράδι αυγού – είναι λιγότερο ευαίσθητη στη φθορά λόγω τριβής από το δέρμα. Τα βιβλία μπορούν να παραμορφωθούν λόγω λανθασμένης τοποθέτησης στα ράφια (Smit & Porck, 1997).

Αποδυνάμωση (χαρτιού) : η αφαίρεση ή ο περιορισμός των δυνάμεων κάποιου στο ελάχιστο.

Αποκόλληση (φύλλων) : η απόσπαση πράγματος από το σημείο στο οποίο έχει κολλήσει ή από άλλο αντικείμενο, με το οποίο είναι στενά συνδεδεμένο ή κολλημένο.

Υδατοδιαλυτή μελάνη : η μελάνη που έχει τη δυνατότητα να διαλύεται στο νερό.

Φωτοξείδωση : ονομάζουμε την φθορά κατά την οποία η επίδραση του φωτός και των ιονιζουσών ακτινοβολιών αλλοιώνει αισθητικά αλλά και δομικά την όψη του χαρτιού.

Φωτοδιαβροχή :⁸ Η αποικοδόμηση ενός υλικού που προκαλείται από την έκθεση στο φως, συγκεκριμένα τις χημικές αλλαγές σε φωτοδιασπώμενα μόρια που προκαλούνται από την απορρόφηση φωτονίων, ειδικά εκείνων των μηκών κύματος που βρίσκονται στο ηλιακό φως. Η διαδικασία κατά την οποία ένα υλικό καταστρέφεται λόγω παρατεταμένης έκθεσης στην υπεριώδη ακτινοβολία.

Όταν το χαρτί εκτίθεται στο φως για αρκετό καιρό, αρχίζει και κιτρινίζει. Αυτή η αλλοίωση εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Οι παράγοντες αυτοί έχουν να κάνουν ως προς την ποιότητά του χαρτιού, τον χρόνο έκθεσης, την υγρασία, τη θερμοκρασία και την περιεκτικότητά του σε φωτοευαίσθητα συστατικά, κυρίως το λιγνίνη και τα ιόντα Fe³⁺. Όπως αναφέρει ο Padfield οι κύριες χημικές μεταβολές αφορούν (Padfield, 1965): Την υδρόλυση της κυτταρίνης, με συνέπεια την ελάττωση του βαθμού πολυμερισμού της και την υποβάθμιση των μηχανικών αντοχών. Την οξείδωση των υδροξυλομάδων (-OH) σε καρβονυλομάδες (-CH=O) που δίνουν κίτρινο χρωματισμό, και σε μικρότερο βαθμό σε καρβοξυλομάδες (-COOH) που αυξάνουν την οξύτητα του χαρτιού (Padfield, 1965; Whitmore & Bogaard, 1994, 1995; Bukovsky, 1997, 2000b; Bukovsky & Trnkova, 2003). Η καθαρή κυτταρίνη δεν απορροφά καθόλου το ορατό φως (πάνω από 400 nm). Απορροφά ισχυρά το υπεριώδες κάτω από τα 200 nm, ενώ στην ενδιάμεση περιοχή εμφανίζει μια ασθενή απορρόφηση που παρουσιάζει μέγιστο στα 260 περίπου nm. Οι ημικυτταρίνες παρουσιάζουν παρόμοια συμπεριφορά με την κυτταρίνη. Η φυσική και η τροποποιημένη λιγνίνη απορροφούν ισχυρά στο υπεριώδες κάτω των 350 nm αλλά και στο ορατό (Hon, 1981; Gellerstedt, 1996; Heitner, 1996).

Το πρόβλημα της χρωματικής αστάθειας του χαρτιού κατά τη φυσική του γήρανση (ιδιαίτερα των μηχανικών πολτών που περιέχουν αυξημένες ποσότητες λιγνίνης) είναι γνωστό στη βιομηχανία χαρτιού και ονομάζεται **χρωματική αναστροφή ή αναστροφή λαμπρότητας** (color or brightness reversion) (Hon, 1981; Heitner, 1996). Η χρωματική αναστροφή των μηχανικών πολτών οφείλεται στη φωτοοξείδωση της λιγνίνης.

Σε πειράματα φωτόλυσης κυτταρίνης με υπεριώδη ακτινοβολία στα 253,7 nm, ο Bos (1972) αναφέρει αύξηση των κετονικών καρβονυλίων και κιτρίνισμα των δειγμάτων όταν το πείραμα έγινε υπό κενό, ενώ όταν έγινε σε ξηρό αέρα παρατηρήθηκε δημιουργία καρβοξυλικών ομάδων και λεύκανση των δειγμάτων. Τα αποτελέσματά τους δείχνουν ότι ενώ η θερμική γήρανση προκάλεσε έντονες χρωματικές αλλαγές, η έκθεση στο φως είχε αμελητέα επίδραση στον χρωματισμό του χαρτιού.

Μέτριας έντασης άμεσα αποτελέσματα (αποπολυμερισμό της κυτταρίνης) και ευαισθητοποίηση σε επακόλουθη θερμική γήρανση διαπίστωσαν οι Lee et al. (1989), υποβάλλοντας χαρτιά με αμελητέες ποσότητες λιγνίνης σε φωτοχημική γήρανση. Βαση των μετρήσεων τους οδηγήθηκαν στο εξής συμπέρασμα, ότι η φυσική φωτοχημική γήρανση είναι ένας κίνδυνος υπολογίσιμος σε βιβλιοθήκες και αρχεία για υλικό που εκτίθεται στο φως. Οι Yang & Freeman (1991), μελετώντας τη φωτοοξείδωση κυτταρίνης βαμβακιού, διαπίστωσαν ότι η κύρια ανιχνεύσιμη χημική μεταβολή ήταν η παραγωγή καρβοξυλικών οξέων.

Σύμφωνα με τον συντηρητή και ερευνητή Σπύρο Ζερβό, Ο Bukovsky (1997) είναι εκείνος που μελέτησε τη φωτοοξείδωση χαρτιού από μηχανικό πολτό και διαπίστωσε άμεση σχέση μεταξύ της περιεκτικότητας σε λιγνίνη και της οξείδωσης αλλά και του βαθμού της χρωματικής αλλαγής. Όμως δεν διαπίστωσε συσχετισμό μεταξύ του pH του χαρτιού και της φωτοοξείδωσης, αλλά θεώρησε ότι η καλύτερη συμπεριφορά χαρτιών αποξινισμένων με ιόντα των αλκαλικών γαιών (Ca, Mg) οφείλεται στην ιδιότητα των τελευταίων να αδρανοποιούν τις ρίζες υπεροξειδίων. Σε επόμενη μελέτη του όμως (Bukovsky, 2000a),

⁸ <http://vocab.getty.edu/page/aat/300379409>

Θεωρεί ότι η αποξίνιση με Mg προστατεύει το χαρτί που έχει εκτεθεί στο φως κατά την επακόλουθη φύλαξή του στο σκοτάδι.

Όπως συμπληρώνουν οι Dufour & Havermans (2001), «την επίδραση διαφόρων μεθόδων μαζικής αποξίνισης στη φωτοχημική σταθερότητα όξινου χαρτιού από μηχανικό πολτό μελέτησαν τα ευρήματά τους συμφωνούν με αυτά του Bukovsky (2000a) και δείχνουν ότι το αλκαλικό απόθεμα επιταχύνει και αλλάζει την πορεία της φωτοοξειδωσης, προκαλώντας σχάση του γλυκοζιτικού δεσμού αντί οξείδωση στους άνθρακες 2 και 3 της γλυκοπυρανόζης που είναι η συνήθης πορεία σε μη αλκαλικό περιβάλλον». Η προστασία του υλικού αρχείων και βιβλιοθηκών από το φως και ειδικά από την υπεριώδη ακτινοβολία είναι επιβεβλημένη. Επιβάλλεται ο αποκλεισμός του ηλιακού φωτός και η χρήση τεχνητού φωτισμού μικρής έντασης έως 50 lux (Σαλή, 1988), χωρίς υπεριώδη συνιστώσα. Το μέρος του φάσματος κάτω από 415 nm πρέπει να αποκόπτεται με φίλτρα, ενώ δεν συνιστάται η χρήση λυχνιών ατμών υδραργύρου, αλογόνου και φθορισμού (Patkus, 1999). Η Nicholson (1992) συζητάει διεξοδικά τους κινδύνους και την πολιτική που πρέπει να ακολουθηθεί για την πρακτική προστασία συλλογών από τη φωτοχημική φθορά στο περιβάλλον ενός αρχείου ή μιας βιβλιοθήκης, κυρίως κατά τη διάρκεια εκθέσεων⁹

Βιολογική φθορά

Οι μύκητες, από τους βασικότερους παράγοντες βιολογικής φθοράς του χαρτιού, αποτελούν μικρότερης σημασίας κίνδυνο για το δέρμα και την περγαμηνή, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι οι σωστές συνθήκες φύλαξης (καθαριότητα και ενδεδειγμένες κλιματικές συνθήκες) δεν αποτελούν τη μόνη εγγύηση αποφυγής αυτού του βιολογικού κινδύνου. Το δέρμα, παρόλο που αποτελείται από νεκρό βιολογικό ιστό, λόγω της διαδικασίας της δέψης έχει γίνει πρακτικά απρόσβλητο από τους μικροοργανισμούς. Δεν συμβαίνει το ίδιο με την περγαμηνή, η οποία δεν έχει υποστεί βυρσοδεψία και η οποία πρακτικά αποτελεί άριστο υπόστρωμα ανάπτυξης μικροοργανισμών (Kowalik, 1980; Smit & Porck, 1997; Thomson, 2006).

Απαραίτητη προϋπόθεση ανάπτυξης μυκήτων είναι ο συνδυασμός υψηλής σχετικής υγρασίας (70%-100%) και αρκετά υψηλής θερμοκρασίας (>22°C). Αν μια δερμάτινη βιβλιοδεσία μουχλιάσει, αυτό συχνά οφείλεται στο στρώμα του φινιρίσματος, το οποίο παίζει τον ρόλο του υποστρώματος ανάπτυξης μυκήτων. Ακόμα και προηγούμενες επεμβάσεις συντήρησης μπορούν να προκαλέσουν ανάπτυξη μυκήτων αν αποθέσουν υπερβολικά μεγάλη ποσότητα λίπους στην επιφάνεια του δέρματος ή της περγαμηνής ώστε να κατακρατεί σκόνη και βρωμιά. Οι μουχλιασμένες βιβλιοδεσίες, εκτός της χαρακτηριστικής μυρωδιάς, μπορεί να έχουν γλοιώδη υφή (αν η προσβολή είναι πρόσφατη), ή να παρουσιάζουν χρωματικές μεταβολές και λεκέδες, ένα στρώμα λεπτής σκόνης ή ακόμα και εμφανή ανάπτυξη μούχλας (Smit & Porck, 1997).

Τα έντομα που συνήθως συναντάμε να ευδοκιμούν σε αρχαιακές συλλογές και βιβλιοθήκες (σαράκι, ψαράκι κ.λπ.) τρέφονται κυρίως από το χαρτί, το χαρτόνι, τα ξύλινα εξώφυλλα και τις διάφορες βιολογικής προέλευσης κόλλες, ταυτόχρονα όμως προκαλούν ζημιά στο δέρμα καθώς και την περγαμηνή της βιβλιοδεσίας. Τα διατρητικά έντομα όπως το σαράκι έχουν την ευχέρεια να ανοίξουν τρύπες, όπου μπορούν να διαπερνούν ολόκληρο το πάχος του βιβλίου. Επίσης υπάρχουν και έντομα, αλλά, τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν φθορές

---

⁹ Σπύρος Ζερβός - Συντήρηση και Διατήρηση Χαρτιού, Βιβλίων και Αρχαιακού Υλικού Κεφάλαιο 1 σελ 44..45)

στην επιφάνεια του δέρματος και της περγαμνής και συγκεκριμένα το ψαράκι (Smit & Porck, 1997; Thomson, 2006). Έκτος από τα έντομα έχουμε και τα τρωκτικά, δηλαδή τα ποντίκια τα οποία μπορούν να τραφούν από την περγαμνή δημιουργώντας έτσι σημαντικές φθορές

Στους δυο πίνακες που ακολουθούν πίνακας 3 και πίνακας 4, καταγράφονται οι φθορές που παρατήρησα βάση μακροσκοπικής εξέτασης για τον κάθε τόμο ξεχωριστά :

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Τόμος	Παρουσία υγρασίας	Οξείδωση μελανιών	Οξείδωση χαρτιού Φωτοοξείδωση	Μηχανικές Φθορές	Αποδυνάμωση χαρτιού	Αποκόλληση Φύλλων	Σφραγίδες Μολύβι Μελάνι διαρκείας
1ος	Όχι	Όχι	Εκτεταμένη	Όχι	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
2ος	Εκτεταμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Έντονη	Έντονη	Έντονη	Έντονη
3ος	Εκτεταμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Έντονη	Έντονη	Έντονη
4ος	Έντονη	Όχι	Εκτεταμένη	Έντονη	Έντονη	Εκτεταμένη	Περιορισμένη
5ος	Όχι	Περιορισμένη	Εκτεταμένη	Έντονη	Έντονη	Εκτεταμένη	Περιορισμένη
6ος	Όχι	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
7ος	Όχι	Περιορισμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
8ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Περιορισμένη
9ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
10ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
11ος	Εκτεταμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
12ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
13ος	Εκτεταμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Περιορισμένη
14ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
15ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
16ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Περιορισμένη
17ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
18ος	Εκτεταμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
19ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
20ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
21ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
22ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Όχι	Εκτεταμένη
23ος	Περιορισμένη	Όχι	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
24ος	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη
25ος	Περιορισμένη	Περιορισμένη	Εκτεταμένη	Εκτεταμένη	Περιορισμένη	Όχι	Περιορισμένη

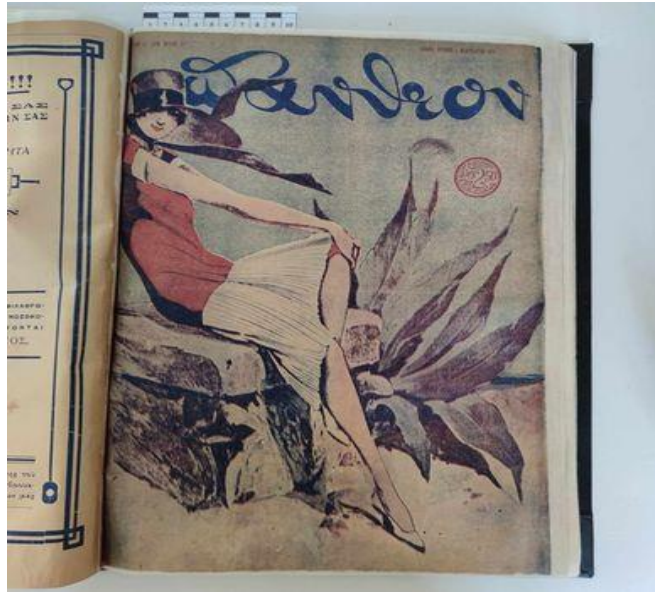
26ος	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Περιορισμένη
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--------------

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

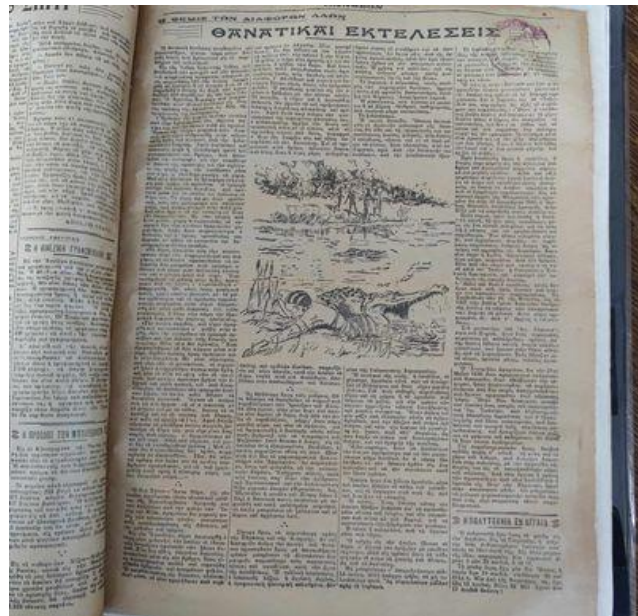
Φάκελος	Παρουσία υγρασίας	Οξείδωση μελανιών	Οξείδωση χαρτιού Φωτοοξείδωση	Μηχανικές Φθορές	Αποδυνάμωση χαρτιού	Αποκόλληση Φύλλων	Σφραγίδες Μολύβι Μελάνι διαρκείας
1ος	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι

Σημειώνουμε ότι λόγω περιορισμένου χώρου στον πίνακα δεν ήταν δυνατόν να αναφερθούν όλες οι φθορές. Αναφέρουμε επίσης πως όλοι οι τόμοι φέρουν εκδορές λόγω του κακού χειρισμού των αναγνωστών, τον τρόπο αποθήκευσης που γινόταν πιο παλιά και τους επιφανειακούς ρύπους, αφού υπάρχουν αποθηκευμένοι σε βιβλιοθήκες ανοιχτού τύπου χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί ο απαιτούμενος μηχανικός καθαρισμός. Τέλος έχουμε κωδικούς barcode και αυτοκόλλητες ταινίες στα εξώφυλλα του τόμου, κυρίως στην ράχη με αναγραφόμενο κωδικό και εσωτερικά αλλά και στο πίσω εσώφυλλο κάθε τόμου υπάρχει αυτοκόλλητη ταινία barcode (βλ. φωτογραφίες 4.15, 4.32 ,4.36 κλπ). Επίσης υπάρχουν σε όλους τους τόμους αναγραφές από μολύβι και στυλό διάρκειας όπως και αποτυπώσεις σφραγίδων από την Β.τ.Ε.

Τόμος 1^ο

Εικόνα 4.1. Σφραγίδα της Βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων

Εικόνα 4.2 . Σφραγίδα από την Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων .

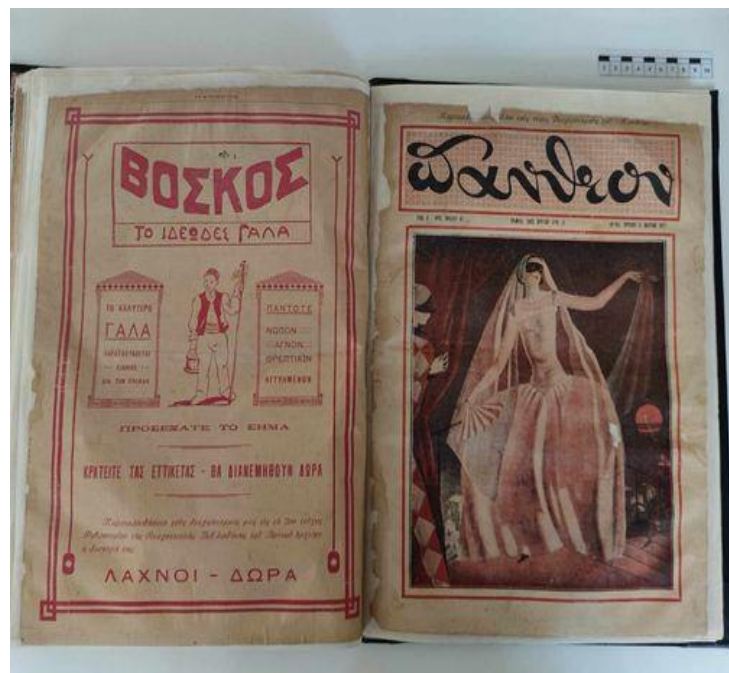
Εικόνα 4.3. Αποτύπωμα σφραγίδας της βιβλιοθήκης της Β.τ.Ε.

Εικόνα 4.4 . Αποτυπώματα σφραγίδας της βιβλιοθήκης της Β.τ.Ε.

Εικόνα 4.5 . Πλήρης συμπλήρωση Ιαπωνικού χαρτιού στα εσώφυλλα .

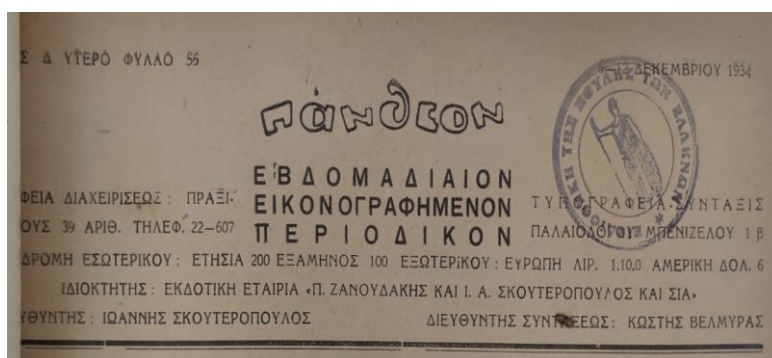

Εικόνα 4.6 . Στερέωση σε ιαπωνικό των φύλλων του πρώτου τόμου

Ο πρώτος τόμος έχει συντηρηθεί κατά το παρελθόν καθώς έχει πραγματοποιηθεί ολοκληρωτική συμπλήρωση με ιαπωνικό χαρτί των δυο τελευταίων σελίδων οι οποίες έλειπαν, για λογούς προστασίας στα εσώφυλλα, καθώς και στις περισσότερες σελίδες του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.5 και 4.6). Επίσης κατά συντήρηση που είχε πραγματοποιηθεί στα εξώφυλλα είχε προστεθεί δέρμα στις γωνιές του εξώφυλλου και στην ράχη. Στον πρώτο τόμο, όπως και στους υπόλοιπους τόμους (βλ. φωτογραφίες 4,7) σε αρκετές σελίδες

υπάρχουν σφραγίδες από την Βουλή των Ελλήνων (βλ. φωτογραφία 4.1., 4.2, 4.3, 4.4 και 4.7), λόγο έκθεσης στο φυσικό φως για καιρό οι σελίδες του πρώτο τόμου, καθώς και σε όλα τα τεύχη των τομών που ακολουθούν παρουσιάζουν φωτοξείδωση, η οποία διεξάγεται οπτικά, μέσω μακροσκοπικής εξέτασης δια γυμνού οφθαλμού.

Τόμος 2^ο

Εικόνα 4.7 . Σφραγίδα της Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων .

Εικόνα 4.8 . Εντελώς κατεστραμμένη ράχη του 2ου τόμου

Εικόνα 4.9 . Έντονη μηχανική φθορά στο σώμα 2ου τόμου

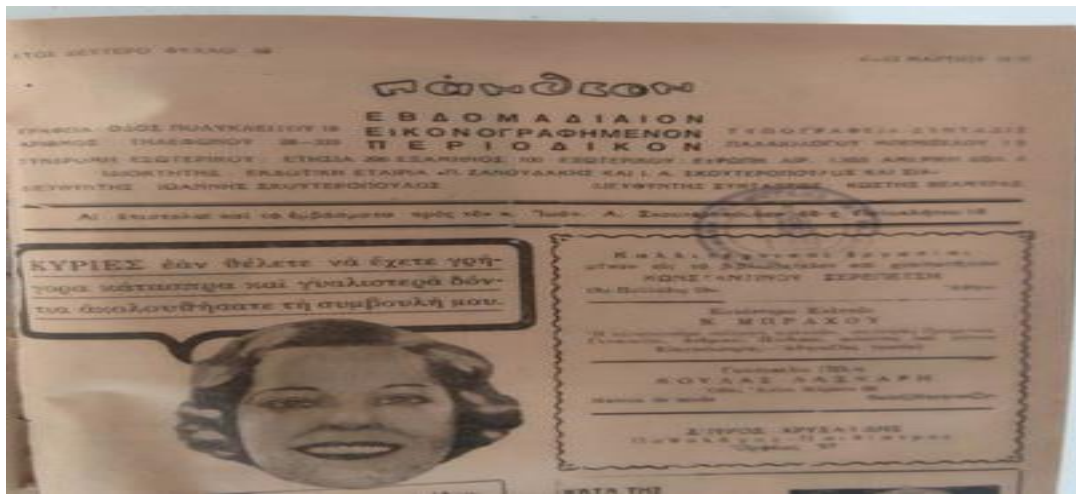

Εικόνα 4.10 . Σκίσιμο φύλλου

Ο δεύτερος τόμος , όπως και οι επόμενοι τόμοι που θα ακολουθούσουν, δεν έχουν συντηρηθεί και θα παρατηρήσουμε αρκετές φθορές, πολλές από τις οποίες είναι κοινές στους περισσότερους, αν όχι σε όλους τους τόμους. Όπως αναφέραμε και πιο πάνω έχουμε σφραγίδες σε κάποια φύλλα τευχών του 2^{ου} τόμου (βλ. φωτογραφία 4.7), επίσης έχουμε εμφανή την απουσία της ράχης στο σώμα του βιβλίου, έχει καταστραφεί πλήρως και υπάρχει γραφή με κόκκινο μαρκαδόρο : 2... 10Φ, (βλ. φωτογραφία 4.8). Από την πλήρη κατεστραμμένη ράχη έχει προκύψει να χαθεί η καμπυλότητα στο σχήμα της ράχης και των φύλλων του σώματος του βιβλίου. Μια ακόμη φθορά είναι αυτή της αποδόμησης όλων των

φύλλων στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 3κ8 και 4.9). Τέλος υπάρχουν σκισίματα σε αρκετά φύλλα στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.10).

Τόμος 3^{ος}

Εικόνα 4.11 . Αποτύπωμα σφραγίδας της βιβλιοθήκης της Β.τ.Ε.

Εικόνα 4.12 . Σκίσιμο φύλλων.

Εικόνα 4.13 .Στήριξη με κολλητική ταινία

Εικόνα 4.14 . Κατεστραμμένη ράχη στο εξώφυλλο του βιβλίου

Εικόνα 4.15 .Αναγραφές με μολύβι αποκοπέι φύλλων.

Εικόνα 4.16 .Χαμένη καμπυλότητα της ράχης

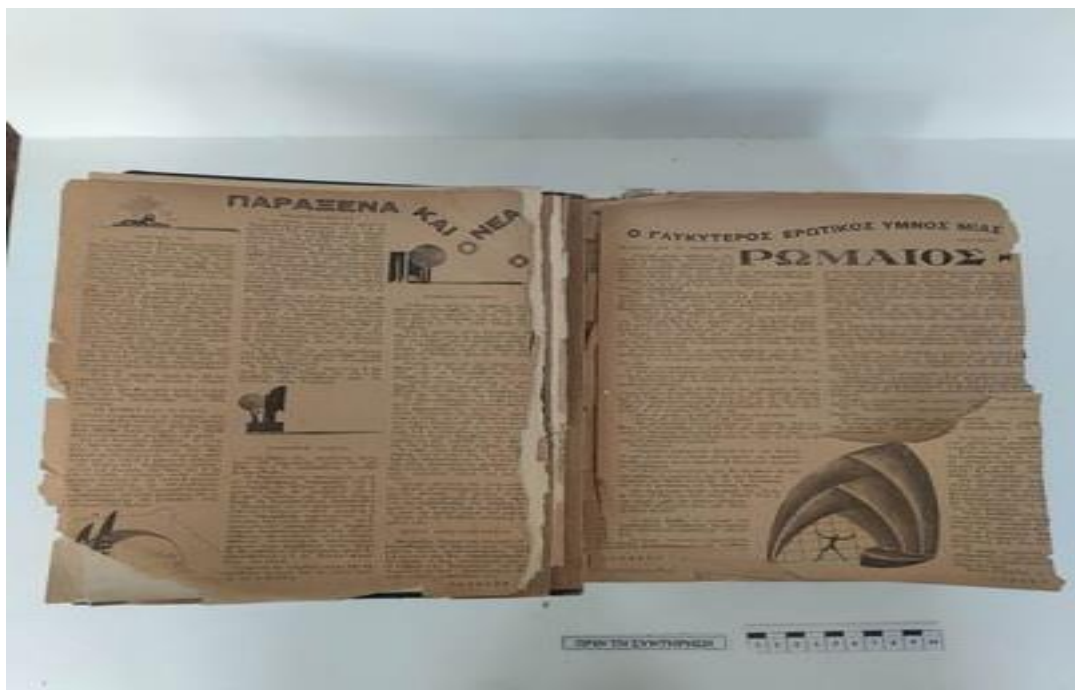
Εικόνα 4.17. Αποδυνάμωση γωνίας πινακίδας Β . Εικόνα 4.18. Σκίσιμο υφασμ. καλύμματος Α πινακίδας

Στον τρίτο τόμο στο σώμα του βιβλίου έχουμε σφραγίδες σε κάποια φύλλα τευχών του 3^{ου} τόμου (βλ. φωτογραφία 4.11), επίσης έχουμε εμφανή την απουσία της ράχης του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.14). Άλλη φθορά είναι η χαμένη καμπυλότητα του σώματος του βιβλίου, όπως και η αποδόμηση από το σώμα του βιβλίου κάποιων φύλλων (βλ. φωτογραφία 4.12). Σε πολλά τεύχη υπάρχουν πολλά σκισίματα σε φύλλα στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.12, 4.13 και 4.16) καθώς και μονογραφές στα εσώφυλλα με μολύβι και ένα αυτοκόλλητο παραπομπής (βλ. φωτογραφία 4.15). Τέλος ως προς τα εξώφυλλο έχουμε τις έξης φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου , οι οποίοι οφείλονται στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφίες 4.15 και 4.16). Άλλη μια φθορά είναι αυτή της απόσπασης των πινακίδων Α και Β του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου , έχοντας γίνει προσπάθεια υποτυπώδους διατήρησης και συγκράτησης τους ,να τα συγκρατήσουν δηλαδή με κάποιο είδος αυτοκόλλητης ταινίας (βλ. φωτογραφία 4.13 και 4.16). Το υφασμάτινο κάλυμμα είναι σκισμένο στην πινακίδα Β στην κάτω αριστερή γωνία, όπου έχουμε εμφανή την αποδυνάμωση της μύτης της γωνίας ,αποκαλύπτοντας το χαρτόνι της πινακίδας (βλ. φωτογραφία 4.17). Τέλος έχουμε στην μέση και άκρο αριστερή πλευρά ένα σκίσιμο του υφάσματος της Α πινακίδας του εξωφύλλου που συνδέετε με την ράχη που υπήρχε (βλ. φωτογραφία 4.16).

Τόμος 4^ο

Εικόνα 4.19 . Αποτυπώματα σφραγίδας της βιβλιοθήκης της Β.τ.Ε.

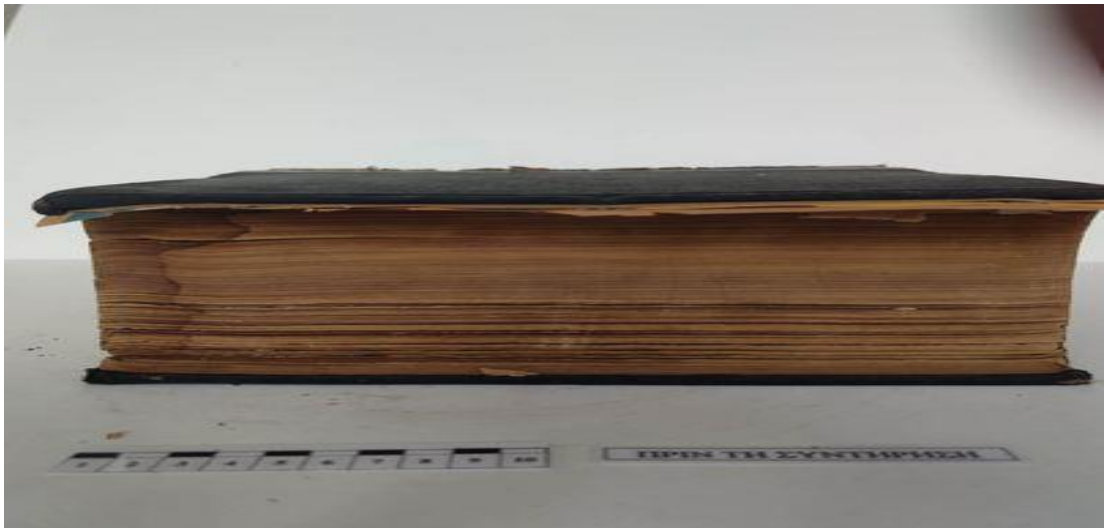

Εικόνα 4.20 . Απώλεια , σκίσιμο και αποκομμένα φύλλα από το σώμα του βιβλίου.

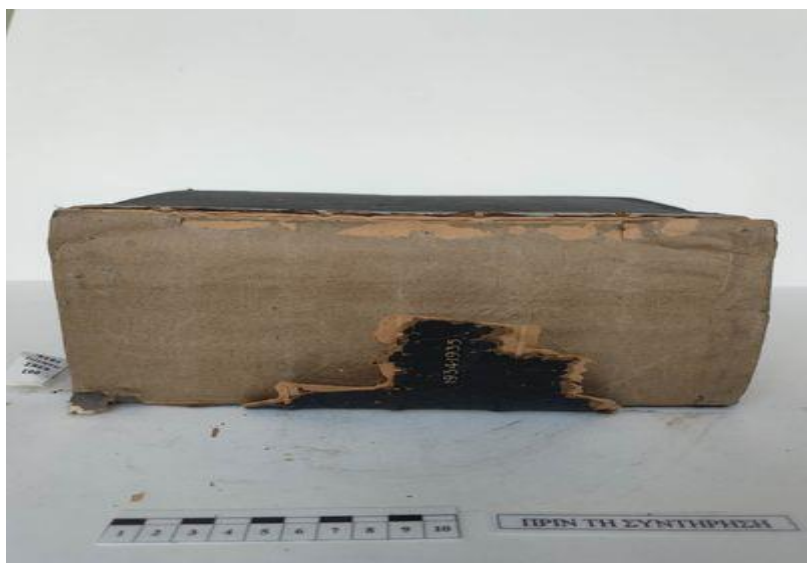

Εικόνα 4.21 . Υγρασία στο σώμα του βιβλίου και αλλοίωση του σχήματος της γωνίας του εξωφύλλου

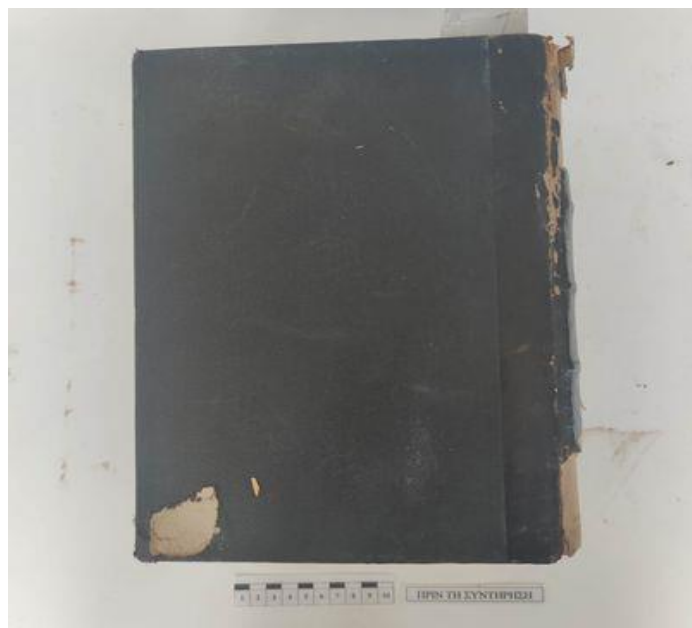
Εικόνα 4.22 . Μηχανική φθορά , υγρασία και παραμόρφωση της γωνίας στην πινακίδα

Εικόνα 4.23 . Σχεδόν ολική απώλεια ράχης του εξωφύλλου .

Εικόνα 4.24. Μηχ. Φθορά , αλλοίωση σχήματος πινακίδας , απόσπαση φύλλων , ατμοσφαιρικοί ρύποι και φωτοοξειδωση .

Εικόνα 4.25 . Απώλεια του υφάσματος της Β πινακίδας

Στον τρίτο τόμο στο σώμα του βιβλίου έχουμε σφραγίδες σε κάποια φύλλα τευχών του 4^{ου} τόμου (βλ. φωτογραφία 4.17).

Άλλη φθορά είναι η χαμένη καμπυλότητα του σώματος του βιβλίου, όπως και η αποδόμηση από το σώμα του βιβλίου κάποιων φύλλων, μηχανική φθορά από το βάρος των τευχών του τόμου που ακουμπούν στο ραφή σε όρθια θέση συνήθως. Επίσης έχουμε υγρασία και παραμόρφωση της γωνίας στην πινακίδα (βλ. φωτογραφία 4.19, 4.20, 4.21, και 4.22). Σε πολλά τεύχη υπάρχουν πολλά σκισίματα σε φύλλα στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.18, 4.19 και 4.20)

Τώρα ως προς το εξώφυλλο παρατηρούμε τα εξής : Το υφασμάτινο κάλυμμα είναι σκισμένο στην πινακίδα Β στην κάτω αριστερή γωνία, όπου έχουμε εμφανή την

αποδυνάμωση της μύτης της γωνία, αποκαλύπτοντας το χαρτόνι της πινακίδας (βλ. φωτογραφία 4.23). Επίσης έχουμε ατμοσφαιρικούς ρύπους στην Α και Β πινακίδα του εξωφύλλου ,που συνδέετε με την ράχη που υπήρχε (βλ. φωτογραφία 4.22 και 4.23). Τέλος , έχουμε εμφανή την απουσία της ράχης του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.21)

Τόμος 5^{ος}

Εικόνα 4.26. Κοπή μικρότερης διάστασης του φύλλου και σφραγίδα

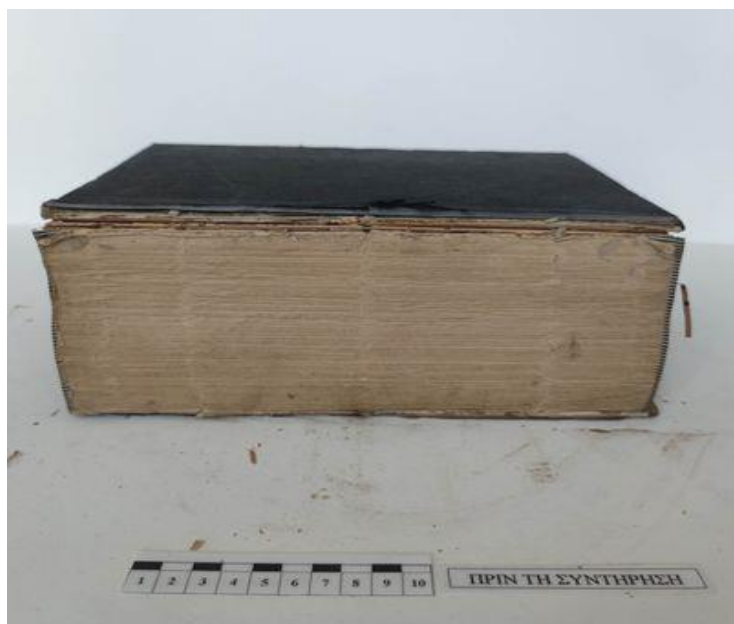
Εικόνα 4.27 . Απόσπαση εσώφυλλων από σώμα του βιβλίου

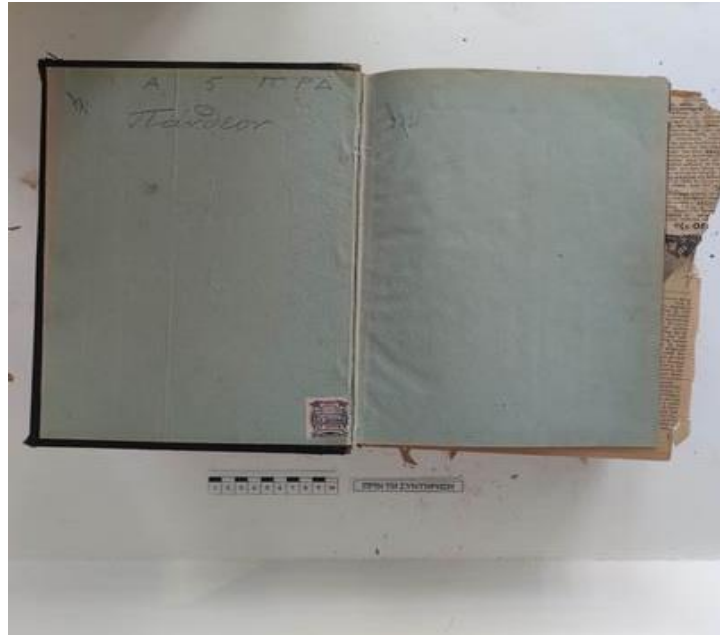
Εικόνα 4.28 . Σκίσιμο φύλλου και φωτοξείδωση .

Εικόνα 4.29 κι 3.30. Επιφανειακοί ρύποι ,αποδόμηση του υφασμάτινου καλύμματος των πινακίδων Α και Β

Εικόνα 4.31. Λείπει η ράχη του εξωφύλλου

Εικόνα 4.32 . Αναγραφές με μολύβι και απόσπαση φύλλων

Στον πέμπτο τόμο ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε σφραγίδες σε κάποια φύλλα τευχών του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.24). Άλλη φθορά είναι η αποδόμηση από το σώμα του βιβλίου κάποιων φύλλων (βλ. φωτογραφία 4.25). Σε πολλά τεύχη υπάρχουν πολλά σκισίματα σε φύλλα στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.26), έχουμε επίσης φωτοξείδωση και επέμβαση ανθρώπινου παράγοντα με κοπή φύλλων σε μικρότερη διάσταση από το αρχικό τους μέγεθος , ώστε να έρθουν όλα στο ίδιο μέγεθος , χάνοντας έτσι πληροφορίες από το κείμενο (βλ. φωτογραφία 4.25 , 4.26) , καθώς και μονογραφές στα εσώφυλλα με μολύβι : Α5 ΠΑΝΘΕΩΝ m p Δ (βλ. φωτογραφία 4.30) .

Τέλος ως προς τα εξώφυλλο έχουμε τις έξης φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου , οι οποίοι οφείλονται στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης , όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.26). Το υφασμάτινο κάλυμμα είναι σκισμένο στο ύψος της μέσης στην άκρο αριστερή πλευρά της Α πινακίδας του εξωφύλλου που ένωνε την ράχη που υπήρχε (βλ. φωτογραφία 4.27). Επίσης σκίσιμο υπάρχει και στην πινακίδα Β στην κάτω αριστερή γωνία, όπου έχουμε αποδυνάμωση της μύτης της γωνίας ,αποκαλύπτοντας το χαρτόνι της πινακίδας (βλ. φωτογραφία 4.28). Τέλος έχουμε άλλη μια φθορά, αυτή είναι η απώλεια της ράχης του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.29).

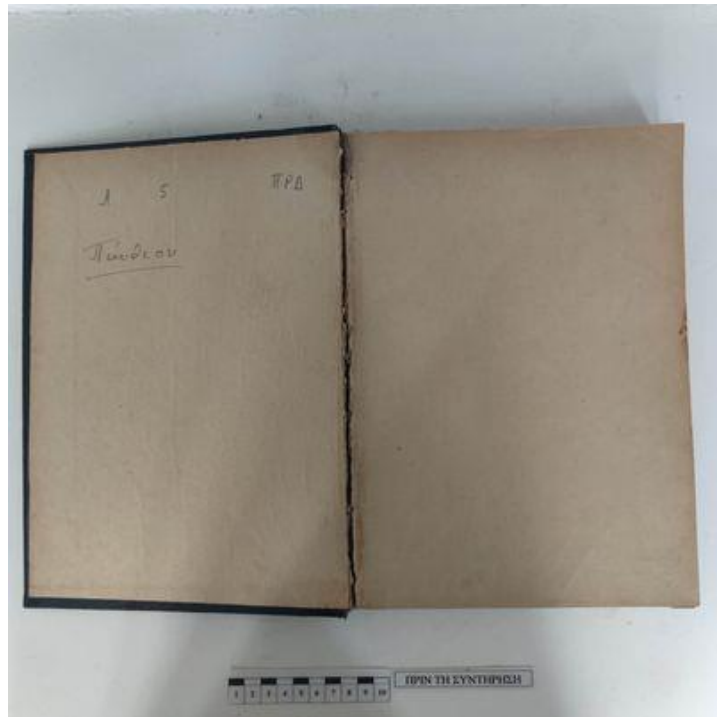
Τόμος 6^{ος}

Εικόνα 4.33 .Επιφανειακοί ρύποι και αποδόμηση ράχης εξώφυλλου

Εικόνα 4.34.Επιφανειακοι ρύποι και αποδόμηση ράχης

Εικόνα 4.35.Αναγραφες με μολύβι στο εσωτερικού του εσώφυλλου

Εικόνα 4.36 . Αποκοπή εσώφυλλου από το σώμα το βιβλίου και αυτοκόλλητη ταινία barcode

Εικόνα 4.37. Έχει καταστραφεί η ράχη του εξωφύλλου

Εικόνα 4.38 . Αναγραφές με μολύβι και μελάνι διαρκείας

Εικόνα 4.39 . Αυτοκόλλητη ταινία με κωδικό barcode της Β.τ.Β.

Ως προς τα εξώφυλλο έχουμε τις έξης φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου , οι οποίοι οφείλονται στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.31 , 4.32 και 4.35) καθώς και καταστροφή της ράχης όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.35) .

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό – γραμμωτό κώδικα (barcode)¹⁰ του βιβλίου ο οποίος είναι μοναδικός για κάθε βιβλίο και μας δίνει πληροφορίες μέσω οπτικής εφαρμογής ανάγνωσης, η οποία αποτελείται από ένα σύνολο παράλληλων ανισόπαχων γραμμών και παρέχουν πληροφορίες για το συγκεκριμένο τόμο , στον οποίο αναγράφεται .¹¹ Πιο συγκεκριμένα είναι ένα σχήμα ορθογώνιο , ασπρόμαυρου χρώματος, όπου αποτελείται από μια σειρά ανάλογων αριθμών και γραμμών που αντιστοιχεί σε χαρακτηριστικά , όπως ο τίτλος , η έκδοση , αν είναι περιοδικό ή εφημερίδα κλπ (βλ. φωτογραφία 4.34 και 4.37) .

Έχουμε την απώλεια της ράχης του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.35) . Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία αναγραφές με μολύβι και μελάνι διαρκείας στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.33 και 4.36) .

---

¹⁰ Παππάς, Αλέξανδρος (31 Ιανουαρίου 2016). «Πώς οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών χρησιμοποιούνται για την βελτίωση των υπεραστικών συγκοινωνιών» (PDF). Ιδρυματικό Αποθετήριο του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Άρτα: ΤΕΙ Ηπείρου. σελ. 51. Αρχειοθετήθηκε από το πρωτότυπο (PDF) στις 20 Ιουνίου 2023. Ανακτήθηκε στις 10 Μαΐου 2020. Ραβδωτός Κώδικας ή γραμμωτός κώδικας η ραβδοκώδικας (barcode) ονομάζεται η εφαρμογή οπτικής αναγνώρισης, η οποία αποτελείται από ένα σύνολο παράλληλων ανισόπαχων γραμμών και η οποία περιέχει πληροφορίες που αφορούν στο προϊόν στο οποίο αναγράφεται.

¹¹ <<ΚΟΗΑ Κυκλοφορία υλικού : Δανεισμός / Μηνύματα δανεισμού / ανανεώσεις / επιστροφές / πρόστιμα / κρατήσεις >> (PDF) Βιβλιοθήκη Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. σελ. 7. Ανακτήθηκε στις 10 Ιουνίου 2023. <<Από την καρτέλα «Κυκλοφορία υλικού» επιλέγουμε την Ανανέωση για να εισάγουμε το ραβδοκώδικα του τεκμηρίου >>

Τόμος 7^{ος}

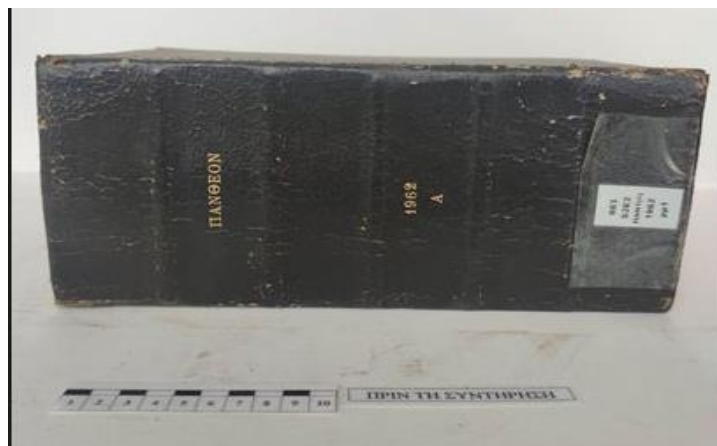
Εικόνα 4.40 .Επιφανειακοί ρύποι και αποδυνάμωση ράχης και της άνω δεξιάς γωνίας

Εικόνα 4.41. Επιφανειακοί ρύποι και αποδυνάμωση πάνω αριστερής γωνίας

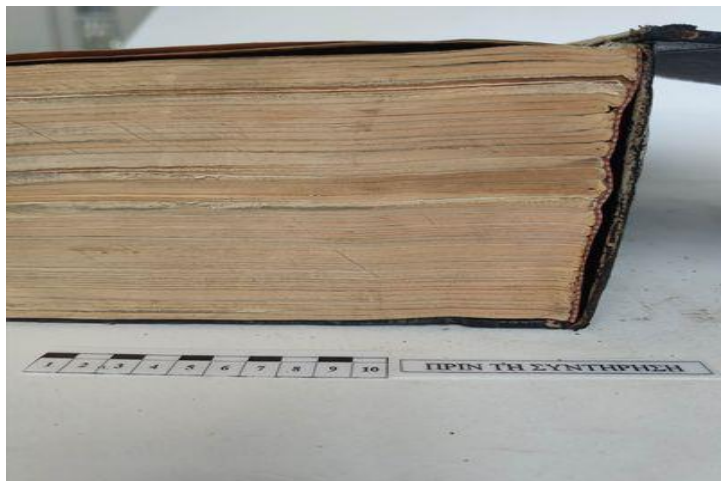
Εικόνα 4.42. Αναγραφές με μολύβι και μελάνι διαρκείας

Εικόνα 4.43. Το δέρμα της ράχης είναι αφυδατωμένο .

Εικόνα 4.44 . Αυτοκόλλητο Barcode , αποχρωματισμός και πολύ σφιχτά τα νεύρα της βιβλιοδεσίας .

Εικόνα 4.45 . Μηχανική φθορά των τευχών και κεφάλαια

Εικόνα 4.46 . Οξείδωση μελανιού άκρη δεξιά στην ραφή του τεύχους

Ως προς το εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι. Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης και στο βιομηχανικού τύπου κεφαλάρι, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες κατά το τράβηγμα και στην τοποθέτηση στο ράφι, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.40 , 4.41 , 4.43 και 4.45).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει κυματισμούς στο χαρτί του εσώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.44). Υπάρχουν μηχανικές φθορές από την τοποθέτηση στα ράφια, άλλα και από το βάρος του τόμου στις σελίδες περιμετρικά στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.45). Έχουμε οξείδωση μελανιού σε σελίδες στο βιβλίο (βλ. φωτογραφία 4.46). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι και μελάνι διαρκείας στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.42).

Τόμος 8^{ος}

Εικόνα 4.47 . Ατμοσφαιρικοί ρύποι και γδαρσίματα στο μπροστινό εξώφυλλο του τόμου .

Εικόνα 4.48 .Αναγραφές με μελανί διάρκειας και μολύβι στις σελίδες του τόμου και αποσύνδεση σελίδων

Εικόνα 4.49 . Ανθρώπινος παράγοντας έχει κοπή μικρότερο το φύλλο σε σχέση με την αρχική του διάσταση

Εικόνα 4.50 . Ίχνη υγρασίας και μηχανική φθορά λόγω βάρους .

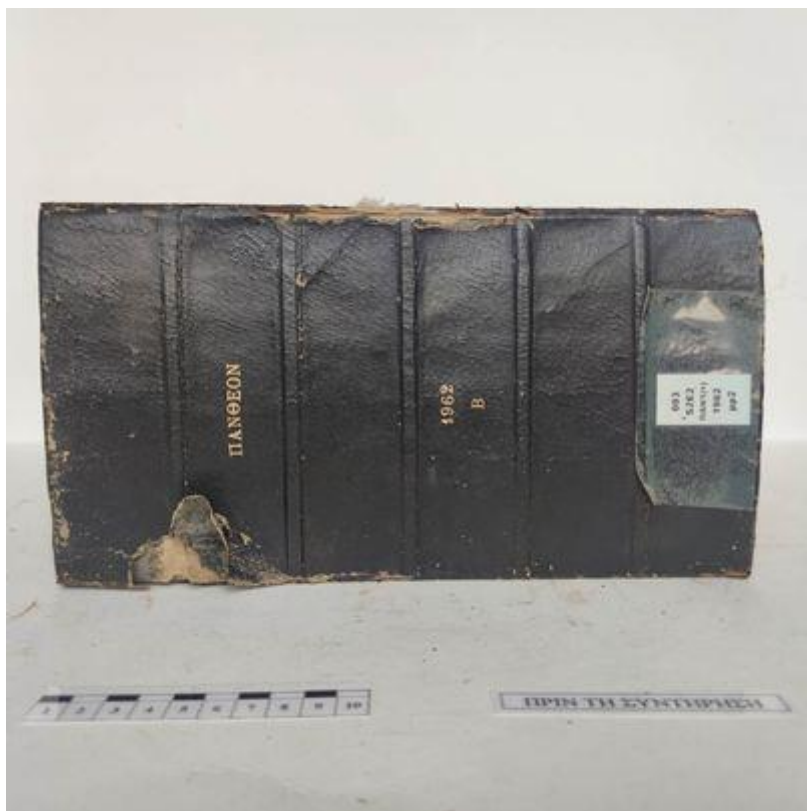

Εικόνα 4.51 .Αποδυνάμωση στα κεφάλαια και μηχανικές φθορές .

Εικόνα 4.52 . Αποδυνάμωση της άνω δεξιάς γωνίας του μπροστινού εξωφύλλου

Εικόνα 4.53. Μέρος του δέρματος της ράχης έχει αποδυναμωθεί και ξεκολλήσει.

Εικόνα 4.54 . Απόσπαση του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου και υγρασία .

Ως προς το εξώφυλλο έχουμε τις έξης φθορές : Αρχικά παρατηρούμε επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.47). Επίσης από την κακή χρήση έχουμε αποδυνάμωση της άνω δεξιάς γωνίας του μπροστινού εξωφύλλου και απόσπαση του εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.52 και 4.54).

Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης και στο βιομηχανικού τύπου κεφάλι, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες και στην τοποθέτηση καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως ,τέλος έχουμε σημάδια υγρασίας στην ράχη (βλ. φωτογραφία 4.51 , 4.53 και 4.54) .

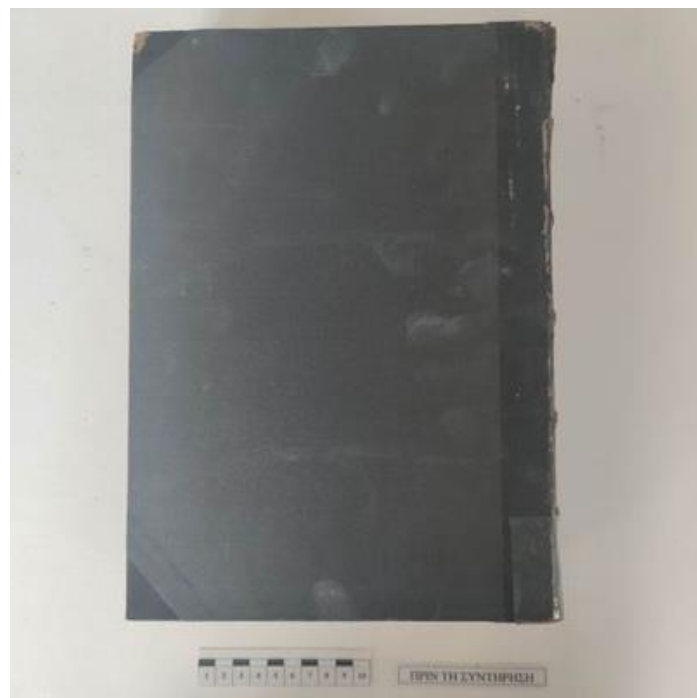
Ως προς το σώμα του βιβλίου υπάρχουν μηχανικές φθορές από την τοποθέτηση στα ράφια, άλλα και από το βάρος του τόμου στις σελίδες περιμετρικά στο σώμα του βιβλίου. Επίσης μεγάλη φθορά έχει προκαλεί ο ανθρώπινος παράγοντας όπου, έχει κοπεί κατά την συρραφή των τευχών , τα φύλλα του τόμου έτσι, ώστε να είναι όλα στο ίδιο μέγεθος και να μην ξεπερνάμε το μέγεθος του εξωφύλλου του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.51 , 4.52 , 4.53 και 4.54). Έχουμε φωτοξείδωση σε σελίδες στο βιβλίο (βλ. φωτογραφία 4.48 , 4.49 και 4.54).

Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι και μελάνι διαρκείας στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.48).

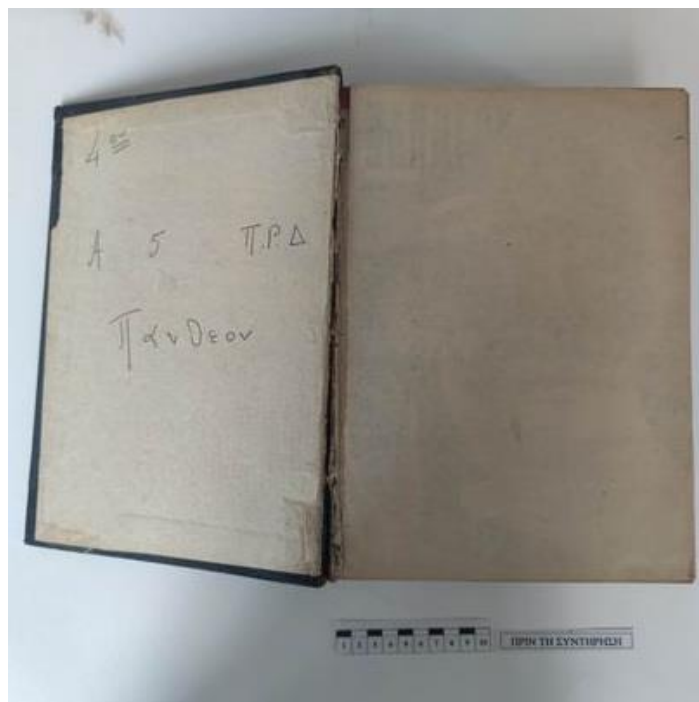
Τόμος 9^{ος}

Εικόνα 4.55 . Εκδορές και επιφανειακοί ρύποι εξώφυλλο 9ου τόμου

Εικόνα 4.56. Επιφανειακοί ρύποι στο πίσω εξώφυλλο του τόμου

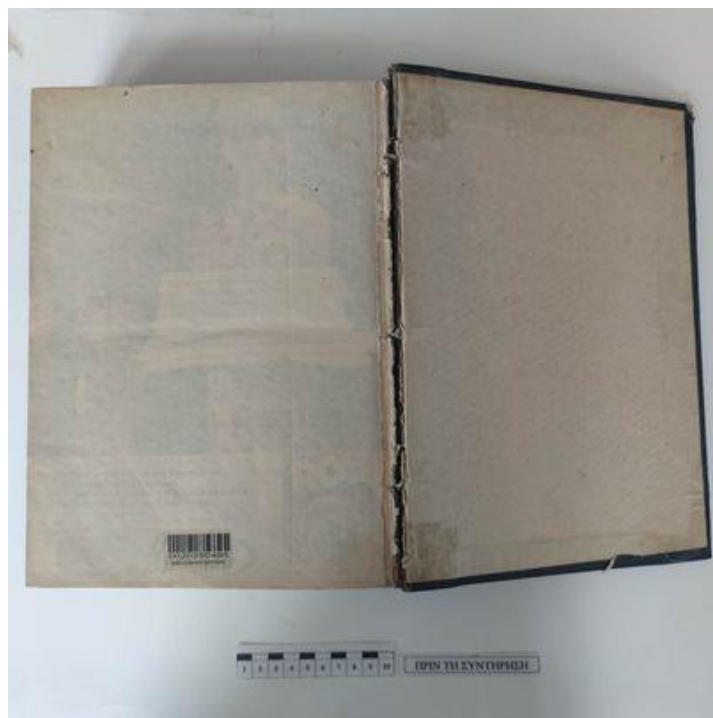
Εικόνα 4.57 . Αναγραφές με μολύβι στο μπροστινό εσώφυλλο του τόμου

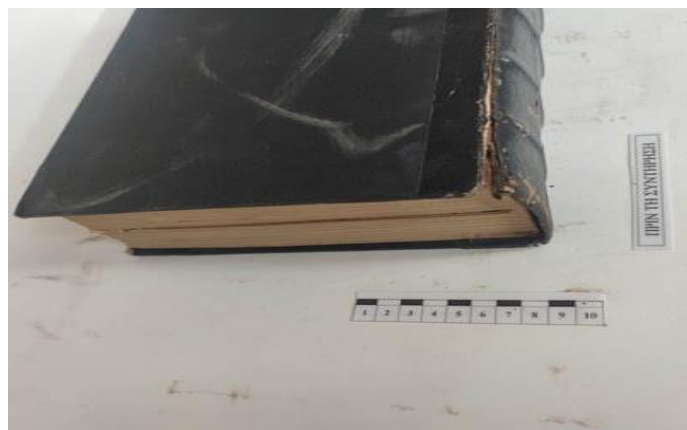
Εικόνα 4.58 . Αναγραφές με μολύβι και σφραγίδα

Εικόνα 4.59 . Αποτύπωση σφραγίδας

Εικόνα 4.60 . Αυτοκόλλητο Barcode , Αποχρωματισμός χαρτιού , λεκές από κόλλα και απόσπαση του εσώφυλλου με εξώφυλλο

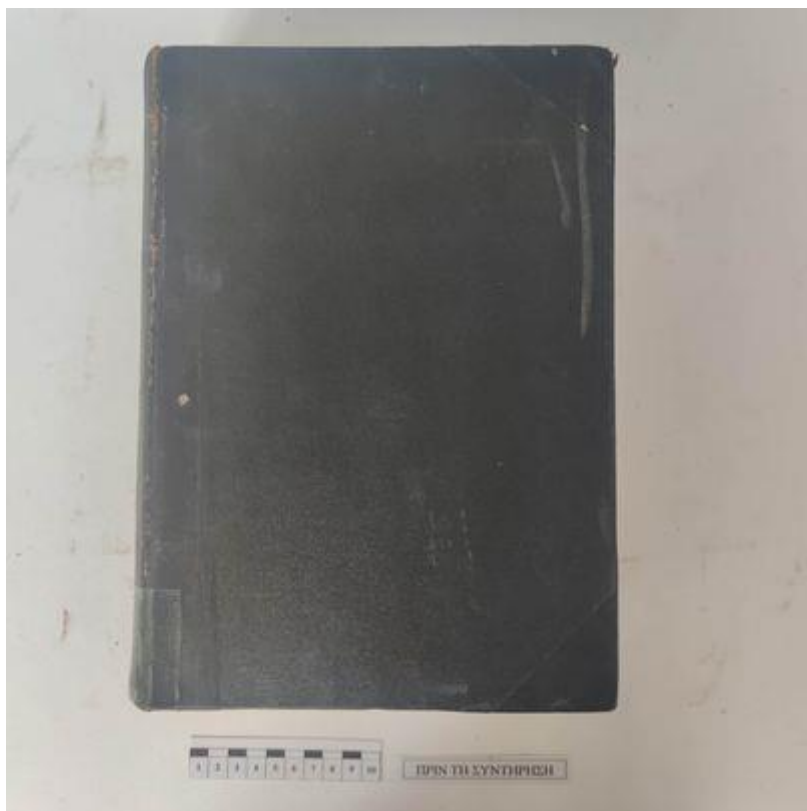

Εικόνα 4.61 . Απόσπαση πινακίδας Α από το εξώφυλλο , γήρανση του δέρματος της ράχης

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρυτίδες στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου , οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκη, όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.55 , 4.56 και 4.61). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες , καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.58, 4.60 και 4.61).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα οποία έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.57, 4.58, 4.60 και 4.61). Έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.57 , 4.58 και 4.60). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.57, 4.58, 4.59).

Τόμος 10^{ος}

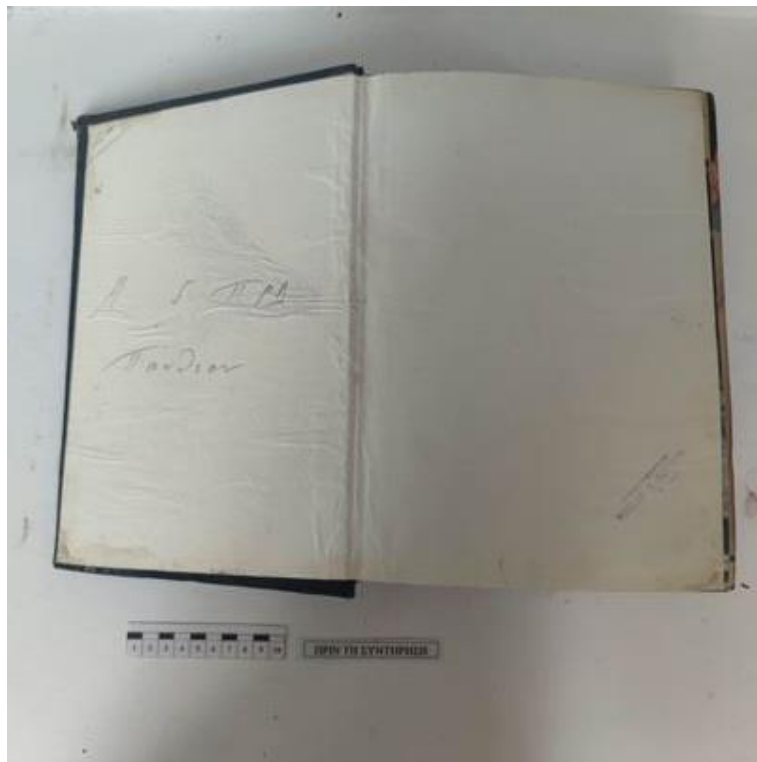

Εικόνα 4.62 . Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές

Εικόνα 4.63 . Επιφανειακοί ρύποι εκδορές και αποδυνάμωση της άνω και κάτω αριστερής γωνίας

Εικόνα 4.64 . Σφραγίδες και αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα.

Εικόνα 4.65 . Απόσπαση φολίδων συγκολλητικής ουσίας από την σελίδα του τεύχους.

Εικόνα 4.66 . Αυτοκόλλητη ταινία Barcode και αποχρωματισμός του χαρτιού του εσώφυλλου .

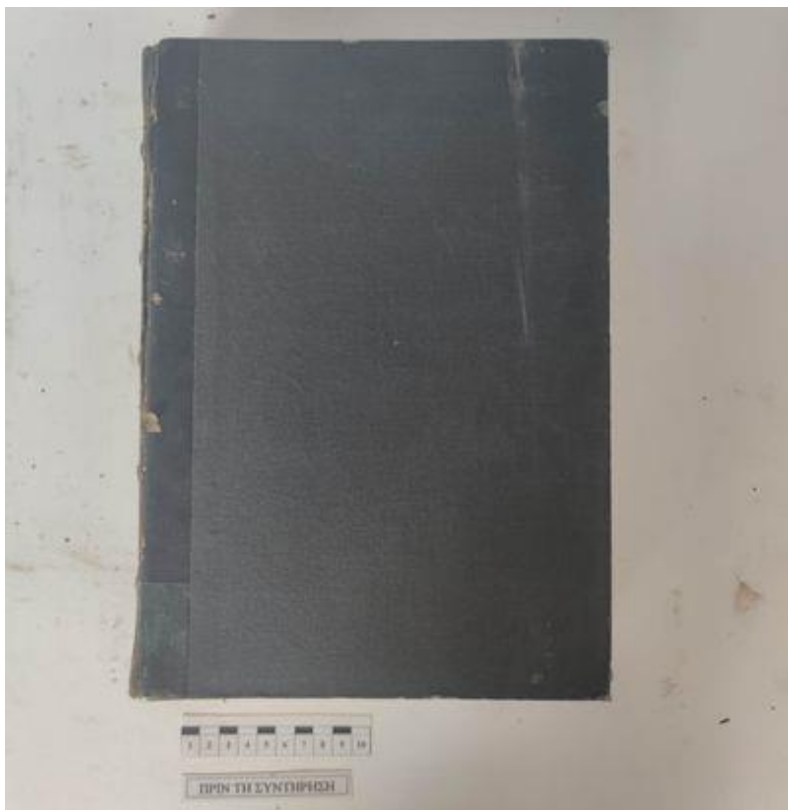

Εικόνα 4.67 . Ρωγμή στην ένωση της Β πινακίδας με την ράχη και αφυδάτωση του δέρματος της ράχης .

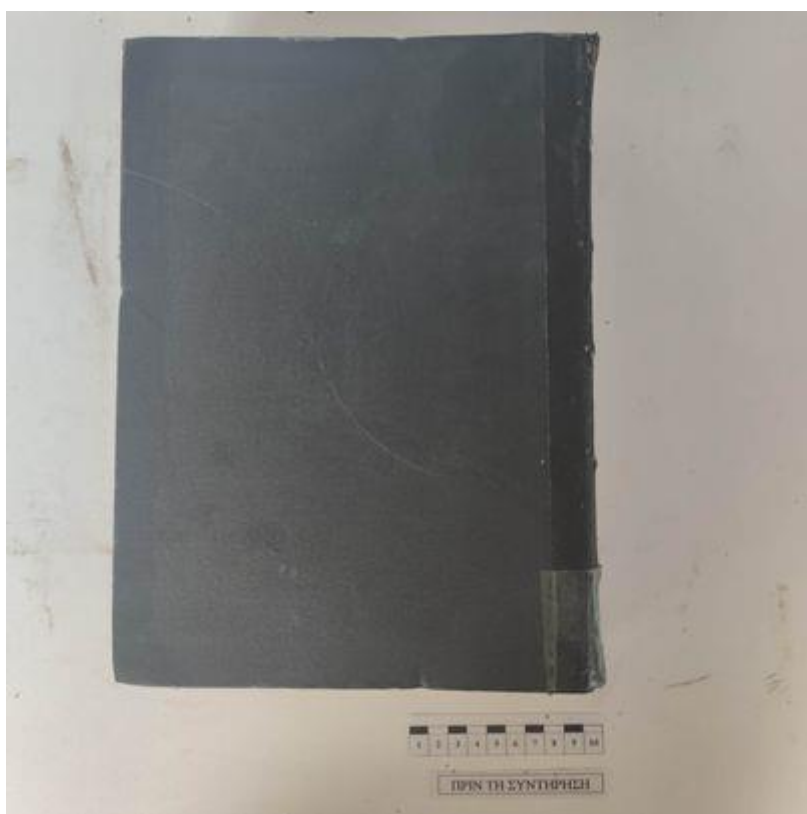
Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξώφυλλο, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.62, 4.63, 4.65, 4.66 και 4.67). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.58, 4.60 και 4.67) .

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα οποία έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλο με την πινακίδα του εξώφυλλο επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε στις ίδιες φωτογραφίες αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.64, 4.65 και 4.66). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.65 και 4.66).

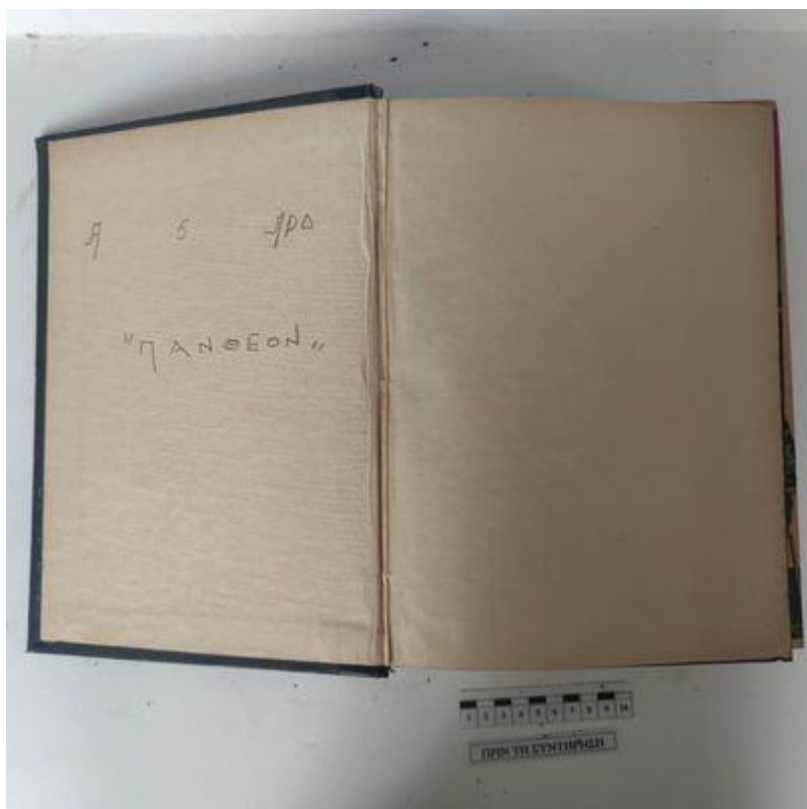
Τόμος 11^{ος}

Εικόνα 4.68. Επιφανειακοί ρύποι στην πινακίδα Α του εξώφυλλο του τόμου .

Εικόνα 4.69 . Εκδορές και ατμοσφαιρικοί ρύποι στην επιφάνεια της Β πινακίδας του εξωφύλλου

Εικόνα 4.70 . Αναγραφές με μολυβί στο μπροστινό εσώφυλλο

Εικόνα 4.71 . Αποχρωματισμός , φωτοξείδωση και απόσπαση της πινακίδας Β .

Εικόνα 4.72 . Ίχνη υγρασίας και αυτοκόλλητο Barcode .

Εικόνα 4.73 . Αφυδατωμένο και αποκολλημένο το κάτω κεφαλάρι του τόμου.

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.68, 4.69 και 4.73). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης και αποκόλληση του κάτω βιομηχανικού κεφαλαρίου, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες , καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.6, 4.69 και 4.73).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφύλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε στις ίδιες φωτογραφίες αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.70, 4.71 και 4.72). Επίσης έχουμε εκτεταμένη υγρασία στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.71 και 4.72). Τέλος παρατηρούμε αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.70).

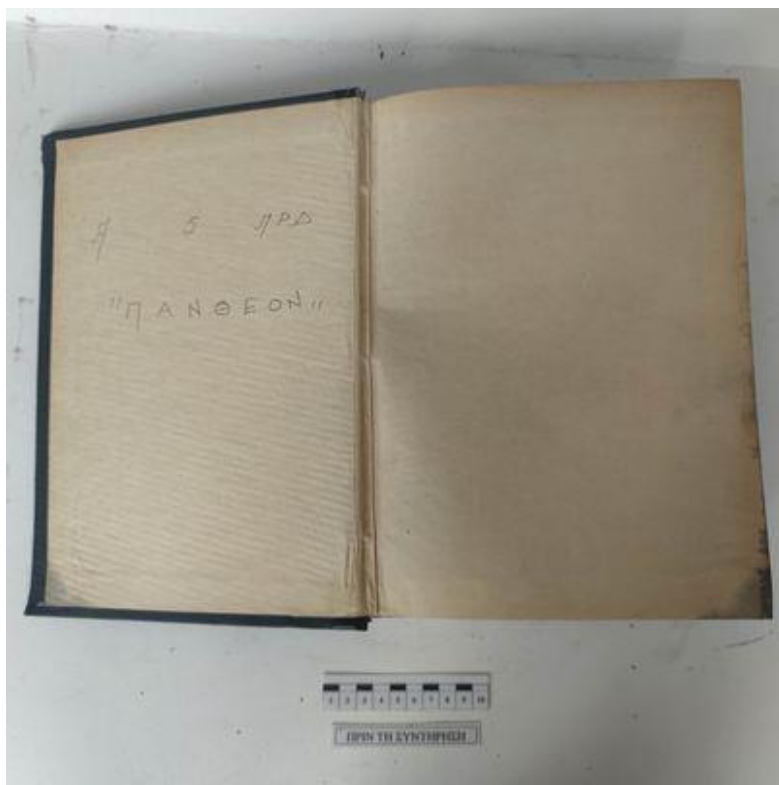
Τόμος 12^{ος}

Εικόνα 4.74 . Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές στην Α πινακίδα του 12ου τόμου

Εικόνα 4.75. Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές στην Β πινακίδα του εξώφυλλου του 12ου τόμου .

Εικόνα 4.76 . Αναγραφές στο μπροστινό εσώφυλλο και υγρασία στην κάτω δεξιά γωνία

Εικόνα 4.77 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode στο πίσω εσώφυλλο του τόμου .

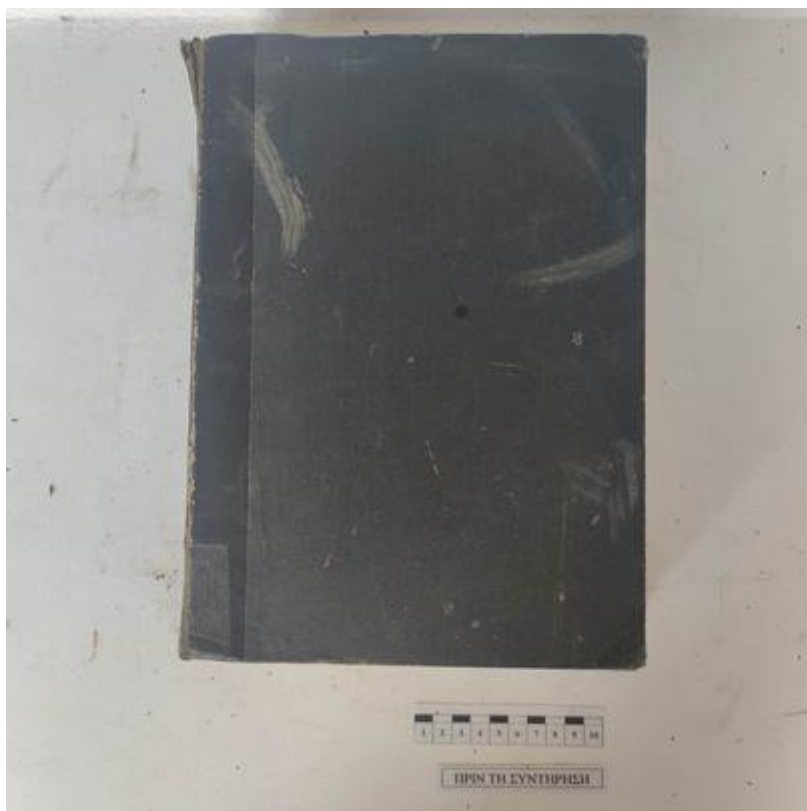

Εικόνα 4.68. Σκισμένα φύλλα , υγρασία και Φωτοξείδωση

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι (βλ. φωτογραφία 4.7 4. και 4.75). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.74 και 4.75).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου ,επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε στις ίδιες φωτογραφίες αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου, καθώς και σκισμένα φύλλα (βλ. φωτογραφία 4.75 , 4.76 4.77 και 4.78). Τέλος παρατηρούμε εκτεταμένη υγρασία, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και σε σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.78).

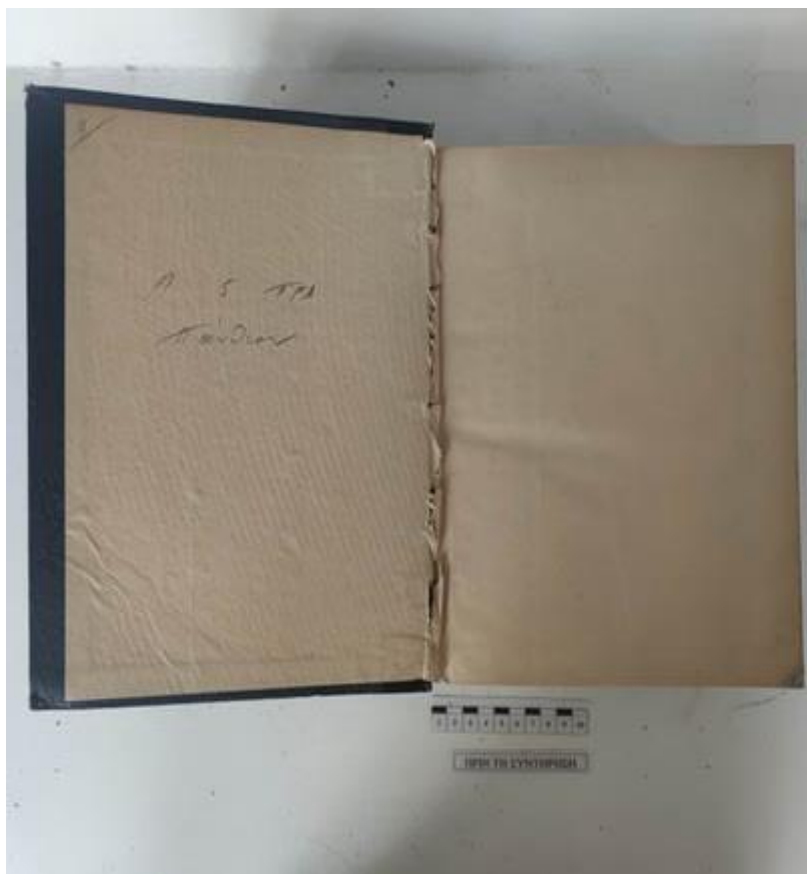
Τόμος 13^{ος}

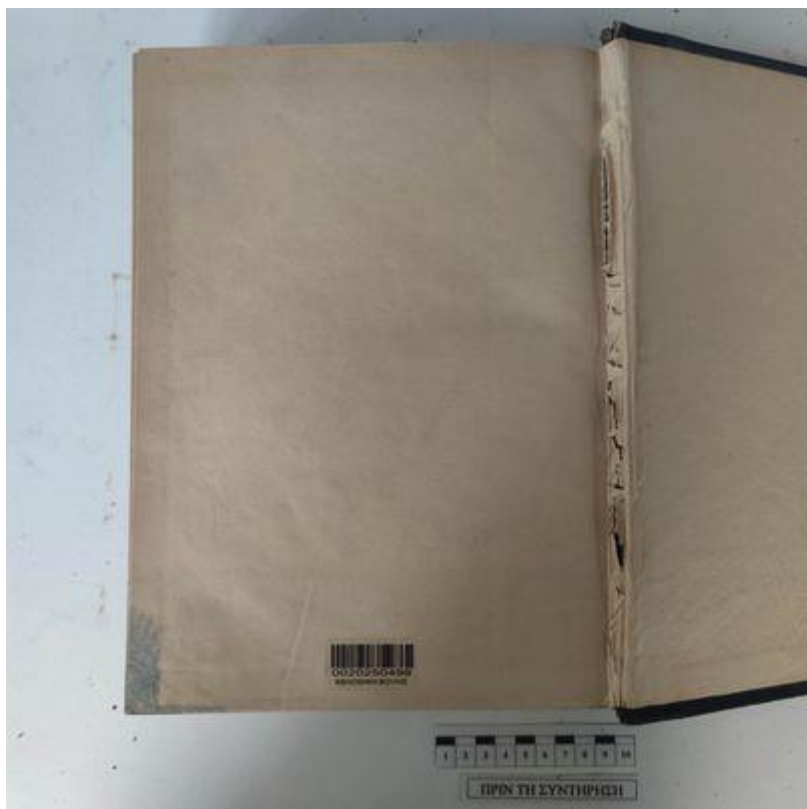
Εικόνα 4.79 . Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές στην πινακίδα Α του εξωφύλλου του 13^{ου} τόμου

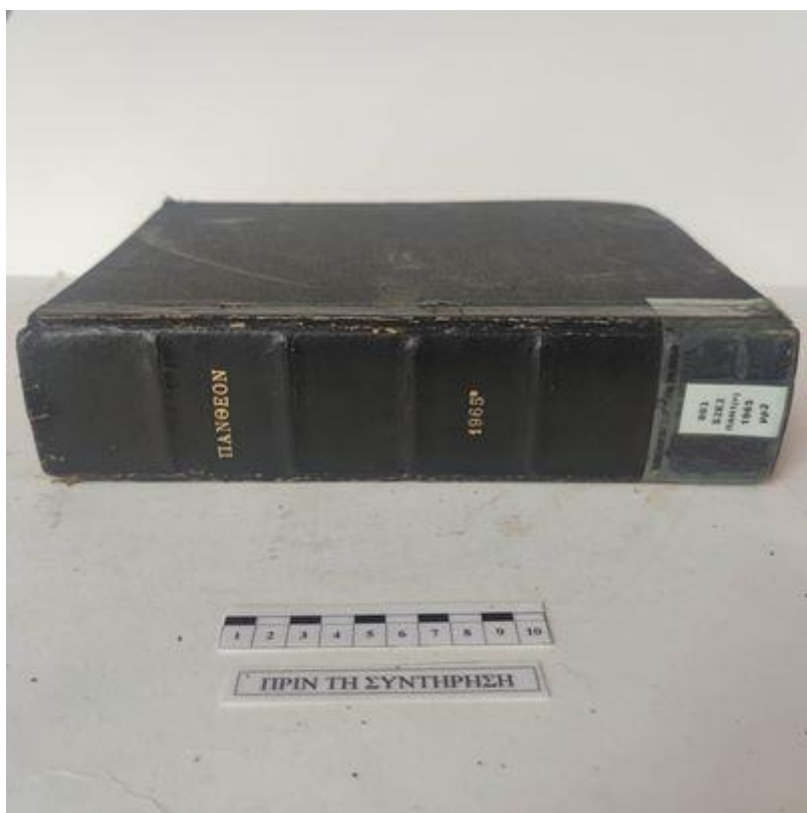
Εικόνα 4.70 . Επιφανειακοί ρύποι πίσω όψη του εξωφύλλου , τραυματισμός της ράχης

Εικόνα 4.81 . Αναγραφές με μολύβι και απόσπαση εξώφυλλου από το σώμα του βιβλίου.

Εικόνα 4.82. Αυτοκόλλητος κωδικός barcode , ίχνη υγρασίας στα φύλλα του σώματος του τόμου

Εικόνα 4.83. Επιφανειακοί ρύποι , εκδορές στην Α πινακίδα , αυτοκόλλητη ταινία και τραυματισμός κεφαλαίου και απόσπαση του εξώφυλλου από την ράχη

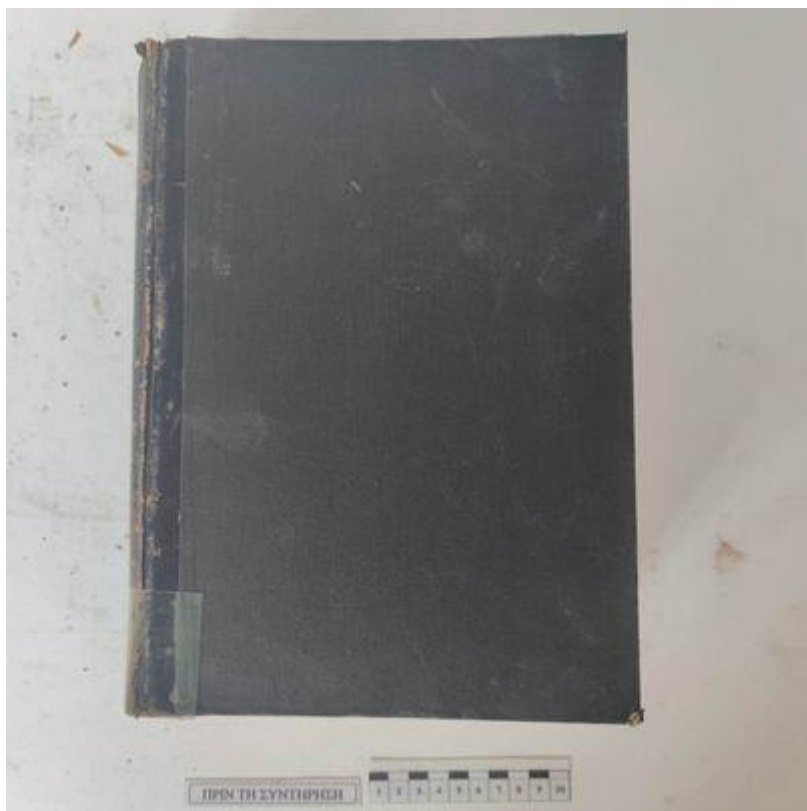
Εικόνα 4.84 . Τραυματισμός κεφαλαρίου , επιφανειακοί ρύποι και εκδορές στην Α πινακίδα του εξώφυλλου

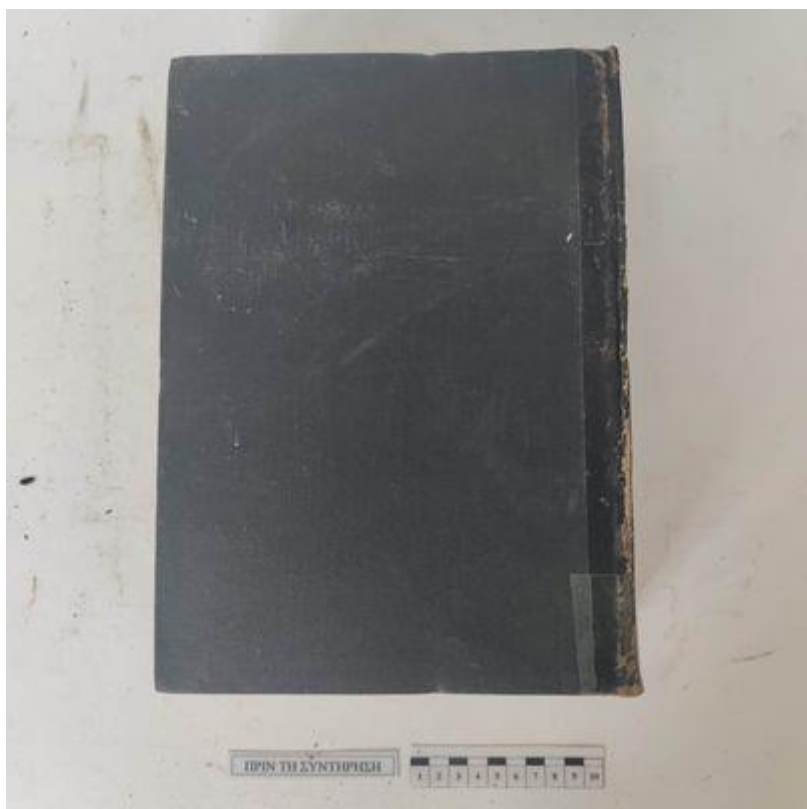
Εικόνα 4.85. Αποδυνάμωση γωνίας , ίχνη υγρασίας στις σελίδες του σώματος του τόμου

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι , αποδυνάμωση γωνιών στα εξώφυλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.7 9. 4.80 και 4.85). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης ,αποδυνάμωση στις γωνιές του τόμου όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες , καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.83 και 4.84).

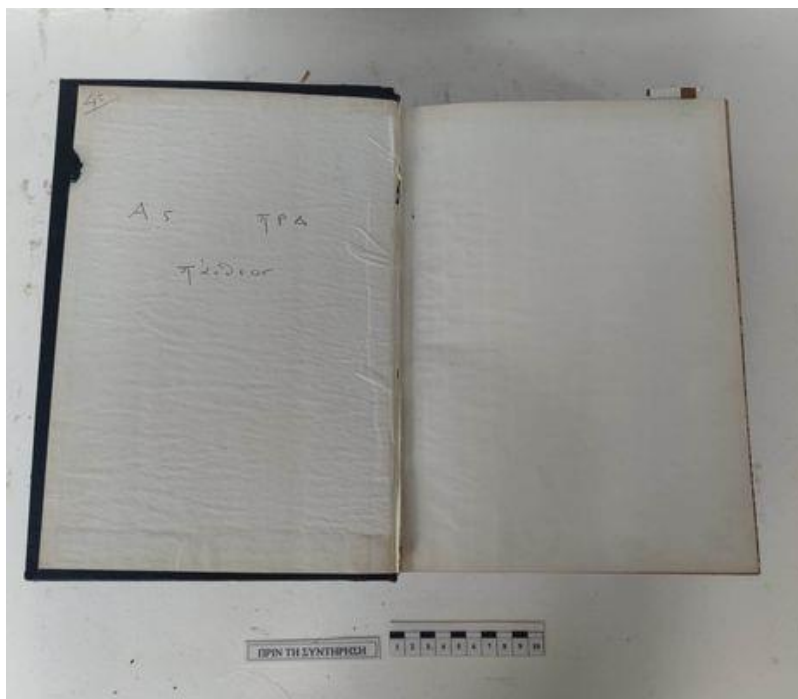
Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφύλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου ,επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.79, 4,80 ,4.81 και 4.82) . Τέλος παρατηρούμε εκτεταμένη υγρασία (βλ. φωτογραφία 4.79) , αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και σε σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.81).

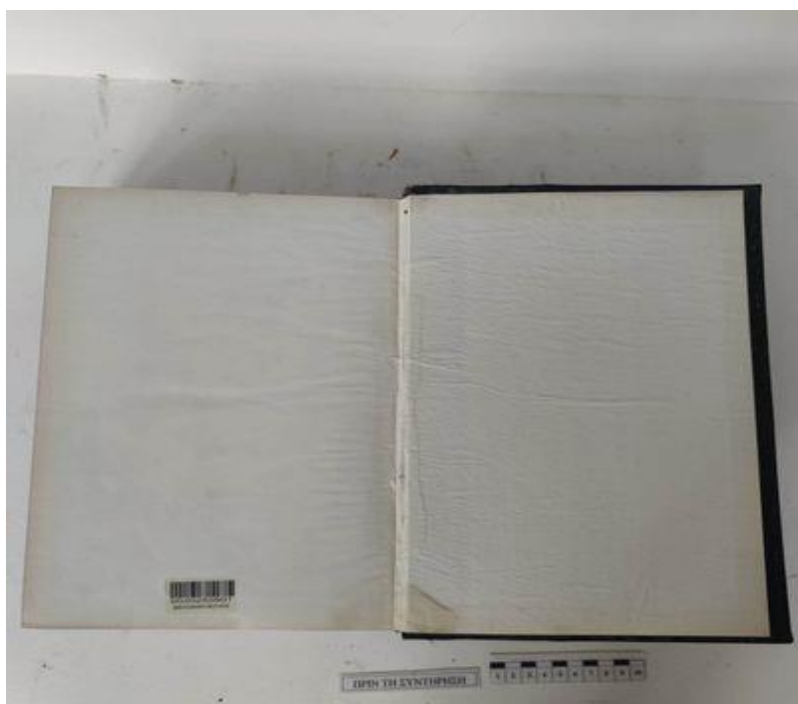
Εικόνα 4.86 . Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές στην Α πινακίδα

Εικόνα 4.87. Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές στην Β πινακίδα του εξωφύλλου

Εικόνα 4.88 . Αναγραφές από μολυβί στο μπροστινό εσώφυλλο του 14ου τόμου

Εικόνα 4.88. Εσώφυλλο 14ου τόμου με αυτοκόλλητη ταινία barcode και λεκέ από ατμοσφαιρικό ρύπο

Εικόνα 4.90 . Αφυδατωμένο το δέρμα στην ράχη του τόμου

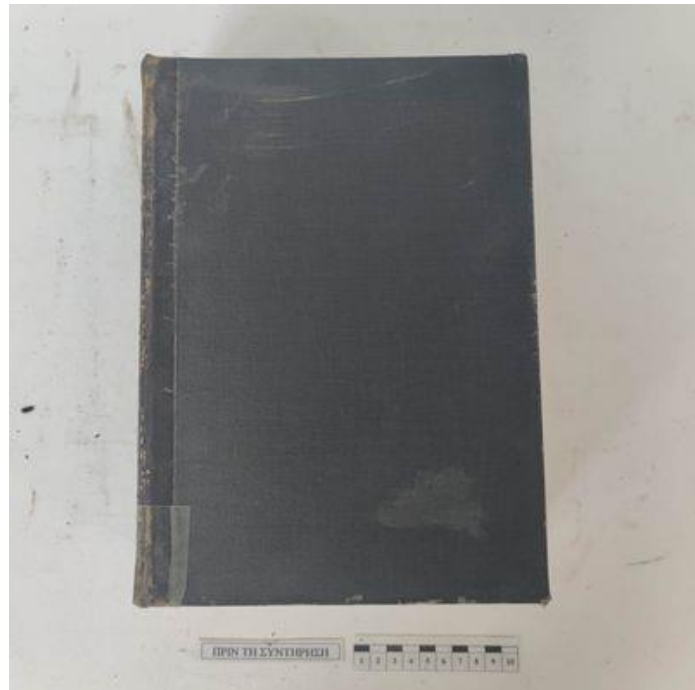
Εικόνα 4.91 . Ίχνη από υγρασία στις σελίδες

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι , αποδυνάμωση γωνιών στο μπροστινό εξώφυλλο του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.86 και 4.87). Επίσης υπάρχει αφυδάτωση και αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης , αποδυνάμωση κεφαλαρίου, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.90).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου, επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου και ίχνη υγρασίας (βλ. φωτογραφία 4,88 ,4.89 και 4.91) . Τέλος παρατηρούμε εκτεταμένη υγρασία (βλ. φωτογραφία 4.79), αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και σε σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.88)

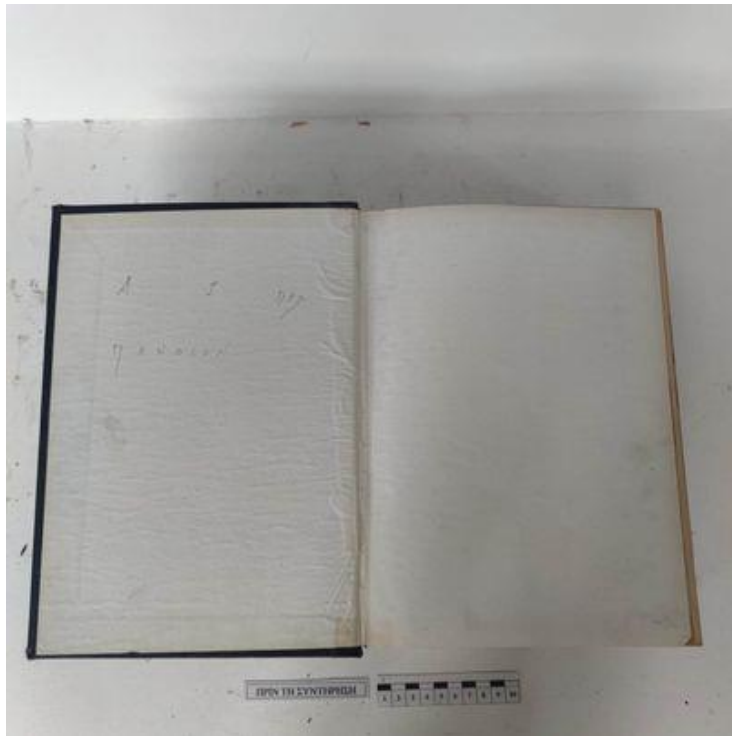
Τόμος 15^{ος}

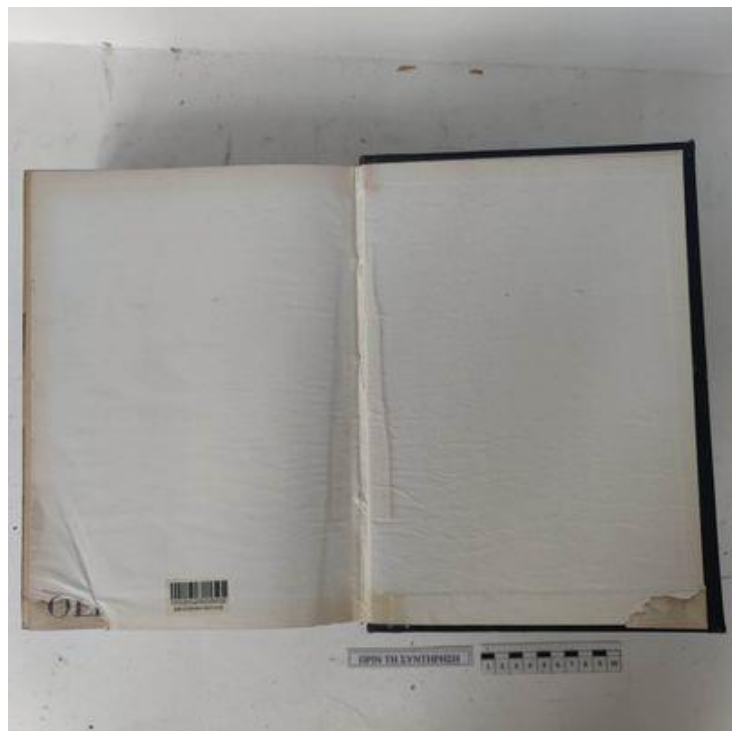
Εικόνα 4.92. Επιφανειακοί ρύποι και αποδυνάμωση γωνιών

Εικόνα 4.93 . Επιφανειακοί ρύποι στην Β πινακίδα του εξωφύλλου

Εικόνα 4.94 . Αναγραφές από μολύβι στο μπροστινό εσώφυλλο

Εικόνα 4.95 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode , ίχνη υγρασίας τσάκισμα του εσώφυλλου

Εικόνα 4.96 . Επιφανειακοί ρύποι , αυτοκόλλητη ταινία , αφυδατωμένη ράχη

Εικόνα 4.97 . Έχει χάσει την καμπυλοτητά της η ράχη του τόμου και αφυδατωμένο το κεφαλάρι .

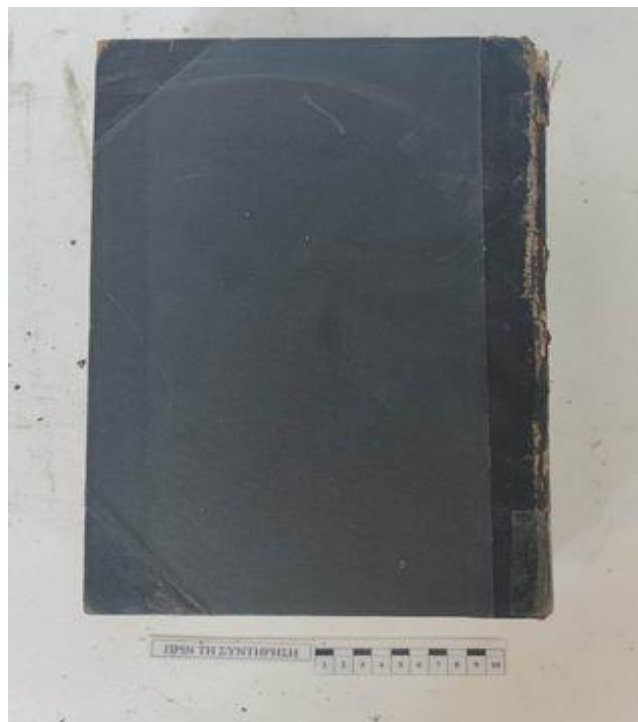
Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου , οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι, αποδυνάμωση γωνιών στο μπροστινό εξώφυλλο του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.92 και 4.93). Επίσης υπάρχει αφυδάτωση και αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης , αποδυνάμωση κεφαλαρίου, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία και 4.94 , 4.95 και 4.97).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου , έχει χαθεί η καμπυλότητα του σώματος του τόμου στην ράχη και είναι αφυδατωμένο το κεφαλάρι ,επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.94 και 4.95). Τέλος παρατηρούμε εκτεταμένη υγρασία (βλ. φωτογραφία 4.95), αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και σε σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.94).

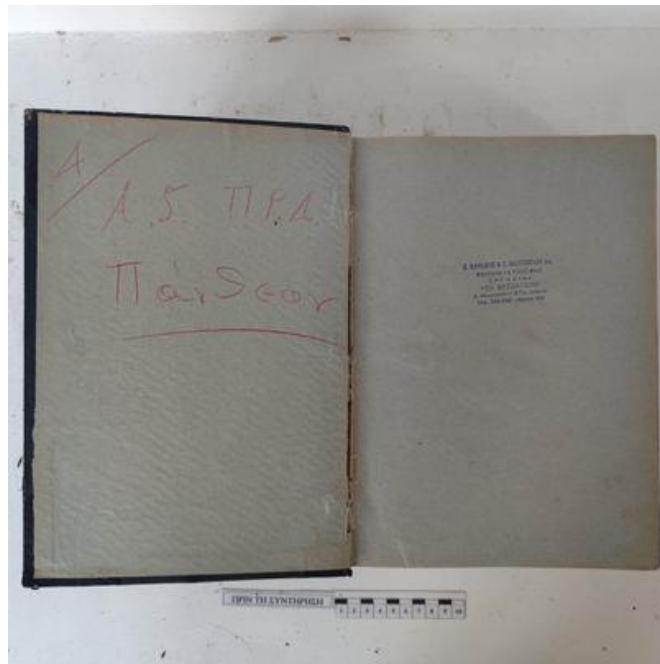
Τόμος 16^{ος}

Εικόνα 4.98 . Εκδορές , ατμοσφαιρικοί ρύποι και αποδυνάμωση γωνιών

Εικόνα 4.99 . Ατμοσφαιρικοί ρύποι και τραυματισμός κεφαλαρίου

Εικόνα 4.90. Αναγραφές από μελανί διάρκειας και σφραγίδα

Εικόνα 4.101. Αναγραφές από μελανί διάρκειας και σφραγίδες

Εικόνα 4.102. Αυτοκόλλητος κωδικός barcode , τσάκισμα και σκίσιμο φύλλου.

Εικόνα 4.103. Τραυματισμός κεφαλαρίου , και ράχης

Εικόνα 4.104. Τραυματισμός κεφαλαρίου και αφυδάτωση ράχης

Εικόνα 4.105. Απώλεια κάτω δεξιάς γωνιάς μπροστινού εξώφυλλου και ίχνη υγρασίας

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους και εκδορές στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου , αποδυνάμωση γωνιών στο μπροστινό εξώφυλλο του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.98, 4.99, 4.103 και 4.105). Επίσης υπάρχει αφυδάτωση, τραυματισμός και αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, του κεφαλαρίου, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες και λόγο έκθεσης του τόμου στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.99, 4.103 , 4.104 και 4.105).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με

την πινακίδα του εξωφύλλου, επίσης παρατηρούμε ότι έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου και ίχνη υγρασίας (βλ. φωτογραφία 4.100 , 4.101 και 4.102). Παρατηρούμε εκτεταμένη υγρασία (βλ. φωτογραφία 4.105), αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και σε σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.100, 4.101 και 4.108). Τέλος έχουμε αποτυπώματα από σφραγίδες (βλ. φωτογραφίες 4.101).

Τόμος 17^{ος}

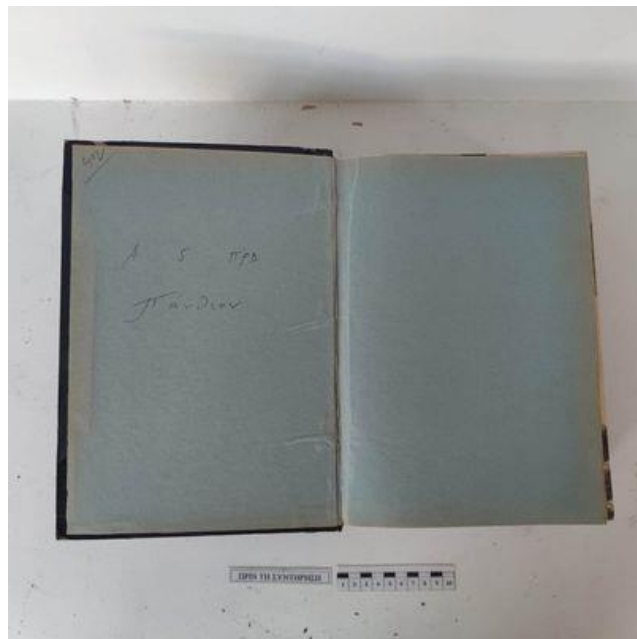

Εικόνα 4.106. Επιφανειακοί ρύποι , αυτοκόλλητη γωνία , εκδορές και απώλεια γωνιών

Εικόνα 4.107 . Επιφανειακοί ρυτίτοι ,εκδορές , απώλεια γωνιών και αυτοκόλλητη ταινία

Εικόνα 4.108. Αναγραφές από μολυβί αποχρωματισμός .

Εικόνα 4.109. Αυτοκόλλητη ταινία barcode και αποχρωματισμός.

Εικόνα 4.110. Αποτύπωμα σφραγίδων .

Εικόνα 4.111. Αποδυνάμωση και αφυδάτωση της ράχης, αυτοκόλλητη ταινία .

Εικόνα 4.112. αυτοκόλλητη ταινία

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης , όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.106, και 4.107). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.106, 4.107 και 4.111). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου ((βλ. φωτογραφία 4.106, 4.107, 4.111 και 4.112).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.108, 4.109, 4.110 και 4.111). Έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.108, 4.109, 4.110 και 4.111). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι

στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.108 και 4.110).

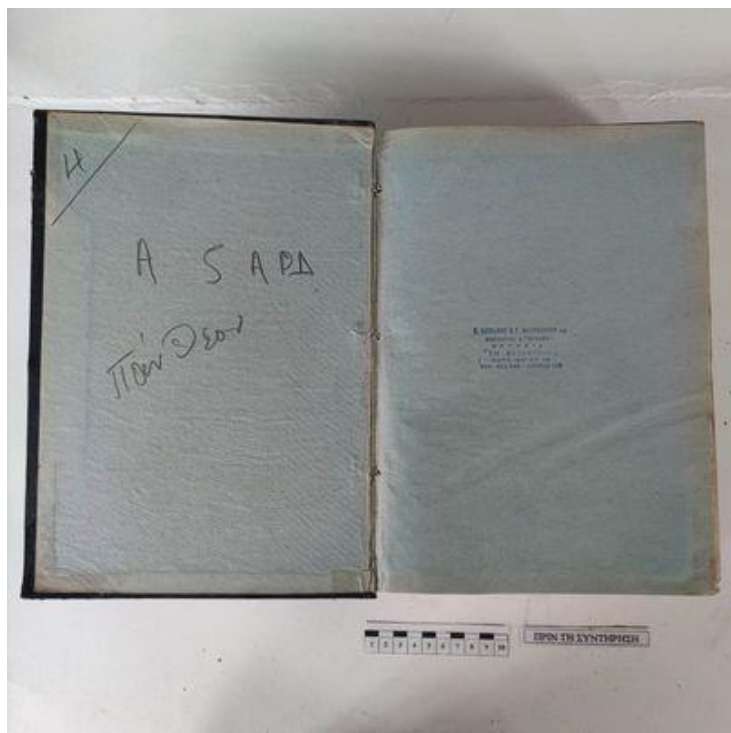
Τόμος 18^{ος}

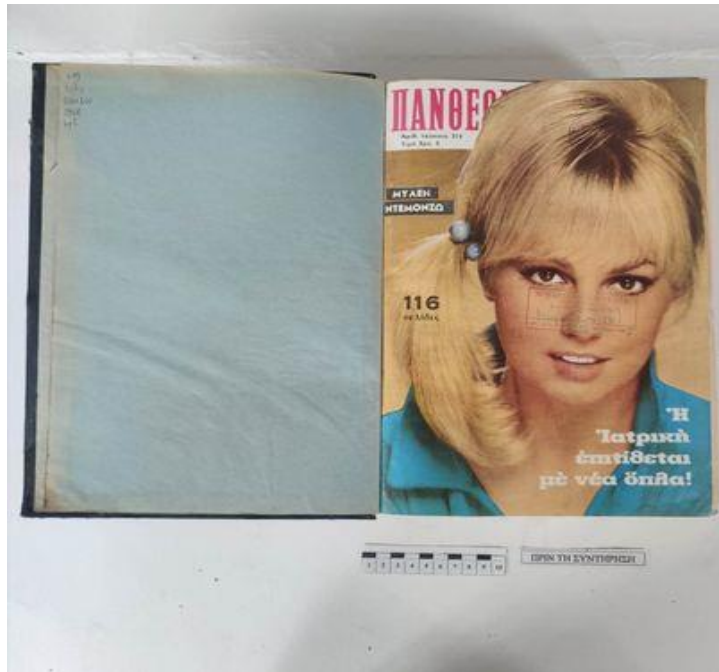
Εικόνα 4.103. Επιφανειακοί ρύποι και εκδορές

Εικόνα 4.114 . Επιφανειακοί ρύποι εκδορές , απώλεια γωνιών

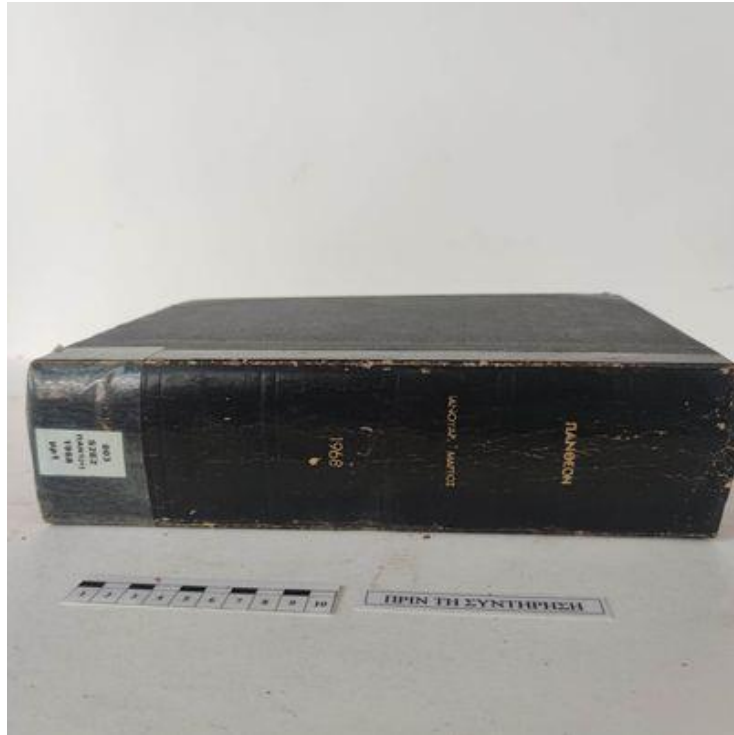
Εικόνα 4.115 . Αναγραφές από μολυβί και αποτύπωμα από σφραγίδα

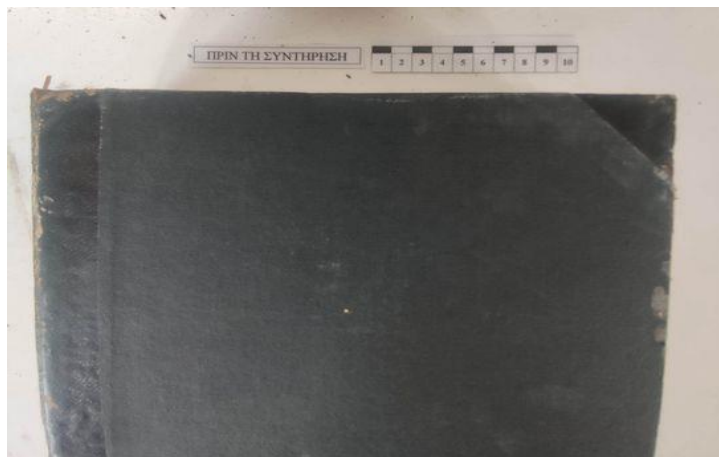
Εικόνα 4.116. Αναγραφές από μολύβι και αποτύπωμα από σφραγίδα

Εικόνα 4.117 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode αι αποχρωματισμος εσωφυλλου

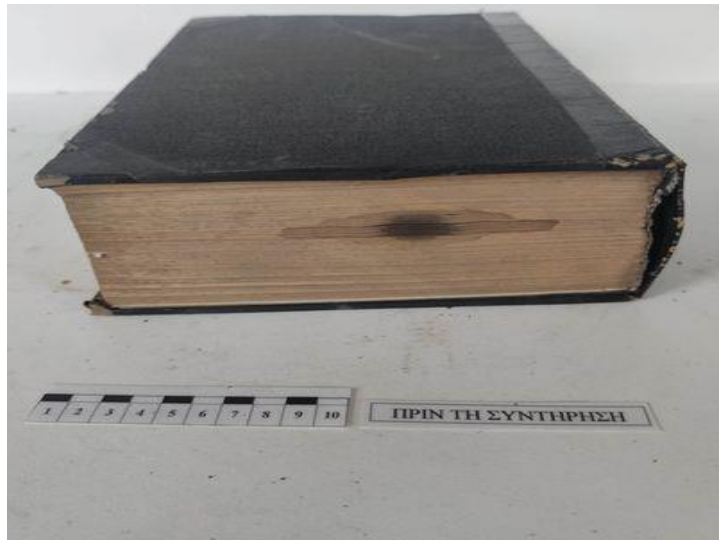
Εικόνα 4.118. Αυτοκόλλητη ταινία και αφυδατωμένο το δέρμα στην ράχη

Εικόνα 4.119 . Επιφανειακοί ρύποι, εκδορές και τραυματισμός γωνίας

Εικόνα 4.120 . Αυτοκόλλητη ταινία , επιφανειακοί ρύποι κι αλλοίωση του σχήματος καμπυλότητας στην ράχη

Εικόνα 4.121 . Αλλοίωση του κεφαλαρίου ,απώλεια γωνιών και ίχνη υγρασίας

Εικόνα 4.122 . Ίχνη υγρασίας και τραυματισμός της γωνίας

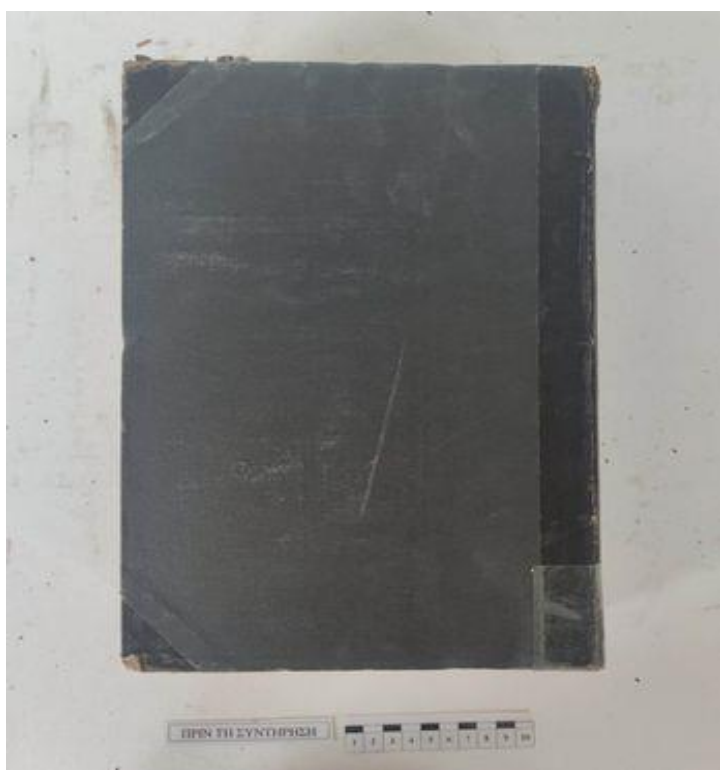
Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης , όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.13 , 4.114 , 4.119 , 4.121 και 4.122). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.113, 4.114 , 4.118 , 4.119 , 4.20 και 4.21). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.118 και 4.120).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφύλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.117). Έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του σώματος του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.115, 4.116 και 4.117). Επίσης έχουμε εκτεταμένη υγρασία και αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.115, 4.116, 4.121 και 4.122). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.115 και 4.116).

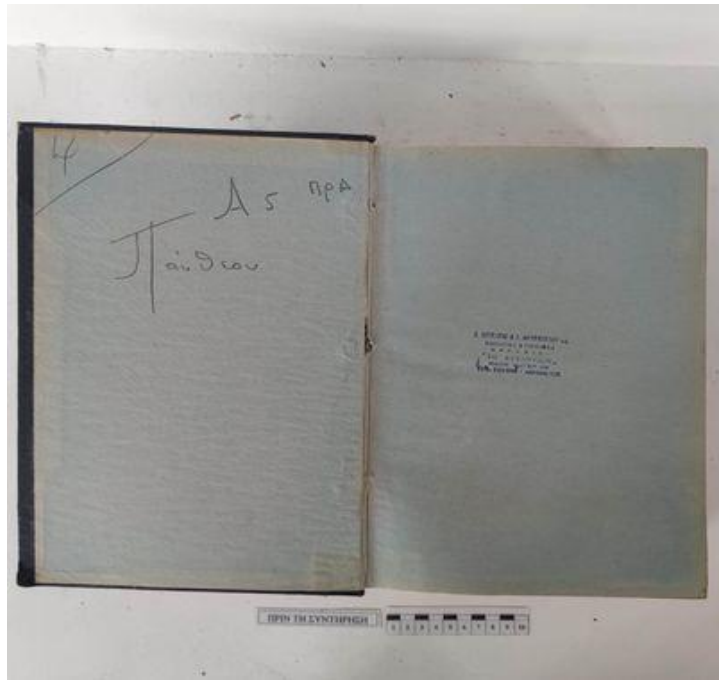
Τόμος 19^{ος}

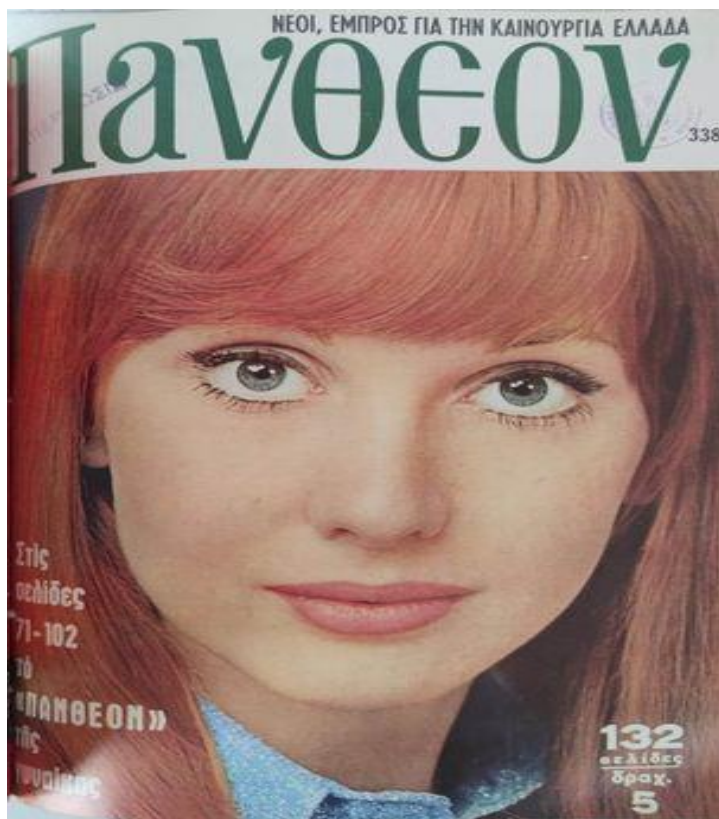
Εικόνα 4.123. Επιφανειακοί ρύποι , εκδορές τραυματισμός γωνιών και αυτοκόλλητη ταινία

Εικόνα 4.124 . Επιφανειακοί ρύποι , τραυματισμός γωνιών , αυτοκόλλητη ταινία και εκδορές

Εικόνα 4.125 . Αναγραφή με μολυβί και αποτύπωση σφραγίδας .

Εικόνα 4.126 . Αποτυπώματα από σφραγίδες στο εξώφυλλο του τεύχους .

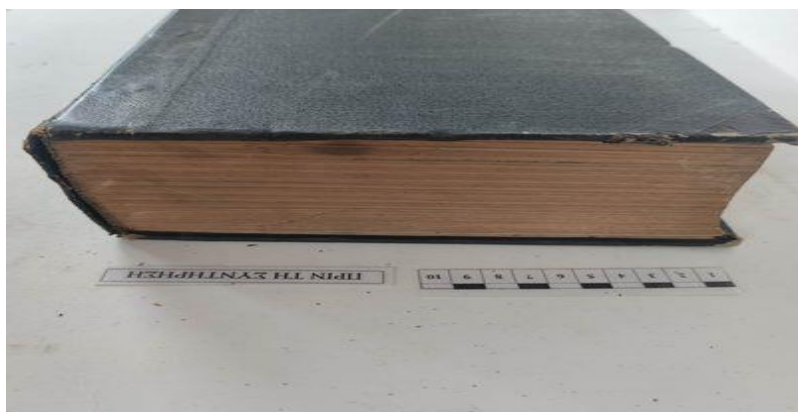
Εικόνα 4.127 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode , πολύ σφικτά νήματα στην βιβλιοδεσία και αποχρωματισμός εσώφυλλου .

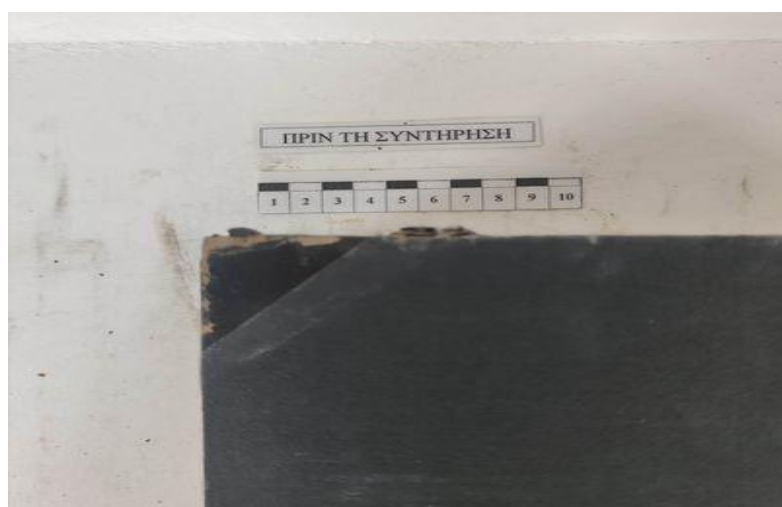
Εικόνα 4.128 . Απώλεια γωνίας και ίχνη υγρασίας

Εικόνα 4.119 . Αυτοκόλλητη ταινία και αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης

Εικόνα 4.120 . Ίχνη υγρασίας και μηχανικές καταπονήσεις

Εικόνα 4.131 . Αποδυνάμωση της άνω αριστερής γωνίας στην Β πινακίδα

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης , όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.23, 4.124, 4.128 4.230 και 4.131). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης , όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.29). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.23, 4.24 και 4.29).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα οποία έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.127). Επίσης έχουμε εκτεταμένη υγρασία και αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.126 , 4.27 , 4.128 και 4.130). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες , αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.125 και 4.126).

Τόμος 20^{ος}

Εικόνα 4.132 . Επιφανειακοί ρύποι εκδορές και τραυματισμένη γωνία

Εικόνα 4.133 . Αναγραφές από μολυβί και ίχνη από σφραγίδα

Εικόνα 4.134 . Ίχνη από σφραγίδα

Εικόνα 4.135 . Αυτοκόλλητος κωδικός barcode , πολύ σφικτά τα νήματα βιβλιοδεσίας

Εικόνα 4.136 . Επιφανειακοί ρύποι , τραυματισμός γωνιών και αυτοκόλλητη ταινία

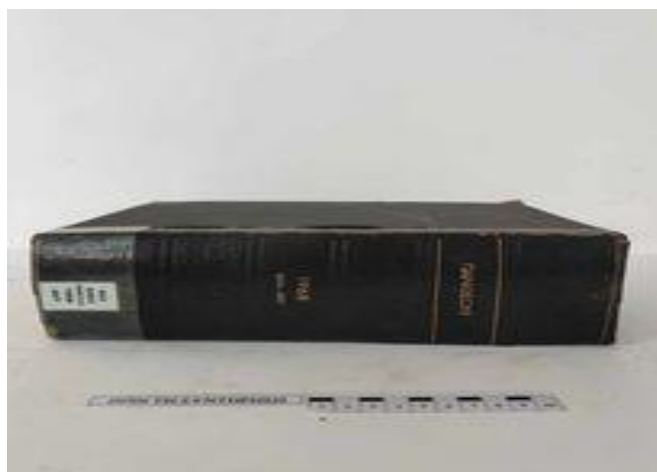

Εικόνα 4.137 . Τραυματισμένη γωνία και εκτεταμένη υγρασία στα φυλά του τόμου

Εικόνα 4.138 . Τραυματισμένη γωνία κάτω δεξιά στην πινακίδα Α.

Εικόνα 4.139 . Αυτοκόλλητη ταινία , αποδυνάμωση στην ράχη και αφυδάτωση του δέρματος της

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.132 , 4.136 , 4.137 και 4.138). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης , όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.139). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.132 , 4.136 και 4.139).

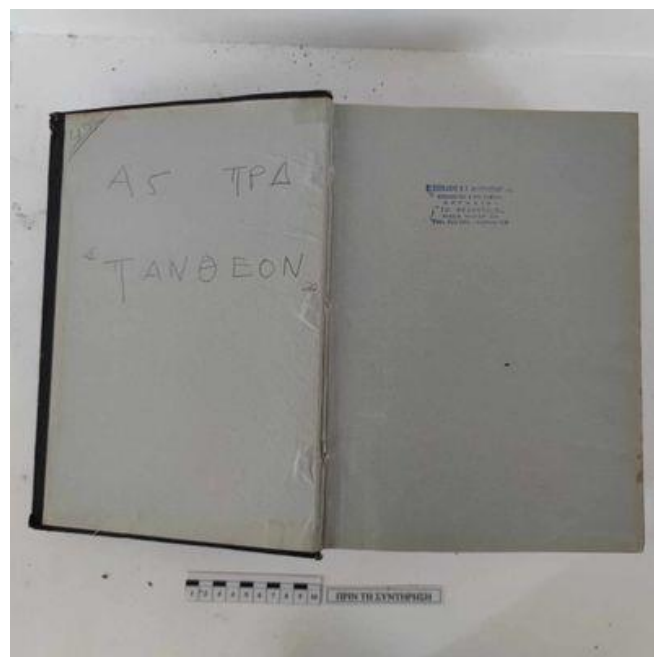
Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο μπροστινό εσώφυλλο αναγραφές με μολυβί ενώ στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.133 και 4.135). Επίσης έχουμε εκτεταμένη υγρασία και αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.137). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία

σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.133 και 4.134).

Τόμος 21^{ος}

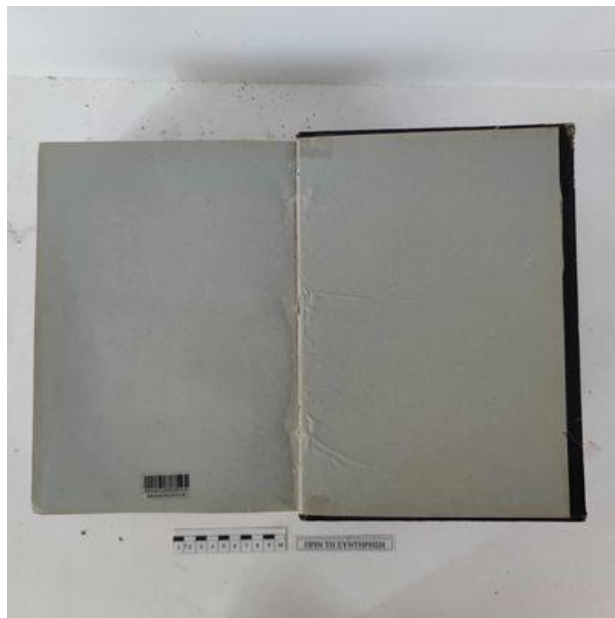
Εικόνα 4.140 . Επιφανειακοί ρύποι ,εκδορές και τραυματισμένες γωνιές

Εικόνα 4.141 . Αναγραφές από μολύβι και αποτύπωση σφραγίδας

Εικόνα 4.142 . Αναγραφές από μελάνι διαρκείας και αποτυπώματα από σφραγίδες

Εικόνα 4.143 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode και αποχρωματισμός στο πίσω εσώφυλλο

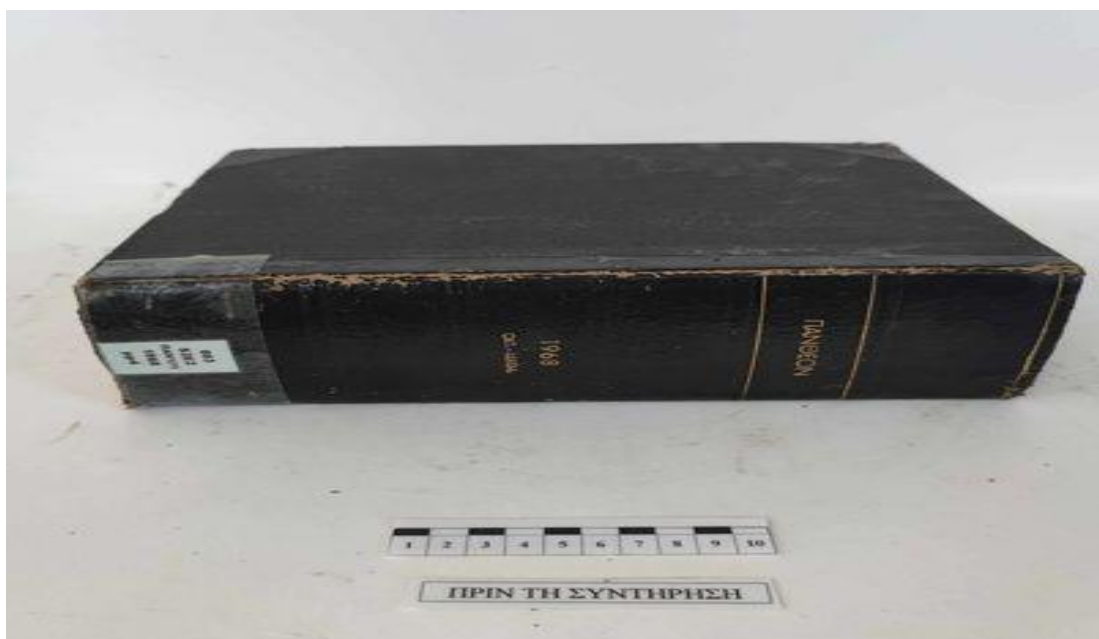
Εικόνα 4.144 . Επιφανειακοί ρύποι , εκδορές και μερική απόσπαση της ράχης του εξώφυλλου

Εικόνα 4.145 . Επιφανειακοί ρύποι , εκδορές , αυτοκόλλητη ταινία και τραυματισμένη γωνία

Εικόνα 4.146 . Επιφανειακοί ρύποι , εκτεταμένη υγρασία , τραυματισμένες γωνιές και μηχανικές φθορές .

Εικόνα 4.147. Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις δυο πινακίδες , επιφανειακοί ρύποι απόσπαση της ράχης και αποδυνάμωση του δέρματος της

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.140, 4.144 , 4.145, 4.146 και 4.147). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης , όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.140, 4.144, 4.145 και 4.147). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.140, 4.144 , 4.145 και 4.147) .

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο μπροστινό εσώφυλλο αναγραφές με μολυβί ενώ στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.141 και 4.143). Επίσης έχουμε εκτεταμένη υγρασία και αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.141, 4.143 και 4.146). Τέλος παρατηρούμε σε

αρκετά σημεία σφραγίδες , αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.141 και 4.142).

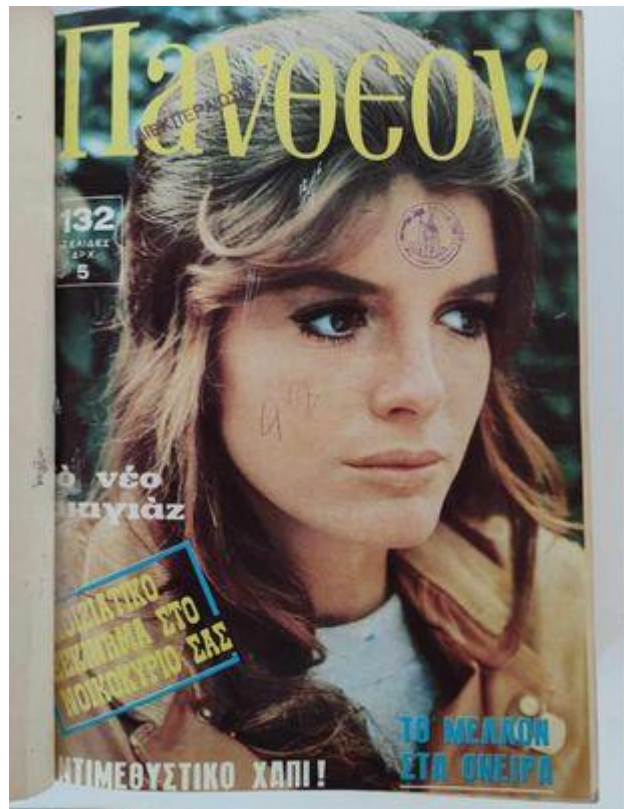
Τόμος 22^{ος}

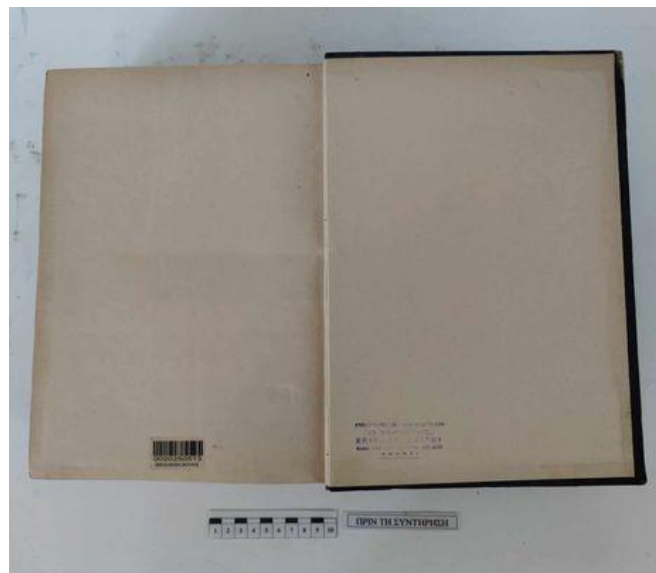
Εικόνα 4.148 . Επιφανειακοί ρύποι εκδορές και τραυματισμός ράχης και γωνιών

Εικόνα 4.149 . Αποχρωματισμός μπροστινού εσώφυλλου

Εικόνα 4.150 . Αποτυπώματα από σφραγίδες και αναγραφές από μολυβί και μελάνι διαρκείας

Εικόνα 4.151 . Αποχρωματισμός , αυτοκόλλητη ταινία barcode και αποτύπωμα σφραγίδας

Εικόνα 4.152 . Τραυματισμένες γωνιές και κεφάλαι , επιφανειακοί ρύποι και αυτοκόλλητη ταινία .

Εικόνα 4.153 . Μηχανικές φθορές και ίχνη υγρασίας

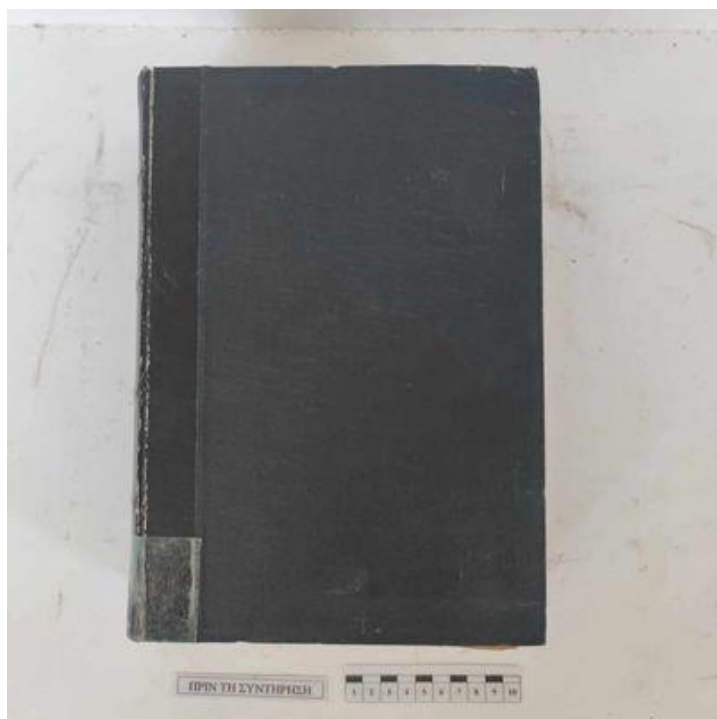
Εικόνα 4.154 . Αποδυνάμωση της άνω δεξιάς γωνίας στην Α πινακίδα του εξώφυλλου

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.148, 4.152, 4.153 και 4.154). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.148 και 4.152). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.148 και 4.152).

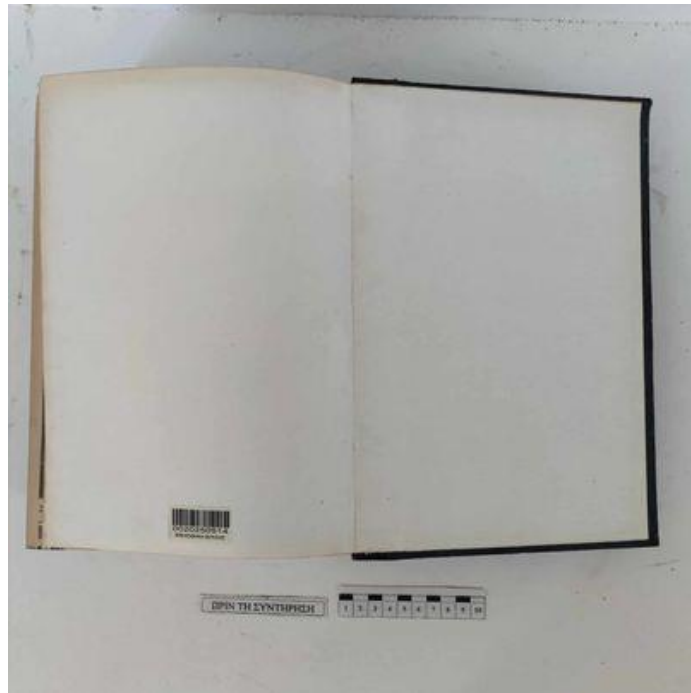
Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου, σφραγίδες, καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα οποία έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.151). Επίσης έχουμε εκτεταμένη υγρασία και αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.149, 4.151 και 4.153). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.150 και 4.151).

Τόμος 23^{ος}

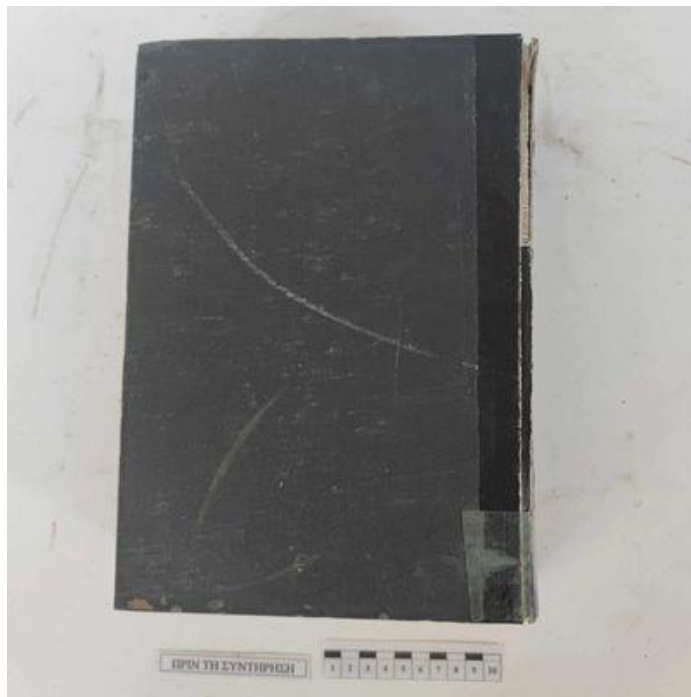

Εικόνα 4.155 . Αυτοκόλλητη ταινία επιφανειακοί ρύποι εκδορές

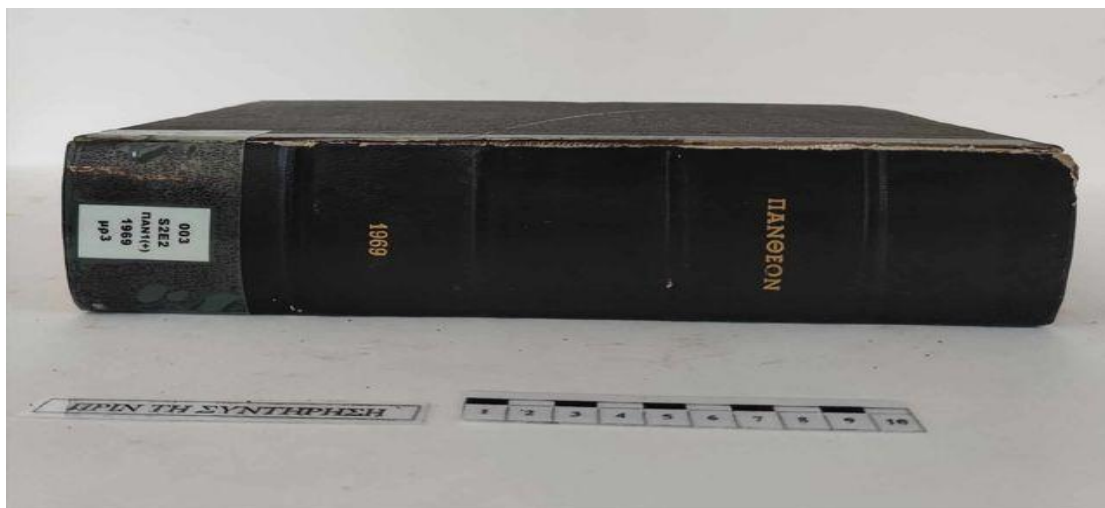

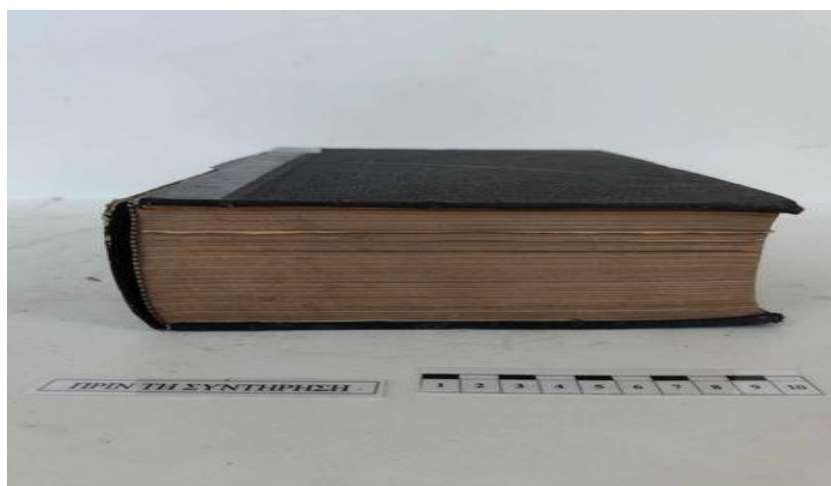
Εικόνα 4.158 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode , μερική φωτοοξείδωση .

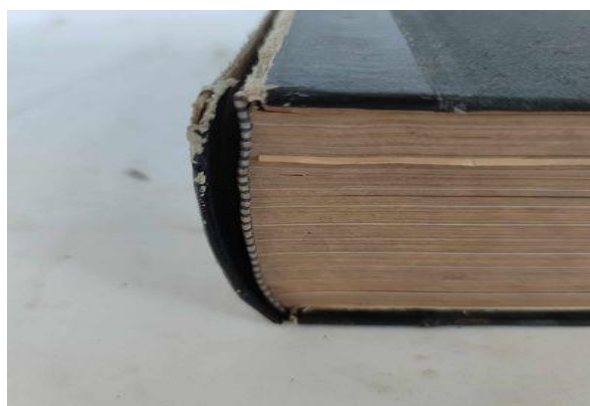
Εικόνα 4.159 . Επιφανειακοί ρύποι , εκδορές , αυτοκόλλητη ταινία και τραυματισμός της ράχης

Εικόνα 4.160 . Αυτοκόλλητη ταινία , τραυματισμός της ράχης , επιφανειακοί ρύποι

Εικόνα 4.161 . Ίχνη υγρασίας , αλλαγή στο σχήμα της καμπυλότητας στην ράχη και μηχανικές φθορές .

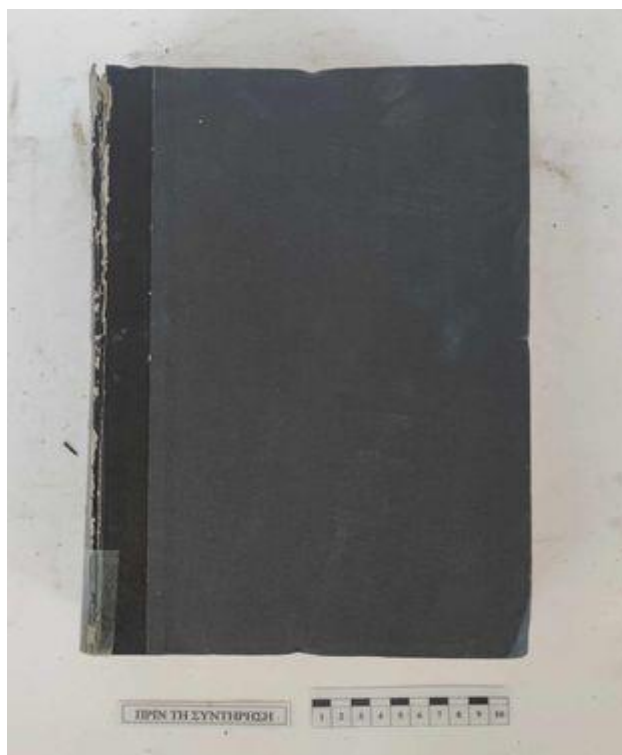

Εικόνα 4.162 . Αλλαγή στην καμπυλότητα του σώματος του βιβλίου και της ράχης , αφυδάτωση του κεφαλαρίου

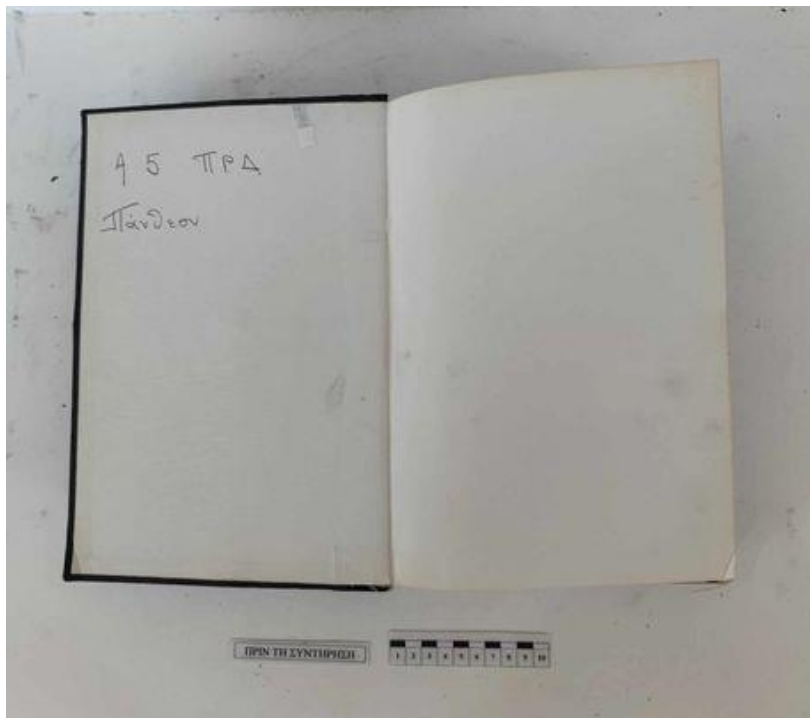
Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους και εκδορές στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.155 και 4.159). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης και μηχανική φθορά στο κεφαλάρι, οι όποιες οφείλονται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως και έχει προκαλέσει αφυδάτωση (βλ. φωτογραφία 4.155, 4.159, 4.160 , 4.161 και 4.162). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.155 , 4.59 και 4.160) .

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε αναγραφές με μολυβί στο μπροστινό εσώφυλλο , ενώ στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.156 και 4.158). Επίσης έχουμε αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.156 και 4.15). Έχει αλλοιωθεί το σχήμα της καμπυλότητας στο σώμα του τόμου , έχουμε επίσης αφυδάτωση κεφαλαίου και μερική απόσπαση φύλλου (βλ. φωτογραφία 4.161 και 4.162). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες , αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού με μελάνι διαρκείας στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.156 και 4.157).

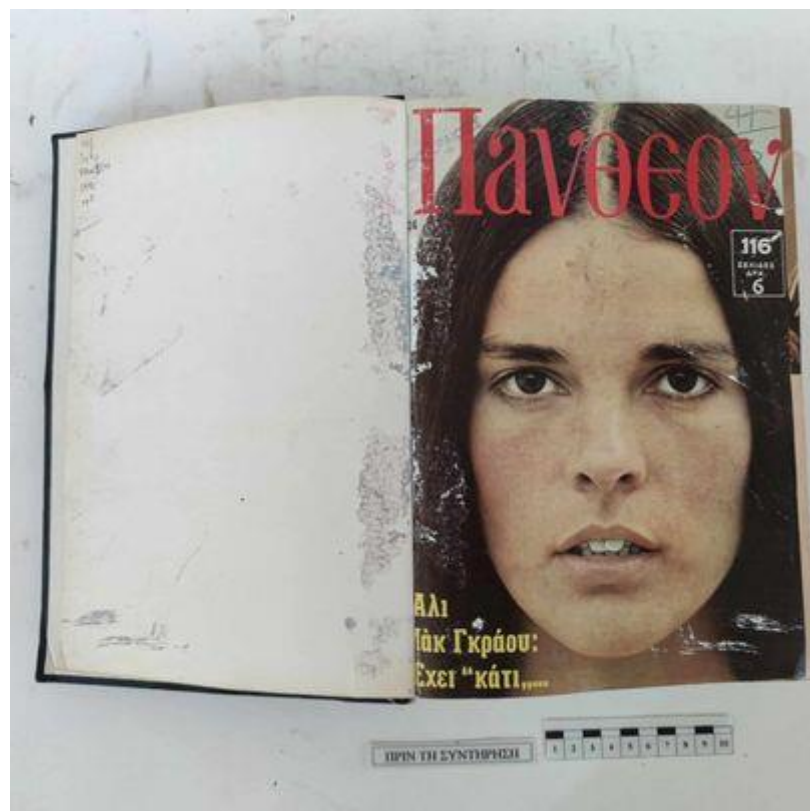
Τόμος 24^{ος}

Εικόνα 4.163 . Επιφανειακοί ρύποι , αυτοκόλλητη ταινία εκδορές

Εικόνα 4.164 . Εκδορές στο εσώφυλλο και αναγραφές με μολύβι

Εικόνα 4.165 . Αναγραφή απο μολύβι και οξειδωση τυπογραφικου μελλανιου και μεταφοράς του στην δίπλα σελίδα και αποδυνάμωση χαρτιού .

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙ-
ΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 5 ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Τ. 112).
ΤΗΛΕΦ.: ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: 537.359. ΣΥΝΤΑΞΙΣ:
526.390. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: 537.391.
*
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 360. ΕΞΑΜΗΝΟΣ Δρχ. 180.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΤΗΣΙΑ λίραι σερλίνας 7 ή δολ-
λάρια 18. ΕΞΑΜΗΝΟΣ λίραι 3-10 ή δολλάρια 9.
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΑΙ: ΝΙΚΟΣ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙ-
ΔΗΝ, Αναξαγόρα 5, (Τ.Τ. 112)

Εικόνα 4.166.. Οξείδωση μελανιών

Εικόνα 4.167 . Αυτοκόλλητη ταινία κωδικού barcode .

Εικόνα 4.168 . Επιφανειακοί ρύποι , εκδορές και αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες .

Εικόνα 4.169 . Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και τραυματισμός κεφαλαρίου

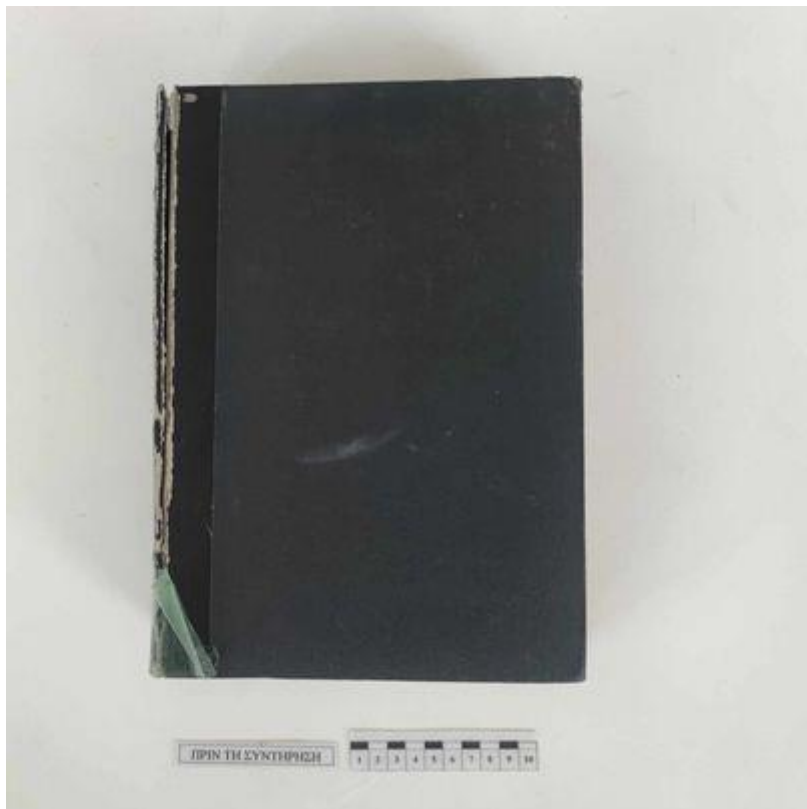
Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, τραυματισμός στα κεφαλάρια, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.163 και 4.168). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες, καθώς και στην αφυδάτωση που

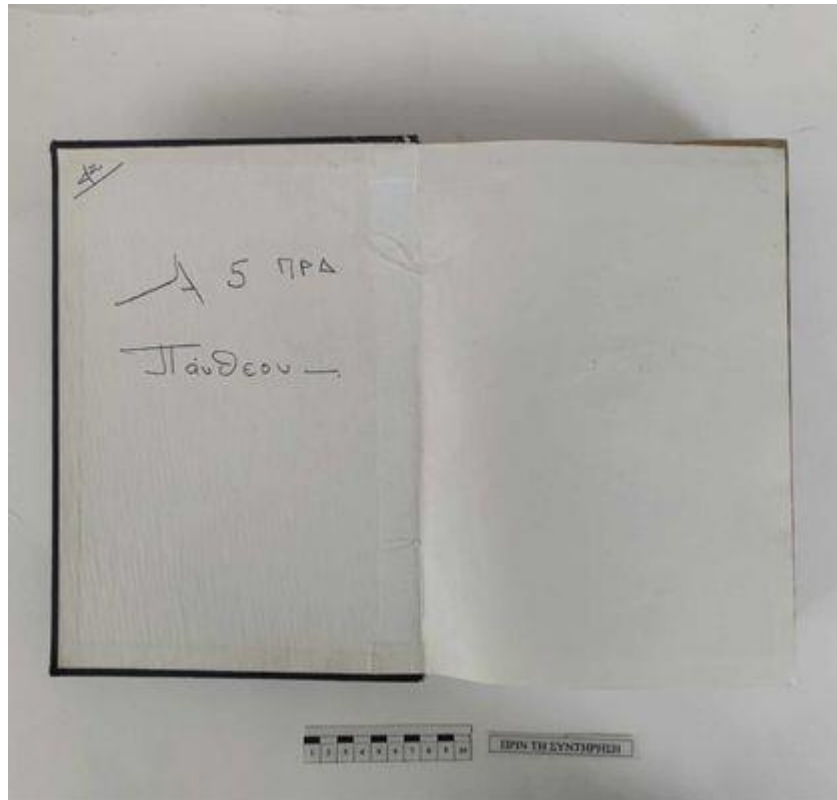
έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.163, 4.168 και 4.169). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.163, 4.168 και 4.169).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο μπροστινό εσώφυλλο αναγραφές με μολυβί ενώ στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου, επίσης παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και οξείδωση τυπογραφικού μελανιού στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.165, 4.166, 4.167, 4.168 και 4.169).

Τόμος 25^{ος}

Εικόνα 4.170. Ατμοσφαιρικοί ρύποι , αυτοκόλλητη ταινία , εκδορές

Εικόνα 4.171 . Αναγραφές από μολύβι στο μπροστινό εσώφυλλο του τόμου

Εικόνα 4.172 . Οξείδωση μελανιών και αναγραφές από μολύβι

Εικόνα 4.173 . Αποτύπωση από σφραγίδες

Εικόνα 4.174 . Αυτοκόλλητη ταινία Barcode και αποχρωματισμός του εσώφυλλου

Εικόνα 4.175 . Επιφανειακοί ρύποι , αυτοκόλλητη ταινία και εκδορές

Εικόνα 4.176 . Τραυματισμένη ράχη , επιφανειακοί ρύποι , εκδορές και αυτοκόλλητη ταινία

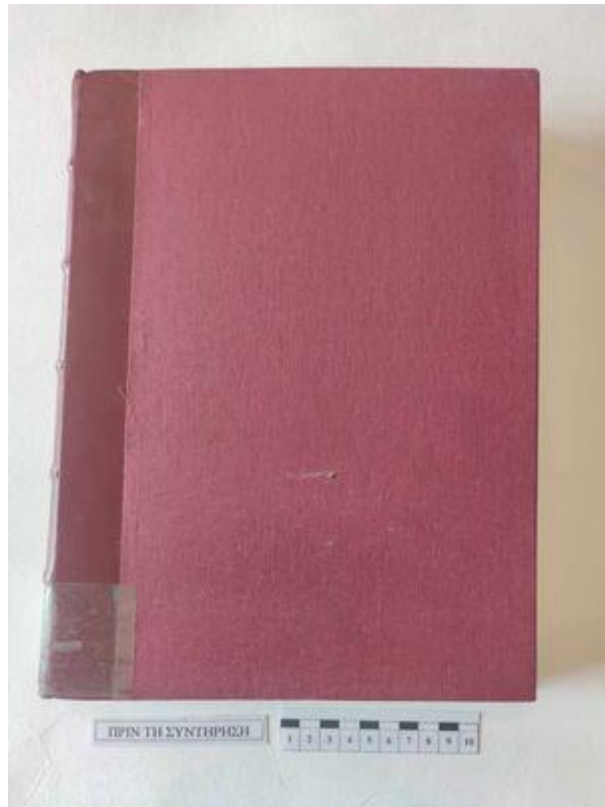

Εικόνα 4.177 . Μηχανική φθορά από το βάρος του τόμου στο ράφι

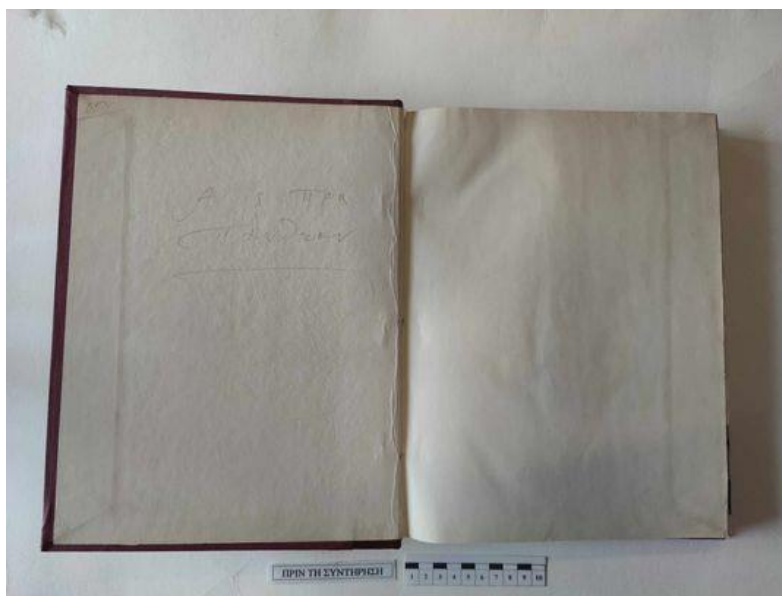
Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και απώλεια γωνιών, οι οποίοι οφείλονται όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης, όπου φυλάσσονται οι τόμοι στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.140 , 4.144 , 4.145 ,4.146 και 4.147). Επίσης υπάρχει αποδυνάμωση του δέρματος της ράχης, όπου οφείλεται στην κακή χρήση από τους αναγνώστες , καθώς και στην αφυδάτωση που έχει επέλθει από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας στον χορό φύλαξης και στο ότι έχει εκτεθεί ο τόμος στο ηλιακό φως (βλ. φωτογραφία 4.140, 4.144, 4.145 και 4.147). Αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία 4.1140 , 4.144 , 4.145 και 4.147).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο μπροστινό εσώφυλλο αναγραφές με μολυβί ενώ στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου καθώς έχουμε πολύ σφικτά δεμένα τα νήματα της βιβλιοδεσίας, τα όποια έχουν προκαλέσει από την χρήση απόσπαση του εσώφυλλου με την πινακίδα του εξωφύλλου (βλ. φωτογραφία 4.141 και 4.143). Επίσης έχουμε μηχανική φθορά και αποχρωματισμό στα φύλλα του τόμου (βλ. φωτογραφία 4.171, 4.172 , 4.74 και 4.177). Τέλος παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού (βλ. φωτογραφία 4.171, 4.172 και 4.173).

Τόμος 26^{ος}

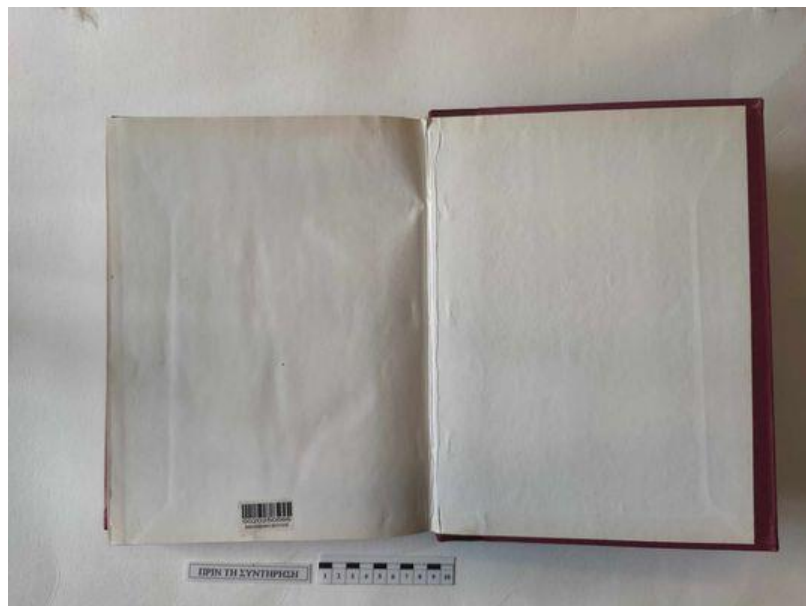
Εικόνα 4.178 . Εκδορές και επιφανειακοί ρύποι

Εικόνα 4.179 . Αναγραφές με μολύβι στο μπροστινό εσώφυλλο του 26^{ου} τόμου

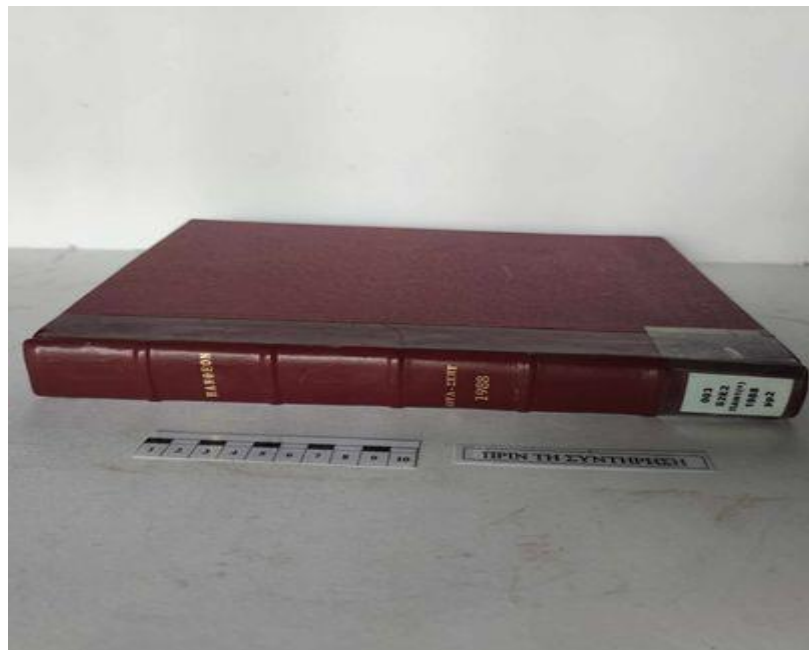
Εικόνα 4.180 . Αναγραφές με μελανή διάρκειας και μολύβι , ανθρώπινος παράγοντας .

Εικόνα 4.181 . Αυτοκόλλητη ταινία barcode .

Εικόνα 4.182 . Εκδορές και επιφανειακοί ρύποι

Εικόνα 4.183 . Αυτοκόλλητη ταινία με στοιχεία του τόμου πάνω στην ράχη

Εικόνα 4.184 . Μεταλλικός συρραπτικός συνδετήρας καρφωμένος πάνω στην Β πινακίδα

Στο εξώφυλλο έχουμε τις εξής φθορές : Αρχικά επιφανειακούς ρύπους στις πινακίδες Α και Β του εξωφύλλου και εκδορές, οφείλονται στην αποθήκευση ανοιχτού τύπου βιβλιοθήκης , όπου φυλάσσονται οι τόμοι και στην κακή χρήση από τους αναγνώστες (βλ. φωτογραφία 4.178, 4.182, 4.183 και 4.184). Επίσης υπάρχει μεταλλικός συνδετήρας καρφωμένος στο δέρμα του εξωφύλλου και αυτοκόλλητη ταινία στην ράχη και στις πινακίδες του εξώφυλλου (βλ. φωτογραφία, 4.182, 4.183 και 4.184).

Ως προς το σώμα του βιβλίου έχουμε στο μπροστινό εσώφυλλο αναγραφές με μολυβί ενώ στο πίσω εσώφυλλο αυτοκόλλητη ταινία με τον ραβδωτό κωδικό (barcode) του βιβλίου, επίσης παρατηρούμε σε αρκετά σημεία σφραγίδες, αναγραφές με μολύβι στα εσώφυλλα αλλά και στις σελίδες των τευχών του περιοδικού στο σώμα του βιβλίου (βλ. φωτογραφία 4.179, 4.180 και 4.181).

Κεφάλαιο 5°. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

5.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ και ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

- **Φωτογραφική Τεκμηρίωση.** Θα πρέπει να κάνουμε φωτογραφική τεκμηρίωση, πριν την έναρξη οποιαδήποτε επέμβασης διατήρησης, αλλά και καθόλη την διάρκεια της συντήρησης και μετά από αυτήν, χωρίς να γίνει χρήση φλας. Για την φωτογράφιση χρησιμοποιείται συνήθως φωτογραφική μηχανή τύπου DSLR.

Ράχη

- **Ενίσχυση ράχης,** κατασκευή νέας ράχης και στερέωσης με συμπλήρωση αντίγραφου αυτής, σε όποιους τόμους χρειαστεί .
- **Συγκόλληση του αποσπασμένου εξωφύλλου από το σώμα του βιβλίου,** όπου θα τα κολάσουμε στην θέση της ιαπωνικό χαρτί ή χοντρό χαρτόνι στο σώμα του βιβλίου, Hollow back .
- **Στερέωση και συγκόλληση ράχης με χοντρό χαρτόνι.**
- **Επανασύνδεση ράχης με πινακίδες εξωφύλλων και πιθανός με το σώμα του βιβλίου με ιαπωνικό χαρτί,** κόλλα μεθυλοκυτταρίνης και συμπλήρωση στα σημεία που λείπει καθώς και προσθήκη νήματος βιβλιοδεσίας, ώστε να ενισχυθεί το δέσιμο μεταξύ ράχης του σώματος του βιβλίου με τις πινακίδες όπου θα τα στερεώσουμε με κόλα Vinaville + CMC .

Πινακίδες

- **Συγκόλληση πινακίδων στα εσώφυλλα στους τόμους που χρειάζεται .**
- **Σύνδεση πινακίδων με σώμα το βιβλίου .**
- **Επιπεδοποίηση των φύλλων** που έχουν αποκολληθεί από το σώμα του βιβλίου , καθώς να γίνει αποσυναρμολόγηση που χρειάζεται ώστε να μην χαθούν φύλλα και τεύχη από το σώμα του κάθε τόμου και κόλληση τους με τις πινακίδες του βιβλίου σε όποιους τόμους χρειάζεται .

Κάλυμμα

- **Διόρθωση ράχης .** Επαναφορά της σωστής καμπυλότητας στο κάλυμμα της ράχης.

- **Μηχανικός καθαρισμός** (ρύπων/σκόνης/ συσσωμάτων).
- **Συμπλήρωση στο εξώφυλλο στα σημεία που λείπει το κάλυμμα** με μαύρο ιαπωνικό χαρτί, πιθανόν και χρωματισμός με μαύρο χρώμα ακουαρέλας στα σημεία που λείπει .
- **Θα περάσαμε κολλά Klucel** σαν προστατευτικό στρώμα καθώς δίνει περισσότερη λάμψη αισθητικά στο εξώφυλλο του βιβλίου.

Μέθοδοι και υλικά που προτείνουμε κατά την διάρκεια συντήρησης

- **Μηχανικός καθαρισμός** ονομάζεται έτσι διότι ο καθαρισμός των φύλλων του χαρτιού είναι απαραίτητος, ώστε να πραγματοποιηθεί η απομάκρυνση των επιφανειακών ρύπων καθώς και άλλων υπολειμμάτων που έχουν μικροβιολογική προέλευση.
Αποσκοπεί στην απομάκρυνση των ρύπων και των υπολειμμάτων που προέρχονται από βιολογικούς και μικροβιολογικούς παράγοντες έτσι ώστε, αυτοί να μην συνεχίσουν να αναπτύσσονται και περεταίρω να μολύνουν το αντικείμενο μας και τα τριγύρω από αυτό, αποφεύγοντας, έτσι, την εξάπλωση στο αντικείμενο μας, αλλά και σε παράπλευρα αντικείμενα που μπορεί να υπάρχουν και να γειτνιάζουν με το αντικείμενο μας. Αποφεύγουμε έτσι την εξάπλωση της βιολογικής φθοράς .
Υλικά που χρησιμοποιούνται κατά τον Μηχανικό καθαρισμό : με πινέλα μαλακά και σκληρά ,γόμα πολυβινυλική, νυστέρι, γυαλόχαρτο λεπτό για τις συγκολλητικές ουσίες από τις αυτοκόλλητες ταινίες, πιθανόν στην ράχη και στα τσακίσματα του βιβλίου.
- **Ιαπωνικό χαρτί** : Arakaji , kasmir .
- **Χαρτόνια χοντρά , στυπόχαρτο , δυτικού τύπου χρωματιστά χαρτιά.**
- **Συγκολλητικές ουσίες** : Μεθυλοκυτταρίνη , VINAVILLE+CMC ,αμυλόκολλα μαγειρεμένη , Klucel.
- **Πρέσα χειροκίνητη ,ξύλινα πρεσάκια χειροκίνητα βιβλιοδεσίας .**
- **Χρώμα μαύρο ακουαρέλας** για να ζωγραφίσουμε (το ιαπωνικό χαρτί που θα συμπληρώσουμε) τα σημεία που λείπουν στα εξώφυλλα των πινακίδων .
- **Κόκκαλο Βιβλιοδεσίας.**
- **Νήμα βιβλιοδεσίας (σπάγκος).**

- **Βαράκια** : Σακί με σκάγια , μαρμαράκια .
- **Χάρτινος κύλινδρος για καμπυλότητα του εξωφύλλου της ράχης** .

Αποθήκευση

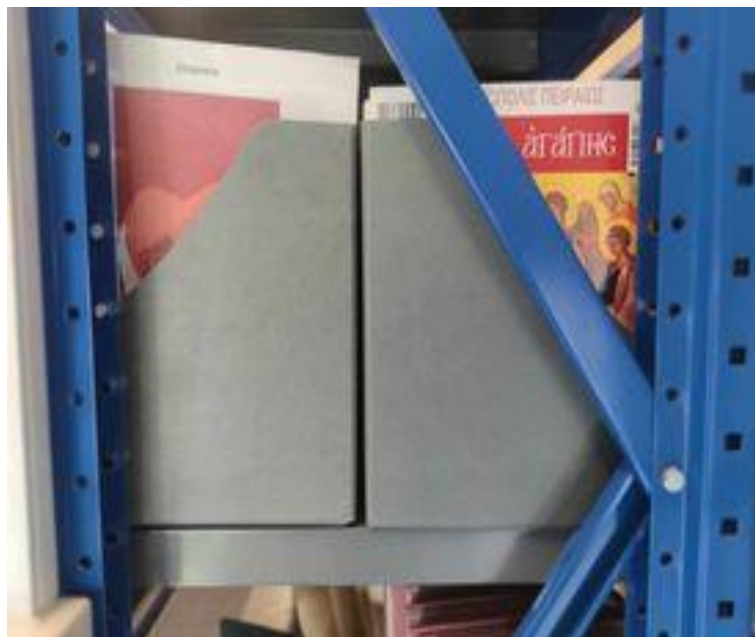
Μετά την μελέτη και εφόσον πραγματοποιηθεί η συντήρηση, προτείνω να γίνουν τα έξης :

- **Φύλαξη σε κουτιά**, ώστε να δημιουργηθεί μικροκλίμα. Σε περίπτωση αποθήκευσης σε κάποιο κουτί φύλαξης, θα πρέπει να το έχουμε τυλίξει με αντιόξινο χαρτί και να γίνεται έλεγχος ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
- **Να γίνει αποθήκευση σε χώρο που να μην έχει υγρασία, να μην μπαίνει πολύ φως**, να μην εκτίθενται στο ηλιακό φως και τις καιρικές συνθήκες και δημιουργεί αλλοιώσεις στα υλικά κατασκευής.
- **Να υπάρχει έλεγχος και συχνός καθαρισμός** του αντικειμένου με κατάλληλα μέσα που δεσμεύουν την σκόνη ανά τακτά διαστήματα.
- **Αποφυγή τοποθέτησης, έκθεσης ή αποθήκευσης του αντικειμένου** σε χώρους με έντονη υγρασία και σε χορούς όπου μπορεί να εκτίθεται σε ακτινοβολία.
- **Να υπάρχει προσεκτική χρήση του** με άνοιγμα λιγότερο των 130° μοιρών.
- **Συχνός καθαρισμός** στον χορό που θα τοποθετούμε το αντικείμενο.
- **Σε περίπτωση τοποθέτησης του σε ανοιχτή θέση ανάγνωσης**, θα πρέπει να το τοποθετούμε πάνω σε ειδικά βάρθρα (αναλόγια) με τέτοια κλήση ανοίγματος που να μην προκαλεί τραυματισμούς στο αντικείμενο μας .
- **Προτείνουμε να μην πραγματοποιηθεί συρραφή τευχών σε τόμο**, αλλά να γίνεται αποθήκευση των τευχών μέσα σε ειδικές θήκες από συμπιεσμένο χαρτί πολλαπλής στρώσης αντιόξινου χαρτιού με μεταλλικά ελάσματα συγκράτησης έτσι ώστε να αντέχουν κατά τον δανεισμό στο τράβηγμα από το ράφι και να μην χρειάζεται κάποιος να έρχεται σε επαφή με όλα τα τεύχη, αλλά μόνο με αυτά που επιθυμεί (βλ. φωτογραφία 5.1.1 και 5.1.2). Ο Περιοδικός τύπος- τα περιοδικά, ιδανικά θα πρέπει να τοποθετούνται οριζοντίως και αν γίνεται όχι διπλωμένα, μέσα σε κουτιά

από αντιόξινο χαρτόνι. Τα βιβλιοδετημένα περιοδικά και εφημερίδες (με άκαμπτο εξώφυλλο, hardback) μπορούν ενδεχομένως να τοποθετηθούν κατακόρυφα μέσα σε κουτιά ιδίως αν είναι γεμισμένα αρκετά , σε θήκες , έτσι ώστε να αποφεύγονται οι παραμορφώσεις.

Εικόνα 5.1.1. Θήκες αποθήκευσης ανοιχτού τύπου με πολλαπλές στρώσεις συμπιεσμένου αντιόξινου χαρτιού

Εικόνα 5.1.2. Περιοδικά αποθηκευμένα σε ανοιχτού τύπου θήκες από αντιόξινο χαρτί πολλαπλών στρώσεων

- **Προτείνουμε ψηφιοποίηση** διότι είναι πιο εύκολη η πρόσβαση και ασφαλές κατά την χρήση δεν έρχεται σε επαφή ο ενδιαφερόμενος με το πρωτότυπο υλικό, οπότε δεν διατρέχει κίνδυνο ο μελετητής - ερευνητής να κολλήσει κάτι από το αντικείμενο αλλά ούτε και να μεταφέρει κάτι σε αυτό καθώς ούτε το αντικείμενο από κακή χρήση να πάθει περεταίρω φθορά.

Σύμφωνα με το IMLS ¹² ψηφιοποίηση είναι η διαδικασία μετατροπής, δημιουργίας, αποθήκευσης και διαχείρισης βιβλίων, έργων τέχνης, περιοδικών, ιστορικών χειρογράφων, φωτογραφιών κλπ σε ηλεκτρονικές μορφές έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

- ευρύτερη και ευκολότερη πρόσβαση
- αποφυγή επαφής με τα πρωτότυπα αντικείμενα τα οποία μπορεί να φέρουν φθορές επικίνδυνες τόσο για την ανθρώπινη υγεία αλλά και για τη διατήρηση του ίδιου του αντικειμένου, έτσι μειώνεται στο ελάχιστο η έκθεση, ανθρώπου και αντικειμένου σε κινδύνους
- ευκαιρία για συντήρηση και αποκατάσταση των φθαρμένων αντικειμένων που πρόκειται να ψηφιοποιηθούν
- διαφήμιση υλικού σε ευρύτερο κοινό, που συνεπάγεται την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού επισκεπτών και χρηστών των πολιτιστικών φορέων
- δυνατότητες για συνεργασία με άλλα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς και με εμπορικούς ή εκπαιδευτικούς οργανισμούς ή ομάδες της κοινότητας
- βελτίωση της προσβασιμότητας σε εμποδιζόμενα άτομα
- δυνατότητα για διαδραστικές εκθέσεις σε μουσεία
- ψηφιακή έκθεση εύθραυστων βιβλίων ή χειρογράφων για προστασία των εύθραυστων τεκμηρίων από την έκθεση στο φως, ή για την παρουσίαση ενός αντικειμένου από πολλαπλές γωνίες.
- δημιουργία καταλόγων, ευρετηρίων και οδηγιών για χρήση από επισκέπτες (Νταλούκα 2005)

---

¹² IMLS Institute of Museum and Library Services με έδρα τις Η.Π.Α. <http://www.ims.gov/> (ημ. τελευταίας προσβ. 02/09/23)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ για την επιτυχημένη ή όχι επέμβαση συντήρησης .

Μια επέμβαση συντήρησης αρχαιακού υλικού ή βιβλίων μπορεί να θεωρηθεί **επιτυχής** όταν έχει ως αποτέλεσμα (Ζερβός, 2004; Zervos & Mororoulou, 2006; Zervos, 2007b):

1. Την άμεση βελτίωση των παρακάτω ιδιοτήτων:

- Να αυξήσουμε τις μηχανικές αντοχές του χαρτιού - μέσω της στερέωσης.
- Αύξηση του ποσοστού της τιμής του pH του χαρτιού (έως 9,5 έχει ως αποτέλεσμα τη χημική σταθεροποίηση) .

2. Την επιβράδυνση της γήρανσης (χημική σταθεροποίηση). Εκτιμάται βάση του βαθμού σύγκρισης της υποβάθμισης των διάφορων ιδιοτήτων του συντηρημένου , καθώς και του ασυντήρητου χαρτιού, μετά από την τεχνητή γήρανση. Έτσι το συντηρημένο χαρτί θα πρέπει, μετά τη γήρανση, να έχει, υψηλότερο βαθμό πολυμερισμού και pH , μεγαλύτερες μηχανικές αντοχές και λιγότερες οξειδωμένες ομάδες από ένα ασυντήρητο χαρτί .

3. Την αποκατάσταση της λειτουργικότητας (π.χ. βιβλιοδεσιών)

4. Την αισθητική αναβάθμιση:

- Μικρή αισθητική αναβάθμιση είναι επιθυμητή έως σημαντική για υψηλής αισθητικής ή συμβολικής αξίας αντικείμενα, όμως δεν μπορεί να αποτελεί τον κύριο στόχο μιας επέμβασης σε αρχαιακό υλικό .

- Ο καθαρισμός του χαρτιού, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της αντίθεσης κειμένου – υποστρώματος, αυξάνοντας έτσι την αναγνωσιμότητα .

Αντίθετα για να θεωρηθεί **ανεπιτυχής**, θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα:

1. Την άμεση χειροτέρευση ιδιοτήτων

- Η απώλεια μηχανικών αντοχών
- Η ελάττωση βαθμού πολυμερισμού της κυτταρίνης, αύξηση ποσοστού οξειδωμένων ομάδων (χημικές ιδιότητες)

2. Την επιτάχυνση της γήρανσης .

3. Την αλλοίωση της ερμηνείας (interpretation) του αντικειμένου, μεταβολή ή και καταστροφή στοιχείων της δομής και των υλικών που το αποτελούν.

4. Την αισθητική υποβάθμιση:

- Αλλοίωση της εικόνας του αντικειμένου: ξεθώριασμα ή τρέξιμο των μελανιών και των χρωστικών, αλλαγή του χρώματος του χαρτιού (υπερβολικός καθαρισμός ή κιτρίνισμα λόγω οξείδωσης)

- Αντιληπτή αλλοίωση της απτικής αίσθησης του χαρτιού: οι αλλαγές που παρουσιάζονται ως αποτέλεσμα στο πάχος, στο βάρος, στην εύκαμπτη - καμπτηκη συμπεριφορά, στην τραχύτητα της επιφάνειας από υπερβολικό πρεσάρισμα. Τέτοιου τύπου αλλαγές συμβαίνουν σχεδόν πάντοτε, αφ' ενός είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν , αφ' ετέρου η μεταβολή έστω και η ελαχίστη που γίνεται αντιληπτή διαφέρει σημαντικά από τον έναν άνθρωπο στον άλλον.

Αν υποθέσουμε πως μια επέμβαση συντήρησης δεν έχει ούτε θετικά αλλά ούτε αρνητικά αποτελέσματα, είναι τελικά ανεπιτυχής, έτσι θεωρείται αδικαιολόγητη, αφού συνιστά

άσκοπη αλλοίωση της αρχικής κατάστασης του αντικειμένου. Πολύ σημαντική δυσκολία υπάρχει στην εκτίμηση των αισθητικών αποτελεσμάτων της συντήρησης, δεδομένου ότι στηρίζεται εν μέρει και σε υποκειμενικά κριτήρια. Η συνεισφορά της χρωματομετρίας στην αντικειμενική αποτίμηση των αισθητικών αποτελεσμάτων της συντήρησης είναι ανεκτίμητη. Κατά κανόνα, μια επέμβαση συντήρησης έχει και θετικά και αρνητικά αποτελέσματα. Έτσι, η τελική αποτίμηση απαιτεί μια ιεράρχηση των κριτηρίων, στην οποία υπεισέρχεται υποχρεωτικά ο υποκειμενικός παράγοντας.

5.2.ΣΥΝΤΗΡΗΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Κατά το παρελθόν έχουν πραγματοποιηθεί επεμβάσεις συντήρησης και διατήρησης της κατάστασης του 1^{ου} τόμου, όπου φιλοξενείται στο κτίριο της Β.τ.Ε. στο κτίριο επί της οδού Λένορμαν στο Καπνεργοστάσιο (βλ. φωτογραφίες 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6, 2.1.7, 2.1.8 και 2.1.9) και αυτή την περίοδο είναι υπό συντήρηση το Β φύλλο, όπου βρίσκεται στην Κ.Β. της Βουλής στο κέντρο της Αθήνας στο Σύνταγμα (βλ. φωτογραφίες φύλλου Β : 2.1.1 και 2.1.2), για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να κάνετε αναδρομή στο κεφάλαιο 2^ο ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ , στην αρχή της εργασίας (βλ. σελίδες 18 , 19 , 20 , 21 , 22 και 23).

ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να αναδείξει την αξία της συντήρησης σε παλαιά περιοδικά ευρείας χρήσης, καθώς αυτά αποτελούν τεκμήρια της κοινωνίας του παρελθόντος. Η έρευνα έδειξε ότι πρόκειται για μια διαδικασία επίπονη και χρονοβόρα τόσο για τον ίδιο τον συντηρητή όσο και για τον ερευνητή που επιθυμεί να αναδείξει τις δημιουργικές αλλά και ιστορικές πτυχές που αποτυπώνονται στο χαρτί.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση μελέτης, επειδή το εν λόγω περιοδικό είναι ιστορικό και η Ελλάδα τη δεδομένη χρονική περίοδο έζησε καταστάσεις-ορόσημα (περιόδους αναταραχής, ανατροπή κυβερνήσεων, Παγκόσμιοι Πόλεμοι κ.α.) το περιοδικό «Πάνθεον» έχει καταφέρει να περικλείσει και να καταγράψει εκτός της ποικίλης ύλης σύγχρονη θεματολογία του, και ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν τις περασμένες δεκαετίες όπου εκδίδονταν. Υπήρξε διάυλος επικοινωνίας μεταξύ των Ελλήνων του εξωτερικού με την πατρίδα, καθώς μέσα από τις σελίδες του υπάρχει μπόλικο υλικό φωτογραφικό και πολλά άρθρα για την ζωή του απόδημου ελληνισμού στην Ευρώπη αλλά και σε άλλες ηπείρους όπως Αμερική, Αυστραλία αλλά και Αφρική.

Ως προς τις σύγχρονες τεχνικές διατήρησης που χρησιμοποιούνται θα ήταν προτιμότερο να πραγματοποιηθεί ψηφιοποίηση του αρχείου, λόγω του ότι θα μπορεί να είναι οποιαδήποτε στιγμή διαθέσιμο για τους ερευνητές, καθώς και τους αναγνώστες, χωρίς να έρχονται σε άμεση επαφή με το πρωτότυπο υλικό, ώστε αυτό να μην μπαίνει σε περαιτέρω κίνδυνο. Όμως σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να αμεληθεί η διατήρηση της υλικής του κατάστασης, που είναι ο σκοπός αυτής της εργασίας. Για το λόγο αυτό οι προτεινόμενες εργασίες είναι προς την κατεύθυνση αυτή. Οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν πέτυχαν να καταγράψουν την ιστορική εξέλιξη του περιοδικού *Πάνθεον*, των υλικών κατασκευής του, και της βιβλιοδεσίας των τόμων που βρίσκονται στην βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων, καθώς επίσης της κατάστασης διατήρησης τους. Η εφαρμογή των εργασιών αυτών έδειξε ότι δεν πρέπει να αμεληθεί η κατάσταση διατήρησης της ύλης των περιοδικών, ώστε αυτά να διατηρηθούν μακροχρόνια.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Adam, Claude, (1984) , *Restauration des manuscrits et des livres anciens, Puteaux France, ed. EREC,*.
2. Bos, A. (1972). The UV spectra of cellulose and some model compounds. *Journal of Applied Polymer Science*, 16, 2567-2576.
3. Bukovsky, V. (1997). Yellowing of newspaper after deacidification with methyl magnesium carbonate. *Restaurator*, 18(1), 25-38.
4. Bukovsky, V. (2000a). The influence of light on aging of newsprint paper. *Restaurator*, 21(2), 55-76.
5. Bukovsky, V. (2000b). The natural ageing of paper after exposure to daylight. *Restaurator*, 21(4), 229-237.
6. Bukovsky, V., & Trnkova, M. (2003). The influence of secondary chromophores on the light induced oxidation of paper. Part II: The influence of light on groundwood paper. *Restaurator*, 24(2), 118-132.
7. Dufour, J., & Havermans, J. B. G. A. (2001). Study of the photo-oxidation of mass-deacidified papers. *Restaurator*, 22(1), 20-40.
8. Johnson, W. A. (1988). *Book repair and conservation*. London: Thames and Hudson.
9. Glaister, Geoffrey A., *Encyclopedia of the Book, (Brit. Lib), Oak Knoll Press, 1996, 2nd ed. ISBN 1-88471-815-9*
10. Hon, N.-S. (1981). Yellowing of modern papers. In J. C. Williams (Ed.), *Preservation of paper and textiles of historic and artistic value II* (pp. 119-142). Washington, DC: American Chemical Society.
11. Kowalik, R. (1980). Decomposition of Parchment by Micro-organisms. *Restaurator*, 4(3-4), 200-208.
12. Lee, S. B., Bogaard, J., & Feller, R. L. (1989). Damaging effects of visible and near-ultraviolet radiation on paper. In S. H. Zeronian & H. L. Needles (Eds.), *Historic textile and paper materials II. Conservation and characterization* (pp. 54-62). Washington, DC: American Chemical Society.
13. *Les tranchefilles Brodées, Etude historique et technique, Bibliothèque nationale de France, 1989*
14. Middleton, Bernard C., *Restoration of Leather Bindings, ed. Oak knoll 1998. ISBN 1-884718-50-7*
15. Nicholson, C. (1992). What exhibits can do to your collection. *Restaurator*, 13(3), 95-113.
16. Patkus, B. L. (1999). Protection From Light Damage, Section 2: The Environment, Leaflet 4. *Preservation of Library and Archival Materials: A Manual, Northeast Document Conservation Center, Third Edition*. Retrieved from www.nedcc.org
17. Schechter, Abraham, *Basic Book Repair Methods, ed. Libraries Unlimited, 1999*
18. Smit, W. J., & Porck, H. J. (Eds.). (1997). *Guidelines for the conservation of leather and parchment bookbindings*: Koninklijke Bibliotheek - Netherlands Institute for Cultural Heritage.
19. Thomson, R. (2006). Leather. In E. May & M. Jones (Eds.), *Conservation Science. Heritage Materials* (pp. 92-120). Cambridge: The Royal Society of Chemistry.

20. Toulet, Jean, *La restauration des livres*, Villeurbanne, ed. Presses de l' école nationale supérieure de bibliothécaire (ENSB), 1983.
21. Yang, C. Q., & Freeman, J. M. (1991). Photo-oxidation of cotton cellulose studied by FTIR photoacoustic spectroscopy. *Applied Spectroscopy*, 45(10), 1695-1698.
22. Έλλη Δρούλια , Αθηνά (2021) Καλές Πρακτικές Διατήρησης και Συντήρησης χαρτών τεκμηρίων , βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων. ISBN 978-960-560-2024
- 23.
24. Ζερβός, Σ. (2015). Συντήρηση και διατήρηση χαρτιού, βιβλίων και αρχαιακού υλικού [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλυππος , Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. ISBN: 978-618-8
25. Κωνσταντίνου Ι. (2006) Το χειρόγραφο, Το βιβλίο, Τα ιστορικά αρχεία, Τεχνολογία υλικών, Πρόληψη φθορών, Συντήρηση, Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
26. Μπαμπινιώτης, Γεώργιος (2002). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας* (Β' έκδοση). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας. (Β' έκδοση: 2002).
27. Σαλή, Τ. (1988). *Βασικές αρχές τήρησης μουσειακών συλλογών*. Αθήνα.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

1. Βιβλιοθήκη της Βουλής : <https://library.parliament.gr/%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B5%CF%82/%CE%97-%CE%92%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B7> Βιβλιοθήκη της Βουλής . Ανακτήθηκε στις 13 Μαρτίου 2023
2. Περιοδικό: <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8C>
3. Μητρόπουλος, Γιώργος (8 Ιουνίου 2021). [«Κολωνός: Ένα πρώην καπνεργοστάσιο μετατρέπεται σε πολιτιστικό τοπόσημο»](#). *euronews*. Ανακτήθηκε στις 13 Μαρτίου 2023
4. [«Δελτία Τύπου»](#). *www.hellenicparliament.gr*. Ανακτήθηκε στις 20 Μαρτίου 2023
5. *Newsroom*. [«Το πρώην Δημόσιο Καπνεργοστάσιο αναβαθμίστηκε σε χώρο πολιτισμού – Εικόνες | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»](#). *www.kathimerini.gr*. Ανακτήθηκε στις 1 Απριλίου 2023
6. *Νταλούκα, Ε., (2005), Τεκμηρίωση συλλογής πολύτιμων βιβλίων: Απαιτήσεις και μοντελοποίηση, μη εκδεδομένη μεταπτυχιακή εργασία, Εθνικό Καποσιστριακό Πανεπιστήμιο , Αθήνα*
7. [«Βιβλιοθήκη της Βουλής - Πληροφορίες - Η Βιβλιοθήκη»](#). *library.parliament.gr*. Ανακτήθηκε στις 2 Μαΐου 2023
8. Άρθρο από e-periodiko-mas , πηγή πληροφοριών από βιβλίο "Η γειτονιά μας η παλιά" εκδόσεις [Σαββάλα](#) για το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες , δεκαετία του 30' και ποσοστό αναλφαριθμητισμού στον γυναικείο πληθυσμό την δεκαετία του 30'. [%CE%91%CE%A0%CE%91%CE%9D%CE%A4%CE%97%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3%20.docx](#) Ανακτήθηκε στις 10 Μαΐου 2023

9. Art & Architecture Thesaurus® Online
<https://www.getty.edu/research/tools/vocabularies/aat/?find=humidification&logic=AND&note=> Ανακτήθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου 2023